FRANK HERBERT

DUNE

dune

NAUTILUS

Frank Herbert

Dune

* *

Traducere de Ion Doru Brana

editura Adevărul holding

Construieşte-ţi biblioteca împreună cu Adevărul:
www.adevarul.ro/carte; e-mail: carte@adevarul.ro;
Telefon: 021.407.76.38 / 51; Fax: 021.407.76.42

Copyright © 1965 by Frank Herbert

© Nemira Publishing House, 2009 pentru versiunea în limba română. Toate drepturile rezervate. Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al Editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor

Ediţie publicată de Adevărul Holding în colaborare cu Editura Nemira.
NEMIRA
plăcerea lecturii

Frank Herbert: *Dune*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
HERBERT, FRANK

Dune / Frank Herbert; trad.: Ion Doru Brana. - Bucureşti: Adevărul Holding, 2009

2 vol.

ISBN 978-606-539-102-4

Vol. 2. - ISBN 978-606-539-104-8

I. Brana, Ion Doru (trad.)

821.111(73)-311.9=135.1

Muad'Dib

Cartea a doua

Fremenii erau neîntrecuți în acea însuşire pe care strămoşii noştri o numeau „spannungabogen" – prelungirea autoimpusă a răgazului dintre dorința de a obține un lucru şi momentul acționării pentru dobândirea sa.

Fragment din „Înțelepciunea lui Muad'Dib"
de prințesa Irulan

Ajunseră în apropierea Peşterii de pe Culme chiar când începea să mijească de ziuă. Se angajară într-o trecătoare în peretele bazinului atât de îngustă, încât trebuiau să înainteze cu trupul răsucit din mijloc.

În lumina palidă a zorilor, Jessica îl văzu pe Stilgar repartizând santinele, care se cățărară cu agilitate spre crestele stâncilor.

Fără să se oprească din mers, Paul îşi ridică ochii, privind panglica îngustă de cer cenuşiu-albastru.

Chani îl zori, trăgându-l de mantie:

— Mai iute. Se face lumină.

— Unde s-au dus oamenii care s-au urcat pe stânci? întrebă el, în şoaptă.

— E primul schimb al gărzii de zi, îi răspunse fata. Grăbeşte-te!

Postează santinele, gândi Paul. *Înțelept lucru. Dar ar fi fost şi mai înțelept să pătrundem aici în grupuri mici. Riscul de a pune în pericol toată ceata ar fi fost mult mai redus.* Şi tresări, dându-şi seama că judecase ca un luptător de gherilă, amintindu-şi de teama tatălui său că Atreizii ar putea să devină o Casă de Gherilă.

— Mai repede, îl îndemnă din nou Chani.

Paul auzi foşnetul zorit al mantiilor din spatele lui şi grăbi pasul. Îi veniră în minte cuvintele despre sirat din mica Biblie CP pe care i-o dăruise Yueh.

„Raiul în dreapta, Iadul în stânga şi Îngerul Morţii în spate."

Citatul continuă să-i răsune în minte.

Defileul coti brusc, lărgindu-se. Îl văzu pe Stilgar arătându-le cu mâna o gaură mică, pătrată, la baza peretelui vertical.

— Iute! şuieră el. Dacă dă peste noi o patrulă, suntem ca nişte iepuri în cuşcă.

Paul se aplecă şi intră după Chani. Grota în care pătrunse era scăldată într-o lumină posomorâtă ce părea să vină de undeva de deasupra.

— Poţi să te ridici, spuse Chani.

El se îndreptă, cercetând peştera. Era adâncă şi lată; tavanul boltit se curba lateral, coborând cam până la înălţimea unui om cu braţul ridicat. Fremenii intrau unul după altul, răspândindu-se apoi prin cotloane cufundate în umbră. O văzu intrând şi pe mama sa, trăgându-se la o parte, urmărind mişcările oamenilor. Observă că, în ciuda îmbrăcămintei identice, exista o mare deosebire între ea şi fremeni. Se mişca altfel – cu semeţie şi graţie.

— Găseşte-ţi un loc retras de odihnă, copile-bărbat, îl sfătui Chani. Mănâncă.

Îi vârî în mână două rulouri înfăşurate în foi vegetale, care răspândeau un miros pătrunzător de condiment.

Stilgar intră ultimul, se opri în spatele Jessicăi şi ordonă câtorva oameni care aşteptau lângă intrare:

— Puneţi prelatele de izolare şi vedeţi de umezeală. Lemil, aprinde nişte licurigloburi.

Apoi se apropie de Jessica, o prinse de braţ şi-i spuse:

— Vino, femeie ştiutoare de taine. Vreau să-ţi arăt ceva.

O conduse de-a lungul unui prag curb de piatră, către locul de unde părea că provine lumina cenuşie din grotă.

Jessica se pomeni privind în exterior, de la pervazul înalt şi lat al unei deschizături în peretele grotei – o gaură situată la înălţime şi dominând alt bazin, mai adânc. Bazinul avea un diametru de vreo zece sau doisprezece kilometri şi era

împrejmuit de zidurile înalte ale unui lanț de stânci. Suprafața sa era presărată cu mănunchiuri răzlețe de plante.

În timp ce privea bazinul, în lumina lăptoasă a zorilor, soarele se înălță brusc deasupra meterezelor de la celălalt capăt, împrumutând peisajului tonuri de cocă coaptă. Jessicăi i se păru că soarele Arrakisului tremură deasupra orizontului, încercând să se smulgă şi să urce pe cer.

Noi suntem cei care vrem să-l reținem, gândi ea. *Pentru noi, noaptea-i mai sigură decât ziua.* Apoi o năpădi un dor sălbatic de a vedea arcuindu-se peste valea aceasta care nu cunoştea ploaia... un curcubeu. *Va trebui să-mi interzic asemenea gânduri nostalgice*, se dojeni. *Sunt slăbiciuni. Nu-mi mai pot îngădui slăbiciuni.*

Stilgar o strânse de braț, apoi arătă cu cealaltă mână spre capătul îndepărtat al bazinului.

— Priveşte! Acolo sunt druze... Druze adevărate!

Jessica se uită în direcția pe care i-o indicase şi desluşi mişcare: oameni pe suprafața bazinului, puncte negre părăsind zona tot mai puternic luminată de soare, îndreptându-se către umbra proiectată de versanții opuşi. În pofida distanței, mişcările li se distingeau limpede în aerul curat. Îşi scoase din interiorul mantiei binoclul, îl îndreptă către siluetele minuscule, reglând oleobiectivele... Năframe fluturând ca un stol de fluturi multicolori.

— Acolo e casa noastră, spuse Stilgar. La noapte vom fi acolo. Privi îngândurat bazinul, mângâindu-şi mustața. Ai mei au rămas la lucru mai mult ca de obicei. Asta înseamnă că nu-s patrule prin preajmă. O să le semnalizez mai târziu să ne aştepte sosirea.

— Oamenii tăi par foarte disciplinați, observă Jessica.

Îşi luă de la ochi binoclul şi văzu că Stilgar continua să privească în depărtare.

— Se supun necesității de ocrotire a tribului, zise el. Aceeaşi necesitate este criteriul după care se aleg la noi şi conducătorii. Conducătorul trebuie să fie cel mai puternic, cel care poate oferi apă şi securitate. Îşi întoarse ochii spre ea.

Jessica îi susținu privirea, scrută ochii lipsiți de alb, orbitele adumbrite, dunga de praf depusă pe firele de păr ale

mustății şi bărbii, linia tubului colector care cobora de la nări în interiorul distraiului.

— Ți-am lezat cumva autoritatea de conducător punându-te la încercare, Stilgar? îl întrebă.

— N-a fost vorba de-o provocare, răspunse el.

— Dar oamenii nu trebuie să-şi piardă respectul față de conducătorul lor, insistă ea.

— Nu există niciunul printre păduchii ăştia de nisip căruia să nu-i pot veni de hac, replică Stilgar. Învingându-mă pe mine ne-ai învins pe toți. Acum tot ce se speră este să învețe de la tine... tainele... iar unii sunt curioşi dacă vei cuteza să mă provoci.

Ea cântări implicațiile.

— Să te provoc... la duel?

Stilgar încuviință din cap şi-i spuse:

— Dar nu te-aş sfătui s-o faci pentru că, oricum, nu te-ar urma. Nu aparții lumii nisipurilor. S-au putut convinge cu toții după drumul din noaptea asta.

— Oameni practici.

— Întocmai, rosti el. Aruncă o privire către bazin şi urmă: Ne cunoaştem nevoile. Dar puțini se gândesc la lucruri serioase acum, când se află la doi paşi de casă. Am lipsit mult. Am muncit o grămadă de vreme ca să putem preda la timp negustorilor liberi mirodenia pentru blestemații de ghildari... înnegri-li-s-ar fețele în vecii vecilor!

Jessica tresări şi îl privi lung.

— Ghildarii? Ce-are a face Ghilda cu mirodenia voastră?

— Aşa a poruncit Liet, răspunse Stilgar. Cunoaştem şi noi motivul, dar asta nu ne îndulceşte cu nimic amarul. Suntem nevoiți să mituim Ghilda cu cantități enorme de mirodenie pentru ca pe cerul nostru să nu existe sateliți sau spioni care ar putea să afle ce facem cu fața Arrakisului.

Jessica îşi cumpăni vorbele, amintindu-şi că Paul spusese şi el că acesta trebuie să fie motivul pentru care pe orbita Arrakisului nu existau sateliți artificiali.

— Şi ce anume faceți cu fața Arrakisului de nu vreți să se afle?

— O schimbăm... încet, dar sigur... ca să devină o lume prielnică vieții umane. Generația noastră n-o s-o apuce. N-or s-o apuce nici copiii noştri, nici copiii copiilor noştri, nici nepoții copiilor lor... dar lumea aceea va fi. Privi cu ochi înceţoşaţi bazinul, murmurând: Apă sub cerul liber, plante înalte, verzi... oameni umblând în voie, fără distraie.

Aşadar acesta-i visul lui Liet-Kynes, gândi Jessica.

— Mituirea e o soluție periculoasă, spuse. Mitele au tendința să crească întruna.

— Cresc, recunoscu el. Dar calea cea lentă e calea cea mai sigură.

Jessica se întoarse, îşi plimbă privirea peste bazin, încercând să-l vadă aşa cum şi-l închipuise Stilgar. Dar nu văzu decât galben-cenuşiul rocii sterpe... apoi, brusc, o imagine mişcătoare, difuză, pe cerul de deasupra stâncilor.

— Ah! exclamă Stilgar.

Jessica crezu mai întâi că-i vorba de o navă de patrulare, dar îşi dădu seama că era un miraj – un alt peisaj plutea deasupra nisipurilor aride, o unduire îndepărtată de pajişti, un vierme lung traversându-le suprafața, iar pe spatele lui, fluturând în bătaia vântului... mantii de fremeni.

Mirajul pieri.

— N-ar fi rău să putem merge călare, spuse Stilgar. Dar nu ne putem permite să aducem un făuritor în bazinul ăsta. Aşa că la noapte va trebui să facem drumul tot pe jos.

Făuritor – denumirea pe care o dau ei viermelui, gândi ea. Cântări semnificația spuselor lui. Nu-şi puteau *permite* să *aducă* un vierme în bazinul acesta. Şi realiză, brusc, ce anume văzuse în miraj: fremeni călărind pe spatele unui vierme uriaş. Trebui să facă un efort de autocontrol ca să nu-şi trădeze şocul pe care i-l provocă înțelegerea implicațiilor.

— E vremea să ne întoarcem la ceilalți, spuse Stilgar. Altminteri ai mei o să-şi închipuie că-ți fac curte. Şi-aşa sunt destui invidioşi pentru faptul că mâinile mele ți-au gustat gingăşia azi-noapte, când ne-am luptat în bazinul Tuono.

— Măsoară-ți cuvintele, rosti cu glas tăios Jessica.

— N-ai de ce să te superi, replică el împăciuitor. La noi nimeni nu se atinge de o femeie fără consimțământul ei...

iar în ceea ce te priveşte... (dădu din umeri) n-ai nevoie să te apere legile noastre.

— Să nu uiți nicio clipă c-am fost doamna unui Duce, spuse ea, dar vocea îi era deja mai blândă.

— Cum doreşti, o linişti el. Ei... e timpul să etanşăm şi deschiderea asta ca să putem slăbi disciplina distraiului. Oamenii trebuie să-şi petreacă ziua în tihnă. Mâine, familiile lor nu le vor mai lăsa răgaz de odihnă.

Tăcură amândoi.

Jessica privi bazinul însorit. Interpretase bine ceea ce auzise în vocea lui Stilgar – propunerea nerostită a ceva mai mult decât *protecția* sa. Voia o soție? Îşi dădu seama că ar fi putut să joace rolul acesta. Era una dintre soluțiile prin care s-ar fi pus capăt conflictelor pentru puterea tribală – femeia potrivită pentru bărbatul potrivit.

Dar în cazul acesta, ce-avea să se întâmple cu Paul? Cine putea şti, în clipa asta, ce legi de rudenie precumpăneau printre fremeni? Şi ce-avea să se întâmple cu fiica ce trebuia să se nască şi pe care o purta în ea, de câteva săptămâni? Ce-avea să se întâmple cu fiica unui Duce mort? Pentru prima dată, Jessica îşi îngădui să privească deschis, cu curaj, problema celuilalt copil care creştea în ea, să-şi amintească motivele personale pentru care acceptase conceperea acestui al doilea vlăstar. Da, ştia de ce o făcuse... Cedase pornirii năvalnice pe care o împărtăşeau toate creaturile asupra cărora hălăduia spectrul morții – imboldul de a dobândi nemurirea prin procreere. Şi ea, şi Leto se lăsaseră copleşiți de instinctul speciei.

Se uită pieziş la Stilgar şi văzu că fremenul o privea, aşteptând. *O fiică născută pe meleagurile acestea, de o femeie căsătorită cu un bărbat ca acesta... Ce soartă ar putea să aibă o asemenea fiică?* se întrebă ea. *Ar încerca bărbatul acesta să îngrădească necesitățile cărora trebuie să li se supună o Bene Gesserit?*

Stilgar tuşi ca să-şi dreagă vocea, apoi spuse ceva care dovedea că înțelegea o parte din întrebările ce frământau cugetul Jessicăi:

— Pentru un conducător, lucrul cel mai important este ceea ce face din el un conducător. Binele poporului său. Dac-ai să mă înveți puterile tale, s-ar putea să vină o zi când unul din noi va fi nevoit să-l provoace pe celălalt. Aş prefera altă soluție.

— Există şi alte soluții? întrebă ea.

— Da, spuse el. Sayyadina. Cucernica noastră Maică e bătrână.

Cucernica lor Maică!

Stilgar nu-i lăsă timp de gândire şi urmă:

— Nu țin neapărat să mă ofer ca soț. Să nu mă înțelegi greşit. Eşti frumoasă, atrăgătoare... Dar dacă te-aş lua printre femeile mele, unii tineri ar putea crede că mă preocupă mai mult plăcerile cărnii decât nevoile tribului. Tineri, de exemplu, ca aceia care ne pândesc şi ne ascultă în clipa asta.

Un om care-şi cântăreşte deciziile, care se gândeşte la consecințe, îşi spuse Jessica.

— Printre tinerii aceştia sunt destui care au ajuns la vârsta spiritelor înflăcărate, reluă Stilgar. E o fază în care trebuie domoliți. N-am voie să le ofer motive serioase ca să mă provoace. Pentru că, în cazul ăsta, aş fi silit să-i schilodesc pentru tot restul vieții sau să-i omor. Nu asta e calea pe care trebuie s-o urmeze un conducător, mai ales când poate s-o evite în mod onorabil. Şi-apoi... conducătorul este unul dintre factorii care creează deosebirea dintre o gloată şi un popor. Conducătorul trebuie să mențină nivelul indivizilor. Prea puțini indivizi... şi un popor degenerează în gloată.

Cuvintele lui, înțelepciunea din ele, faptul că Stilgar vorbise atât pentru ea, cât şi pentru cei care trăgeau cu urechea o obligară pe Jessica să reevalueze omul de lângă ea.

Câtă prestanță! gândi. *De unde acest echilibru interior?*

— Legea care impune criteriile noastre de alegere a conducătorului este o lege dreaptă, spuse Stilgar. Dar asta nu înseamnă că un popor are întotdeauna nevoie de dreptate. Ceea ce ne trebuie nouă, în clipa de față, e timp. Timp ca să ne dezvoltăm şi să prosperăm, timp ca să ne extindem forțele pe întregul cuprins al planetei.

Care i-o fi obârşia? se întrebă Jessica. *Din ce soi de oameni se trage?* Spuse cu voce joasă:

— Stilgar, te-am subestimat.

— Mi-am închipuit, răspunse el.

— Cred că ne-am subestimat reciproc.

— Doresc să fie prima şi ultima dată, rosti el. Doresc prietenia ta... şi încrederea ta. Doresc să avem unul faţă de celălalt acel respect care vine din suflet, care nu cere amestecul sexului.

— Înţeleg.

— Ai încredere în mine?

— Aud sinceritatea din glasul tău.

— La noi, când Sayyadinele nu sunt conducători oficiali, ocupă un alt loc de cinste: îi învaţă pe ceilalţi. Au grijă să întreţină puterea lui Dumnezeu... aici. Îşi atinse pieptul.

Trebuie să aflu ce-i cu enigma aceea a Cucernicei Maici, îşi aminti Jessica şi spuse:

— Ai pomenit adineaori de Cucernica voastră Maică... iar azi-noapte s-a vorbit despre legende şi prorociri.

— Se spune că o Bene Gesserit şi fiul ei au cheia viitorului nostru.

— Credeţi că eu sunt aceea?

Îl privi atentă, gândind: *Trestia tânără moare atât de uşor! Începuturile sunt momente extrem de primejdioase.*

— Nu ştim, răspunse Stilgar.

Ea dădu din cap, gândind: *E un om cinstit. Aşteaptă un semn, dar nu va face nimic ca să încline talerul sorţii în favoarea sa, spunându-mi care este acest semn.*

Îşi întoarse privirea spre bazin, spre umbrele aurii, spre umbrele liliachii care tremurau în reverberaţia măruntă a aerului. Brusc, fiecare părticică a fiinţei ei fu pătrunsă de o prudenţă de felină. Cunoştea jargonul folosit de Missionaria Protectiva, ştia cum ar fi putut adapta tehnica mitului, pe cea a fricii şi pe cea a speranţei pentru a face faţă oricăror primejdii, oricăror necesităţi, dar simţea că în lumea aceasta se petrecuseră schimbări capitale... Ca şi cum altcineva fusese deja printre fremeni şi fructificase germenul lăsat de Missionaria Protectiva.

Stilgar tuşi încetişor.

Ea îi simți nerăbdarea, dându-şi seama că ziua avansa şi că fremenii voiau să etanşeze grota. Sosise momentul să dea dovadă de cutezanță şi ştia care era unealta potrivită: un dar al-hikman, un sistem de tălmăcire, cu ajutorul căruia să poată...

— Adab, şopti ea.

I se păru că mintea i se răsuceşte în ea însăşi. Recunoscu senzația şi pulsul i se acceleră. Niciun alt fenomen din întregul antrenament Bene Gesserit nu transmitea un asemenea semnal de recunoaştere. Nu putea fi decât adab, memoria revendicativă ce se iveşte de la sine. Se abandonă instantaneu, dând cale liberă cuvintelor să se reverse:

— Ibn qirtaiba... până în locul unde se termină praful.

Îşi ridică brațul, îl întinse. Observă că Stilgar o priveşte cu ochii măriți. Din spate auzi foşnete agitate de mantii. Începu să îngâne:

— Văd un... fremen cu Cartea Pildelor. Îi citeşte lui al-Lat, soarele pe care l-a înfruntat şi l-a înrobit. Le citeşte Saduşilor Judecății. Astfel citeşte:

Vrăjmaşii mei sunt ca frunzele verzi sfâşiate
de furtuna în calea căreia cutezat-au să stea.
Au n-ați văzut ce-a făcut Domnul nostru?
Molima ciumei trimis-a acelor
ce-au uneltit a noastră pieire.
Şi-acum sunt ca păsările pe care le-a-mprăştiat vânătorul.
Urzelile lor sunt asemeni bucatelor otrăvite
de care nicio gură nu se atinge.

Un fior îi străbătu trupul. Îşi coborî brațul.

Din spate, din penumbra peşterii, auzi ca un ecou răspunsul şoptit de mai multe glasuri:

— Uneltirile lor au fost în zadar.

— Şi focul Domnului se înalță deasupra inimii tale, îngână ea. *Am reuşit*, îşi spuse.

— Şi focul Domnului s-a aprins, veni răspunsul.

Ea dădu din cap şi rosti:

— Vrăjmaşii tăi vor cădea.

— Bi-lal kaifa, răspunseră fremenii.

În tăcerea care se lăsă, Stilgar făcu o plecăciune în faţa ei.

— Sayyadina, spuse el, dacă Shai-hulud va îngădui, poate că vei putea să pătrunzi şi să devii Cucernică Maică.

Să pătrund, gândi ea. *Ciudată exprimare. Dar restul s-a potrivit destul de bine jargonului obişnuit.* Şi simţi o amărăciune cinică pentru ceea ce făcuse. *Missionaria Protectiva dă rareori greş. Ni s-a pregătit un sălaş în sălbăticia asta. Rugăciunea salatului ne-a durat un ascunziş. Iar eu... va trebui să joc acum rolul Auliyei, slujnica Domnului... Sayyadină pentru un popor nomad care s-a pătruns până-ntr-atât de prorocirile noastre Bene Gesserit, încât îşi numeşte preotesele Cucernice Maici.*

În penumbra din peşteră, Paul stătea în picioare alături de Chani. Mai simţea încă în gură gustul mâncării pe care i-o dăduse fata – carne tocată de pasăre şi cereale amestecate cu sirop gros de mirodenie, totul învelit într-o frunză. Gustând prima îmbucătură, îşi dăduse seama că nu mai mâncase niciodată până atunci un aliment cu o concentraţie atât de mare în esenţă de mirodenie şi pentru o clipă i se făcu frică. Ştia care era efectul esenţei asupra lui – *prefacerea generată de melanj*, proiecţia conştiinţei preştiente.

— Bi-lal kaifa, murmură Chani.

Paul îşi întoarse privirea spre ea. Apoi se uită la fremeni şi observă veneraţia cu care ascultau cuvintele mamei sale. Numai omul pe care-l chema Jamis părea să arboreze o atitudine dispreţuitoare faţă de ceremonie; se ţinea la o parte, cu braţele încrucişate.

— Duy yakha hin mange, şopti Chani. Duy punra hin mange. Am doi ochi. Am două picioare.

Şi se uită la Paul cu o expresie mirată.

Paul trase adânc aer în piept, încercând să potolească furtuna din el. Vorbele mamei sale declanşaseră efectul esenţei de mirodenie. Simţise glasul ei înălţându-se şi prăbuşindu-se în el ca vâlvătăile unui incendiu. Nu omisese nicio clipă cinismul care-i hotărnicea incantaţia – o cunoştea doar atât de

bine! – dar nimic nu mai putea stăvili fenomenul generat de câteva înghițituri de mâncare.

Îl simți iarăşi... Conştiința de rasă, de care nu putea să scape. Mecanismul se declanşase din nou: percepția tot mai acută, afluența de informații, precizia rece a raționamentelor. Se lăsă moale pe pardoseala cavernei, rezemându-şi spatele de stâncă, abandonându-se. Conştiința i se prelinse în stratul acela atemporal, unde putea să vadă timpul, să simtă căile disponibile, vânturile viitorului... vânturile trecutului... viziunea monoculară a viitorului... reunite într-o singură viziune trinoculară, care îi îngăduia să vadă timpul-devenind-spațiu.

Îşi dădu seama că îl pândea primejdia de a se autodevansa şi se sili să nu piardă contactul cu percepția prezentului, simțind deriva confuză a experienței, curgerea clipei, solidificarea continuă a ceea-ce-este în veşnicul-a-fost.

Agățându-se de prezent, realiză pentru prima oară că regularitatea monumentală a mişcării timpului era complicată pretutindeni de curenți schimbători, de valuri, de talazuri şi contratalazuri... ca marea izbindu-se de stâncile unei faleze. Constatarea îi oferi o nouă perspectivă asupra preştienței sale şi atunci văzu sursa „beznei-în-timp“, sursa riscului de eroare din el. I se făcu frică.

Înțelese că preştiența era o iluminare care îngloba şi limitele revelațiilor generate – sursă simultană de acurateţe şi de eroare semnificativă. Intervenea un fel de relație Heisenberg, un principiu al incertitudinii: cheltuiala de energie care îi dezvăluia ceea ce vedea schimba ceea ce vedea.

Iar ceea ce vedea era un punct de conexiuni cauzale, un nex temporal chiar în interiorul acestei grote. Un clocot de posibilități concentrate aici, unde cea mai infimă acțiune – o clipire, o vorbă negândită, un fir de nisip dislocat – putea să urnească o pârghie gigantică în întregul Univers cunoscut. Văzu un moment de violență ale cărui consecințe depindeau de atât de multe variabile, încât cea mai uşoară mişcare pe care o făcea provoca imense schimbări structurale.

Viziunea îl făcu să-şi dorească încremenirea în nemişcare, dar şi aceasta era o acțiune încărcată de consecințe.

Liniile fără de număr ale consecințelor porneau, toate, din grota aceasta, răspândindu-se apoi radial, şi de-a lungul celor mai multe din ele îşi văzu propriul trup neînsufleţit, din care sângele se scurgea prin rana căscată de lama unui cuţit.

În anul în care a hotărât moartea Ducelui Leto şi a înapoiat Harkonnenilor Arrakisul, tatăl meu, Împăratul Padişah, avea şaptezeci şi doi de ani, dar nu părea mai vârstnic de treizeci şi cinci. Rareori apărea în public purtând altceva decât uniforma de sardaukar şi un coif negru de burseg, cu leul de aur al stemei imperiale. Uniforma era o aluzie străvezie la sursa puterii sale. Nu afişa însă întotdeauna o aroganţă atât de ostentativă. Când voia, era capabil să radieze farmec şi sinceritate, deşi m-am întrebat deseori, în anii din urmă, dacă a fost vreodată ceea ce părea a fi. Credinţa mea, astăzi, este că s-a luptat toată viaţa să scape printre zăbrelele unei cuşti invizibile. Să nu uităm că era Împărat, reprezentantul unei dinastii ale cărei începuturi se pierdeau în negura vremurilor. Noi însă i-am refuzat un fiu legitim. Oare nu a fost aceasta cea mai cumplită înfrângere pe care a suferit-o vreodată un monarh? Spre deosebire de Doamna Jessica, mama mea s-a supus poruncii Surorilor Starețe. Care dintre cele două femei a fost mai puternică? Istoria a şi dat răspuns la întrebarea aceasta.

Fragment din „În casa tatălui meu"
de prințesa Irulan

Jessica se trezi în întunericul grotei auzind în jur vânzoleala fremenilor, simțind mirosul înțepător al distraielor. Simțul lăuntric al timpului îi spuse că, în curând, afară avea să se înnopteze. Peştera însă continua să fie cufundată în beznă. O izolau de deşert prelatele din plastic, al căror rol era să mențină umiditatea trupurilor din spațiul închis ermetic.

Îşi dădu seama că îşi îngăduise somnul adânc al epuizării şi că faptul acesta era destul de revelator pentru felul

aproape inconştient în care acceptase siguranța oferită de ceata lui Stilgar. Se răsuci în hamacul improvizat din mantie, îşi coborî picioarele pe pardoseala de piatră, îşi încălță ghetele de deşert.

Să nu uit să leg şireturile pe sub gleznă, ca să ajut acțiunea de pompare a distraiului, gândi. *Multe n-ai voie să uiți aici!*

Mai simțea încă gustul cinei de dimineață – rulou făcut din frunză umplută cu carne tocată de pasăre şi cereale, amestecate cu sirop de mirodenie. Cina de dimineață! Se gândi pentru prima oară la această ciudată inversare a timpului – noaptea era perioada de activitate şi ziua cea de odihnă.

Noaptea ascunde. Noaptea eşti în siguranță.

Îşi desprinse mantia din cârligele înfipte în firida unde dormise, întoarse veşmântul pe pipăite până când îi găsi deschizătura şi îl îmbrăcă.

Se întrebă pe ce cale ar fi putut să transmită un mesaj către Bene Gesserit. Şcoala trebuia să afle de cei doi rătăciți din adăpostul arrakian.

La mică distanță de locul în care se afla, se aprinseră câteva licurigloburi. Îi văzu pe fremeni adunându-se grupuri-grupuri, în lumina anemică. Printre ei îl zări şi pe Paul. Era îmbrăcat. Gluga mantiei îi atârna pe spate şi razele palide ale licurigloburilor îi reliefau profilul acvilin al neamului Atreides.

Jessica îşi aminti comportarea stranie a fiului ei înaintea momentului în care se retrăseseră cu toții pentru odihnă. *Absent.* Păruse total absent. Ca un înviat din morți, încă incomplet conştient de ceea ce i se întâmplase, cu ochii pe jumătate închişi şi privirea sticloasă a contemplării interioare. Înfățişarea lui o dusese cu gândul la ceea ce el îi spusese odată despre hrana saturată de mirodenie a Arrakisului.

Oare există efecte secundare? se întrebă ea. *A spus că melanjul îi influențează însuşirile preştiente, dar a manifestat o reticență ciudată când l-am întrebat ce vede.*

Stilgar apăru din întuneric, în dreapta ei şi se apropie de grupul de sub licurigloburi. Jessica observă felul în care îşi mângâia barba cu degetele, sesiză aerul lui încordat, pânda ca de pisică.

Un fior neașteptat de spaimă o fulgeră în clipa în care simțurile îi revelară febrilitatea vizibilă a fremenilor din jurul lui Paul – mișcările crispate, atitudinea rituală.

— Le-am făgăduit protecție! tună deodată glasul lui Stilgar.

Jessica recunoscu omul la care strigase Stilgar. Jamis! Și imediat după aceea văzu furia lui Jamis – poziția contractată a umerilor.

Jamis, omul pe care l-a doborât Paul! gândi.

— Cunoşti pravila, Stilgar, spuse Jamis.

— Cine o cunoaşte mai bine ca mine? replică Stilgar şi ea auzi tonul împăciuitor din vocea sa, încercarea de a abate mânia celuilalt.

— Aleg lupta, mârâi Jamis.

Jessica se repezi între ei, încleştându-şi degetele în brațul lui Stilgar.

— Ce este? întrebă.

— Pravila amtal, îi explică Stilgar. Jamis îşi cere dreptul de a pune la încercare rolul pe care ți-l atribuie legenda.

— Trebuie să-şi aleagă un luptător, spuse Jamis. Dacă învinge luptătorul ei, atunci e-adevărat. Dar se spune... (îşi plimbă privirea peste chipurile oamenilor) că nu ar avea trebuință de un luptător dintre fremeni. Şi asta nu poate să însemne decât că ar urma să-şi aducă ea luptătorul!

Dădu drumul brațului lui Stilgar şi făcu o jumătate de pas înainte.

— Ştiu să lupt singură, rosti ea. N-am nevoie de niciun luptător. Ceea ce spune legenda...

— Nu ne interesează interpretările tale! se răsti Jamis. Vrem o dovadă adevărată. Tot ce ne-ai spus azi-dimineață puteai afla de la Stilgar. După ce ți-o fi împuiat capul cu vorbe, nu era mare scofală să repeți totul papagaliceşte şi să încerci să ne tragi pe sfoară.

Aş putea să-l anihilez, gândi Jessica, *dar poate că asta ar contraveni modului în care interpretează ei legenda.* Şi se pomeni din nou întrebându-se ce fel de schimbări se petrecuseră pe planeta aceasta cu germenul lăsat de Missionaria Protectiva.

Stilgar se uită la Jessica. Apoi vorbi cu voce joasă, dar destul de tare ca să-l audă şi cei din jur:

— Jamis e un om ranchiunos, Sayyadina. Fiul tău l-a învins şi...

— A fost un accident! răcni Jamis. În bazinul Tuono s-au făcut vrăji şi-am să dovedesc asta îndată!

— ...şi l-am învins şi eu la vremea mea, continuă netulburat Stilgar. Încearcă să profite de provocarea tahaddi ca să-şi plătească şi polițele față de mine. Dar Jamis e un om prea violent ca să ajungă vreodată un bun conducător – suferă de ghafla, îşi iese din fire. Cu gura e omul legilor, dar în suflet e sarfa, necredincios. Nu, nu va fi niciodată un conducător bun. L-am tolerat până acum pentru că firea asta face din el un luptător de folos, dar când se lasă pradă invidiei şi furiei devine periculos până şi pentru ai săi.

— Stilgarrrr! scrâşni Jamis.

Şi Jessica înțelese ce urmărea Stilgar. Încerca să-l asmută pe Jamis, ca să preia el provocarea adresată lui Paul.

Stilgar îl privi fix pe Jamis şi Jessica auzi din nou nuanța împăciuitoare în vocea puternică a fremenului:

— Jamis, nu-i decât un copil. Nu...

— Chiar tu ai spus că-i bărbat, îi tăie vorba Jamis. Iar maică-sa *pretinde* că a cunoscut gom jabbarul! E tot numai carne şi geme de apă. Cei care le-au cărat ranița spun că înăuntru sunt litrugene cu apă. Litrugene! Şi noi, care ne sorbim buzunarele colectoare de cum se adună în ele câteva picături!

Stilgar îi aruncă Jessicăi o privire încruntată.

— E adevărat? Aveți apă în raniță?

— Da.

— Litrugene?

— Două litrugene.

— Ce-aveați de gând să faceți cu avuția asta?

Avuție? gândi ea. Simțise răceala bruscă din glasul lui Stilgar. Îşi clătină încet capul.

— Pe lumea mea de baştină, apa cădea din cer şi curgea în râuri la suprafață, spuse. Pe lumea aceea existau oceane de apă atât de întinse, încât nu le vedeai celălalt țărm. N-am

fost educată ca voi, n-am cunoscut disciplina apei. Până acum n-a trebuit să mă gândesc la apă în felul acesta.

Un suspin gâtuit se ridică din mijlocul mulțimii adunate în jurul lor:

— Apa cădea din cer... curgea *la suprafață*...

— Știai că printre noi sunt unii cărora li s-au defectat buzunarele colectoare de la distraie și că în noaptea asta vor suferi de sete până ce vom ajunge la Tabr?

— De unde să știu? Jessica își scutură capul. Dacă sunt în impas, dă-le apă din ranița noastră.

— Pentru asta păstrai avuția?

— O păstram pentru supraviețuire, răspunse ea.

— Dacă-i așa, atunci îți acceptăm binecuvântarea, Sayyadina.

— N-ai să ne cumperi cu apă, mârâi Jamis. Și nici ție n-am să-ți fac jocul, Stilgar. Văd că încerci să mă determini să te provoc la duel înainte de a-mi fi dovedit spusele.

Stilgar se întoarse spre Jamis.

— Insiști în hotărârea ta de-a provoca la luptă un copil, Jamis?

Vorbise cu glas scăzut, veninos.

— Femeia trebuie pusă la încercare prin luptătorul ei.

— În ciuda faptului că se bucură de protecția mea?

— Invoc pravila amtal, replică Jamis. E dreptul meu.

Stilgar dădu din cap.

— Bine! Dar dacă nu te va doborî băiatul, vei înfrunta apoi cuțitul meu. Și de data asta n-am să-mi mai pun stavilă lamei.

— Să nu îngădui una ca asta, interveni Jessica. Paul n-are decât...

— Nu te amesteca, Sayyadina, o întrerupse Stilgar. Știu... știu că mă poți învinge și prin urmare că poți învinge pe oricare dintre noi, dar nu ne poți învinge pe toți laolaltă. Trebuie să ne supunem. E pravila amtal.

Jessica amuți. Privi lung, în lumina verde a licuriglobu-rilor, expresia cruntă care împietrise pe chipul lui Stilgar. Apoi își strămută atenția la Jamis, văzu căutătura ascunsă de sub sprâncenele încruntate și gândi: *Ar fi trebuit să-mi dau seama*

de la început. E genul de om care nu vorbeşte, care se închide în el şi urzeşte. Ar fi trebuit să fiu pregătită.

— Dacă fiul meu pățește ceva, îi spuse, îmi vei da socoteală. Acum te provoc eu la luptă. O să-ți...

— Mamă! Paul păşi în față şi o prinse de mâneca mantiei. Poate că, dacă o să-i explic lui Jamis cum...

— Vrea să-mi *explice*! hohoti batjocoritor Jamis.

Paul tăcu, fixându-l cu privirea pe omul din fața lui. Nu-i era frică de el. Jamis părea destul de stângaci, iar noaptea trecută nu-i fusese greu să-l dezarmeze. Dar mai simțea încă clocotul nexului temporal din grota aceea, îşi amintea încă viziunea preştientă în care se văzuse ucis de lama unui cuțit. Viziunea aceea îi înfățişase atât de puține căi de salvare...

Brusc, Stilgar spuse:

— Sayyadina, acum dă-te la o parte şi...

— Mai slăbeşte-o cu Sayyadina! îl apostrofă Jamis. Încă n-a dovedit nimic. Foarte bine, ştie rugăciunea! Ei, şi? Oricare dintre copiii noştri o ştie!

A vorbit de ajuns, gândi Jessica. *Acum ştiu destul despre el. Aş putea să-l imobilizez cu un singur cuvânt.* Şovăi. *Dar nu i-aş putea opri pe toți ceilalți.*

— Atunci aşteaptă să-ți dovedesc, rosti ea şi îşi acordă glasul pe un ton înşelător – un scâncet abia perceptibil, cu o cursă vicleană la capăt.

Jamis se holbă la ea, vizibil înspăimântat.

— Am să te învăț agonia, urmă ea pe acelaşi ton. Să-ți aduci aminte de *asta* când vei lupta. Vei cunoaşte o tortură pe lângă care gom jabbarul e o adevărată plăcere. Am să te fac să te zvârcoleşti, cu tot...

— Încearcă să mă vrăjească! strigă cu glas răguşit Jamis. Îşi duse pumnul drept la ureche. Invoc dreptul meu! Faceți-o să tacă!

— Bine, încuviință Stilgar. Îi aruncă o privire severă Jessicăi. Dacă mai spui ceva, Sayyadina, vom considera că-i într-adevăr vorba de vrăjitorie şi nu-ți vom mai garanta securitatea. Îi făcu semn cu capul să se retragă.

Jessica se simți trasă de mâinile celor din spatele ei. Îşi dădu seama că acțiunea nu avea nimic dușmănos sau brutal; atingerea era blândă, dar fermă. Îl văzu pe Paul

desprinzându-se din grupul de oameni, în vreme ce Chani îi şoptea ceva la ureche, arătându-l pe Jamis.

Ceata se retrase, lăsând un cerc mare în mijloc. Se aduseră câteva licurigloburi şi toate fură reglate pe spectrul galben.

Jamis păşi în interiorul cercului, îşi dădu jos mantia şi o azvârli cuiva din mulțime. Rămase în distraiul cenuşiu, lucios, marcat ici-colo de petice şi pliuri. Vreme de-o clipă îşi întoarse gura spre umăr, sorbi scurt din acvatubul buzunarelor colectoare. Apoi se îndreptă, îşi desprinse copcile laterale, îşi dezbrăcă distraiul şi îl întinse cu grijă unuia dintre fremeni. Rămase pe loc, aşteptând, cu mijlocul înfăşurat într-o bucată de pânză, cu picioarele vârâte într-un soi de încălțări strâmte din acelaşi material, cu un cristai în mâna dreaptă.

Jessica o privi pe Chani, care îl ajuta pe Paul să se dezbrace. O văzu punându-i în mână un cristai, văzu degetele lui Paul încleştându-se pe mânerul armei, încercându-i greutatea şi echilibrul. Şi îşi aminti atunci că în Paul era profund înrădăcinat antrenamentul prana şi bindu – condiționarea nervoasă şi musculară, că băiatul ei învățase să lupte pe viață şi pe moarte de la dascăli ca Duncan Idaho şi Gurney Halleck, adevărate legende vii printre spadasinii epocii lor, şi că, în plus, fiul ei cunoştea şi şiretlicurile Bene Gesserit. Observă aerul lui sigur, încrezător.

Dar n-are decât cincisprezece ani, gândi ea. *E fără scut. Trebuie să opresc lupta asta. Trebuie să existe o cale ca să...* Îşi ridică ochii şi îl văzu pe Stilgar cu privirea ațintită asupra ei.

— Nu poți împiedica lupta, rosti el. Să nu vorbeşti.

Jessica îşi acoperi gura cu palma, gândind: *Am vârât spaima în sufletul lui Jamis. Asta o să-l facă mai lent... poate. Măcar de-aş şti să mă rog – să mă rog cu adevărat...*

Dezbrăcat, având pe el doar slipul de exercițiu pe care îl purta sub distrai, Paul păşi spre mijlocul cercului. Strânse în mâna dreaptă mânerul cristaiului. Simți sub tălpile goale suprafața zgrunțuroasă a pardoselii de piatră, acoperită cu grăunți de nisip. Idaho îl avertizase deseori: *„Când nu eşti sigur de suprafața pe care lupți, rămâi cu picioarele goale.“* În minte îi răsunară din nou cuvintele şoptite în grabă de Chani: *„După ce parează, Jamis se întoarce spre dreapta.*

E un tic pe care i l-am observat cu toții. Te va privi tot timpul în ochi, așteptând să clipești ca să te poată lovi. Și încă ceva: Jamis luptă cu ambele mâini. Fii atent, s-ar putea să schimbe cuțitul dintr-o mână în alta.“

Dar mai presus de orice, Paul simțea cu toată ființa sa antrenamentul și mecanismul instinctiv de reacție pentru care fusese pisat fără pic de cruțare zi de zi, ceasuri de-a rândul, în sala de exercițiu.

Își amintea perfect ce-i spusese, odată, Gurney Halleck: *„Un cuțitar iscusit folosește întotdeauna și vârful, și tăișul și pavăza armei. Și vârful poate să taie; și tăișul poate să înjunghie; și pavăza poate să imobilizeze arma adversarului.“*

Paul se uită la cristai. Nu avea pavăză. Nu avea decât un inel la capătul mânerului, un inel ceva mai lat decât plăseaua, atât cât să apere mâna. Își dădu apoi seama că nici măcar nu cunoștea rezistența la rupere a lamei acesteia, nici măcar nu știa dacă *se putea* rupe.

Pe partea opusă a cercului, Jamis începu să se miște tiptil, lateral, către dreapta.

Paul se ghemui ca o pisică, realizând abia în clipa aceea că nu avea scut, că era învățat, atunci când lupta, să simtă pe trup furnicăturile mărunte ale câmpului defensiv, că era obișnuit să reacționeze fulgerător în apărare și să-și temporizeze atacul ca să poată străpunge scutul adversarului. În pofida avertismentelor repetate ale antrenorilor săi de a nu se bizui numai pe protecția necontrolată a scutului în fața oricăror atacuri rapide, știa că avea adânc înrădăcinată în el conștiința scutului.

Jamis îi adresă o provocare rituală:

— Fărâmă-se cuțitul tău în țăndări și așchii!

Așadar lama se poate rupe, gândi Paul.

Se atenționă că, deși nici Jamis nu avea scut, adversarul său nu fusese niciodată antrenat pentru lupta cu scuturi și deci nu cunoștea inhibițiile unui asemenea luptător.

Continuă să-l urmărească din ochi pe Jamis. Trupul fremenului părea un șfichi de bici plin de noduri, înfășurat pe un schelet. Cristaiul îi lucea galben-lăptos în lumina licuriglobulilor.

Pe Paul îl săgetă frica. Se simți deodată singur și despuiat, într-un cerc de lumină galbenă, mohorâtă, înconjurat de un zid de chipuri impasibile. Prestiința îi alimentase cunoașterea cu nenumărate experiențe, îi dezvăluise cele mai năvalnice curente ale viitorului și țele de decizie care le manevrau, dar momentul acesta era *prezentul*. Prezentul real, obiectiv. Momentul acesta era moartea atârnând de un număr infinit de ghinioane minuscule.

Înțelese că *acum-și-aici* orice putea răsturna viitorul. Tusea unuia dintre privitori: o secundă de neatenție... Fluctuația luminii unuia dintre licurigloburi: o umbră amăgitoare...

Mi-e frică, își spuse Paul.

Dar continuă să se miște cu precauție în cerc, fără să-l slăbească din ochi pe Jamis, repetând în gând litania Bene Gesserit împotriva fricii. *„Frica este ucigașul minții...“* Un duș rece păru să-i învăluie trupul. Își simți mușchii deznodându-se, apoi încordându-se lin, pregătindu-se.

— O să-mi fac din sângele tău teacă pentru cuțit, șuieră Jamis.

Și în mijlocul ultimului cuvânt atacă.

Jessica surprinse mișcarea și-și înăbuși țipătul.

Dar locul în care lovise fremenul era gol, iar Paul se afla acum în spatele lui Jamis, liber să-i izbească trupul lipsit de apărare.

Acum, Paul! Acum! țipă în gând Jessica.

Mișcarea lui Paul fu perfect temporizată, minunat de fluidă, dar atât de lentă, încât Jamis avu timp să se eschiveze, să se retragă și să se întoarcă spre dreapta.

Paul se dădu înapoi și se ghemui iarăși.

— Mai întâi să-mi găsești sângele, spuse.

Jessica recunoscu în mișcările fiului ei obișnuința luptei cu scuturi și înțelese deodată că obișnuința aceasta era o armă cu două tăișuri. Reacțiile lui Paul se datorau tinereții și deprinderilor dobândite în urma unui antrenament desăvârșit, necunoscut fremenilor. Dar tactica atacului era și ea rodul antrenamentelor, condiționată de necesitatea străpungerii unui câmp defensiv. Scuturile respingeau loviturile rapide, dar nu se puteau opune contrărilor lente, înșelătoare. Ca să străpungi un scut trebuia să combini calmul cu șiretenia.

Oare Paul înțelege? se întrebă ea. *Nu se poate să nu înțeleagă!*

Din nou, Jamis atacă – o scăpărare a ochilor de cerneală, trupul – o nălucă gălbuie sub licurigloburi.

Şi din nou Paul țâşni lateral, revenind prea încet la atac.

Şi încă o dată.

Şi încă o dată.

De fiecare dată contralovitura lui Paul întârzia preț de-o clipă.

Iar Jessica observă un lucru pe care speră să nu-l fi observat şi Jamis. În apărare, reacțiile lui Paul erau atât de rapide, încât scăpau ochiului, dar corpul lui revenea de fiecare dată exact în unghiul corect care ar fi fost necesar pentru ca un scut să descentreze parțial lovitura lui Jamis.

— Nu cumva fiul tău îşi bate joc de nenorocitul ăsta? întrebă Stilgar. Îi făcu însă semn să tacă, mai înainte ca ea să poată răspunde. Am uitat: n-ai voie să vorbeşti.

Cei doi din mijlocul cercului continuau să-şi dea târcoale. Jamis cu brațul întins, cu vârful cuțitului uşor ridicat. Paul ghemuit, cu cuțitul aproape de pardoseală.

Fremenul se năpusti iarăşi şi de data aceasta se răsuci spre dreapta, în direcția în care Paul parase până atunci loviturile.

Dar în loc să se eschiveze lateral şi înapoi, Paul întâmpină brațul lui Jamis cu vârful cuțitului. În secunda următoare, se făcu nevăzut, sărind ca din arc spre stânga şi mulțumindu-i în gând Chaniei pentru sfatul pe care i-l dăduse.

Jamis se retrase de-a-ndăratelea până în marginea cealaltă a cercului, frecându-şi mâna în care ținea cuțitul. Rana sângeră o clipă, apoi sângele se coagulă. Îl privi pe Paul cu ochii holbați – două găuri negre-albastre – de parcă lumina posomorâtă a licuriglobu rilor i-ar fi dezvăluit o față nouă a adversarului.

— Ah, dureroasă rană, murmură Stilgar.

Paul se ghemui din nou, gata să continue lupta şi, aşa cum fusese învățat să procedeze după prima sângerare, îşi interpelă adversarul:

— Te dai bătut?

— Ha! răcni Jamis.

Ceata fremenilor emise un murmur mânios.

— Stați pe loc! strigă Stilgar. Băiatul nu cunoaşte legea. Apoi către Paul: Provocarea tahaddi nu poate avea decât un singur deznodământ: moartea.

Jessica îl văzu pe Paul înghițind cu greutate şi gândi: *Nu ştie încă să ucidă în felul acesta... în vâlvătaia unui duel cu cuțite. Va reuşi totuşi?*

Paul dădu roată încet, către dreapta, silit de mişcarea lui Jamis. Şi din nou cunoaşterea preştientă a variabilelor din clocotul temporal al cavernei veni să-i otrăvească sufletul. Noua sa capacitate de înțelegere îi spunea că în desfăşurarea luptei interveneau prea multe decizii rapid comprimate pentru a-i mai da posibilitatea să desluşească o cale clar conturată în față.

Variabilă peste variabilă... Iată de ce peştera îi bara drumul sub forma unui nex incert – ca o stâncă uriaşă în mijlocul unui torent; provocând vârtejuri neaşteptate, curenți schimbători.

— Pune capăt luptei, băiete, spuse cu voce joasă Stilgar. Nu te mai juca.

Paul continua să se mişte în cerc, pregătit să țâşnească în orice moment.

Jamis părea mai precaut acum; înțelesese că tânărul pe care îl înfrunta în cercul tahaddi nu era câtuşi de puțin străinul neajutorat pe care-l crezuse o pradă uşoară pentru cristaiul unui fremen.

Jessica sesiză imediat umbra de panică din expresia lui. *Acum e mai periculos ca oricând*, gândi ea. *L-a cuprins panica şi-i în stare de orice. A înțeles că n-are în față un copil asemenea celor din neamul său, ci o maşină de luptă, născută pentru a se bate şi învățată să mânuiască armele de la cea mai fragedă vârstă. Germenul fricii, pe care i l-am sădit în suflet, a încolțit.*

Se pomeni compătimindu-l pe Jamis – deşi sentimentul era dominat de cunoaşterea primejdiei care îi amenința fiul.

Jamis poate fi în stare de orice... de actul cel mai imprevizibil, îşi spuse. Se întrebă apoi dacă nu cumva Paul întrezărise

viitorul acesta, dacă nu retrăia în clipa aceasta o experiență mai veche. Dar văzu mișcările fiului ei, broboanele de sudoare de pe fața și umerii lui, precauția din unduirea mușchilor săi. Și pentru prima oară simți, fără însă a înțelege, factorul de incertitudine din darul lui Paul.

Paul începu să preseze lupta, rotindu-se ceva mai repede, dar fără să schițeze nicio intenție de atac. Remarcase și el frica adversarului său. Pentru o clipă, în minte îi răsună ecoul vocii lui Duncan Idaho: „*În momentul în care observi că adversarul se teme de tine, lasă-l în pace, lasă frica să-l copleșească în voie. Las-o să se transforme în groază. Omul îngrozit luptă împotriva lui însuși. Până la urmă atacă din panică, din disperare. E clipa cea mai periculoasă, dar poți fi aproape sigur că un om îngrozit va comite o greșeală fatală. Antrenamentul meu urmărește să te învețe cum să descoperi și să folosești asemenea greșeli.*“

Oamenii din grotă reîncepuseră să murmure.

Li se pare ca Paul se joacă cu Jamis, gândi Jessica. *Li se pare că ceea ce face e o cruzime inutilă.*

Simțea însă și dedesubturile tumultului din cugetele fremenilor, plăcerea spectacolului. Îl privi pe Jamis și văzu încordarea care creștea în el. Clipa în care tensiunea îl copleși fu la fel de evidentă pentru Jessica, pe cât fu pentru Jamis însuși... și pentru Paul.

Jamis țâșni. Un salt înalt, o fandare și o năprasnică lovitură cu mâna dreaptă. Dar mâna era goală. Cristaiul scânteie în stânga.

Jessica scăpă un geamăt.

Dar Paul știa de la Chani: „*Jamis luptă cu ambele mâini.*“ Iar temeinicia antrenamentului său îi permisese să observe instantaneu fenta. „*Mintea să-ți fie doar la cuțit, nu la mâna care îl ține*“, îi spusese mereu Gurney Halleck. „*Cuțitul e mai periculos decât mâna și se poate afla în oricare mână.*“

În plus, Paul sesiză și greșeala lui Jamis: fremenul nu stăpânea jocul de picioare și întârzie preț de-o bătaie de inimă pentru a-și regăsi echilibrul în urma saltului prin care urmărise să-l deruteze pe Paul și să mascheze schimbarea cuțitului în cealaltă mână.

Cu excepția palidei lumini a licurigloburilor şi a cercului de ochi de cerneală care priveau încremeniți, pentru Paul totul se petrecu întocmai ca într-una din vechile şedințe de antrenament din sala de exercițiu. Scuturile nu mai aveau nicio importanță când puteau fi combătute de mişcarea dibace a trupului. Cu o iuțeală fulgerătoare, Paul îşi trecu la rândul său cuțitul în mâna cealaltă, făcu un pas lateral şi lovi de sus în jos în punctul spre care venea pieptul lui Jamis. În secunda următoare, sări înapoi şi-l privi pe adversar prăvălindu-se la picioarele lui.

Jamis căzu ca o cârpă, cu fața în jos. Horcăi o singură dată şi îşi întoarse capul spre Paul, apoi rămase țeapăn pe pardoseală. Ochii săi morți păreau două cioburi de sticlă colorată.

„*Nu-i prea artistic să ucizi cu vârful cuțitului*“, îi spusese odată Idaho lui Paul, „*dar asta nu înseamnă că trebuie să-ți opreşti brațul când ai cale deschisă pentru o astfel de lovitură.*“

Ceata fremenilor se năpusti înainte, umplând cercul, împingându-l pe Paul la o parte. Trupul lui Jamis se pierdu în vânzoleala oamenilor. Apoi un grup se desprinse din grosul mulțimii, alergând spre străfundurile întunecate ale grotei, cu o povară înfăşurată într-o mantie.

Când oamenii se dădură la o parte, cadavrul dispăruse de pe pardoseala cavernei.

Jessica îşi croi drum către Paul. I se păru că înoată într-o mare de spinări drapate în mantii cu miros acru. O mare cufundată într-o muțenie stranie.

Ăsta e momentul cel mai cumplit, gândi ea. *Paul a omorât un om datorită superiorității vădite a minții şi a muşchilor săi. Să n-apuce să-l încânte o asemenea victorie!*

Trecu cu greutate printre ultimii oameni şi păşi într-un mic spațiu liber, în care doi fremeni bărboşi îl ajutau pe Paul să-şi îmbrace distraiul.

Jessica îşi privi lung fiul. Ochii lui Paul străluceau. Răsufla greu. Părea, mai degrabă, să îngăduie decât să folosească ajutorul ce i se dădea.

— Singur împotriva lui Jamis şi nu s-a ales nici c-o singură zgârietură, murmură unul dintre cei doi fremeni.

Ceva mai încolo, Chani stătea nemişcată, cu ochii țintă la Paul. Jessica observă emoția fetei, admirația întipărită pe chipul de spiriduş.

Trebuie s-o fac, gândi Jessica. *Chiar acum.*

Îşi adună tot disprețul în voce şi în ținută şi rosti:

— Ei, Paul... cum te simți în postură de ucigaş?

Paul înlemni de parcă ar fi primit o palmă. Ochii săi întâlniră privirea de gheață a mamei sale şi obrajii i se împurpurară. Se uită, cu un gest automat, spre locul unde se prăbuşise Jamis.

Stilgar se ivi lângă Jessica, revenind din cotloanele tainice ale grotei, către care fusese dus cadavrul lui Jamis. I se adresă lui Paul pe un ton mohorât, stăpânit:

— Când va veni vremea să mă provoci la luptă şi să încerci să-mi iei locul, să nu-ți închipui c-o să te joci cu mine aşa cum te-ai jucat cu Jamis.

Jessica văzu că vorbele ei, urmate de remarca lui Stilgar, se implântaseră în Paul, răscolindu-l. Amăgeala oamenilor acestora... căpătase deodată un țel! Iscodi chipurile din jur, aşa cum le iscodea acum şi Paul, văzând ceea ce vedea şi el. Admirație, da. Şi teamă... Şi pe unele din ele... aversiune. Îl privi pe Stilgar, îi văzu resemnarea, înțelese ce însemna pentru el lupta la care asistase.

Paul îşi întoarse ochii spre mama sa.

— Tu ştii adevărul, rosti el.

Jessica auzi revenirea la echilibru, remuşcarea din voce. Îşi plimbă privirea peste fețele oamenilor şi spuse cu glas molcom:

— E primul om pe care fiul meu îl omoară cu lama cuțitului.

Stilgar o privi neîncrezător.

— Nu m-am jucat cu el, zise Paul. Se opri în fața mamei sale, îşi netezi mantia, se uită pieziş la pata întunecată lăsată de sângele lui Jamis pe pardoseala grotei, murmură: N-am vrut să-l ucid.

Jessica îi cercetă chipul lui Stilgar, văzu că-i dă crezare lui Paul, îi observă uşurarea în gestul cu care îşi mângâie barba cu mâna sa străbătută de vene puternice. Apoi auzi agitația, murmurul fremenilor din jurul lor.

— De-asta i-ai cerut să se dea bătut, spuse Stilgar. Acum pricep. Datinile noastre sunt altele, dar, cu timpul, le vei înțelege. Credeam c-am primit printre noi un scorpion. Șovăi, apoi adăugă: Și de-acum înainte n-o să-ți mai spun băiete.

O voce se ridică din mulțime:

— Să-i dăm nume, Stil.

Stilgar dădu din cap și își mângâie barba.

— Văd în tine tărie... ca tăria din baza unui pilastru de piatră. Făcu o pauză, apoi spuse: Te vom numi Usul, baza coloanei. Acesta va fi numele tău secret, numele de războinic. Numai noi, cei din Sietch Tabr, îți vom ști acest nume. Nimeni altcineva nu trebuie să îl afle... Usul.

Un murmur făcu înconjurul cetei: „Bine ales... Tărie... Ne va aduce noroc.“ Și Jessica le percepu consimțământul și înțelese că fremenii o acceptau și pe ea alături de luptătorul ei. Era într-adevăr o Sayyadină.

— Și acum, alege-ți *tu* numele de bărbat, numele sub care vrei să fii cunoscut de toți, spuse Stilgar.

Paul își plimbă ochii de la Stilgar la mama sa și iarăși la Stilgar. Frânturi izolate ale acestui moment se păstraseră înregistrate în *memoria* sa prețientă, dar simțea deosebirile ca și când ar fi fost fizice... ca o apăsare ce-l împingea prin portița îngustă a prezentului...

— Cum îi spuneți voi șoarecelui pitic care fuge în salturi? întrebă el, amintindu-și de acel *sus-hop-jos* din bazinul Tuono. Imită mișcarea cu un gest al mâinii.

Se auziră râsete.

— A... muad'dib, așa-i spunem, răspunse Stilgar.

Jessica tresări. Era cuvântul pe care-l rostise Paul, atunci când îi spusese că își vor găsi adăpost printre fremeni și că pe el îl vor accepta cu acest nume. O cuprinse deodată frica *de* și *pentru* fiul ei.

Paul înghiți nodul care i se pusese în gât. Simțea că juca un rol pe care îl mai jucase de nenumărate ori până atunci în minte... și totuși... existau deosebiri. Avu impresia că se afla pe un pisc, la o înălțime amețitoare, dispunând de o experiență vastă și de o cantitate imensă de cunoștințe, dar că de jur împrejurul lui nu era decât un abis.

Şi-şi aminti iar viziunea legiunilor fanatice urmând steagul verde şi negru al Atreizilor, trecând prin foc şi sabie lumile Universului, în numele profetului lor, Muad'Dib.

Nu! îşi spuse. *Lucrul ăsta nu trebuie să se întâmple!*

— Acesta-i numele pe care ţi-l alegi? Muad'Dib? întrebă Stilgar.

— Sunt un Atreides, murmură Paul, apoi ceva mai tare: N-ar fi drept să renunţ cu totul la numele pe care mi l-a lăsat tatăl meu. Aş vrea să-mi spuneţi... Paul-Muad'Dib.

— Eşti Paul-Muad'Dib, decretă Stilgar.

Şi Paul gândi: *Asta nu era în nicio viziune. Am făcut ceva diferit.*

Dar simţi că abisul din jurul său nu dispare.

Din nou, grupul fremenilor fu străbătut de murmure: „Tărie şi înţelepciune... Cea mai bună dovadă... Se împlineşte legenda... Lisan al-Gaib... Lisan al-Gaib..."

— Vreau să-ţi spun ceva în legătură cu noul tău nume, reluă Stilgar. Alegerea ne bucură. Muad'dib are înţelepciunea deşertului. Muad'dib îşi produce singur apa. Muad'Dib se ascunde de soare şi porneşte la drum doar în răcoarea nopţii. Muad'Dib e puios şi se-nmulţeşte pe tot întinsul deşertului. La noi, lui Muad'Dib i se spune „Învăţătorul băieţilor". Toate astea sunt o temelie puternică pentru viaţa pe care-o începi, Paul-Muad'Dib... care pentru noi eşti Usul. Fii bine venit în mijlocul nostru!

Stilgar atinse cu palma fruntea lui Paul, apoi îşi coborî mâna, îl îmbrăţişă şi murmură: „Usul".

Când Stilgar îi dădu drumul, un alt membru al cetei îl îmbrăţişă pe Paul, repetând noul său nume de războinic. Apoi altul. Şi Paul trecu, din braţe în braţe, printre toţi fremenii cetei, ascultându-le vocile, intonaţiile: „Usul... Usul... Usul..." Pe câţiva îi cunoştea deja după nume. Chani fu ultima care îşi apăsă obrazul de obrazul lui, îmbrăţişându-l şi rostindu-i numele.

Paul se pomeni din nou în faţa lui Stilgar, care îi spuse:

— Acum faci parte din Ichwan Bedwine. Eşti fratele nostru. Chipul i se înăspri brusc şi glasul îi sună poruncitor: Fă bine, Paul-Muad'Dib, şi strânge-ţi cum trebuie distraiul! Îi aruncă lui Chani o privire severă. Chani! N-am văzut în

viața mea filtre nazale mai infecte decât cele din nările lui Paul-Muad'Dib! Parcă ți-am dat ordin să ai grijă de el!

— N-am avut cele de trebuință, Stil, se scuză fata. Ne-au rămas, firește, filtrele lui Jamis, dar...

— Să nu te mai aud spunând așa ceva!

— Atunci o să-i cedez unul din filtrele mele, rosti ea. O să mă descurc cu unul singur până...

— Nici vorbă, o întrerupse Stilgar. După câte știu eu, avem rezerve. Unde-s rezervele? Suntem o armată sau o hoardă de sălbatici?

Mai multe mâini se întinseră, oferind obiectele mici, fibroase. Stilgar alese patru și i le dădu Chaniei.

— Potrivește-le pe acestea lui Usul și Sayyadinei.

Din spatele mulțimii se auzi o voce:

— Dar apa, Stil? Litrugenele din rania lor?

— Știu că stai prost cu apa, Farok, spuse Stil.

Se uită la Jessica. Ea încuviință cu capul.

— O să destupăm una pentru cei care duc lipsă, hotărî el. Un acvar... unde-s acvarii? A, Shimoom, ai grijă la măsurătoare. Să scoți doar strictul necesar, nicio picătură în plus. Apa asta e moștenirea de văduvă a Sayyadinei și când vom ajunge în sietch i-o vom achita în rații de campanie, mai puțin costul condiționării.

— Ce-s rațiile de campanie? întrebă Jessica.

— Zece la unu, răspunse Stilgar.

— Dar...

— Ai să-nțelegi mai târziu. E o lege înțeleaptă.

Un foșnet de mantii semnală agitație în spatele cetei, unde mai mulți oameni se întorseseră ca să primească apă.

Stilgar ridică o mână și imediat se făcu liniște.

— În privința lui Jamis, rosti el, poruncesc să se respecte tot ceremonialul. Jamis ne-a fost tovarăș și frate în Ichwan Bedwine. Vom acorda cinstirea cuvenită celui care, prin provocarea sa tahaddi, ne-a dat dovada ursitei noastre. Invoc ritualul... la apusul soarelui, când pe Jamis îl va acoperi întunericul.

Auzind cuvintele lui Stilgar, Paul își dădu seama că se cufundă din nou în abis... în timp orb... în beznă. Viitorul din mintea sa nu avea trecut... dar... dar... simțea încă fluturarea

steagului verde şi negru al Atreizilor... undeva, în faţă... vedea încă săbiile înroşite de sânge şi legiunile fanatice ale jihadului.

Nu se va întâmpla lucrul acesta, îşi spuse. *Nu pot îngădui să se întâmple.*

Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioşi.

Fragment din „Înțelepciunea lui Muad'Dib"
de prințesa Irulan

În liniştea grotei, Jessica auzi nisipul scrâşnind sub paşii oamenilor, apoi strigătele îndepărtate de păsări despre care Stilgar spusese că erau semnalele santinelelor sale.

Prelate mari din plastic fuseseră desprinse de pe deschiderile de pe pereții peşterii. Jessica privi umbrele serii înaintând pe pervazul de piatră din fața ei, aşternându-se pe cuprinsul bazinului. Simți cum îi părăsea lumina zilei; simți lucrul acesta nu numai în umbrele prelungi, ci şi în căldura uscată din aer. Ştiu că, în curând, percepția ei antrenată avea să-i permită, asemenea fremenilor, să sesizeze cea mai uşoară schimbare a umidității aerului.

Îşi aminti cum se grăbiseră fremenii să-şi ajusteze distraiele în momentul îndepărtării prelatelor de izolare.

În adâncul grotei, cineva începu să psalmodieze:

Ima trava okolo!
I korenja okolo!

Aceasta este cenuşă! Şi acestea rădăcini! traduse în gând Jessica.

Începuse ceremonia funebră pentru Jamis.

Privi din nou amurgul arrakian, culorile care brăzdau cerul. Noaptea îşi strecura deja tenebrele la poalele stâncilor din depărtare şi de-a lungul dunelor.

Dar arşiţa nu se dădea încă bătută.

Arşiţa o făcu să se gândească la apă şi la o observaţie recentă: un întreg popor era format, educat să-i fie sete numai în anumite momente.

Setea...

Îşi aminti atunci talazurile de pe Caladan – luminate de lună, aruncând mantii albe de spumă peste stâncile ţărmului... şi palele de vânt încărcate de umezeală. Aici, briza care-i atingea veşmântul era ca o arsură pe pielea descoperită a obrajilor şi a frunţii. Filtrele cele noi îi iritau nările, prezenţa tubului care-i recupera umiditatea respiraţiei, traversându-i obrazul pentru a intra în distrai, o stânjenea.

Iar distraiul părea o etuvă.

„Costumul o să ţi se pară ceva mai comod când organismul ţi se va obişnui cu un conţinut mai redus de apă“, îi spusese Stilgar.

Ştia că avea dreptate, dar asta nu-i uşura cu nimic senzaţia dezagreabilă din clipa aceasta. Obsesia inconştientă a apei îi copleşea gândurile. *Nu*, se corectă, obsesia *UMEZELII*.

Era o noţiune mai subtilă, mai profundă.

Auzi paşi care se apropiau, se întoarse şi îl văzu pe Paul apărând din penumbra grotei, urmat îndeaproape de fata cu chip de spiriduş, Chani.

Altă problemă, gândi Jessica. *Va trebui să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Niciuna dintre aceste fiice ale deşertului n-ar putea fi o soţie potrivită pentru un Duce. Concubină, da, dar nu soţie.*

Apoi se pomeni întrebându-se cu uimire: *Să mă fi contaminat planurile lui?* Şi îşi dădu seama cât de bine fusese condiţionată. *Sunt în stare să mă gândesc la necesităţile matrimoniale monarhice fără să-mi pese de propriul meu concubinaj din trecut. Şi totuşi... am fost mai mult decât concubină.*

— Mamă.

Paul se opri în faţa ei, Chani alături de el.

— Mamă, ştii ce se întâmplă acolo, în fundul peşterii?

Jessica fixă umbra ochilor săi care o priveau de sub marginea glugii.

— Cred că da, răspunse.

— Chani m-a dus să-mi arate... Zice că trebuie să asist şi să-mi dau... asentimentul la cântărirea apei.

Jessica se uită la Chani.

— Ai noştri recuperează apa lui Jamis, spuse fata. Filtrele dădeau vocii ei o rezonanță nazală. Aşa-i legea. Carnea este a omului, dar apa sa aparține tribului... Cu o singură excepție: duelul.

— Ei spun că apa-i a mea, interveni Paul.

Jessica se întrebă de ce devenise deodată atentă, precaută.

— După un duel, apa celui învins îi revine învingătorului, explică Chani. Pentru că lupta se duce la loc deschis, fără distrai. Învingătorul are dreptul să-şi recapete apa pe care a pierdut-o în timpul luptei.

— N-am nevoie de apa lui, mormăi Paul.

I se părea că face parte dintr-o mulțime de imagini care se mişcau concomitent şi fragmentat, într-un chip cu totul deconcertant pentru ochiul interior. Nu era sigur ce anume ar fi trebuit să facă, dar ştia limpede un singur lucru: că nu voia apa distilată din carnea lui Jamis.

— Dar este... apă, spuse Chani.

Pe Jessica o surprinse felul în care pronunțase cuvântul. *Apă*. Ce încărcătură de semnificație în două silabe! Îi veni în gând una din axiomele Bene Gesserit: „*Supraviețuirea este aptitudinea de a înota în ape necunoscute.*“ Apoi gândi: *Şi Paul, şi eu va trebui să descoperim curenții şi particularitățile acestor ape necunoscute... dacă vrem să supraviețuim.*

— Ai să accepți apa, rosti ea.

Îşi recunoscu tonul vocii. Acelaşi ton îl folosise odată față de Leto, cerându-i să accepte o sumă mare de bani oferită drept ajutor pentru o investiție riscantă – fiindcă pentru Casa Atreides banii însemnau putere.

Pe Arrakis apa însemna bani. În ceea ce o privea, lucrul acesta era cât se poate de limpede.

Paul nu răspunse. Ştiu că va face aşa cum îi poruncise ea – nu pentru că îi poruncise, ci pentru că tonul vocii ei îl determinase să-şi reconsidere hotărârea. Refuzând apa, ar fi încălcat o practică fremenă general acceptată.

Îşi aduse aminte atunci de cuvintele din Kalima 467 pe care le citise în Biblia CP şi spuse:

— Din apă ia naştere orice formă de viaţă.

Jessica îl privi lung. *De unde ştie citatul?* se întrebă. *N-a studiat încă Misterele.*

— Aşa este, încuviinţă Chani. Giudichar mantene: e scris în Shah-Nama că apa a fost creaţia cea dintâi.

Fără niciun motiv explicabil (şi asta o nelinişti mai mult decât senzaţia propriu-zisă), Jessica se înfioră. Îşi întoarse faţa ca să-şi ascundă tulburarea şi exact în clipa aceea văzu apusul. O urgie sălbatică de culori împroşcă cerul, apoi soarele dispăru în spatele orizontului.

— E timpul!

Vocea care răsunase sub bolta grotei era a lui Stilgar.

— Arma lui Jamis a fost ucisă. Pe Jamis l-a chemat acum la El, Shai-hulud, cel care a sorocit fazele celor două luni ca să descrească şi să devină în cele din urmă chircite şi uscate ca nişte rămurele veştede. Vocea lui Stilgar coborî: Aşa este şi Jamis acum.

În cavernă se aşternu tăcerea.

Jessica îl văzu pe Stilgar mişcându-se ca o umbră cenuşie, ca o fantomă plutind în interiorul întunecat al peşterii. Privi peste umăr, către bazin. Simţi brusc răcoarea care pătrundea de afară.

— Prietenii lui Jamis să se apropie, rosti Stilgar.

Câţiva oameni trecură în spatele Jessicăi şi acoperiră cu o draperie gaura din stâncă. În fundul grotei, sub tavan, se aprinse un licuriglob. Lumina sa galbenă dădu la iveală o revărsare înceată de siluete. Jessica ascultă foşnetul mantiilor.

Chani făcu un pas înainte, de parcă lumina ar fi atras-o.

Jessica îşi apropie repede buzele de urechea lui Paul şi-i şopti în codul familiei:

— Ia-te după ei... Fă ce fac ei. Nu va fi decât o ceremonie funebră, menită să împace spiritul lui Jamis.

Va fi mai mult decât atât, gândi Paul. Şi simţi un fel de strângere de inimă, o senzaţie ciudată – ca şi cum ar fi încercat să prindă şi să imobilizeze ceva aflat în mişcare.

Chani se strecură lângă Jessica şi o prinse de mână.

— Vino, Sayyadina. Noi trebuie să stăm în altă parte.

Paul le privi cum dispar amândouă în umbră, lăsându-l singur. Se simți părăsit, abandonat.

Oamenii care fixaseră draperia îl încadrară.

— Să mergem, Usul.

Se lăsă condus, împins în cercul de oameni ce se formase în jurul lui Stilgar. Stilgar stătea în picioare sub licuriglob, iar lângă el, pe pardoseală, se afla o formă cu contururi neregulate, acoperită cu o mantie.

La un semn al lui Stilgar, oamenii se ghemuiră pe vine, într-un singur foşnet de mantii. Paul îi imită, privindu-l țintă pe Stilgar. Din cauza globului de deasupra, ochii fremenului păreau două găuri negre; la gât, colierul distraiului arunca reflexe verzi de lumină. Paul îşi strămută atenția la maldărul acoperit de la picioarele lui Stilgar şi recunoscu sub mantie conturul mânerului unui baliset.

— Spiritul părăseşte apa trupului când răsare prima lună, psalmodie Stilgar. Aşa e scris. Când vom vedea, la noapte, că răsare prima lună, pe cine o să cheme ea?

— Pe Jamis, răspunse în cor ceata.

Stilgar se răsuci de jur-împrejur pe un singur călcâi, trecând în revistă cercul de chipuri care-l priveau. Apoi rosti grav:

— I-am fost prieten lui Jamis. Când avionul-şoim s-a năpustit asupra noastră la Gaura-din-Stâncă, Jamis m-a tras la adăpost.

Se aplecă spre grămada de lângă el şi ridică mantia.

— Ca prieten al lui Jamis, iau această mantie – dreptul conducătorului.

Îşi puse mantia pe umeri, apoi se îndreptă.

Şi Paul văzuse ce ascunsese mantia: luciul palid şi cenuşiu al unui distrai, o litrugenă ruginită, o carte mică depusă într-o batistă, mânerul fără lamă al unui cristai, o teacă goală, o raniță împăturită, un paracompas, un distrans, un toboşar, mai multe cârlige metalice cât pumnul, ceva ce arăta ca o grămăjoară de pietricele strânse într-o bucată de pânză, un mănunchi de pene... şi, rezemat de ranița împăturită, un baliset.

Jamis cânta la baliset, gândi Paul. Instrumentul îi aminti de Gurney Halleck şi de tot ce pierduse. Memoria lui Paul,

memoria viitorului la timpul trecut, înregistrase unele linii aleatorii care ar fi putut duce la o reîntâlnire cu Halleck, dar acestea erau puține şi neclare. Gândul îl tulbură. Factorul de incertitudine îi răscoli din nou sufletul. *Oare asta înseamnă că ceva din ceea ce voi face... din ceea ce AŞ PUTEA face, l-ar putea distruge pe Gurney... sau l-ar putea readuce la viață... sau?...*

Înghiți şi-şi scutură capul.

Stilgar se aplecă din nou.

— Pentru femeia lui Jamis şi pentru străji, rosti.

Pietricelele şi cărticica dispărură în interiorul mantiei sale.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

— Marcatorul serviciului de cafea al lui Jamis, spuse Stilgar şi luă din grămadă un disc plat de metal verde. Acesta i se va da lui Usul, cu ceremonialul cuvenit, când vom ajunge în sietch.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

În sfârşit, Stilgar se ridică, ținând în mână mânerul cristaiului.

— Pentru Câmpia Funebră, spuse.

— Pentru Câmpia Funebră, repetară într-un glas fremenii.

Jessica, aflată în mijlocul cetei, de partea cealaltă a locului în care stătea Paul, dădu din cap, recunoscând originea ancestrală a ritualului şi gândi: *Îngemănarea dintre ignoranță şi cunoaştere... dintre sălbăticie şi cultură... Totul începe de la demnitatea cu care ne tratăm morții.* Se uită la Paul, întrebându-se: *Oare va înțelege? Va şti ce să facă?*

— Noi suntem prietenii lui Jamis, reluă Stilgar. Noi nu ne jelim mortul ca o adunătură de netrebnici.

Un om cu barbă sură, aflat în stânga lui Paul, se ridică în picioare.

— I-am fost prieten lui Jamis, zise el. Se apropie de grămadă şi luă distransul. Când am fost asediați la Două Păsări şi am rămas fără apă, Jamis mi-a dat de la el.

Omul se întoarse la locul lui.

Oare se aşteaptă să spun că i-am fost şi eu prieten lui Jamis? se întrebă Paul. *Oare se aşteaptă să-mi aleg şi eu un obiect*

din grămadă? Văzu fețe întorcându-se către el, ocolindu-i privirea. *Da, asta aşteaptă!*

În fața lui Paul, un alt bărbat se ridică, se apropie de grămadă şi luă paracompasul.

— I-am fost prieten lui Jamis, spuse omul. Când ne-au surprins patrulele la Cotul Stâncii şi am fost rănit, Jamis i-a atras după el pe vrăjmaşi, şi răniții au putut fi salvați.

Omul se ridică şi se duse la locul său.

Din nou, Paul văzu fețe întorcându-se către el, văzu aşteptarea întipărită pe chipuri şi-şi lăsă ochii în jos. Cineva îl înghionti din spate şi-i şopti:

— Vrei să atragi nenorocirea asupra noastră?

Cum să spun că i-am fost prieten? gândi Paul.

O altă siluetă se desprinse din mulțime şi când chipul umbrit de glugă ajunse sub glob, Paul o recunoscu pe mama sa.

Jessica se aplecă deasupra grămezii şi luă batista.

— I-am fost prietenă lui Jamis, zise ea. Când spiritul spiritelor din el a înțeles că adevărul trebuie dat la iveală, s-a retras şi a salvat viața fiului meu.

Jessica se întoarse la locul ei.

Iar Paul îşi aminti de disprețul din vocea mamei sale când îi vorbise imediat după luptă: „*Cum te simți în postură de ucigaş?*“

Şi văzu iarăşi chipurile întorcându-se către el, simți mânia şi teama oamenilor. În clipa aceea, îi fulgeră în minte un pasaj din bobina despre „Cultul morților“ pe care i-o proiectase odată mama sa. Se hotărî brusc.

Încet, se ridică în picioare.

Un suspin făcu înconjurul cetei.

Păşind în mijlocul cercului, lui Paul i se păru că *sinele* său se împuținase. I se păru că pierduse o bucățică din el însuşi şi că acum încerca să şi-o regăsească. Se aplecă deasupra grămezii de lucruri, luă balisetul. O strună vibră uşor, lovind unul dintre obiectele de pe jos.

— I-am fost prieten lui Jamis, şopti Paul.

Simți lacrimi arzându-i ochii şi făcu un efort ca să-şi adauge tărie în glas.

— Jamis m-a învățat... că... dacă ucizi... trebuie să plăteşti. Regret că n-am avut timp să-l cunosc mai bine.

Cu pleoapele strânse, cu paşi nesiguri, se întoarse orbeşte la locul său, ghemuindu-se pe pardoseală. Umerii i se încovoiară.

O voce şopti:

— Varsă lacrimi!

Un murmur trecu din gură în gură:

— Usul dă umezeală mortului!

Paul simți degetele care îi pipăiau înfrigurate obrajii, auzi şoaptele de veneraţie.

Ascultând murmurul fremenilor, Jessica înțelese gravitatea acestei experienţe, înțelese ce inhibiţii cumplite existau aici pentru plâns, pentru lacrimi. Se concentră asupra cuvintelor: „*Dă umezeală mortului.*“ Lacrimi-ofrandă adusă lumii umbrelor... Fără îndoială că pentru fremeni lacrimile erau sacre.

Nimic din ceea ce văzuse până atunci pe planeta aceasta nu îi oferise o imagine atât de zguduitoare despre suprema valoare a apei. Nici vânzătorii de apă, nici pielea uscată a băştinaşilor, nici distraiele sau cerinţele aspre ale disciplinei apei. Acum ştia că apa era aici cea mai preţioasă formă a materiei – era viaţa însăşi... învăluind totul în simbol şi ritual.

Apa.

— I-am atins obrazul, şopti cineva. Am simțit darul.

La început, degetele care îi pipăiau faţa îl înspăimântară pe Paul. Îşi încleştă degetele pe griful rece al balisetului, simțind coardele muşcându-i palma. Apoi văzu ca prin ceaţă chipurile din spatele mâinilor întinse – ochii mari, fascinaţi.

Mâinile se retraseră. Ceremonia fu reluată. În jurul lui Paul însă, se crease un mic spaţiu liber, o aură subtilă – fremenii se trăseseră la o parte în semn de respect.

Ceremonia se încheie cu o melopee surdă:

Luna plină te cheamă la ea...
Pe Shai-hulud îl vei vedea;
Noapte roşie, cer mohorât,
Moarte cruntă te-a doborât.
Lunii pline ne-om ruga...
Luna ne va ajuta;

Ce căutăm va fi găsit
În ținutul pustiit.

La picioarele lui Stilgar apăruse un burduf umflat. Stilgar se lăsă pe vine, lipindu-şi palmele de el. Cineva se apropie, se ghemui alături de Stilgar şi Paul. Recunoscu sub umbra glugii chipul lui Chani.

— Jamis a dus treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci din apa tribului, spuse Chani. Binecuvântez această apă în prezența Sayyadinei. Ekkeri-akairi, aceasta este apa, fillissin-follasy, lui Paul-Muad'Dib! Kivi a-kavi, care nu va mai fi niciodată, nakalas! Nakalas! măsurată şi numărată, ukair-an! de bătăile inimii jan-jan-jan prietenului nostru... Jamis.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

În liniştea apăsătoare care se lăsă brusc, Chani se întoarse şi se uită lung la Paul. Apoi spuse:

— Ce-i în mine flacără fie în tine cărbuni. Ce-i în mine rouă fie în tine apă.

— Bi-lal kaifa, intonă ceata.

— Lui Paul-Muad'Dib îi revine apa aceasta, rosti Chani. S-o păstreze pentru trib şi să aibă grijă să n-o irosească zadarnic. Să fie generos cu ea la vreme de restrişte. Iar când va veni timpul, s-o dea mai departe pentru binele tribului.

— Bi-lal kaifa, glăsuiră oamenii.

Trebuie să accept apa, gândi Paul. Încet, se ridică şi veni lângă Chani. Stilgar se dădu înapoi ca să-i facă loc, apoi îi luă cu blândețe balisetul din mână.

— Îngenunchează, spuse Chani.

Paul se lăsă în genunchi.

Ea îi călăuzi mâinile către burduful cu apă, îi apăsă palmele pe suprafața elastică.

— Ție îți încredințează tribul apa aceasta, rosti ea. Jamis a părăsit-o. Ia-o în pace.

Apoi se ridică în picioare, trăgându-l pe Paul după ea.

Stilgar îi înapoie balisetul, întinse spre el cealaltă mână, cu palma deschisă. În palmă se aflau nişte inele mici de metal. Paul le văzu scânteind în lumina palidă a licuriglobului şi observă că erau de mărimi diferite.

Chani luă inelul cel mai mare, îl ridică într-un deget.

— Treizeci de litri, spuse. Unul după altul, le ridică şi pe celelalte, arătându-i-le lui Paul, numărând: Doi litri; un litru; şapte acvaverigi a câte o drahmă fiecare; o acvaverigă de trei secunde de drahmă treizeci. Cu totul – treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci.

Ţinu degetul încărcat cu inele în faţa lui Paul.

— Le primeşti? întrebă Stilgar.

Paul înghiţi cu greutate, apoi dădu din cap.

— Da.

— O să te învăţ mai târziu, spuse Chani, cum să le înfăşori într-o batistă ca să nu zăngăne şi să nu te trădeze când mergi.

Îi întinse inelele.

— N-ai vrea... să mi le păstrezi tu? întrebă Paul.

Chani se uită surprinsă la Stilgar.

Acesta zâmbi şi spuse:

— Paul-Muad'Dib, Usul, nu cunoaşte încă obiceiurile noastre, Chani. Păstrează-i acvaverigile, fără nicio obligaţie până ce vei avea timp să-i arăţi cum să le poarte.

Fata dădu din cap, scoase de sub mantie o fâşie de pânză, o trecu prin interiorul inelelor răsucind-o cu o mişcare complicată pe deasupra şi pe dedesubt, şovăi, apoi vârî pachetelul în cingătoare.

Cred c-am făcut o gafă, gândi Paul. Simţea amuzamentul reţinut al oamenilor din jur, aerul lor vag ironic şi mintea sa făcu brusc legătura cu memoria preştientă: *oferirea de acvaverigi unei femei – ritual de curtare.*

— Acvari! rosti cu glas puternic Stilgar.

În foşnet de mantii, ceata se ridică. Doi oameni ieşiră în faţă, ridicară burduful cu apă. Stilgar luă licuriglobul şi porni cu el spre fundul cavernei.

Paul se simţi împins dinapoi în spatele lui Chani. Privi strălucirea lăptoasă a luminii sub tavanul de piatră, dansul umbrelor pe pereţi. Şi simţi înfrigurarea subită care pusese stăpânire pe fremeni, freamătul de nerăbdare al oamenilor.

Jessica, trasă de mâini grăbite către marginea grupului, înconjurată şi îngrămădită de trupuri agitate, îşi înăbuşi un fior de panică. Recunoscuse părţi din ritual, identificase

frânturile de chakobsa şi de bhotani-jib ale formulelor mistice. Ştia ce violență năprasnică ar fi putut să erupă dintr-o asemenea procesiune, aparent paşnică şi naivă.

Jan-jan-jan, gândi ea. *Hai-hai-hai!*

Ca un joc de copii ce-şi pierduse orice inhibiții între adulți.

Stilgar se opri în fața unui perete de piatră galbenă. Apăsă pe o protuberanță şi peretele se trase fără zgomot la o parte, descoperind o fisură cu contururi neregulate. Stilgar intră primul şi ceilalți îl urmară, păşind pe lângă un grilaj întunecat, cu alveole în formă de fagure. Paul simți o adiere de aer rece.

Se uită mirat la Chani, o trase de mânecă.

— Aerul de aici pare umed, spuse el.

— Sssst, şuşoti ea.

Dar cineva din spatele lor zise:

— În noaptea asta, capcana-i plină de umezeală. Înseamnă că Jamis e mulțumit.

Jessica trecu prin uşa secretă, auzind-o închizându-se în spatele ultimilor oameni. Observă că fremenii îşi încetineau mersul când treceau pe lângă grilajul cu alveole de fagure şi simți umiditatea aerului când ajunse în dreptul lui.

O capcană de vânt! gândi. *Au instalat o capcană de vânt camuflată la suprafață, ca să tragă aerul în interiorul rece al stâncilor şi să obțină umezeală prin condensare.*

Trecură de încă o uşă de piatră, cu grilaj asemănător deasupra. Şi uşa aceasta se închise în spatele lor. Şi Paul, şi Jessica simțiră cât se poate de limpede curentul de aer umed care venea de deasupra.

Paul văzu licuriglobul din mâna lui Stilgar dispărând brusc sub nivelul capetelor din fața lui. În clipa următoare, simți sub tălpi treptele unei scări care cotea spre stânga. Raze lungi de lumină poleiră şirul de glugi care cobora în spirală.

Jessica sesiză încordarea crescândă a oamenilor din jurul ei, apăsarea unei mutenii a cărei încărcătură îi scrijeli nervii.

Treptele se terminară şi ceata se strecură pe sub pragul scund al unei a treia uşi. Lumina licuriglobului fu înghițită de o grotă uriaşă, cu tavanul înalt şi boltit.

Paul simți mâna lui Chani apucându-l de braț, auzi un clipocit slab în aerul rece, percepu încremenirea desăvârşită a mulțimii de fremeni în prezența solemnă a apei. Ca într-o catedrală.

Am văzut locul acesta în vis, îşi aminti el.

Gândul i se păru liniştitor, dar în acelaşi timp zadarnic. Undeva, în față, pe calea aceasta, hoardele fanatice însângerau Universul, în numele lui. Steagul verde şi negru al Atreizilor devenea un simbol al terorii. Legiuni turbate se năpusteau la atac urlându-şi strigătul de luptă: „Muad'Dib!"

Nu trebuie să se întâmple lucrul acesta, gândi. *Nu pot îngădui să se întâmple.*

Dar simțea limpede forța conştiinței de rasă din el, propriul său țel cumplit... şi înțelese că flagelul nu putea fi înlăturat cu uşurință, că lua proporții cu fiecare clipă şi că devenea tot mai puternic. Chiar dacă el, Paul, ar fi murit în momentul acesta, lucrurile ar fi mers mai departe, pe acelaşi făgaş, prin mama sa şi prin sora lui care încă nu se născuse. Un singur lucru ar fi putut pune stavilă iureşului: moartea tuturor celor ce se aflau acum, aici – inclusiv moartea lui şi a mamei sale.

Paul privi în jur, văzu ceata fremenilor răspândindu-se în linie dreaptă. Oamenii îl împinseră înainte, către o baricadă scundă, cioplită în roca nativă a grotei. Dincolo de baricadă, la lumina globului lui Stilgar, Paul dădu cu ochii de suprafața nemişcată, întunecată, a unui bazin plin cu apă. Bazinul se prelungea în umbră – adânc, negru. Peretele opus era abia deslușit, la vreo sută de metri distanță.

Jessica îşi simți pielea uscată şi întinsă de pe obraji şi de pe frunte destinzându-se la contactul cu aerul umed. Bazinul era adânc. Îi simțea adâncimea. Reuşi să reziste dorinței de a se apropia şi de a-şi cufunda mâinile în apă.

Auzi un clipocit în stânga. Privi către capătul şirului de oameni, îi văzu pe Stilgar şi pe Paul unul lângă altul, iar în fața lor pe cei doi acvari golindu-şi povara în bazin printr-un debitmetru. Aparatul de măsură părea un ochi rotund, cenuşiu, fixat pe marginea bazinului. Urmări mişcarea contorului luminiscent pe măsură ce apa trecea prin aparat îl văzu oprindu-se la treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci.

Uimitoare precizie, gândi ea. Observă că pâlnia debitmetrului rămăsese uscată după trecerea apei. Apa se scursese pe pereții pâlniei fără să facă priză. Şi în această simplă observație descoperi un alt indiciu tulburător în legătură cu tehnologia fremenilor: erau perfecționiști.

Brusc, Jessica porni de-a lungul baricadei către locul în care se afla Stilgar şi oamenii îi făcură loc, dându-se respectuoşi la o parte. Se opri în fața lui Stilgar, se uită la Paul şi îi remarcă privirea absentă, dar în clipa aceea enigma imensului rezervor de apă o preocupa mai mult ca orice.

Stilgar o privi lung.

— Adesea unii dintre noi au dus lipsă de apă, spuse deodată. Dar nu s-au atins nicicând de apa de aici. Poate n-o să mă crezi.

— Te cred, rosti ea.

El arătă spre bazin.

— Avem aici peste treizeci şi opt de milioane de decalitri. Apa-i împrejmuită cu ziduri de netrecut pentru făuritorii cei mici, bine ascunsă, bine adăpostită.

— O comoară.

Stilgar ridică globul şi o privi drept în ochi.

— E mai mult decât o comoară. Avem mii de asemenea ascunzişuri. Doar câțiva dintre noi le cunosc pe toate. Îşi înclină capul într-o parte şi globul îi proiectă, pe chip şi pe barbă, pete galbene şi negre de lumină şi întuneric. Auzi?

Ascultară cu toții.

Picurul apei precipitate de capcana de vânt umplu cu prezența sa grota. Jessica observă că toată ceata asculta cu smerenie. Numai Paul părea insensibil la sunet, absent.

Pentru Paul sunetul era ca un tic-tac al timpului care trecea. Avea senzația că timpul se scurge prin el, că nu va mai prinde niciodată din urmă aceste clipe. Simțea că trebuie să ia o hotărâre, dar nu era capabil să facă nicio mişcare.

— S-a calculat câtă apă ne trebuie, murmură Stilgar. Când o vom avea, vom schimba fața Arrakisului.

Ceata răspunse cu o singură şoaptă:

— Bi-lal kaifa.

— Vom țintui dunele sub un covor de iarbă, continuă Stilgar cu o voce din ce în ce mai puternică. Vom încătuşa apa în sol, cu arbori şi subarboret.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

— Cu fiecare an care trece, calota polară se va retrage.

— Bi-lal kaifa.

— Vom face din Arrakis o patrie primitoare... Cu lentile de topire a gheţurilor la poli, cu lacuri în zonele temperate. Vom păstra pentru făuritor şi pentru mirodenia sa doar centrul deşertului.

— Bi-lal kaifa.

— Şi nimeni n-o să mai jinduiască, niciodată, după apă. Omul îşi va lua singur apă din fântâni, din iazuri, din lacuri, din canale. Apa va curge prin quanaturi şi va hrăni plantele noastre. Apa va fi a tuturor. Oamenii nu vor trebui decât să-şi întindă mâna ca să ia apă.

— Bi-lal kaifa.

Jessica detectă rezonanța rituală, religioasă, a cuvintelor, simți propria ei reacție instinctivă de venerație. *Oamenii aceştia s-au aliat cu viitorul*, gândi. *Sunt hotărâți să escaladeze un munte. Visul unui om de ştiință... Şi aceşti oameni simpli, țăranii aceştia, vor să-i dea viață.*

Se gândi la Liet-Kynes – planetar imperial care se transformase în băştinaş – şi o cuprinse mirarea. Visul acesta era genul de ideal care pune stăpânire pe sufletul omului şi Jessica îşi dădea seama că Liet-Kynes îl declanşase în mod deliberat. Un ideal pentru care oamenii sunt în stare să-şi dea viața. Şi acesta era unul din elementele esențiale de care simțea că avea nevoie fiul ei: oameni cu un ideal. Unor asemenea oameni li se puteau insufla uşor înflăcărare şi fanatism. Asemenea oameni puteau fi transformați într-o sabie cu care Paul să-şi recucerească locul ce i se cuvenea.

— Să mergem acum, spuse Stilgar. Vom aştepta să răsară prima lună. După ce Jamis va fi pornit la drum, vom porni şi noi către casă.

Murmurând dezamăgiți, oamenii făcură calea întoarsă de-a lungul bazinului, urmându-l pe Stilgar.

Iar Paul, păşind în spatele lui Chani, avu sentimentul că un moment vital trecuse pe lângă el, că pierduse ocazia unei

decizii esențiale şi că era prizonier în capcana propriului său mit. Ştia că mai văzuse locul acesta, că mai trăise odată episodul acesta într-o fulgerare de vis preştient, pe îndepărtatul Caladan.

Dar acum se iviseră elemente noi, necunoscute până atunci. Constată din nou, cu uimire, cât de limitat era darul său. I se păru că era purtat de valul timpului, uneori în mijlocul lui, alteori pe creasta lui... şi că pretutindeni, în jurul său, alte valuri se înălțau şi coborau, când arătând, când ascunzând ceea ce duceau ele.

Şi peste tot, peste toate, în față, continua să se profileze amenințătoare umbra neîndurătorului jihad – violența, măcelul. Era un promontoriu deasupra valurilor.

Ceata trecu de ultima uşă, revenind în peştera de la intrare. Uşa fu etanşată. Lumina se stinse şi fremenii desprinseră draperiile de pe deschiderile cavernei, dând la iveală noaptea şi stelele care apăruseră deasupra deşertului.

Jessica se apropie de pervazul din peretele grotei şi-şi ridică ochii spre stele. Erau limpezi, apropiate. Ascultă agitația oamenilor din spatele ei, auzi sunetele unui baliset pe care îl acorda cineva, apoi vocea lui Paul îngânând notele acordajului. Nu-i plăcu tristețea pe care o percepu în tonul fiului ei.

Din întunericul peşterii, răzbătu glasul lui Chani:

— Povesteşte-mi despre apele de pe lumea ta de baştină, Paul-Muad'Dib.

Şi Paul:

— Altă dată, Chani. Îți promit.

Câtă tristețe!

— E un baliset bun, spuse Chani.

— Aşa e, încuviință Paul. Crezi că pe Jamis îl supără că-i folosesc balisetul?

Vorbeşte de mort la prezent, gândi Jessica. Implicațiile o tulburară.

Un glas de bărbat răspunse întrebării lui Paul:

— Jamis îndrăgea muzica. L-am auzit adesea cântând.

— Atunci, cântă-mi ceva, Usul, se rugă Chani. Cântă-mi un cântec de-al tău.

Câtă fermitate în vocea unei copile, se miră Jessica. *Trebuie să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Şi încă iute!*

— Am să-ţi cânt un cântec pe care l-a compus un prieten de-al meu, zise Paul. Gurney... Nu cred că mai trăieşte. L-a intitulat „Cântec de seară".

Fremenii amuţiră. Glasul plăcut, de tenor, al lui Paul se înălţă acompaniat de sunetele vibrante ale balisetului:

Văd jarul în ceas de amurg...
Astrul de aur apune.
Parfumuri, simţuri nebune
Trezesc amintiri...

Jessica simţi muzica versurilor în piept – păgână, încărcată de sunete care o făcură să-şi simtă brusc şi intens propriul trup, dorinţele lui. Ascultă mută, încordată.

Recviem al nopţii cu perle-ncrustată...
Doar pentru noi!
Ochii ţi s-au aprins dintr-odată...
Numai noi doi!
Cununi de flori – Inimile noastre...
Petale de flori – Dorinţele noastre.

Şi Jessica ascultă vibraţia surdă din tăcerea care urmă ultimei note. *De ce i-a cântat fiul meu un cântec de dragoste copilei acesteia?* se întrebă. O cuprinse deodată spaima. I se păru că viaţa se scurge năvalnic pe lângă ea şi că nu poate s-o ţină în loc. *De ce-a ales cântecul ăsta?* se întrebă. *Uneori instinctele nu se înşală. Pentru ce a făcut asta?*

Paul rămase nemişcat, mut. În întuneric. Un singur gând, cumplit, îi copleşea mintea: *Mama mea îmi este vrăjmaşă. Mi-e vrăjmaşă fără să ştie. Ea este aducătoarea jihadului. Ea m-a născut, ea m-a crescut şi m-a educat. Ea este duşmanul meu.*

Noţiunea de progres acţionează ca un mecanism de protecţie pentru a ne apăra de teroarea viitorului.

Fragment din „Pildele lui Muad'Dib"
de prinţesa Irulan

Cu ocazia celei de-a şaptesprezecea aniversări a zilei sale de naştere, Feyd-Rautha Harkonnen îşi propusese să-şi ucidă cel de-al o sutălea sclav gladiator, în cadrul tradiţionalelor jocuri familiale. Evenimentul era marcat şi de vizita pe Giedi Prim, patria Harkonnenilor, a doi observatori de la Curtea Imperială – Contele Fenring şi Doamna sa – cărora li se adresase invitaţia de a urmări lupta, din loja aurită, rezervată membrilor marcanţi ai familiei şi dominând vasta arenă triunghiulară.

Pentru a cinsti ziua de naştere a na-Baronului şi pentru a reaminti tuturor Harkonnenilor şi supuşilor lor că Feyd-Rautha devenise moştenitor-desemnat, pe Giedi Prim era sărbătoare. Bătrânul Baron decretase zi de odihnă de la un meridian la altul, iar la Harko, oraşul natal al familiei, se depuseseră toate eforturile pentru a se crea iluzia de festivitate: pe clădiri fluturau drapele, iar faţadele edificiilor care străjuiau Bulevardul Palatului fuseseră proaspăt vopsite.

Dar dincolo de artera principală, printre case, Contele Fenring şi Doamna Fenring observară mormanele de gunoaie, pereţii coşcoviţi care se oglindeau în băltoacele murdare de pe străzi, furişarea temătoare a oamenilor.

În palatul cu ziduri albastre al Baronului domnea o ordine încărcată de teamă. Contele şi Doamna sa remarcară preţul plătit pentru păstrarea liniştii: străji peste tot şi arme, în al căror luciu aparte un ochi format deslușea cu uşurinţă

patina folosirii frecvente. Până şi în punctele de trecere dintr-o aripă în alta a palatului existau posturi de control. Slugile îşi dădeau de gol instrucţia militară în mersul ţeapăn, în linia dreaptă a umerilor... în privirea vigilentă a ochilor care pândeau şi iar pândeau.

— Presiunea-i în urcare, îi şopti Contele soţiei sale, în codul lor secret. Baronul începe să simtă preţul real pe care a trebuit să-l plătească pentru a se descotorosi de Ducele Leto.

— Într-o zi o să-ţi povestesc legenda păsării fenix, spuse ea.

Se aflau în sala de recepţie a palatului, aşteptând plecarea la jocuri. Nu era o sală mare – avea cam patruzeci de metri lungime pe vreo douăzeci lăţime – dar falşii stâlpi susţinători înălţaţi de-a lungul pereţilor laterali, coloanele groase la bază şi mai subţiri spre vârf, precum şi tavanul uşor boltit creau impresia unei încăperi spaţioase.

— A! exclamă Contele. Iată-l pe Baron!

Baronul Vladimir Harkonnen apăruse la capătul sălii, înaintând cu mişcarea legănată-plutită imprimată de portanţa suspensiilor care-i cărau greutatea trupului. Carnea fălcilor îi tresălta în sus şi în jos, suspensiile i se unduiau sub mantia portocalie. În degetele mâinilor îi sclipeau inele, iar opafocurile prinse în materialul mantiei aruncau reflexe scânteietoare.

Alături de Baron păşea Feyd-Rautha. Părul său negru era coafat în cârlionţi mărunţi, contrastând nefiresc de vioi cu expresia posacă a ochilor. Purta o tunică neagră, mulată pe trup şi pantaloni strâmţi, uşor evazaţi la glezne. Picioarele mici îi erau încălţate în conduri cu talpă moale.

Observându-i ţinuta şi jocul muşchilor sub tunică, Doamna Fenring gândi: *Iată unul care nu-şi va lăsa trupul pradă obezităţii.*

Baronul se opri în faţa soţilor Fenring, prinse cu un gest posesiv braţul lui Feyd-Rautha şi spuse:

— Nepotul meu, na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen. Şi întorcându-şi faţa bucălată, de bebeluş, către Feyd-Rautha, adaugă: Contele şi Doamna Fenring, despre care ţi-am vorbit.

Feyd-Rautha își înclină capul, așa cum cerea eticheta. O privi lung pe Doamna Fenring. Era blondă și mlădioasă; trupul ei perfect era înveșmântat într-o rochie lungă, dintr-un material simplu, fără nicio podoabă. Doi ochi verzi-cenușii îi susțineau privirea. Seninătatea și calmul ei, caracteristici tipice Bene Gesserit, tulburară într-un mod straniu simțurile tânărului.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, făcu Contele, examinându-l din cap până-n picioare pe Feyd-Rautha. Un tânăr, ăăă... *dezgheț*at, ăăă... nu-i așa, mmm, draga mea? Apoi, aruncându-i o privire Baronului: Și zici, dragă Baroane, că i-ai vorbit despre noi acestui tânăr *dezgheț*at? Ce anume i-ai spus?

— I-am pomenit nepotului meu despre stima deosebită pe care vi-o poartă Împăratul, Conte Fenring, răspunse Baronul. Și gândi: *Uită-te bine la el, Feyd! Un ucigaș cu purtare de iepure – genul cel mai periculos!*

— O, da, firește! rosti Contele și îi adresă doamnei sale un zâmbet.

Lui Feyd-Rautha i se păru că gesturile și cuvintele Contelui erau aproape jignitoare. Se opreau exact în momentul în care ar fi devenit afronturi fățișe. Tânărul îl privi cu atenție pe Conte: un bărbat scund, cu înfățișare vulnerabilă. Un cap ca de nevăstuică, cu ochi rotunzi, mari și negri. Păr cărunt la tâmple. Iar mișcările... Își mișca o mână sau își întorcea capul într-o direcție, apoi vorbea în altă direcție. Era greu de urmărit.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, n-ai ocazia să întâlnești prea des asemenea... mmm... tineri dezgheț*ați*, spuse Contele, vorbind cu umărul Baronului. Te... ăăă... felicit pentru, mmm, stilul perfect al... ăăă... moștenitorului dumitale. Crescut în lumina celui mai... ăăă... vârstnic, ca să zic așa.

— Sunt copleșit, rosti Baronul.

Făcu o plecăciune, dar Feyd-Rautha observă că privirea unchiului său dezmințea curtoazia gestului.

— Ironia, mmm... este dovada unei... ăăă... gândiri profunde, comentă Contele.

Iar! gândi Feyd-Rautha. *Poți să juri că te insultă, dar n-ai niciun motiv ca să-i ceri satisfacție.*

Ascultându-l pe Conte, Feyd-Rautha avea senzația că-şi cufundă capul într-un terci... *mmmm-ăăă-hmmm!* Tânărul îşi strămută atenția la Doamna Fenring.

— Cred că-i... ăăă... răpim din timp tânărului nostru, spuse ea. După câte ştiu, astăzi va lupta în arenă.

Pe huriile haremului imperial, straşnică femeie! gândi Feyd-Rautha. Spuse cu voce tare:

— Voi ucide astăzi în onoarea Domniei-Tale, Doamnă. Şi, cu permisiunea Domniei-Tale, voi pronunța această dedicație în arenă.

Doamna Fenring îl privi cu seninătate, dar glasul ei şfichiui ca un bici când spuse:

— *Nu* îți acord permisiunea.

— Feyd! hămăi Baronul. Şi gândi: *Împielițatul ăsta! Vrea ca fiara de Conte să-l provoace la duel?*

Dar Contele se mulțumi să surâdă şi să mormăie:

— Mmmmm-ăăă-hmmm.

— Cred că e *într-adevăr* cazul să te pregăteşti, Feyd, zise Baronul. Trebuie să fii odihnit. N-are rost să-ți asumi riscuri prosteşti.

Feyd-Rautha se înclină, cu chipul negru de ciudă.

— Cum vrei, unchiule. Îl salută cu o mişcare a capului pe Contele Fenring: Domnule! Apoi pe soția acestuia: Doamnă! Se întoarse şi părăsi cu paşi grăbiți sala, abia învrednicind cu privirea grupul timid al Caselor Mici, de lângă uşa înaltă cu două canaturi.

— E încă tânăr, suspină Baronul.

Iar Doamna Fenring gândi: *Acesta să fie tânărul la care s-a referit Cucernica Maică? Aceasta să fie linia de sânge pe care trebuie s-o păstrăm?*

— Avem la dispoziție mai mult de-o oră până să plecăm la arenă, spuse Baronul. Cred c-am putea profita de răgazul ăsta ca să stăm de vorbă, Conte Fenring. Îşi înclină capul masiv într-o parte. Au apărut o mulțime de lucruri noi.

Şi gândi: *Iar acum să vedem cum se va descurca emisarul Împăratului, ca să-mi transmită ce i s-o fi poruncit să-mi transmită, fără să comită grosolănia de a aborda subiectul pe şleau.*

Contele se întoarse spre soția sa:

— Mmmm-ăă-hmmm, vrei te rog, ăăă, să ne... mmm... scuzi, draga mea?

— Fiece zi, uneori fiece oră aduce schimbări, susură ea. Mmmmm.

Şi, adresându-i Baronului un zâmbet fermecător, se întoarse şi porni cu spatele drept şi paşi măsurați către uşa mare de la capătul sălii.

Baronul se uită după ea şi îi văzu pe membrii Caselor Mici curmându-şi discuțiile la apropierea ei, urmărind-o din ochi. *Bene Gesserit!* gândi el. *De-ar scăpa odată Universul de ele!*

— Între cei doi pilaştri de colo e un con de tăcere, spuse. Putem discuta fără să ne temem că ne-ar putea auzi cineva.

Porni înainte, cu mersul său legănat, pătrunse în câmpul insonorizat, simțind zgomotele din sală estompându-se brusc.

Contele se opri lângă el şi amândoi îşi întoarseră fețele la perete, ca să nu li se poată citi pe buze.

— Nu suntem mulțumiți de ordinul prin care le-ai cerut sardaukarilor să părăsească Arrakisul, spuse Contele.

Pe şleau! gândi Baronul.

— Sardaukarii nu mai puteau să rămână, întrucât ar fi trezit *altora* bănuieli în legătură cu ajutorul pe care mi l-a acordat Împăratul, răspunse el.

— Dar nepotul dumitale, Rabban, nu pare să acționeze cu destulă fermitate în vederea soluționării problemei fremenilor.

— Ce vrea mai mult Împăratul? Pe Arrakis n-a mai rămas decât o mână de fremeni. Deşertul sudic este nelocuibil. Deşertul nordic e controlat de patrulele noastre.

— Cine spune că deşertul sudic e nelocuibil?

— Planetologul vostru, dragă Conte.

— Doctorul Kynes a murit.

— Ah, da... din nefericire.

— Dispunem de un raport de survol din regiunile sudice, spuse contele. Raportul indică prezența vieții vegetale.

— Vasăzică, până la urmă, Ghilda a acceptat totuşi efectuarea unor observații din spațiu.

— Ştii bine că nu, Baroane. Ştii bine că Împăratul nu are nicio posibilitate legală să țină sub observație Arrakisul.

— Iar *eu* nu-mi pot permite luxul ăsta. Atunci cine a survolat regiunile sudice?

— Un... contrabandist.

— V-a mințit, Conte, spuse Baronul. Dacă oamenii lui Rabban nu pot naviga deasupra zonelor sudice, n-o pot face nici traficanții. Doar ştii şi dumneata ce-i acolo: furtuni de nisip, paraziți şi-aşa mai departe. Comunicațiile radio sunt aproape imposibile. Balizele de navigație sunt distruse înainte de a apuca să fie instalate ca lumea.

— Vom discuta despre feluriții paraziți altă dată, replică sec Contele.

Aha! gândi Baronul.

— A dibuit cineva vreo greşeală în rapoartele mele? întrebă.

— Dacă te duce gândul la greşeli, nu văd cum ai mai putea să-ți pledezi cauza, observă Contele.

Încearcă în mod deliberat să mă înfurie, gândi Baronul. Respiră adânc de două ori, ca să se calmeze. Îşi simți mirosul transpirației. Sub mantie, harnaşamentul suspensiilor începu deodată să-i provoace o mâncărime supărătoare.

— Nu cred că Împăratul e nemulțumit de felul în care şi-au găsit moartea concubina şi fiul Ducelui, spuse el. Au încercat să fugă spre centrul deşertului. Era furtună.

— Mda, a avut loc o serie de accidente convenabile.

— Nu-mi place tonul cu care spui asta, Conte.

— Una-i mânia, zise Fenring, şi alta-i violența. Dă-mi voie să te previn: dacă mi se va întâmpla vreun accident nefericit aici, pe Giedi Prim, toate Casele Mari vor afla ce-ai făcut pe Arrakis. De altfel, se bănuieşte de mult ce metode foloseşti în afaceri.

— Singura afacere mai recentă de care mi-aduc aminte, ripostă Baronul, este transportul mai multor legiuni de sardaukari pe Arrakis.

— Nu cumva îți închipui că l-ai putea şantaja pe Împărat?

— Nici nu-mi trece prin cap!

Contele zâmbi.

— S-ar găsi destui comandanți sardaukari care să declare că au acționat fără ordin, fiindcă doreau să le vină de hac păduchioşilor voştri de fremeni.

— Dar s-ar găsi şi destui care să pună la îndoială o asemenea declarație, i-o întoarse Baronul, deşi amenințarea îl lăsase descumpănit. *Să fie într-adevăr sardaukarii atât de disciplinați?* se întrebă.

— Împăratul doreşte o revizie contabilă a registrelor dumitale, spuse brusc Contele.

— Oricând.

— N-ai... ăăă... nicio obiecție?

— Niciuna. Directorul meu în cadrul companiei CHOAM se poate prezenta cu fruntea sus în fața celei mai severe inspecții. Şi Baronul gândi: *Să-ncerce, numai, să facă tărăboi cu vreo acuzație falsă! O să mă ridic în picioare şi-o să le strig tuturor, prometeic: „Priviți-mă! Am fost nedreptățit!“ După asta, n-ar avea decât să-mi arunce orice acuzație, chiar şi una întemeiată. Casele Mari n-ar mai acorda niciun gir unui al doilea atac din partea unui acuzator care a comis deja o eroare.*

— Nu mă-ndoiesc că registrele dumitale rezistă oricărei revizii, murmură Contele.

— Ce motive are Împăratul să dorească atât de mult exterminarea fremenilor? întrebă Baronul.

— Preferi să schimbăm subiectul, da? Contele ridică din umeri. Nu e dorința Împăratului, ci a Sardaukarului. Armata are nevoie de exercițiu... şi în afară de asta, sardaukarilor nu le place să se-apuce de-o treabă şi-apoi s-o lase neterminată.

Îşi închipuie că mă sperie, amintindu-mi că se bucură de sprijinul unor ucigaşi însetați de sânge? se întrebă Baronul.

— Afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violență, spuse el, dar undeva trebuie să existe o limită. Cineva trebuie să rămână şi să lucreze la mirodenie.

Contele emise un hohot scurt, ca un lătrat.

— Crezi că poți pune şaua pe fremeni?

— Fremenii n-au fost niciodată destul de numeroşi ca să poată fi folosiți la muncă, răspunse Baronul. Dar pogromurile mi-au neliniştit restul populației. În clipa de față, am în vedere altă soluție pentru problema arrakiană, dragul meu

Fenring. Şi trebuie să-ţi mărturisesc că meritul pentru ideea soluţiei îi revine Împăratului.

— I-auzi, i-auzi!

— Chiar aşa, Conte. Sursa inspiraţiei mele a fost planeta de detenţie a Împăratului – Salusa Secundus.

Contele îl fixă cu o privire sfredelitoare.

— Ce legătură poate să existe între Arrakis şi Salusa Secundus?

Baronul sesiză neliniştea din ochii lui Fenring şi răspunse:

— Deocamdată niciuna.

— Deocamdată?

— Cred că-ţi poţi da seama şi dumneata că există o cale pentru a crea o forţă de muncă substanţială pe Arrakis: transformarea Dunei în planetă-închisoare.

— Prevezi cumva o creştere a delincvenţei?

—Au avut loc tulburări, mărturisi Baronul. Am fost obligat să storc destul de zdravăn, Fenring. La urma urmei, cunoşti şi dumneata preţul pe care l-am plătit blestematei de Ghilde ca să ne transporte pe Arrakis forţele reunite. Banii ăştia trebuia scoşi *de undeva*.

— Te sfătuiesc, Baroane, să nu faci din Arrakis o planetă-închisoare fără permisiunea Împăratului.

— Bineînţeles că nu, se grăbi să-l asigure Baronul, surprins de tonul brusc glacial al vocii lui Fenring.

— Mai e o problemă, spuse Contele. Suntem informaţi că mentatul Ducelui Leto, Thufir Hawat, nu-i mort, ci se află în slujba dumitale.

— Nu m-am putut îndura să irosesc un mentat.

— L-ai minţit pe comandantul sardaukarilor, spunându-i că Hawat a murit.

— O minciună nevinovată, dragă Conte. N-aveam chef să mă lansez în discuţii neprincipiale cu el.

— Hawat a fost, de fapt, trădătorul?

— Nu, vai! Trădătorul a fost falsul medic. Baronul îşi şterse transpiraţia de pe gât. Fenring, înţelege, rămăsesem fără mentat! Ştii ce înseamnă asta. Întotdeauna am avut un mentat. Nu puteam rămâne în aer.

— Cum l-ai determinat pe Hawat să-şi calce jurământul de credință?

— Ducele lui murise! Baronul se sili să zâmbească. N-avem de ce să ne temem din partea lui Hawat, dragă Conte. Organismul lui a fost impregnat cu o otravă latentă. Îi administrăm un antidot în mâncare. Lipsa antidotului declanşează efectul otrăvii... Ar muri în câteva zile.

— Să faci bine şi să-i suprimi antidotul.

— Dar e un om folositor!

— Şi care ştie prea multe pentru un om viu.

— Parcă mi-ai dat de-nțeles că Împăratul nu se teme.

— Nu-mi arde de joacă, Baroane!

— Mă voi supune numai dacă voi primi ordin scris, întărit cu sigiliul imperial, zise Baronul. În niciun caz n-am s-o fac doar de hatârul dumitale.

— Crezi că-i un hatâr?

— Dar ce altceva? Împăratul are obligații şi față de mine, Fenring. L-am scăpat de zurbagiul de Duce.

— Cu ajutorul câtorva sardaukari.

— Ce altă Casă i-ar fi oferit Împăratului uniforma sub care să-şi camufleze amestecul în afacerea asta?

— Şi Împăratul şi-a pus aceeaşi întrebare, Baroane, numai c-a accentuat-o într-un mod uşor diferit.

Baronul îl privi lung pe Fenring, observând muşchii țepeni ai maxilarelor, perfecta stăpânire de sine a omului Împăratului.

— Ei, asta-i bună! exclamă apoi. Sper că Împăratul nu-şi imaginează că ar putea să acționeze împotriva *mea* fără să prind de veste.

— Maiestatea Sa speră să nu fie necesar.

— Împăratul n-are niciun motiv să creadă că-l amenințe!

Baronul îşi strecurase în tonul vocii şi furie, şi mâhnire, gândind: *Măcar de-ar încerca s-o facă! M-aş putea instala pe tron doar bătându-mă cu pumnul în piept pentru c-am fost nedreptățit, înşelat.*

Glasul Contelui sună sec şi distant:

— Împăratul crede ceea ce-i spun simțurile.

— Ar îndrăzni să mă acuze de trădare în fața Consiliului Laandsraadului?

Şi Baronul aşteptă, cu respiraţia tăiată, răspunsul sperat.

— Împăratul n-are nevoie să *îndrăznească*.

Baronul îşi schimbă brusc poziţia în suspensii, ca să-şi ascundă expresia feţei. *Poate c-am s-ajung să trăiesc eu însumi evenimentul!* gândi. *Împărat! Da, să mă acuze! Şi-apoi... câteva mite, puţină constrângere... ralierea Caselor Mari. S-ar putea aduna toţi sub flamura mea, ca nişte iobagi căutând adăpost. Căci nimic nu-i înspăimântă mai mult decât gândul că Sardaukarul Împăratului i-ar putea nimici rând pe rând.*

— Împăratul speră din toată inima să nu ajungă în situaţia de a te acuza de trădare, rosti Contele.

Baronului îi veni greu să-şi înlăture ironia din glas şi să afişeze doar un aer îndurerat, dar reuşi.

— Am fost dintotdeauna unul dintre supuşii cei mai loiali. Cuvintele acestea mă dor peste măsură.

— Mmmm-ăă-hmmm, făcu Contele.

Baronul rămase cu spatele la el, clătinându-şi încet capul. Într-un târziu, spuse:

— E timpul să pornim spre arenă.

— De acord, încuviinţă Contele.

Ieşiră din conul de tăcere şi, umăr la umăr, se îndreptară către grupul Caselor Mici, de la capătul sălii. Undeva, în interiorul palatului, răsună vibraţia gravă a unui gong – mai erau douăzeci de minute până la începerea jocurilor.

— Casele Mici aşteaptă să le conduci, spuse Contele, arătând cu un gest al capului către oamenii de care se apropiau.

Vorbe cu două înţelesuri... cu două înţelesuri, gândi Baronul.

Îşi ridică ochii spre noile talismane care flancau ieşirea din sală: capul de taur şi portretul în ulei al bătrânului Duce Atreides, tatăl Ducelui Leto. Avu o senzaţie ciudată, un fel de presentiment; se întrebă ce gânduri îi vor fi trezit Ducelui Leto talismanele, pe vremea când atârnaseră în castelul de pe Caladan şi, mai târziu, în reşedinţa de pe Arrakis: trufaşul tată şi capul taurului care îl omorâse.

— Omenirea nu cunoaşte, ăăă, decât o singură... mmm... ştiinţă, spuse contele, în timp ce păşeau în fruntea suitei

vasalilor, trecând din sala de recepție în sala de așteptare – o încăpere îngustă, cu ferestre înalte și podeaua pardosită cu ceramică albă și roșie.

— Care anume? se interesă Baronul.

— Mmmm-ăă... știința, ăăă, nemulțumirii, răspunse Contele.

Casele Mici din spatele lor, chipuri slugarnice de oi, râseră exact atât cât se cuvenea, dar râsul căpătă o notă discordantă în vuietul brusc de motoare ce răsună când pajii deschiseră larg ușile exterioare, în fața cărora așteptau vehicule de sol, cu fanioanele fâlfâind în bătaia vântului.

Baronul își ridică vocea ca să acopere zgomotul și spuse:

— Sper, Conte Fenring, să nu te nemulțumească spectacolul pe care ni-l va oferi astăzi nepotul meu.

— Sunt, ăăă, foarte... hmmm... da, nerăbdător, răspunse Contele. Când e vorba de un... ăăă... proces-verbal, trebuie să acorzi mare, mmm, atenție... ăăă... antecedentelor.

Baronul își mască șocul surprizei coborând în grabă prima treaptă a scărilor către peronul palatului. *Proces-verbal! Raportul unei crime împotriva Imperiului!*

Dar contele râse scurt, ca și când ar fi făcut o glumă, și scutură ușor brațul Baronului.

Tot drumul până la arenă, Baronul zăcu între pernele mașinii sale blindate, aruncându-i priviri piezișe Contelui, care ședea alături, și întrebându-se ce anume îl determinase pe *emisarul* Împăratului să plaseze „gluma“ aceea de față cu membrii Caselor Mici. Era încredințat că lui Fenring nu i se întâmpla prea des să spună ceva dacă simțea că nu-i necesar, să folosească două vorbe când una era de ajuns sau să se mulțumească cu un singur înțeles într-o singură frază.

Abia după ce se instalaseră în loja aurită de deasupra arenei triunghiulare – în sunetul trâmbițelor și în freamătul tribunelor înțesate cu oameni ce agitau stegulețe – află Baronul răspuns la întrebarea sa.

— Dragă Baroane, spuse Contele aplecându-se la urechea lui, ești conștient, nu-i așa, că Împăratul nu a confirmat în mod oficial alegerea pe care ai făcut-o în legătură cu succesorul dumitale?

Baronului i se păru că îl învăluie subit un con personal de tăcere, generat de propriul său şoc. Îl privi lung pe Conte, abia remarcând apropierea Doamnei Fenring de loja păzită de gărzi înarmate.

— Acesta-i de fapt motivul pentru care mă aflu astăzi aici, urmă Contele. Împăratul doreşte să-l informez dacă ţi-ai ales un succesor competent. Şi nimic nu poate dezvălui mai bine decât arena chipul real din spatele unei măşti, nu-i aşa?

— Împăratul mi-a promis că-mi voi putea alege liber moştenitorul! scrâşni Baronul.

— Vom vedea, spuse Fenring şi se întoarse să-şi întâmpine soţia, care intra în lojă.

Doamna Fenring se aşeză, adresându-i un zâmbet Baronului, apoi îşi îndreptă atenţia spre suprafaţa acoperită cu nisip a arenei, unde îşi făcea chiar atunci apariţia Feyd-Rautha, în jiletcă şi pantaloni colanţi – cu mănuşa neagră şi hangerul în mâna dreaptă, cu mănuşa albă şi pumnalul în mâna stângă.

— Alb pentru otravă, negru pentru puritate, observă Doamna Fenring. Curios obicei, nu găseşti, dragul meu?

— Mmmmm, mormăi Contele.

Un cor de urale izbucni din lojile familiale şi Feyd-Rautha se opri o clipă pentru a răspunde salutului, ridicându-şi privirea şi trecând în revistă chipurile din amfiteatru, recunoscându-şi verii şi cumetrii, demifraţii, concubinele şi cunoştinţele out-freyne – zeci de guri, ca tot atâtea goarne ce trâmbiţau într-o mare de veşminte şi baniere multicolore.

Şi Feyd-Rautha se gândi că feţele înghesuite în loji erau gata să privească cu aceeaşi aviditate sângele lui sau sângele sclavului-gladiator. Firește, el personal nu avea niciun dubiu asupra rezultatului luptei. Nu urma să înfrunte decât iluzia unui pericol, un pericol lipsit de substanţă şi totuşi...

Feyd-Rautha îşi înalţă armele către soare, adresând salutul tradiţional celor trei colţuri ale arenei. Apoi îşi vârî lamele în teci; mai întâi pumnalul cel scurt, din mâna înmănuşată în alb (alb, semnul otrăvii), pe urmă hangerul lung, din mâna înmănuşată în negru – lama presupusă imaculată, arma sa secretă cu care avea să transforme ziua aceasta într-o victorie cu totul personală: otravă pe lama neagră.

Își reglă repede scutul și vreme de câteva clipe aşteptă nemişcat senzația de comprimare a pielii de pe frunte, confirmarea faptului că era bine apărat.

Momentul avea propria sa încărcătură de tensiune şi Feyd-Rautha îl prelungi, cu siguranța de sine a unui profesionist al spectacolului. Le făcu apoi semn picadorilor şi scutierilor să se apropie, le inspectă cu un aer marțial echipamentul – pavezele cu ghimpii ascuțiți, scânteind în soare, cârligele şi harpoanele pe care fluturau fanioane lungi şi înguste, de culoare albastră.

Feyd-Rautha făcu semn fanfarei.

Acordurile maiestuoase ale marşului lent se înălțară deasupra amfiteatrului, revărsându-şi tot fastul lor antic şi Feyd-Rautha își conduse escorta de-a curmezişul arenei pentru a-şi prezenta salutul de omagiu în fața lojii unchiului său. Prinse din zbor cheia ceremonială ce-i fu aruncată.

Fanfara amuți.

În liniştea care se lăsase în arenă, Feyd-Rautha făcu doi paşi înapoi, înălță cheia şi strigă:

— Dedic acest adevăr...

Făcu o pauză, ştiind că unchiul său avea să gândească: *Zănaticul ăsta are de gând să provoace scandal, adresând dedicația nevestei lui Fenring, în ciuda avertismentului meu!*

— ...unchiului şi binefăcătorului meu, Baronul Vladimir Harkonnen! încheie.

Şi observă, încântat, oftatul de uşurare al unchiului său.

Fanfara atacă marşul rapid şi Feyd-Rautha traversă cu paşi repezi arena, conducându-şi oamenii către poarta de prudență, bariera care nu permitea decât accesul celor echipați cu dezintegratorul reglat după codul pentascutului. Feyd-Rautha se mândrea cu faptul că până atunci nu folosise niciodată poarta şi că avusese rareori nevoie de sprijinul picadorilor. Astăzi însă era mulțumit să-i ştie la îndemână – planurile deosebite implicau uneori primejdii deosebite.

Din nou se aşternu liniştea în arenă.

Feyd-Rautha se întoarse, își aținti privirea spre marea poartă roşie pe care avea să iasă gladiatorul.

Gladiatorul de excepție.

Planul pe care îl elaborase Thufir Hawat era un plan admirabil prin simplitatea şi sorţii săi de izbândă, gândi Feyd-Rautha. Sclavul nu va fi drogat – acesta era aspectul periculos. În schimb, în inconştientul său fusese imprimat un cuvânt-cheie menit să-i paralizeze muşchii, în orice moment critic. Feyd-Rautha repetă în gând cuvântul vital: „Canalie!" Publicul avea să fie încredinţat că în arenă fusese strecurat un sclav nedrogat, ca să-l ucidă pe na-Baron. Iar şirul bine ticluit al dovezilor avea să-l scoată vinovat pe vătaful Baronului.

Poarta roşie emise un bâzâit surd în clipa în care îi fură armate servomotoarele de deschidere.

Feyd-Rautha îşi concentră toată atenţia la cadrul porţii. Acest prim moment avea o importanţă deosebită. Înfăţişarea sclavului, la intrarea în arenă, putea spune multe unui ochi exersat. Toţi gladiatorii erau drogaţi cu elacca, în aşa fel încât să poată fi ucişi în orice moment al luptei, dar asta nu însemna că nu trebuia să observi cu cea mai mare grijă felul în care îşi ţineau arma, direcţia în care obişnuiau să se eschiveze, faptul că erau sau nu conştienţi de prezenţa publicului în amfiteatru. Modul în care un sclav îşi ţinea capul putea să ofere indicii esenţiale pentru alegerea contrelor şi fandărilor.

Poarta roşie se deschise.

Un uriaş musculos cu capul ras şi ochi negri înfundaţi în orbite se năpusti afară. Avea pielea cărămizie, ca toţi cei drogaţi cu elacca, dar Feyd-Rautha ştia că nuanţa se datora unei vopsele speciale. Sclavul purta un maiou-chilot din piele de culoare verde şi centura roşie a unui semiscut; săgeata de pe centură era îndreptată spre stânga, indicând faptul că numai partea stângă a corpului era apărată. Gladiatorul îşi ţinea cuţitul ca pe o sabie şi trupul uşor aplecat înainte, ca un luptător experimentat. Înaintă încet spre centrul arenei, întorcându-şi partea apărată către Feyd-Rautha şi grupul din spatele porţii de prudenţă.

— Nu-mi place cum arată, mormăi unul dintre picadori. Eşti sigur că-i drogat, Domnia-Ta?

— Nu-i vezi culoarea? făcu Feyd-Rautha.

— Dar se comportă ca un luptător de profesie, zise alt picador.

Feyd-Rautha avansă doi pași și îl privi cu atenție pe sclav.

— Ce-are la braț? întrebă un scutier.

Feyd-Rautha observă o rană însângerată pe antebrațul stâng al gladiatorului și își coborî privirea la mâna pe care sclavul și-o mișcase brusc, ca să arate un desen tatuat cu sânge pe șoldul stâng al costumului său verde. Desenul era umed – conturul ușor de recunoscut al unui șoim.

Un șoim!

Feyd-Rautha își ațintì ochii în ochii negri ai sclavului, care-l fixau scăpărând cu neobișnuită luciditate.

E unul dintre soldații Ducelui Leto pe care i-am capturat pe Arrakis! gândi Feyd-Rautha. *Nu-i un gladiator oarecare!* Un fior îi străbătu trupul și se întrebă dacă nu cumva Hawat plănuise cu totul altceva pentru lupta de astăzi... Un vicleșug în alt vicleșug din alt vicleșug. Și țapul ispășitor... același vătaf!

— Nu-mi place deloc cum arată sclavul ăsta, Domnia-Ta. Lasă-mă să-i înfig vreo două harpoane ca să-l încerc.

— Am să-i înfig eu harpoanele, replică Feyd-Rautha.

Luă de la unul din scutieri două harpoane lungi, cântărindu-le în mâini. Și vârfurile harpoanelor erau de obicei impregnate cu un drog – nu însă și de data aceasta, ceea ce ar fi fost de ajuns pentru a-i atrage scutierului-șef pedeapsa cu moartea. Dar totul făcea parte din plan.

„La capătul luptei vei fi un erou“, spusese Hawat. *„Îl vei fi ucis pe gladiator fără să te ajute nimeni și împotriva uneltirilor unui atentat mișelesc. Vătaful va fi executat și-ți vei putea plasa în locul lui omul tău de încredere.“*

Feyd-Rautha înaintă încă cinci pași către centrul arenei, prelungind încordarea tribunelor, examinând sclavul. Știa că experții din lojile de deasupra își dăduseră deja seama că ceva nu-i în regulă. Pielea gladiatorului avea într-adevăr culoarea caracteristică drogului, dar sclavul stătea bine înfipt pe picioare și nu tremura. Probabil că în clipa aceasta microbiștii șușoteau între ei: „Ia uite-l cum stă. Ar trebui să se agite... să atace sau să se retragă... Dar ăsta stă și așteaptă, își cruță forțele. N-ar trebui să aștepte.“

Feyd-Rautha îşi simţi propria lui aţâţare. *Să zicem că Hawat a urzit un plan perfid*, gândi el. *Tot o să-i vin de hac sclavului ăsta. Am uns cu otravă lama hangerului, nu pe cea a pumnalului. De-asta nici măcar Hawat n-are habar.*

— Hei, Harkonnene! strigă sclavul. Ţi-ai făcut testamentul?

O tăcere de moarte se lăsă în arenă. *Sclavii nu strigau niciodată provocări!*

Şi abia în clipa aceea Feyd-Rautha văzu în ochii gladiatorului ferocitatea de gheaţă a disperării. Apoi observă felul în care aştepta, calm şi atent, cu muşchii pregătiţi de victorie. Era limpede că zvonul, lansat de Hawat în barăcile sclavilor, ajunsese din gură în gură până la el: *„Vei avea o şansă reală să-l omori pe na-Baron."* Până acum, totul era conform planului.

Feyd-Rautha zâmbi cu buzele strânse. Îşi ridică harpoanele, întrezărind în atitudinea sclavului reuşita planului său.

— Hei! Hei! îl provocă din nou sclavul şi făcu doi paşi lenţi înainte.

Pentru cei din tribune nu mai există acum niciun dubiu, gândi Feyd-Rautha.

Sclavul ar fi trebuit să fie pe jumătate paralizat de groaza provocată de drog. Mişcările ar fi trebuit să-i trădeze convingerea interioară că nu avea nimic de sperat, că nu putea să câştige. Mintea ar fi trebuit să-i fie copleşită de istorisirile despre otrăvurile cu care îşi ungea na-Baronul lama pumnalului din mâna înmănuşată în alb. Na-Baronul nu ucidea niciodată repede; se delecta experimentând otrăvuri noi, obişnuia să rămână în arenă şi să demonstreze publicului interesantele efecte secundare ale substanţei ucigătoare asupra victimei care se zvârcolea în ghearele morţii. Sclavul acesta se temea, da... dar nu era îngrozit.

Feyd-Rautha îşi ridică şi mai sus harpoanele şi îi făcu sclavului un gest cu capul, aproape un salut.

Gladiatorul ţâşni.

Fandarea şi contradefensiva fură la înălţimea celor mai dibace pe care le văzuse vreodată Feyd-Rautha. Dar lovitura laterală temporizată întârzie preţ de-o fracţiune de

secundă și arterele piciorului stâng al na-Baronului scăpară nevătămate.

Feyd-Rautha sări într-o parte, lăsându-și unul dintre harpoane în antebrațul drept al sclavului, cu ambele cârlige îngropate adânc în carnea din care omul n-ar mai fi putut să le smulgă decât rupându-și tendoanele.

Amfiteatrul tresări ca un singur om și emise un geamăt surd.

Pe Feyd-Rautha sunetul îl exaltă.

Își dădu seama ce simțea unchiul său, stând în loja lui, alături de soții Fenring, observatorii Curții Imperiale. Nimeni nu avea dreptul să intervină în lupta aceasta. Legile trebuia respectate de față cu asemenea martori. Iar Baronul nu putea să interpreteze evenimentele din arenă decât într-un singur chip: o amenințare la adresa propriei sale persoane.

Sclavul se dădu înapoi, apucându-și cuțitul în dinți și înfășurându-și repede în jurul brațului fanionul lung al harponului, ca să-l imobilizeze.

— Nu-ți simt acul! strigă el după o clipă.

Și începu din nou să avanseze furișat, cu pași iuți și mărunți, cu cuțitul pregătit, cu umărul stâng înainte, cu trupul îndoit înapoi, în așa fel încât să profite la maximum de protecția semiscutului.

Nici această manevră nu scăpă celor din amfiteatru. Dinspre lojile rezervate familiei se auziră țipete scurte. Picadorii lui Feyd-Rautha începură să se agite, întrebându-l dacă nu avea nevoie de ei.

Feyd-Rautha le făcu semn să rămână în spatele porții de prudență.

Am să le ofer un spectacol cum n-au mai văzut încă, își spuse. *Nu o ucidere blândă, la care să asiste senini, admirând stilul. Nu... Am să-i fac să simtă că li se răsucesc mațele-n ei. Când voi fi Baron, o să-și amintească de ziua de azi și nu va mai fi unul căruia să nu i se încrețească pielea de groaza mea și de amintirea acestei zile.*

Feyd-Rautha se retrase încet, urmărind mersul de crab al gladiatorului. Nisipul arenei îi scrâșni sub tălpi. Auzi gâfâitul sclavului, simți în nări propria lui transpirație și, în aer, un miros vag de sânge.

Brusc, na-Baronul sări înapoi, se întoarse spre dreapta, repezi înainte harponul. Sclavul făcu un salt lateral. Feyd-Rautha fu cât pe ce să se împiedice şi auzi ţipătul de groază al spectatorilor.

Din nou, sclavul ţâşni la atac.

Pe toţi zeii! Ce luptător! gândi Feyd-Rautha, evitând în ultimul moment lovitura. Scăpă cu viaţă numai datorită agilităţii lui tinereşti, dar reuşi să-şi lase cel de-al doilea harpon în deltoidul braţului drept al gladiatorului.

Tribunele izbucniră în aplauze frenetice.

Acum mă aclamă, gândi Feyd-Rautha, ascultând glasurile sălbatice. Era întocmai cum prevăzuse Hawat. Niciun luptător din familie nu avusese vreodată parte de asemenea aclamaţii. Şi-şi aminti, cu o undă de înverşunare în cuget, cuvintele pe care le rostise mentatul: *„Mai uşor te-ngrozeşte un duşman pe care-l admiri."*

Feyd-Rautha se retrase rapid în centrul arenei, unde putea fi văzut de tot amfiteatrul. Îşi trase din teacă hangerul, se ghemui ca o pisică şi rămase în aşteptare.

Gladiatorul nu se opri decât ca să-şi lege cu fanionul cel de-al doilea harpon, apoi porni drept spre el.

Şi-acum să mă vadă bine toată familia, gândi Feyd-Rautha. *Sunt duşmanul lor! Să le rămân în minte aşa cum mă văd în momentul ăsta.*

Îşi scoase încet pumnalul.

— Nu mi-e frică de tine, porc de Harkonnen! strigă gladiatorul. Caznele nu pot face niciun rău unui mort. Îmi voi lua viaţa cu propria mea armă, înainte ca vreun scutier s-apuce să mă atingă. Dar hoitul tău va zace alături de-al meu!

Feyd-Rautha rânji şi împunse aerul cu hangerul – arma otrăvită.

— Atunci pareaz-o pe-asta, rosti el şi fandă brusc cu pumnalul din cealaltă mână.

Sclavul îşi schimbă cuţitul dintr-o mână în alta, pară şi lovitura şi fenta, blocă pumnalul na-Baronului – arma din mâna înmănuşată în alb, semnul tradiţional al otrăvii.

— O să mori, Harkonnene! şuieră el.

Rămaseră încleştaţi unul de altul, încercând să se doboare. Porţiunile în care scutul lui Feyd-Rautha atingea

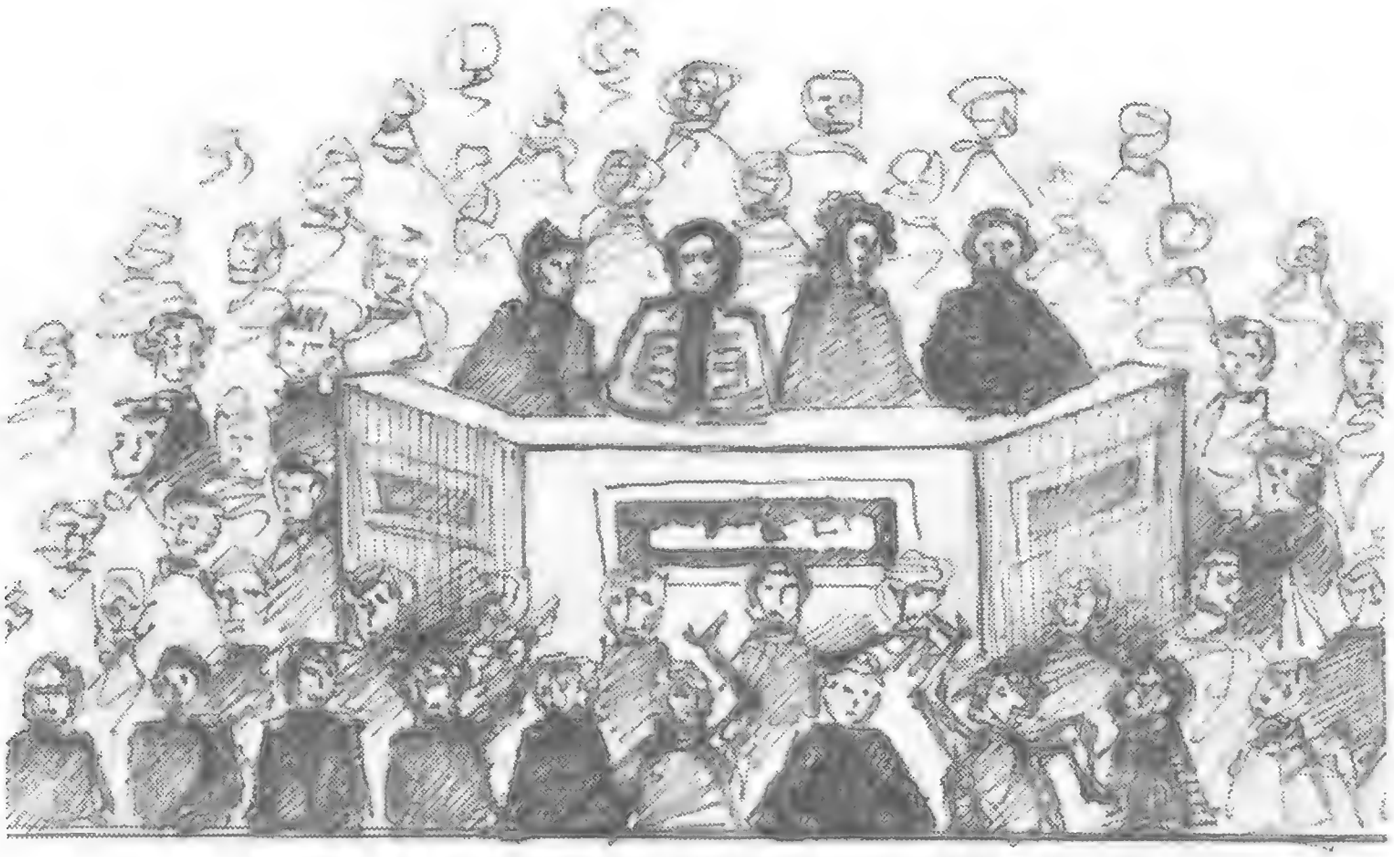

semiscutul gladiatorului erau marcate de o incandescență albastră. Contactul celor două câmpuri umplu de ozon aerul dimprejur.

— O să crăpi de propria-ți otravă! scrâșni sclavul.

Începu să apese spre înăuntru mâna înmănușată în alb, răsucind lama pe care o credea otrăvită.

Și-acum să mă vadă cu toții! gândi Feyd-Rautha. Izbi cu hangerul, dar simți oțelul alunecând neputincios pe metalul harpoanelor legate de brațul gladiatorului.

Feyd-Rautha avu un moment de panică. Nu-și închipuise că harpoanele ar putea constitui un avantaj pentru sclav. Dar iată că ele îi serveau acum acestuia ca un al doilea scut. Iar gladiatorul era puternic! Lama pumnalului continua să se apropie tot mai mult de pieptul lui Feyd-Rautha, care își dădu subit seama că și o lamă neotrăvită poate ucide.

— Canalie! bolborosi.

Cuvântul-cheie își făcu efectul instantaneu; mușchii gladiatorului se destinseră și, vreme de o clipă, încremeniră. Lui Feyd-Rautha îi fu de-ajuns. Se dădu înapoi și făcu loc hangerului între ei. Vârful otrăvit al lamei scânteie, lăsând o brazdă roșie pe pieptul sclavului. Otrava acționă cu o repeziciune fulgerătoare. Omul îi dădu drumul, rămase pe loc, clătinându-se.

Uitați-vă, dragele mele rude, uitați-vă bine! gândi Feyd-Rautha. *Priviți-l pe sclavul ăsta, care a încercat să întoarcă arma pe care-o credea otrăvită și să mă înjunghie cu ea! Mirați-vă cum de-a putut ajunge-n arenă un gladiator pregătit pentru un asemenea atentat! Și țineți minte cât veți trăi că n-o să puteți ști niciodată cu siguranță în care din mâinile mele se află otrava!*

Na-Baronul privi în tăcere mișcările amorțite ale gladiatorului. Omul nu mai era conștient decât pe jumătate. Expresia chipului său se transformase într-o inscripție a cărei ortografie o cunoșteau toți cei ce-l priveau – scrisul morții. Sclavul știa că moare. Știa și de ce moare. Cealaltă armă fusese cea otrăvită.

— Scârnăvie! gemu.

Feyd-Rautha se dădu la o parte, lăsând cale liberă morții. Ingredientul principal al otrăvii nu-şi făcuse încă pe deplin efectul, dar încetineala mişcărilor arăta că avansează.

Sclavul înaintă clătinându-se, călcând ca o păpuşă trasă pe sfori – câte un pas târât după altul. Fiecare pas era unicul pas din universul său. Degetele îi erau încă încleştate de mânerul cuțitului, dar vârful armei tremura.

— Într-o zi... unul... din noi... tot... o să-ți... facă... de petrecanie, bolborosi.

O grimasă urâtă îi schimonosi gura. Se opri, se încovoie cu un spasm şi se prăbuşi cu fața în jos, în nisip.

În tăcerea mormântală din arenă, Feyd-Rautha se apropie, îşi vârî piciorul sub gladiator şi-l întoarse pe spate pentru ca întreg amfiteatrul să-l vadă la față, să-i urmărească bine convulsiile muşchilor sub efectul otrăvii. Dar gladiatorul era mort. Se înjunghiase cu propriul său cuțit.

Deşi dezamăgit, Feyd-Rautha nu se putu împiedica să nu admire efortul cu prețul căruia sclavul reuşise să-şi învingă paralizia şi să-şi ia singur viața. Şi, odată cu admirația, pe na-Baron îl cuprinse *spaima*.

Ceea ce face dintr-un om supraom este într-adevăr înfricoşător.

În aceeaşi clipă auzi însă explozia de urlete din loji şi tribune. Spectatorii îl aclamau în neştire.

Feyd-Rautha se întoarse, îşi ridică ochii spre ei.

Întregul amfiteatru ovaționa în picioare. Singurele excepții erau baronul, care şedea cu bărbia sprijinită în palmă, contemplându-l cu un aer îngândurat... şi soții Fenring, care îl priveau din spatele unor măşti zâmbitoare.

Contele Fenring se întoarse către soția sa şi-i spuse:

— Mmmm-ăăă-hmmm, un tânăr... mmmm... descurcăreț. Nu, mmm-ăăă, draga mea?

— Are... ăăă... reacții sinaptice foarte rapide, răspunse Doamna Fenring.

Baronul se uită la ea, la Conte, înapoi în arenă. *Cum de a fost cu putință?!*... Furia îi alungă spaima. Am să-l ucid pe vătaf bucățică cu bucățică, la noapte... iar dacă Fenring şi nevastă-sa au vreun amestec...

Pentru Feyd-Rautha conversația din loja Baronului nu fusese decât mişcare mută de capete; publicul din amfiteatru făcea un zgomot infernal. Apoi, zeci de picioare începură să lovească ritmic podeaua tribunei, în timp ce vocile spectatorilor scandau întărâtate:

— Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul!

Baronul se încruntă, observând felul în care Feyd-Rautha se întoarce spre el. Încet, făcând un efort ca să-şi stăpânească mânia, îi făcu semn cu mâna tânărului care aştepta în arenă, lângă cadavrul gladiatorului. *Să-l las pe băiat să-i ia capul. L-a demascat pe vătaf; îşi merită recompensa.*

Feyd-Rautha văzu semnul de încuviințare şi gândi: *Îşi închipuie că mă onorează. O să le arăt tuturor ce cred eu!*

Îi zări pe scutieri apropiindu-se cu un cuțit-ferăstrău pentru a face onorurile decapitării, le făcu semn să se retragă şi repetă gestul, văzând că oamenii se codesc. *Îşi închipuie că m-au dat gata, oferindu-mi un cap!* Se aplecă şi încrucişă mâinile gladiatorului pe mânerul cuțitului, îi smulse arma din piept şi o lăsă între degetele lipsite de viață.

Totul dură o singură clipă. Apoi Feyd-Rautha se îndreptă, îi chemă pe scutieri, le strigă:

— Aşa să-l îngropați! Cu capul pe umeri şi mâinile pe mânerul cuțitului. O merită cu prisosință.

În loja aurie, Contele Fenring se aplecă spre Baron.

— Un gest nobil... Demn de un adevărat viteaz. Nepotul dumitale are şi stil, nu numai curaj.

— Refuzul capului e o insultă la adresa asistenței, mormăi Baronul.

— Nu cred, rosti Doamna Fenring, întorcându-se şi privind spre lojile de deasupra.

Şi Baronul îi observă linia gâtului... splendida unduire a muşchilor – ca gâtul unui adolescent.

— S-ar părea că sunt mulțumiți de hotărârea nepotului dumitale, adăugă ea.

Pe măsură ce gestul lui Feyd-Rautha era înțeles de spectatorii din punctele cele mai îndepărtate ale amfiteatrului, care îi vedeau acum pe scutieri scoțând din arenă trupul intact al gladiatorului, Baronul urmări atitudinea oamenilor şi îşi dădu seama că femeia interpretase corect reacția

mulțimii. Tribunele erau în delir. Oamenii se înghionteau, zbierau şi tropăiau.

Baronul spuse pe un ton de lehamite:

— Va trebui să poruncesc o petrecere. Nu-i pot lăsa pe oamenii ăştia să se-ntoarcă la casele lor cu energia necheltuită. Trebuie să le arăt că le împărtăşesc entuziasmul.

Făcu semn gărzii de la intrarea lojii şi unul dintre slujitorii aflați deasupra boxei înclină baniera oranj a Harkonnenilor... O dată, de două ori, de trei ori – semnalul pentru petrecere.

Feyd-Rautha traversă arena şi se opri la baza lojii oficiale, cu armele în teacă, cu brațele atârnându-i de-o parte şi de alta a corpului. Strigă cu voce puternică, acoperind larma mulțimii:

— O petrecere, unchiule?

Tumultul scăzu brusc. Oamenii auziseră întrebarea şi aşteptau.

— În onoarea ta, Feyd! strigă Baronul şi făcu un gest scurt cu mâna.

Flamura din spatele lojii transmise un nou semnal.

Barierele de prudență de la parterul amfiteatrului fură deconectate şi mai mulți tineri săriră în arenă, alergând către Feyd-Rautha.

— Ai poruncit să se dezactiveze pentascuturile, Baroane? întrebă Contele.

— N-o să i se întâmple nimic rău băiatului, răspunse Baronul. E un erou.

Tinerii care năvăliseră în arenă ajunseră lângă Feyd-Rautha, îl ridicară pe umeri, începură să-l poarte triumfători în jurul arenei.

— În seara asta, ar putea să se plimbe nestingherit, fără arme şi fără scut, prin cartierele cele mai sărace din Harko, spuse Baronul. Orice familie ar fi-n stare să-i dea ultima firimitură de pâine şi ultima picătură de apă doar ca să-l aibă în mijlocul ei.

Se ridică anevoie din scaun, îşi potrivi trupul în suspensii, se întoarse spre soții Fenring:

— Pe mine vă rog să mă scuzați acum. Am de rezolvat câteva probleme urgente. Garda mea vă va conduce înapoi, la palat.

Contele se sculă şi se înclină.

— Desigur, Baroane. Abia aşteptăm petrecerea. N-am... ăăă-hmmm... văzut niciodată o petrecere Harkonnen.

— Da, mormăi Baronul. Petrecerea...

Se întoarse şi, de cum părăsi loja, o escortă înarmată făcu zid în jurul său.

Câteva clipe mai târziu, căpitanul gărzii făcu o plecăciune în fața Contelui Fenring.

— Ce poruncești, Domnia-Ta?

— Vom, ăăă... aştepta să, mmm, iasă grosul ăăă... gloatei, răspunse Contele.

— Prea bine, Domnia-Ta.

Omul se înclină şi se retrase trei paşi de-a-ndăratelea.

Contele Fenring se întoarse către soția sa şi i se adresă din nou în limbajul lor cifrat:

— Ai priceput, nu?

Ea îi răspunse, în aceeaşi păsărească:

— Băiatul ştia că gladiatorul nu e drogat. A avut un moment de panică. Dar n-a fost nicio clipă surprins.

— Totul a fost plănuit, spuse el. Întregul spectacol.

— Fără îndoială.

— E stilul lui Hawat.

— Exact.

— Înainte de-a veni încoace, i-am cerut Baronului să-l lichideze.

— Asta a fost o greşeală, dragul meu.

— Acum îmi dau şi eu seama.

— Pe cât se pare, în curând Harkonnenii vor avea un nou Baron.

— Dacă acesta-i planul lui Hawat.

— Asta rămâne de văzut, într-adevăr, recunoscu ea.

— Tânărul va fi, în orice caz, mai uşor de controlat.

— Pentru noi... după noaptea aceasta, preciză ea.

— Cred că nu-ți va fi greu să-l seduci, nu-i aşa, micuța mea cloşcă?

— Nu, dragoste. Doar l-ai văzut cum se uita la mine.

— Da, şi acum înțeleg şi de ce ne trebuie linia asta de sânge.

— Într-adevăr. Nu ne putem îngădui să-l scăpăm din mână. O să am grijă să-i plantez cât mai adânc în conştiință frazele prana-bindu necesare pentru a-l subjuga.

— Şi vom pleca de-aici cât mai degrabă... De îndată ce vei fi sigură.

Doamna Fenring se scutură.

— Fără doar şi poate. N-aş fi în stare să aduc pe lume un copil în locul ăsta macabru.

— Multe trebuie să mai îndurăm pentru umanitate, rosti Contele.

— Şi rolul tău e dintre cele mai uşoare, observă Doamna Fenring.

— Mă lupt totuşi şi eu cu unele prejudecăți ancestrale *reale*, spuse el. Lucruri nu tocmai neglijabile, cred că-ți dai seama.

— Dragul de el! zise ea, mângâindu-i obrazul. Dar asta-i singura soluție ca să dobândim certitudinea că am salvat această linie de sânge.

— Înțeleg perfect ceea ce facem, replică sec Contele.

— Nu vom da greş.

— Vina începe cu sentimentul eşecului, remarcă el.

— Nu va exista vină. Hipnorobirea psihicului lui Feyd-Rautha şi copilul său în pântecele meu... Apoi vom pleca.

— Mă gândesc la unchiul ăsta al lui. Ai văzut vreodată ceva mai pervers?

— E destul de sinistru, într-adevăr, dar nepotul o să-l întreacă.

— Grație unchiului său. Şi când te gândeşti unde ar fi putut să ajungă băiatul ăsta, dacă ar fi avut parte de altă educație – de codul moral al Atreizilor, bunăoară.

— Păcat, rosti ea.

— Ar fi fost grozav dacă i-am fi putut salva pe amândoi: şi pe-al lui Atreides, şi pe cestălalt. Din câte am auzit despre puştiul acela, Paul, se pare că era de-a dreptul extraordinar – o combinație strălucită de trăsături ereditare şi educație. Contele îşi clătină capul. Dar n-are rost să irosim păreri de rău pentru nobilii ghinionişti.

— Asta mi-aduce aminte de-un aforism Bene Gesserit, zise ea.

— Voi aveţi aforisme pentru orice! făcu el cu un aer exasperat.

— Ăsta o să-ţi placă. Ascultă: „Să nu crezi niciodată că un om e mort până ce nu i-ai văzut cadavrul. Şi nici atunci să nu fii sigur.“

Muad'Dib ne spune, în „Prilej de reflecție", că adevărata lui educație a început în momentul primelor sale ciocniri cu necesitățile arrakiene. Atunci a învățat limbajul acelor vântului care îi înțepau pielea, a învățat cum țiuie nasul sub usturimea nisipului și cum trebuie să-și adune umezeala prețioasă a trupului ca să o apere și s-o păstreze. Pe măsură ce ochii lui au dobândit albastrul ibadului, Muad'Dib a învățat să trăiască în tradiția chakobsa.

Fragment din prefața lui Stilgar la „Muad'Dib, omul"
de prințesa Irulan

Ceata lui Stilgar care se întorcea la sietch cu cei doi rătăcitori din deșert ajunse la capătul bazinului când prima lună se pregătea să apună. Siluetele înfășurate în mantii iuțiră pasul, simțind în nări mirosul casei. În spate, linia cenușie a zorilor era mai luminoasă în dreptul punctului care marca, pe calendarul de orizont al fremenilor, mijlocul – luna Caprock.

Platoul de la poalele stâncilor era acoperit cu frunze uscate, strânse de copiii din sietch și împrăștiate de vânt, dar zgomotul cetei care trecea peste ele nu se deosebea (în afara foșnetelor provocate, când și când, de Paul și de mama sa) de sunetele naturale ale nopții.

Paul își șterse transpirația năclăită de praf de pe frunte. Se simți tras de mânecă și auzi vocea șuierată a lui Chani:

— Fă așa cum ți-am spus: trage-ți partea de sus a glugii peste frunte! Nu lăsa descoperiți decât ochii. Iroseşti umezeală.

Din spate, cineva o apostrofă în șoaptă:

— Taci! Te aude deșertul!

Sus, pe stânci, răsună un ciripit de pasăre.

Ceata se opri brusc şi Paul simţi încordarea subită a oamenilor.

Dintre stânci răzbătu până la ei un răpăit uşor, un sunet abia perceptibil, ca de şoareci sărind pe nisip.

Din nou, pasărea ciripi.

Un fior străbătu ceata. Şi iarăşi se auzi răpăitul acela ca o fugă de şoareci.

Pasărea ciripi încă o dată.

Ceata se urni brusc, pătrunse într-o crevasă îngustă, începu să suie, dar Paul simţi felul straniu în care fremenii păreau că-şi ţin respiraţia şi-şi impuse prudenţă. Observă că oamenii îi aruncau priviri piezişe, că fata devenise dintr-odată absentă şi mută, de parcă s-ar fi închis în ea însăşi.

Continuară să avanseze pe solul stâncos, în foşnetul vag al mantiilor, şi Paul simţi o uşoară slăbire a disciplinei, deşi strania muţenie care pusese stăpânire pe Chani şi pe ceilalţi persista. Urcă mai departe, păşind după umbrele din faţa lui – trepte, o cotitură, alte trepte, un tunel, două uşi prevăzute cu prelate de izolare, un pasaj îngust ai cărui pereţi şi tavan de piatră erau scăldaţi în lumina galbenă a câtorva licurigloburi.

Fremenii se opriră. Paul îi văzu dându-şi pe spate glugile, scoţându-şi filtrele nazale, respirând adânc. Cineva oftă. Se uită după Chani, dar fata dispăruse. Trupuri drapate îl împinseră înainte. Cineva îl îmbrânci şi spuse:

— Iartă-mă, Usul. Înghesuiala-i de vină! Veşnic e înghesuială...

Paul văzu în stânga lui chipul îngust şi bărbos al omului pe care-l chema Farok. Nuanţa întunecată a pielii orbitelor şi albastrul-închis al ochilor păreau şi mai pronunţate sub globurile galbene.

— Dă-ţi jos gluga, Usul, îl îndemnă Farok. Eşti acasă.

Şi-l ajută, desfăcându-i încheietoarea glugii, făcând loc cu coatele.

Paul îşi scoase filtrele din nări, dădu la o parte clapa distraiului, care îi acoperea gura. Duhoarea din pasaj îl năuci... Miros de trupuri nespălate, de esteri distilaţi din reziduurile regenerate... Pretutindeni, emanaţiile stătute şi acre,

specifice omului. Şi peste toate acestea, aromă de mirodenie şi de ingrediente.

— Ce aşteptăm, Farok? întrebă Paul.

— Cuvântul Cucernicei Maici... cred. Ai auzit mesajul. Săraca Chani...

Săraca Chani? se miră Paul. Privi în jurul său, întrebându-se unde dispăruse fata şi unde se afla mama sa, în înghesuiala aceea.

Farok inhală adânc.

— Mirosul casei, zise.

Paul îşi dădu seama că omului îi făcea plăcere duhoarea din aer, că tonul său nu avusese nimic ironic. Apoi auzi tusea mamei sale şi vocea sa răzbătu prin masa compactă a oamenilor:

— Ce bogat e mirosul sietchului tău, Stilgar. Văd că prelucrați intens mirodenia. Faceți hârtie... plastic... şi... dacă nu mă înşel, explozive chimice?

— Ai ghicit toate astea numai după miros?

Fusese vocea altcuiva.

Şi Paul înțelese că mama sa vorbise pentru el, că vroia ca el să accepte în mod firesc acest asalt olfactiv.

Undeva, în primele rânduri ale grupului, se stârni agitație, apoi o tresărire prelungă păru să înfioare piepturile fremenilor şi Paul prinse cu urechea câteva şoapte rapide: „E adevărat... A murit Liet.“

Liet, gândi Paul. Apoi: *Chani, fiica lui Liet*. Piesele i se îmbucară deodată în minte. Liet era numele fremen al planetologului.

Se uită la Farok şi-l întrebă:

— E vorba de Liet cel căruia i se mai spune şi Kynes?

— Nu există decât un singur Liet, răspunse Farok.

Paul se întoarse şi rămase cu privirea ațintită la spinările fremenilor din fața lui. *A murit Liet-Kynes*, gândi.

— Harkonnenii au pus totul la cale, şuieră cineva. Au înscenat un accident... pierdut în deşert... un topter prăbuşit.

Paul simți un val de mânie. Omul care le arătase prietenie, care îi ajutase să scape de vânătorii Harkonneni, omul care îşi trimisese cetele de fremeni să răscolească deşertul în căutarea a doi rătăciți... căzuse şi el victimă Harkonnenilor.

— Usul arde deja de dorul răzbunării? întrebă Farok.

Paul nu apucă să-i răspundă. Din față se auzi un îndemn scurt şi ceata se puse în mişcare, trecând într-o altă încăpere, mai spațioasă. Paul se pomeni deodată la loc deschis, față în față cu Stilgar şi cu o femeie necunoscută, îmbrăcată într-o robă largă, colorată în portocaliu-aprins şi verde, care-i lăsa brațele dezgolite până la umeri. Femeia nu purta distrai. Pielea ei avea o nuanță de un măsliniu-deschis. Părul negru, pieptănat lins pe spate, îi scotea în evidență fruntea înaltă, pometii ascuțiți şi nasul acvilin încadrat de punctele întunecate ale ochilor.

Femeia îşi întoarse capul spre el şi Paul observă că în urechi îi atârnau cercei mari de aur, împodobiți cu acverigi.

— *Mucosul ăsta* l-a-nvins pe Jamis al meu? întrebă ea.

— Potoleşte-te, Harah, spuse Stilgar. Jamis şi-a făcut-o cu mâna lui – *el* şi-a reclamat dreptul la tahaddi al-burhan.

— Dar nu-i decât un copil! strigă femeia. Îşi scutură violent capul şi acverigile cerceilor zăngăniră mânioase. Copiii mei lăsați fără tată de-un alt copil? Sunt sigură c-a fost un accident!

— Usul, câți ani ai? întrebă Stilgar.

— Cincisprezece standard, răspunse Paul.

Stilgar îşi plimbă privirea peste chipurile oamenilor din jur.

— Doreşte vreunul dintre voi să-l provoace la luptă?

Tăcere.

Stilgar se uită la femeie.

— Până ce nu-i voi fi învățat tainele, nici eu nu l-aş provoca.

Femeia îl privi lung.

— Dar...

— Ai văzut-o pe străina care s-a dus cu Chani la Cucernica Maică? întrebă Stilgar. E o Sayyadina out-freynă, mama băiatului. Şi mama, şi fiul cunosc tainele de luptă.

— Lisan al-Gaib, şopti femeia şi întoarse spre Paul o privire plină de venerație.

Iar legenda, gândi Paul.

— Poate, zise Stilgar. Încă n-avem nicio dovadă. Se uită la Paul. Usul, datina noastră cere ca de acum înainte să preiei

tu răspunderea pentru femeia lui Jamis şi pentru cei doi fii ai săi. Yaliul său... locuința sa îți aparține. Serviciul său de cafea e al tău... La fel şi femeia lui.

Paul se uită cu ochi iscoditori la femeie, întrebându-se: *De ce nu-şi jeleşte bărbatul? De ce nu-şi manifestă ura față de mine?* Observă brusc că fremenii îl priveau, aşteptând.

Cineva şopti:

— Mai avem şi-alte treburi. Spune cum o accepți.

Stilgar îl întrebă:

— O accepți pe Harah ca femeie sau ca slujnică?

Harah îşi ridică brațele şi se răsuci încet pe călcâie.

— Sunt încă tânără, Usul. Unii spun că arăt la fel ca pe vremea când mai eram cu Geoff... înainte de a-l fi învins Jamis.

Jamis a cucerit-o omorând alt bărbat, gândi Paul. Întrebă:

— Dacă aş accepta-o ca slujnică, aş putea să-mi schimb ulterior hotărârea?

— Ai la dispoziție un an ca să iei o hotărâre definitivă, răspunse Stilgar. După asta, Harah e liberă să-şi aleagă pe cine pofteşte... sau, dacă vrei, poți să-i dai chiar tu mână liberă în orice moment. Indiferent de situație însă, vreme de un an răspunzi de întreținerea ei... iar după aceea îți vor rămâne o serie de responsabilități legate de fiii lui Jamis.

— O accept ca slujnică, hotărî Paul.

Harah bătu din picior, scuturând furioasă din umeri.

— Sunt încă tânără.

Stilgar se uită lung la Paul şi spuse:

— Prudența e o însuşire de preț pentru un viitor conducător.

— Sunt încă tânără! insistă Harah.

— Taci! îi porunci Stilgar. Tot ce merită să se-mplinească se împlineşte. Du-l pe Usul la casa lui, dă-i haine curate şi pregăteşte-i un loc de odihnă.

— Oh! protestă ea.

Paul înregistrase suficiente informații despre femeie, pentru o primă aproximație. Simțea şi nerăbdarea oamenilor, iritarea pe care le-o provoca tărăgănarea. Se întrebă dacă nu era cazul să se intereseze de mama sa şi de Chani, dar

observând aerul nervos al lui Stilgar, îşi dădu seama că ar fi fost o greşeală.

O privi pe Harah în ochi, îşi acordă tonul şi vibraţia vocii ca să accentueze teama şi veneraţia femeii şi spuse:

— Du-mă la casa mea, Harah! Despre tinereţea ta o să discutăm altă dată.

Femeia se dădu doi paşi înapoi şi îi aruncă o privire înspăimântată lui Stilgar.

— Vorbeşte cu glasul tainic, bolborosi ea.

— Stilgar, zise Paul. Am datorii grele faţă de tatăl lui Chani. Dacă se poate...

— Asta o va hotărî sfatul, îl întrerupse Stilgar. Atunci vei putea să vorbeşti.

Arătă printr-un gest al capului că socotea discuţia încheiată, se întoarse şi plecă, urmat de restul oamenilor.

Paul o prinse de braţ pe Harah. Braţul femeii era rece şi îl simţea tremurând.

— N-am să-ţi fac niciun rău, Harah, spuse el. Îşi îmblânzi vocea, adăugând: Condu-mă la locuinţa noastră.

— N-o să mă dai afară după ce-o trece anul? întrebă ea. Ştiu că, de fapt, nu mai sunt chiar aşa tânără.

— Cât timp o să trăiesc eu, vei avea şi tu un loc alături de mine, o linişti el şi îşi desprinse mâna de pe braţul ei. Să mergem. Încotro-i casa noastră?

Ea se întoarse, îl conduse spre capătul pasajului, apoi o luă la dreapta printr-un tunel larg, luminat de globuri galbene amplasate sub tavan, la distanţe egale. Pardoseala de piatră era netedă şi curată, fără niciun fir de nisip.

Paul păşi alături de ea, iscodindu-i profilul acvilin în timp ce mergeau.

— Nu mă urăşti, Harah?

— De ce să te urăsc?

Femeia gesticulă cu capul către un grup de copii care căscau gura la ei din pragul înalt al unei arcade laterale. În spatele copiilor, estompate de draperii diafane, Paul prinse cu coada ochiului siluetele unor adulţi.

— Pentru că l-am... învins pe Jamis.

— Stilgar zicea că la ceremonie ai dovedit că i-ai fost prieten lui Jamis. Îi aruncă o căutătură piezişă. Zicea că ai dat umezeală mortului. E-adevărat?

— Da.

— Eu n-aş face-o... n-aş putea.

— Nu-l jeleşti?

— Când va fi vreme de jelit, o să-l jelesc.

Trecură pe lângă o altă arcadă. Paul privi mai atent, văzu o încăpere spațioasă, puternic luminată, în care bărbați şi femei lucrau la nişte maşini montate pe bancuri înalte. Păreau foarte preocupați şi grăbiți.

— Ce fac oamenii ăia, acolo? întrebă.

Femeia privi peste umăr către arcada pe lângă care trecuseră şi răspunse:

— Se grăbesc să-şi termine norma înainte de-a trebui să fugim. E atelierul de mase plastice. Avem nevoie de-o mulțime de colectoare de rouă pentru plantații.

— Să fugim?

— Până ce călăii vor înceta să ne mai vâneze sau vor fi izgoniți din țara noastră... va trebui să fugim mereu.

Paul se poticni în propriile-i gânduri. Percepu o clipă încremenită în timp, îşi aminti un fragment, o proiecție vizuală a preştiinței – dar imaginea era deplasată, ca un montaj în mişcare. Crâmpeiele memoriei sale preştiente nu erau întotdeauna cum şi le amintea.

— Ne vânează sardaukarii, rosti în cele din urmă.

— Nu vor găsi decât sietchuri pustii, zise ea. Dar vor plăti tributul morții pe întinsul nisipurilor.

— Pot repera locul ăsta? întrebă el.

— Probabil.

— Şi noi ne ocupăm de... (arătă cu capul către arcada rămasă în urmă)... confecționat... colectoare de rouă?

— Munca la plantații continuă.

— Ce-s colectoarele astea de rouă? întrebă el.

Femeia îl privi cu un aer buimac.

— N-ai învățat nimic în... locul de unde vii?

— N-am învățat despre colectoare de rouă.

— Aiii! izbucni ea şi exclamația avu elocvența unei întregi fraze.

— Nu-mi explici?

— Cum îți închipui că poate trăi mai departe, după plecarea noastră, fiecare tufă, fiecare firicel de iarbă pe care l-ai văzut crescând aici, în mijlocul ergului? Fiecare plantă în parte a fost sădită, cu cea mai mare grijă, în cuibuşorul ei. În cuiburi se află mici recipiente ovale din cromoplastic. Lumina le înălbeşte. Priveşte o dată, în zori, de pe o înălțime şi ai să le vezi cum scânteiază. Albul reflectă. Dar când Bătrânul Tată-Soare se duce şi întunericul vine să-i ia locul, cromoplasticul devine transparent şi se răceşte cu repeziciune. Pe suprafața lui se condensează umezeala din aer. Iar umezeala picură apoi strop cu strop şi întreține viața plantelor noastre.

— Colectoare de rouă, murmură Paul, încântat de frumusețea simplă a procedeului.

— Pe Jamis am să-l jelesc când va fi vreme de jelit, spuse brusc Harah, ca şi cum cealaltă întrebare pusă de Paul nu i-ar fi dat pace. Jamis a fost un om bun... dar cam iute la mânie. Era tare gospodar, iar cu copiii s-a purtat cum nu se poate mai frumos. N-a făcut niciodată deosebire între primul meu născut, băiatul lui Geoff, şi propriul lui fiu. Pentru el erau egali amândoi. Îl privi iscoditoare pe Paul. Aşa o să fii şi tu, Usul?

— În cazul nostru, nu se pune problema.

— Dar dacă...

— Harah!

Femeia se făcu mică la auzul tonului aspru.

Trecură pe lângă o altă încăpere puternic luminată, a cărei arcadă de intrare se afla în peretele din stânga al tunelului.

— Acolo ce se face? întrebă Paul.

— Se repară războaie de țesut, răspunse ea. Dar atelierul va fi demontat chiar în noaptea asta. Arătă cu mâna o ramificație a tunelului, către stânga. Pe acolo se ajunge la fabrica de alimente şi la atelierul de întreținere pentru distraie. Se uită la Paul. Distraiul tău pare nou. Dar dacă e ceva de dres, mă pricep. Din când în când lucrez şi la fabrica de distraie.

Începură să întâlnească grupuri tot mai numeroase de oameni, iar arcadele din pereții laterali ai tunelului se înmulțiră. Din spate îi depăşi un şir de bărbați şi femei, cărând

baloturi care gâlgâiau înfundat. În urma lor rămase un miros pronunțat de mirodenie.

— Nu ne vor jefui apa, zise Harah. Nici mirodenia. Fii sigur de asta.

Paul își concentră atenția la arcadele din pereții tunelului, examinând covoarele groase, așternute pe pragurile înalte, trăgând cu ochiul la interioarele cu carpete viu colorate pe pereți, cu perne așezate în stive. Oamenii din pragul locuințelor își încetau conversația când îi vedeau apropiindu-se și-l urmăreau pe Paul cu priviri înverșunate.

— Oamenilor nu li se pare lucru curat că l-ai învins pe Jamis, îi spuse Harah. Cred că va trebui să le oferi dovezi de-ndată ce ne vom stabili într-un sietch nou.

— Nu-mi face nicio plăcere să ucid, replică el.

— Mi-a spus Stilgar, zise ea, dar glasul îi trădă neîncrederea.

Din față începu să se audă tot mai distinct un cor de glasuri subțiri. Curând ajunseră în dreptul unei arcade laterale mai largi decât cele pe lângă care trecuseră până atunci. Paul își încetini pașii, privi în interiorul unei încăperi pline de copii, care ședeau cu picioarele încrucișate sub ei, pe covoare de culoare castanie. Pe peretele opus intrării, se afla o tablă mare și lângă ea stătea o femeie în robă galbenă, cu un proiectostilus în mână. Tabla era acoperită cu desene – cercuri, triunghiuri și pătrate, linii șerpuite și arcuri, valuri întretăiate de linii paralele. Femeia indica, rând pe rând, câte o figură, pe cât de repede putea mișca stilusul, iar copiii psalmodiau în ritmul mișcărilor ei.

Paul ascultă vocile care se depărtau pe măsură ce Harah și el pătrundeau tot mai adânc în interiorul sietchului.

— Copac, intona corul copiilor. Copac, iarbă, dună, vânt, munte, deal, foc, fulger, piatră, stânci, praf, nisip, căldură, adăpost, căldură, plin, iarnă, rece, gol, eroziune, vară, grotă, zi, tensiune, lună, noapte, strat superior, maree de nisip, pantă, plantație, liant...

— Țineți cursuri școlare într-un moment ca ăsta? se miră Paul.

Chipul femeii se întunecă. Spuse cu glas mohorât:

— Nu trebuie să renunțăm nicio clipă la ceea ce ne-a învățat Liet. Liet a murit, dar noi nu-l vom da uitării. Așa e tradiția chakobsa.

Harah traversă tunelul spre stânga, urcă pragul unei arcade, dădu la o parte o draperie din voal portocaliu și spuse:

— Yaliul tău, Usul. Poftește.

Paul ezită. Simți o împotrivire subită la gândul de a rămâne singur cu femeia aceasta. I se părea că dăduse peste un mod de viață ce nu putea fi înțeles decât prin postularea unei ecologii a ideilor și a valorilor. Avea sentimentul că lumea aceasta a fremenilor încerca să-l momească, să-l prindă în cursa datinilor ei. Și Paul știa ce se afla în cursa aceea – năprasnicul Jihad, războiul religios pe care simțea că trebuie să-l evite cu orice preț.

— Este yaliul tău, spuse Harah. De ce șovăi?

Paul dădu din cap și urcă lângă ea. Ridică cealaltă draperie, simțind firele metalice din care era țesută, o urmă pe Harah într-un vestibul mic, apoi, într-o încăpere mai mare, pătrată, cu latura de vreo șase metri. Pe jos erau așternute covoare groase, albastre; carpete albastre și verzi mascau pereții de piatră; deasupra, licurigloburi reglate pe galben pluteau sub tavanul drapat cu țesături de culoarea șofranului.

Efectul era cel al unui cort străvechi.

Harah se opri în fața lui, cu mâna stângă în șold, cercetându-i chipul cu ochi curioși.

— Copiii sunt duși la un prieten, spuse ea. Vor veni să se prezinte ceva mai târziu.

Paul își camuflă stinghereala printr-o inspecție grăbită a camerei. Prin draperia din dreapta zări o parte din interiorul unei încăperi și mai mari, cu stive de perne îngrămădite pe lângă pereți. Simți suflul unei adieri răcoroase, apoi observă gura de aerisire, ascunsă cu dibăcie sub niște draperii aranjate savant, chiar deasupra capului său.

— Vrei să te ajut să-ți scoți distraiul? îl întrebă Harah.

— Nu... mulțumesc.

— Să-ți aduc ceva de mâncare?

— Da.

— În spatele odăii de dincolo e o cameră de regenerare. Arătă cu mâna. Poți s-o folosești atunci când nu porți distraiul.

— Spuneai că trebuie să părăsim sietchul, zise Paul. Nu avem de împachetat pentru plecare?

— Toate la timpul lor, răspunse ea. Călăii n-au pătruns încă în ținutul nostru.

Femeia continuă să-l privească lung, șovăind.

— Ce este? întrebă el.

— N-ai ochi de ibad, spuse ea. E straniu, dar nu cu totul lipsit de atracție.

— Adu mâncarea, rosti el. Mi-e foame.

Harah îi zâmbi... Un zâmbet șiret, de femeie. Se simți tulburat.

— Sunt slujnica ta, spuse ea, și se răsuci sprintenă pe călcâie.

Dispăru după una dintre carpetele mari care atârnau pe pereți, mascând alt pasaj.

Furios pe el însuși, Paul mătură cu un gest repezit draperiile subțiri din dreapta și dădu buzna în camera cealaltă. Câteva clipe stătu nemișcat, neștiind ce să facă. Se întrebă din nou unde era Chani... Chani, care rămăsese orfană de tată.

Ca și mine, gândi.

Un strigăt tânguitor răzbătu dinspre tunelul exterior, înăbușit de baricadele draperiilor. Strigătul se auzi din nou, ceva mai îndepărtat. Apoi, încă o dată. Paul își dădu seama că cineva striga ora. Și se gândi că nu văzuse nicăieri ceasuri.

Simți miros vag de creozot ars, suprapunându-se duhorii omniprezente a sietchului. Remarcă abia atunci cât de bine îi rezistau simțurile la asaltul miasmelor din sălaș.

Și aducându-și aminte de mama sa, se întrebă iarăși cum avea să se încadreze ea în montajul veșnic mișcător al viitorului... Ea și fiica pe care trebuia să o nască. Percepția schimbătoare a timpului prinse să oscileze în jurul lui. Își scutură violent capul, încercând să-și concentreze gândurile la dovezile despre profunzimea și vastitatea acestei culturi fremene, care îi înghițise cu ciudățeniile ei subtile.

Remarcase ceva cu totul aparte în grotele fremenilor, și acum și în încăperile acestea – un amănunt care presupunea

existența unor deosebiri mai importante decât oricare dintre cele observate până atunci.

Nu văzuse nicăieri spioni pentru otrăvuri. Nimic nu indica faptul că ar fi fost folosiți în interiorul sălaşelor fremene. Cu toate acestea, simțea în duhoarea sietchului miros de otrăvuri... otrăvuri puternice, cunoscute.

Auzi draperia foşnind, crezu că îi adusese Harah mâncarea şi se întoarse. Dar între faldurile date de-o parte ale perdelei văzu doi băieți – de vreo nouă ani unul, celălalt de vreo zece – care-l fixau cu priviri avide. Amândoi purtau la cingătoare cristaiuri mici şi încovoiate ca nişte kindjale, amândoi îşi țineau câte o mână pe mânerul armei.

Şi Paul îşi aminti ce se spunea despre fremeni... despre copiii lor, care se băteau cu aceeaşi ferocitate ca adulții.

Mâinile i se mişcă, buzele i se mişcă...
Cuvintele lui sunt şuvoi de-nţelesuri
Şi ochii săi devorează!
E o insulă în el însuşi.

Descriere din „Manualul lui Muad'Dib"
de prinţesa Irulan

Tuburile fosforescente, amplasate în cotloanele cele mai îndepărtate şi mai înalte ale cavernei, cerneau o lumină difuză asupra interiorului aglomerat, scoţând în evidenţă imensitatea sălii de piatră... mai vastă, observă Jessica, decât Sala de Întruniri a şcolii Bene Gesserit. Evaluă la peste cinci mii numărul oamenilor adunaţi la baza platformei pe care stătea împreună cu Stilgar.

Iar mulţimea continua să crească.

Întreaga cavernă zumzăia ca un stup.

— Am trimis şi după fiul tău, Sayyadina, spuse Stilgar. Poate vrei să te sfătuieşti cu el.

— Crezi că m-ar putea face să-mi schimb hotărârea?

— Nu mă-ndoiesc nicio clipă că vorbele pe care le spui se desprind de pe buzele tale, dar...

— Hotărârea mea rămâne definitivă, rosti ea.

Simţi însă că avea îndoieli şi se întrebă dacă nu trebuia totuşi să-l folosească pe Paul drept scuză pentru a da înapoi de pe un făgaş periculos. Era datoare să se gândească şi la fiica nenăscută. Ceea ce punea în primejdie organismul mamei punea în primejdie şi organismul fiicei.

Câţiva oameni aduseră, icnind de efort, covoare făcute sul. Le aruncară pe platformă, stârnind nori de praf.

Luând-o de braț, Stilgar o conduse pe Jessica în hornul acustic pe care îl forma fundalul platformei. Îi arătă o bancă cioplită în piatră.

— Aici va sta Cucernica Maică. Ia loc, dacă vrei, şi odihneşte-te până va veni ea.

— Prefer să rămân în picioare, răspunse Jessica.

Se uită la oamenii care derulau covoarele pe suprafața platformei, apoi la mulțimea de jos. În uriaşa cavernă se aflau acum pe puțin zece mii de fremeni.

Şi nu conteneau să vină alții şi alții.

Ştia că afară, în deşert, soarele apusese. Dar aici, în cavernă, domnea un crepuscul etern, un amurg cenuşiu în care mii de oameni veniseră să o vadă cum îşi va risca viața.

În dreapta, mulțimea se dădu înapoi, lăsând loc de trecere. Jessica îl văzu pe Paul avansând încadrat de doi puşti. Amândoi copiii aveau un aer țanțoş, semeț. Îşi țineau mâinile pe mânerele cuțitelor şi priveau încruntați zidul de oameni pe lângă care treceau.

— Fiii lui Jamis, care au devenit acum fiii lui Usul, o lămuri Stilgar. Îşi iau în serios rolul de escortă, adăugă el, adresându-i un zâmbet timid.

Jessica observase efortul pe care-l făcea ca să-i ridice moralul şi îi era recunoscătoare, dar nu reuşea să-şi abată gândurile de la pericolul pe care se hotărâse să-l înfrunte.

N-aveam de ales, îşi spuse. *Dacă vrem să ne asigurăm locul în mijlocul fremenilor, trebuie să acționăm repede.*

Paul urcă spre ei, lăsându-i pe cei doi băieți la baza platformei. Se opri în fața mamei sale, se uită la Stilgar, apoi iarăşi la Jessica.

— Ce se întâmplă? Credeam că m-ați chemat la sfat.

Stilgar ridică o mână, cerându-i tăcere. Apoi arătă către stânga, unde mulțimea deschidea o nouă cale de trecere. Prin mijlocul culoarului viu păşea încet Chani, cu pecetea durerii întipărită pe chipul ei de spiriduş. Îşi lepădase distraiul şi era îmbrăcată într-o robă albastră şi diafană, care-i lăsa brațele dezgolite. Aproape de umăr, pe brațul stâng, purta o năframă verde.

Verde, culoarea doliului, gândi Paul.

Era una din datinile pe care le aflase, în mod indirect, de la cei doi fii ai lui Jamis. Aceştia îi spuseseră că nu poartă verde pentru că îl acceptaseră ca tutore.

„Eşti Lisan al-Gaib?“ îl întrebaseră ei, iar Paul, simțind în cuvintele lor Jihadul, ocolise răspunsul, punând la rândul său întrebări, aflând că cel mai vârstnic, Kaleff, avea zece ani şi era fiul legitim al lui Geoff, iar Orlop, mezinul, avea opt ani şi era fiul legitim al lui Jamis.

Petrecuse o zi stranie în tovărăşia celor doi băieți, pe care îi rugase să rămână în preajmă şi să alunge curioşii, dându-i astfel răgaz să-şi pună în ordine gândurile şi amintirile preştiente, să elaboreze un plan ca să evite Jihadul.

Acum însă, stând alături de mama sa pe platforma din imensa cavernă şi privind marea de capete de sub ei, se îndoia că vreun plan – orice plan – ar fi putut să împiedice puhoiul năvalnic al legiunilor de fanatici.

Chani urcă pe platformă. Prin culoarul pe care îl deschisese ea se apropiau acum patru femei, purtând o litieră în care şedea o altă femeie.

Ignorând-o pe Chani, Jessica îşi concentră atenția la femeia din litieră – o babă, o bătrână gârbovită şi zbârcită, înfăşurată într-o mantie neagră. Gluga dată pe spate îi lăsa la vedere părul cărunt, strâns în coc, şi gâtul scheletic.

Purtătoarele litierei îşi aşezară cu grijă povara pe suprafața platformei şi Chani o ajută pe bătrână să se ridice.

Aceasta e deci Cucernica Maică a lor, gândi Jessica.

Sprijinindu-se anevoie de umărul lui Chani, bătrâna se apropie şontâcăind. Părea un mănunchi de vreascuri învelite în pânză neagră. Se opri în fața Jessicăi, o privi îndelung, pe sub sprâncene, apoi şopti cu glas răguşit:

— Aşadar tu eşti. Cu o mişcare parcă precară, pe gâtul acela plăpând, capul bătrân se aplecă, o singură dată, în semn de încuviințare. Shadouta Mapes a avut dreptate să te compătimească.

Jessica vorbi repede, disprețuitoare:

— N-am nevoie de compasiunea nimănui.

— Asta rămâne de văzut, gâjâi bătrâna. Se răsuci cu o agilitate surprinzătoare şi-şi ațintì ochii asupra mulțimii din grotă. Spune-le, Stilgar!

— Trebuie? întrebă el.

— Suntem poporul Misr, rosti bătrâna. Încă din vremurile când străbunii noştri sunniți au fugit din al-Ourouba, de pe Nil, am cunoscut fuga şi moartea. Tinerii vor trebui să fugă mereu pentru ca poporul nostru să nu moară.

Stilgar trase adânc aer în piept, apoi făcu doi paşi înainte.

Jessica auzi şuşotitul scurt care traversă caverna. Oamenii din fața platformei – peste douăzeci de mii – amuțiră, apoi încremeniră. Se simți dintr-odată mică şi vulnerabilă.

— În noaptea aceasta trebuie să părăsim sietchul care ne-a fost adăpost vreme atât de îndelungată şi să pornim către sud, spuse Stilgar. Vocea sa, amplificată de hornul acustic din spate, păru să bubuie deasupra capetelor cu ochii ațintiți spre platformă.

Mulțimea rămase mută, nemişcată.

— Cucernica Maică mi-a spus că n-o să poată supraviețui încă unei hajra, urmă Stilgar. Am mai trăit şi altă dată fără Cucernica Maică, dar nu e bine ca un popor să pornească în căutarea unui cămin nou în această situație.

De data aceasta, mulțimea reacționă, unduindu-se în murmure neliniştite, tălăzuindu-se.

— Ca să nu se întâmple lucrul acesta, spuse Stilgar, noua noastră Sayyadina, Jessica-Ştiutoarea Tainelor, a consimțit să se supună ritualului. Va încerca să-l pătrundă, ca să nu pierdem puterea Cucernicei noastre Maici.

Jessica-Ştiutoarea Tainelor, gândi Jessica. Îl văzu pe Paul fixând-o cu ochi mari, întrebători, obligat la tăcere de atmosfera stranie din peşteră.

Ce se va întâmpla cu el dacă-mi voi pierde viața în încercarea aceasta? se întrebă ea. Şi, din nou, o copleşi îndoiala.

Chani o conduse pe bătrâna Cucernică Maică până la banca de piatră din hornul acustic, apoi reveni lângă Stilgar.

— Ca să nu pierdem totul, dacă Jessica-Ştiutoarea Tainelor nu va reuşi, reluă Stilgar, Chani, fiica lui Liet, va fi consfințită Sayyadina.

Făcu un pas lateral.

Din fundul hornului acustic se făcu auzită vocea bătrânei. Ca o şoaptă formidabilă – aspră, pătrunzătoare:

— Chani s-a întors din hajra... Chani a văzut apele.

Răspunsul mulțimii veni ca un ecou surd:

— A văzut apele.

— O consfințesc Sayyadina pe fiica lui Liet, răsună glasul abraziv al bătrânei.

— O acceptăm, răspunse mulțimea.

Paul abia dacă auzea ceremonialul. Mintea îi fusese acaparată de ceea ce spusese Stilgar despre mama sa.

Dacă nu va reuşi?

Se întoarse şi se uită la femeia pe care o numea Cucernică Maică. Îi examină trăsăturile smochinite, privirea albastră şi fixă a ochilor insondabili. S-ar fi zis că o singură adiere de vânt ar fi fost de-ajuns să-i doboare trupul firav. Şi totuşi, ceva existent în ființa ei îi spunea lui Paul că bătrâna ar fi putut sta neclintită în calea unei furtuni coriolis. O învăluia aceeaşi aură de putere pe care o simțise şi la Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, stareța Bene Gesserit care-l supusese încercării cu gom jabbarul.

— Eu, Cucernica Maică Ramallo, prin al cărei glas grăiesc mii de glasuri, vă zic vouă, rosti bătrâna. Chani să fie Sayyadina şi va fi bine.

— Va fi bine, îngână mulțimea.

Bătrâna dădu din cap, şoptind:

— Îi dau văzduhul argintiu, îi dau deşertul auriu cu stâncile lui scânteietoare, îi dau câmpiile verzi ce vor fi, Sayyadinei Chani i le dau. Şi ca să nu uite niciodată că este slujitoarea noastră, a tuturor, îi cer să oficieze ea Ceremonia Sămânței. Facă-se voia lui Shai-hulud.

Îşi ridică un braț cafeniu şi uscat ca un băț, lăsându-l apoi jos.

Jessica avu impresia că ritualul se transformă deodată într-un torent sălbatic, care o târa violent şi din care nu se mai putea smulge. Aruncă o ultimă privire către chipul nedumerit al lui Paul, apoi îşi întoarse capul şi se pregăti de ordalie.

— Să iasă în față acvarii, zise Chani şi din glasul ei de copil nu răzbătu decât urma unui tremur de şovăială.

În clipa aceea, Jessica se simți prinsă în focarul pericolului – recunoscându-i prezența în privirile imobile ale fremenilor, în muțenia lor.

Câțiva oameni își croiră drum şerpuit prin mulțime, apropiindu-se, doi câte doi, de platformă. Fiecare pereche ducea un burduf mic de piele, având cam de două ori mărimea unui cap de om. Burdufurile gâlgâiau înfundat.

Primii doi oameni își aşezară burduful pe platformă la picioarele lui Chani şi se retraseră un pas înapoi.

Jessica se uită la burduf, apoi la cei doi fremeni. Aveau glugile date pe spate şi-şi purtau părul lung strâns într-o buclă la ceafă. Petele întunecate ale ochilor lor o fixau impasibile.

Un miros greu de scorțişoară se înalță dinspre burduf, învăluind-o pe Jessica. *Mirodenie?* se întrebă ea.

— E apă? întrebă Chani.

Acvarul din stânga, al cărui nas era traversat de o cicatrice roşie, încuviință cu o înclinare a capului.

— E apă, Sayyadina, răspunse, dar n-o putem bea.

— Are sămânță? întrebă Chani.

— Are sămânță, răspunse omul.

Chani îngenunche şi își lipi palmele de burduf. Conținutul clipoci abia auzit.

— Binecuvântată e apa şi sămânța din ea.

Ritualul i se păru cunoscut Jessicăi. Privi peste umăr, către Cucernica Maică Ramallo. Bătrâna şedea nemişcată, cu ochii închişi şi cu capul lăsat pe spate. Părea că doarme.

— Sayyadina Jessica, rosti Chani.

Jessica își întoarse capul, întâlnind privirea fetei.

— Cunoşti gustul apei binecuvântate?

Mai înainte ca Jessica să poată răspunde, Chani urmă:

— N-ai de unde să cunoşti gustul apei binecuvântate. Eşti străină de lumea noastră şi neprivilegiată.

Un suspin străbătu mulțimea, un freamăt de mantii. Jessica simți că i se încrețeşte pielea.

— Recolta a fost mare şi făuritorul a murit, zise Chani.

Începu să deruleze tubul fixat deasupra burdufului.

În acelaşi moment, Jessica avu clar sentimentul că pretutindeni în jurul ei clocoteşte pericolul. Își abătu privirea spre Paul, văzu că era cu totul absorbit de misterul ritualului, că nu avea ochi decât pentru Chani.

Să fi văzut momentul acesta în timp? se întrebă Jessica. Își apăsă mâna pe pântece și se gândi la embrionul din ea. *Am dreptul să risc două vieți?*

Chani îi întinse tubul, spunându-i:

— Aceasta e Apa Vieții, apa care întrece în măreție apa. E Kan, apa care eliberează sufletul. Dacă ți-e dat să fii Cucernică Maică, apa aceasta îți va deschide porțile Universului. Shai-hulud să hotărască!

Jessica simți că în sufletul ei se dă o luptă sfâșietoare între datoria față de copilul nenăscut și datoria față de Paul. Știa că, pentru Paul, trebuia să ia tubul acela și să bea din conținutul burdufului; dar în clipa în care se aplecă spre mușțiucul pe care i-l oferea Chani, toate simțurile îi semnalară pericol.

Lichidul din burduf emana un miros amar, vag asemănător cu mirosul mai multor otrăvuri pe care le cunoștea, totuși deosebit.

— E timpul să bei, zise Chani.

Nu pot da înapoi, își spuse Jessica. Dar nimic din tot ce o învățase antrenamentul Bene Gesserit nu părea să-i fie de vreun ajutor în clipa aceasta.

Ce-ar putea fi? se întrebă. *Alcool? Drog?*

Se aplecă din nou deasupra tubului, simți mirosul esterilor de scorțișoară și își aduse aminte de beția lui Duncan Idaho. *Alcool de mirodenie?* Luă între buze sifonul, trase o cantitate infimă în gură. Gust de mirodenie... înțepături ușoare pe limbă...

Chani apăsă cu putere burduful. Un jet gros se revărsă în gura Jessicăi și înainte de a apuca să judece ce să facă, îl înghiți. Se luptă din răsputeri să-și păstreze calmul și demnitatea.

— O fărâmă de moarte este mai rea decât moartea, zise Chani. O privi fix pe Jessica, așteptând.

Și Jessica îi întoarse aceeași privire, fără să lase din gură tubul. De data aceasta simțise gustul lichidului în nări, pe cerul gurii, în obraji, în ochi – dulce și, în același timp, iute.

Răcoros.

Din nou, Chani apăsă pe burduf și lichidul gâlgâi în gura Jessicăi.

Delicat.

Jessica privea nemişcată chipul Chaniei... faţa de spiriduş... trăsăturile lui Liet-Kynes, pe care timpul încă nu le fixase.

Mă drogheazǎ, gândi. *E un drog.*

Dar nu semăna cu niciun drog cunoscut, deşi educaţia Bene Gesserit o învăţase gustul nenumăratelor droguri.

Trăsăturile lui Chani deveniseră atât de clare, încât păreau desenate cu lumină.

Un drog.

În jurul ei se lăsă dintr-odată, învăluind-o ca un vârtej, liniştea cea mai desăvârşită. Fiecare fibră a trupului îi confirma acum transformarea profundă la care era supusă. Şi, imediat după aceea, Jessica simţi că devine un fel de particulă infimă şi conştientă, mai mică decât cea mai mică particulă subatomică şi totuşi capabilă de mişcare şi de percepţie. Zeci de cortine părură să se ridice deodată, dezvăluindu-i existenţa unei extensii psihokinetice a propriei sale fiinţe. Era şi, în acelaşi timp, nu era acea particulă infimă.

În preajma ei, caverna dăinuia. Şi oamenii. Îi simţea: Paul, Chani, Stilgar, Cucernica Maică Ramallo...

Cucernica Maică!

Zvonurile auzite în şcoală pretindeau că multe Bene Gesserit nu supravieţuiau ordaliei Cucernicei Maici... că piereau în mrejele drogului...

Jessica îşi concentră atenţia asupra Cucernicei Maici Ramallo. Brusc, deveni conştientă că toate acestea se petreceau într-o clipă încremenită în timp – timp anihilat doar pentru ea.

De ce s-a oprit timpul? se întrebă. Contemplă chipurile împietrite ale celor din jurul ei, văzu un firicel de praf, imobil, deasupra capului lui Chani.

Aşteptă.

Şi răspunsul veni. Cu efectul unei explozii în conştiinţa ei; timpul ei personal se oprise pentru a-i salva viaţa.

Îşi strămută atunci atenţia asupra extensiei psihokinetice a fiinţei sale, privi în ea însăşi şi fu confruntată instantaneu cu un nucleu celular – un puţ de beznă. Se retrase fulgerător, îngrozită.

Acesta-i locul în care nu putem să privim, gândi. *Locul pe care Cucernicele Maici se îndură atât de greu să-l pomenească – locul în care doar Kwisatz Haderach poate privi.*

Înțelegerea acestui lucru avu darul de a-i reda încrederea. Se încumetă iarăşi să se concentreze asupra extensiei psihokinetice, transformându-se într-o particulă de sine, căutând în ea însăşi pericolul.

Şi îl descoperi. Se afla în drogul pe care îl absorbise.

Otrava era o vâltoare de particule ce dansau nebuneşte în ea, rotindu-se atât de rapid încât nici timpul încremenit nu le putea frâna iureşul. Particule dansând nebuneşte. Dar începu să recunoască structuri familiare, conexiuni atomice: un atom de carbon, o formație elicoidală... o moleculă de glucoză. Apoi un lanț întreg de molecule în care recunoscu o proteină... configurația unei proteine metilice.

Ah!

Un suspin mut, lăuntric. Identificase natura otrăvii.

Folosind mai departe sondajul psihokinetic, pătrunse în structura substanței, deplasă un atom de oxigen, atrase un atom de carbon, restabili o conexiune cu oxigenul... hidrogen.

Modificarea se extinse... din ce în ce mai repede, pe măsură ce reacția catalizată îşi lărgea suprafața de contact.

Jessica simți că suspensia timpului începe să cedeze, percepu mişcare. Tubul burdufului îi pătrunse în gură... cu blândețe... culese o picătură din saliva ei.

Chani preia catalizatorul din organismul meu, ca să transforme otrava din burduf, gândi. *De ce?*

Cineva o ajută să se aşeze. Apoi fu adusă şi aşezată alături de ea, pe covorul de pe platformă, Cucernica Maică Ramallo. O mână uscată îi atinse gâtul.

Şi, în aceeaşi clipă, în conştiința Jessicăi îşi făcu apariția o altă particulă psihokinetică! Încercă s-o alunge, dar particula continuă să se apropie încet. Mai aproape... şi mai aproape...

Se atinseră!

O îngemănare perfectă. Contopirea a două ființe. Dar nu era comunicație telepatică... ci percepție mutuală.

Cu bătrâna Cucernică Maică!

Dar Jessica văzu că, de fapt, Cucernica Maică Ramallo nu se considera bătrână. O imagine surprinzătoare apăru înaintea ochiului minții lor comune: o fată tânără, ageră la minte şi bună la suflet.

Fata din conştiința comună spuse:

— Da, aşa sunt.

Jessica îşi dădu seama că nu putea decât să recepționeze cuvintele, că era incapabilă să răspundă.

— O să poți s-o faci îndată, Jessica, îi spuse imaginea interioară.

E o halucinație! gândi Jessica.

— Ştii bine că nu, o contrazise imaginea interioară. Şi-acum, fii atentă! Nu mi te mai opune. N-avem prea mult timp. O să-ți... Urmă o pauză, apoi: Trebuia să ne spui că eşti însărcinată!

Jessica descoperi vocea cu care putea vorbi în interiorul conştiinței comune şi întrebă:

— De ce?

— Schimbarea vă afectează pe amândouă! Maică Sfântă! Ce-am făcut?

Jessica percepu o modificare forțată în configurația conştiinței comune şi imediat după aceea ochiul interior îi dezvălui prezența unei noi particule. Particula aceasta se agita frenetic, în cercuri dezordonate. Iradia teroare pură.

— Va trebui să fii tare, spuse prezența-imagine a bătrânei Cucernice Maici. Norocul tău că ai în tine o fiică. Unui fetus de sex masculin procesul i-ar fi fost fatal. Şi-acum... cu mare băgare de seamă... cu blândețe... atinge prezența fiicei tale. Fii tu însăți această prezență. Absoarbe-i frica... alină... foloseşte-ți curajul şi dârzenia. Dar cu blândețe... cu blândețe...

Particula turbată alunecă mai aproape. Jessica făcu un efort şi o atinse.

Teroarea cumplită care i se transmise i se păru, în prima clipă, mai puternică decât ea.

Se opuse cu singura armă pe care o cunoştea: *„Nu trebuie să mă tem. Frica este ucigaşul minții..."*

Litania păru să inducă o fărâmă de calm. Cealaltă particulă încremeni lângă ea.

Cuvintele n-au destulă putere, gândi Jessica.

Își concentră întreaga ființă la nivelul reacțiilor afective fundamentale, iradie dragoste, alinare, o îmbrățișare caldă și protectoare.

Teroarea pieri.

Și prezența bătrânei Cucernice Maici se făcu iarăși simțită. Acum însă, percepția mutuală era triplă. Existau trei conștiințe comune – două active și una pasivă, imobilă, absorbind în tăcere.

— Sunt în criză de timp, vorbi în conștiința comună Cucernica Maică. Am multe să-ți dau. Și nu știu dacă fiica ta va putea suporta totul fără să-și piardă mințile. Dar n-am de ales. Trebuie! Binele tribului e mai important.

— Ce...

— Taci și acceptă!

Înaintea Jessicăi începu să se desfășoare filmul unui noian de experiențe de viață. Ca filmele-prelegeri din proiectoarele de învățare subliminală de la școala Bene Gesserit... numai că mult mai repede... Fulgerător.

Și totuși distinct. Perfect distinct.

Fiecare experiență i se înfățișa așa cum fusese trăită. Un amant viril, bărbos, cu ochi întunecați de fremen... Jessica îi simți puterea și tandrețea, îl simți tot, într-o singură fracțiune de timp – în memoria Cucernicei Maici.

Nu avu timp să se gândească ce anume avea să rezulte din toate acestea pentru fetusul-fiică. Nu avu timp decât să accepte și să înregistreze șuvoiul de experiențe pe care îl deversa Cucernica Maică. Naștere, viață, moarte. Lucruri importante, lucruri banale... O întreagă existență, în fulgerări de imagini.

De ce să rămână gravată în memorie o cădere de nisip de pe vârful unei faleze? se întrebă la un moment dat.

Târziu, prea târziu, înțelese ce se întâmpla: bătrâna murea și, murind, își transvaza experiența de viață în conștiința ei, întocmai cum torni apă dintr-un pahar în altul. Sub privirea interioară a Jessicăi, cea de-a treia particulă se retrase brusc în conștiința prenatală, în timp ce Cucernica Maică, murind în naștere, își abandonă întreaga viață în memoria Jessicăi, cu o ultimă suflare vorbită:

— Te-am așteptat de mult. Poftim viața mea.

I-o dăduse – toată, condensată.

Până şi clipa morţii.

Acum sunt Cucernică Maică, gândi Jessica.

Şi înţelese, cu toată fiinţa ei, că devenise – într-adevăr – exact ceea ce era o Cucernică Maică Bene Gesserit. Otrava din drog o transformase.

Ştia că procedura din şcolile Bene Gesserit era alta. Ştia lucrul acesta, deşi nimeni nu îi dezvăluise vreodată misterul ordaliei Bene Gesserit.

Dar rezultatul final era acelaşi.

Jessica simţi că particula-fiică se mai afla încă în contact cu percepţia ei interioară. Sondă, dar nu primi niciun răspuns.

O copleşi deodată un sentiment apăsător de singurătate. Abia acum înţelegea pe de-a-ntregul ce se petrecuse cu ea. Îşi văzu propria-i viaţă ca o curgere încetinită şi în clipa aceea restul vieţii din jurul ei se acceleră, iar jocul interacţiunilor deveni mult mai limpede.

Percepţia lăuntrică a conştiinţei-particulă începu să scadă în intensitate, pe măsură ce organismul i se relaxa în urma ameninţării anihilate a otrăvii. Simţea însă în continuare prezenţa *celeilalte* particule – cea din adâncul ei – şi o atinse uşor, cuprinsă de un sentiment de vinovăţie pentru ceea ce îngăduise să se întâmple.

Ţi-am făcut-o, sărmana, draga, mica mea fiică lipsită încă de formă! Te-am adus în universul acesta şi ţi-am expus conştiinţa fără de apărare la toate manifestările lui.

Un efluviu infim de dragoste şi tandreţe, ca un ecou îndepărtat al sentimentelor transmise de ea, îi parveni de la particula cealaltă.

Dar înainte de a apuca să-i răspundă, Jessica simţi prezenţa revendicativă a memoriei adab. Trebuia să facă ceva important. Căută pe dibuite, îşi dădu seama că o stânjenea ceaţa aşternută de drogul modificat, care îi impregna simţurile.

Aş putea interveni, gândi. *Aş putea anihila efectul drogului şi l-aş putea face inofensiv.* Nu, asta ar fi fost o greşeală. *Particip la un ritual de comuniune.*

În clipa următoare ştiu ce anume trebuia să facă.

Își deschise ochii, arătă către burduful de apă, pe care Chani îl ținea acum deasupra capului ei.

— A fost binecuvântată, rosti. Amestecați-o cu apele celelalte, ca să se preschimbe toate și să poată împărtăși toți oamenii binecuvântarea.

Catalizatorul o să-și desăvârșească opera, gândi. *Oamenii vor bea și măcar pentru câtva timp se vor putea cunoaște mai îndeaproape unii pe alții. Drogul nu mai prezintă niciun fel de pericol acum... după ce l-a preschimbat o Cucernică Maică.*

Memoria revendicativă însă continua s-o preseze, să-i ceară. Înțelese că mai avea ceva de făcut, dar din cauza drogului nu se putea concentra decât cu dificultate...

Ah... bătrâna Cucernică Maică.

— Am întâlnit-o pe Cucernica Maică Ramallo, spuse. Acum a plecat, dar rămâne. Ritualul să-i aducă un ultim omagiu.

De unde-am mai scos și cuvintele astea? se întrebă.

Apoi înțelese că proveneau din memorie, din memoria vieții care-i fusese dăruită și care acum făcea parte din propria ei viață. Cu toate acestea, darului părea că-i mai lipsește ceva.

„Oferă-le orgia pe care-o doresc“, murmură deodată, undeva, în ea, memoria cealaltă. „Și-așa n-au parte de prea multe plăceri de la viață. Iar tu și cu mine avem nevoie de bucățica asta de timp, ca să ne cunoaștem mai bine, până ce n-apuc să dispar cu totul și să mă scurg printre amintirile tale. Deja mă simt legată de părticele din tine. O, ai o minte plină de lucruri interesante! O mulțime de lucruri pe care nu mi le-am imaginat niciodată...“

Și mintea-memorie, înglobată în ea, i se deschise deodată asemenea unei porți tainice. Jessica văzu un coridor imens, care ducea spre alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici, al căror șir părea fără sfârșit.

Și Jessica se trase înapoi, îngrozită la gândul că s-ar putea rătăci în oceanul acela de identitate unică. Dar coridorul rămase și ea văzu atunci că civilizația fremenă era cu mult mai veche decât își închipuise.

Văzu că fuseseră fremeni pe Poritrin, o planetă blândă care crease un popor slab, pradă ușoară la îndemâna corsarilor

imperiali, veniți în căutare de colonişti pentru Bela Tegeuse şi Salusa Secundus.

O, câtă jale află Jessica în *acea* dezrădăcinare!

Departe, în tenebrele coridorului, o voce-imagine țipă: „Ne-au interzis Hajjul!“

Şi Jessica văzu țarcurile de sclavi de pe Bela Tegeuse, văzu cum se triaseră oamenii care urmau să fie trimişi pe Rossak şi Harmonthep. Scene de o ferocitate cumplită i se înfățişară, deschizându-se ca petalele unei flori înspăimântătoare. Văzu firul de tort al trecutului fremenilor, tors de sayyadina după sayyadina – mai întâi din gură în gură, camuflat în baladele nisipurilor, apoi prin intermediul propriilor lor Cucernice Maici, după descoperirea primului drog pe Rossak... şi în cele din urmă aici, pe Arrakis, devenind complex şi trainic, prin revelația indusă de Apa Vieții.

Departe, în fundul coridorului, o altă voce țipă: „Să nu iertăm niciodată! Să nu uităm niciodată!“

Dar atenția Jessicăi rămăsese captată de secretul ce-i fusese dezvăluit în legătură cu Apa Vieții, cu proveniența sa: era lichidul pe care îl exala în clipa morții un vierme de nisip – un făuritor. Şi când văzu în memoria ei nouă despre ce fel de moarte era vorba, îşi înăbuşi un țipăt de spaimă.

Vietatea era ucisă prin înecare!

— Mamă, ți-e rău?

Vocea lui Paul! Jessica făcu un efort, se smulse percepției lăuntrice, îşi ridică privirea spre el. Prezența lui în clipa aceasta o irită, deşi era conştientă de datoria pe care o avea față de el.

Sunt ca o ființă ale cărei mâini au fost anchilozate şi insensibile încă de la primele pâlpâiri ale conştiinței, care a trăit astfel o viață întreagă... şi care, deodată, începe să simtă cu ele.

Gândul îi rămase înfipt în minte, conferindu-i o înțelegere atotcuprinzătoare.

Iar eu spun: „Priviți! Am mâini!“ Şi toți cei din jurul meu întreabă: „Ce-nseamnă mâini?“

— Te simți rău? repetă Paul.

— Nu.

— Pot să beau? Arătă cu capul către burduful din mâinile lui Chani. Ei vor să beau.

Jessica sesiză înțelesul ascuns al cuvintelor lui, își dădu seama că Paul detectase otrava din lichidul inițial, netransformat, că îl îngrijora soarta ei. Din nou, avu un sentiment de surpriză constatând limitele puterilor prestiente ale fiului ei. Întrebarea pe care-o pusese era revelatoare.

— Poți să bei, spuse ea. A fost transformată.

Și în spatele lui Paul îl văzu pe Stilgar, care o privea lung, iscoditor, cu ochii lui întunecați.

— Acum, zise el, știm că n-ai putea să ne minți.

Jessica simți și în aceste cuvinte înțelesuri ascunse, dar negura drogului începuse deja să-i învăluie din ce în ce mai mult simțurile. Era cald, plăcut. Ce buni fuseseră fremenii aceștia lăsându-i un asemenea prieten...

Paul privi cum drogul pune stăpânire pe mama sa.

Își scotoci memoria – trecutul stabil, liniile fluctuante ale posibilelor viitoruri. Încercă să exploreze momente încremenite în timp, dar ochiul său interior constată că încercarea era deconcertantă. Desprinse din unduirea lor schimbătoare, fragmentele erau greu de interpretat.

Drogul acesta, de pildă... Constată că putea să însumeze o serie de cunoștințe cu privire la el, că putea înțelege efectul pe care-l avea asupra mamei sale, dar cunoștințele erau lipsite de un ritm natural, erau lipsite de un sistem de reflecție mutuală.

Brusc, își dădu seama că viziunea trecutului în prezent nu era decât un aspect simplu și că adevărata piatră de încercare a prestiinței era viziunea trecutului în viitor.

Lucrurile se încăpățânau să nu fie ceea ce păreau a fi.

— Bea, zise Chani.

Îi vârî sub nas muștiucul de os al unui burduf.

Paul își îndreptă spatele și se uită lung la Chani. Simți în atmosfera cavernei înfrigurarea și freamătul care vestesc începutul unei petreceri. Știa ce avea să se întâmple după ce va bea din lichidul conținând chintesența substanței care îl transforma. Avea să revină la viziunea timpului pur, a timpului-devenit-spațiu. Avea să fie proiectat din nou pe piscul acela amețitor și sfidat, provocat să înțeleagă.

Din spatele lui Chani, Stilgar spuse:

— Bea, băiete. Ții în loc ritualul.

Şi atunci Paul auzi mulțimea, auzi frenezia sălbatică a mii de glasuri...

— Lisan al-Gaib! strigau. Muad'Dib!

Îşi coborî privirea, se uită la mama sa. Părea să fi adormit în poziția aceea şezândă – împăcată, respirând adânc, regulat. În minte îi răsună o frază din viitorul care era trecutul său solitar: „*Doarme în Apele Vieții.*"

Chani îl trase de mânecă.

Paul luă tubul în gură, conştient de vacarmul din grotă. Apoi, simți cum lichidul îi inundă gâtlejul în clipa în care Chani strânse cu putere burduful, simți mirosul amețitor al vaporilor. Chani desprinse muştiucul din tub, trecu burduful în mâinile care se întindeau după el, la baza platformei. Privirea lui Paul rămase ațintită la brațul fetei, la năframa verde de doliu.

Chani se îndreptă, îi surprinse privirea şi spuse:

— Pot să-l jelesc şi în fericirea dată de ape. El ne-a învățat asta. Îl prinse de mână, trăgându-l după ea spre extremitatea platformei. Suntem aidoma, Usul: amândoi ne-am pierdut tatăl din pricina Harkonnenilor.

Paul o urmă fără să se împotrivească. I se părea că cineva îi separase capul de trup şi apoi aşezase totul la loc, stabilind conexiuni stranii. Îşi simțea picioarele îndepărtate şi moi, ca şi cum ar fi fost din cauciuc.

Pătrunseră într-o galerie îngustă, ai cărei pereți erau vag luminați de licurigloburi răzlețe. Paul simți că drogul începe să-şi facă efectul său unic asupra lui, deschizându-i timpul ca pe o floare. În vreme ce coteau într-o altă galerie întunecată, i se păru că se clatină şi se sprijini de Chani. Îngemănarea de coardă întinsă şi moliciune, pe care o simți sub roba ei, îi răscoli sângele. Senzația se confundă cu efectul drogului, viitorul şi trecutul se prelinseră în prezent, lăsându-i doar o fracțiune infimă de obiectiv trinocular.

— Te cunosc, Chani, şopti el. Am stat amândoi pe un prag de piatră, deasupra nisipurilor, şi eu ți-am alungat temerile. Ne-am îmbrățişat în întunericul sietchului. Noi doi...

Se opri dezorientat, încercă să-şi scuture capul, fu cât pe ce să-şi piardă echilibrul.

Chani îl susținu, îl conduse printre draperii grele în ambianța galbenă a unui apartament izolat – măsuțe joase, perne, un divan scund, acoperit cu o cuvertură portocalie.

Paul își dădu seama că se opriseră. Chani stătea în fața lui. Ochii ei îl fixau cu o expresie de spaimă mută.

— Trebuie să-mi spui, şopti ea.

— Tu eşti Sihaya, zise el, eşti primăvara deşertului.

— Când tribul împărtăşeşte Apa, murmură ea, suntem toți împreună... împărtăşim. Pe ceilalți... îi simt în mine. Cu tine însă... mi-e frică să împărtăşesc.

— De ce? întrebă el.

Încercă să-şi concentreze atenția la chipul ei, dar trecutul şi viitorul se amestecau cu prezentul, tulburându-i vederea. O vedea... dar în nenumărate locuri deodată, în nenumărate situații...

— E ceva înfricoşător în tine, îi răspunse ea. Când te-am luat de lângă ceilalți... te-am luat pentru că am simțit că ei doreau asta. Tu... sperii oamenii. Ne faci să... avem *vedenii!*

Paul se căzni să vorbească desluşit:

— Ce anume vezi?

Ea îşi lăsă ochii în jos şi îşi privi mâinile.

— Văd un copil... în brațele mele. Copilul nostru, al tău şi al meu. Îşi apăsă o mână pe buze. Cum de cunosc fiecare părticică din tine?

Au şi ei o fărâmă din darul acesta, îşi auzi Paul glasul minții. *Dar şi-l înăbuşă pentru că-i înspăimântă.*

Într-un moment de claritate, o văzu pe Chani tremurând din tot trupul.

— Ce este? întrebă el. De ce nu vorbeşti?

— Usul! şopti ea şi continuă să tremure.

— Nu te poți retrage în viitor, rosti el.

I se făcu deodată milă de ea... O strânse la piept, îi mângâie părul.

— Chani, Chani, nu te teme.

— Usul, ajută-mă! hohoti ea.

Dar în clipa aceea Paul simți că drogul își desăvârșește efectul, sfâșiind toate cortinele, dezvăluindu-i îndepărtatul tumult cenușiu al viitorului său.

— De ce-ai încremenit deodată? îl întrebă Chani.

Paul aşteptă nemişcat, încordat. Văzu timpul desfăşurându-se în dimensiunea lui stranie, echilibrat şi totodată învolburându-se, restrâns şi totodată întinzându-se ca o plasă aruncată peste lumi şi forțe fără număr – o sârmă bine întinsă, pe care trebuia să calce şi totodată un scrânciob care se balansa când într-o parte, când într-alta.

De-o parte văzu Imperiul, un Harkonnen cu numele Feyd-Rautha, fulgerând către el ca o armă ucigătoare, sardaukarii năpustindu-se de pe planeta lor şi abătând asupra Arrakisului pogromul, Ghilda cu prefăcătoriile şi uneltirile ei, Bene Gesseritul cu planul său de selecție. Toate aceste forțe erau masate ca un nor de furtună la orizont, ținute în loc doar de fremeni şi de profetul lor, Muad'Dib – uriaşul adormit, cu care fremenii amenințau să dezlănțuie o cruciadă nimicitoare asupra Universului.

Paul se simțea exact în centru, în punctul pe care pivota întreaga structură, înaintând pe un firicel de pace, cu o picătură de fericire – Chani, alături de el. Privi firicelul acela care se aşternea înaintea lui... Un răstimp de calm relativ într-un sietch tăinuit, o oază de pace între două perioade de violență.

— Nu există niciun alt loc de pace, murmură el.

— Usul, plângi? şopti Chani, înfiorându-se. Usul, viteazul meu, dai umezeală morților? Căror morți?

— Celor care n-au murit încă, răspunse Paul.

— Atunci aşteaptă să-şi trăiască răgazul hărăzit vieții, spuse ea.

Prin ceața drogului, Paul întrezări justețea vorbelor ei. O prinse iar în brațe, strângând-o sălbatic, cu disperare.

— Sihaya! murmură el.

Ea îşi apăsă palma mâinii pe obrazul lui.

— Nu mă mai tem, Usul. Priveşte-mă. Când mă ții aşa, văd şi eu ce vezi tu.

— Ce vezi?

— Ne văd pe noi doi, iubindu-ne în liniştea dintre furtuni. Aşa ne-a fost sortit, Usul.

Paul simți cum îl învăluie din nou drogul şi gândi: *De-atâtea ori mi-ai adus alinare şi mi-ai arătat înțelegere.* Simți iarăşi hiperiluminarea, reprezentarea aceea atât de adânc reliefată a timpului şi îşi văzu viitorul transformându-se în amintiri – blândele umilințe ale dragostei fizice şi dăruirea de sine, calmul şi violența.

— Tu eşti cea tare, Chani, şopti el. Rămâi cu mine.

— Întotdeauna, spuse ea şi buzele ei îi sărutară obrazul.

Profetul

Cartea a treia

Nicio femeie, niciun bărbat, niciun copil nu a reuşit vreodată să pătrundă în adevărata intimitate a tatălui meu. Singura persoană despre care s-ar putea spune că s-a apropiat de o relaţie de camaraderie cu Împăratul Padişah a fost Contele Hasimir Fenring, tovarăşul său din copilărie. O primă dovadă a prieteniei Contelui Fenring a avut un aspect pozitiv: Contele a reuşit să risipească bănuielile Landsraadului în urma Afacerii Arrakis. După cum aprecia mama mea, acţiunea aceasta a costat enorm – mite în mirodenie valorând peste un miliard de solari, fără a mai socoti o serie de cadouri ca: femei-sclave, onoruri regale şi titluri nobiliare. O a doua mărturie importantă a prieteniei Contelui a apărut sub un aspect negativ: Fenring a refuzat să omoare un om, cu toate că îi stătea în puteri să o facă, cu toate că tatăl meu îi dăduse ordin să o facă. Voi explica imediat împrejurarea.

Fragment din „Contele Fenring: Profil"
de prinţesa Irulan

Baronul Vladimir Harkonnen ieşise turbat de mânie din dormitorul său. Trupul mătăhălos i se legăna şi i se smucea în suspensii, cu mişcări violente.

Trecu valvârtej pe lângă bucătăria personală, traversă biblioteca, apoi mica sală de recepţie şi dădu buzna în holul din aripa rezervată servitorilor, unde domnea deja atmosfera relaxată de la sfârşitul zilei.

Căpitanul gărzii, Iakin Nefud, zăcea pe un divan, cu stupoarea semutei aşternută asemenea unei măşti peste trăsăturile feţei sale plate. În încăpere unduiau sunetele stranii, tânguitoare, ale muzicii de semuta. Oamenii săi aşteptau smeriţi, gata să-i îndeplinească poruncile.

— Nefud! tună Baronul.

Oamenii se agitară înspăimântați, apoi încremeniră.

— Domnia-Ta, rosti Nefud şi numai efectul drogului îi împiedică tremurul vocii.

Baronul examină chipurile celor din încăpere, le observă nemişcarea terorizată. Se întoarse din nou spre Nefud şi i se adresă pe un ton catifelat:

— De cât timp eşti căpitanul gărzii mele, Nefud?

— De când am fost pe Arrakis, Domnia-Ta. De aproape doi ani.

— Şi ai avut grijă întotdeauna să previi pericolele care ameninţau persoana mea?

— Asta a fost singura mea dorinţă, Domnia-Ta.

— Atunci unde-i Feyd-Rautha? răcni Baronul.

Nefud se făcu mic.

— Domnia-Ta?

— Nu-l consideri pe Feyd-Rautha un pericol pentru persoana mea?

Vocea Baronului se făcuse din nou catifelată.

Nefud îşi umezi buzele. În ochii săi, ceaţa semutei începu să se destrame.

— Feyd-Rautha se află în pavilionul sclavilor, Domnia-Ta.

— Iar s-a dus la femei, ha?

Baronul începu să tremure din cauza efortului pe care-l făcea ca să-şi înăbuşe furia.

— Sire, poate s-a dus doar...

— Taci!

Baronul înaintă încă un pas, observând cum se retrag oamenii, depărtându-se de Nefud, disociindu-se de obiectul mâniei.

— Nu ţi-am poruncit eu să ştii întocmai unde se află în orice moment na-Baronul? întrebă el şi înaintă cu încă un pas. Nu ţi-am spus eu că trebuie să ştii întocmai tot ce vorbeşte în orice moment na-Baronul... şi cu cine vorbeşte? (Încă un pas.) Nu ţi-am spus eu să-mi dai de ştire ori de câte ori se duce la sclave?

Nefud înghiţi în sec. Pe frunte îi apărură broboane de transpiraţie.

Baronul își reținu timbrul vocii și vorbi aproape fără să intoneze cuvintele:

— Ți-am spus sau nu toate astea?

Nefud încuviință cu capul.

— Și nu ți-am spus eu să-i verifici pe toți băieții-sclavi care mi se trimit – să-i verifici chiar tu... *personal*?

Nefud răspunse cu aceeași mișcare.

— Nu cumva... nu cumva n-ai observat pata de pe coapsa aceluia care mi-a fost trimis în seara asta? întrebă Baronul. Nu cumva ai...

— Unchiule!

Baronul se răsuci brusc, apoi îl fixă cu privirea pe Feyd-Rautha, care stătea în pragul ușii. Prezența nepotului său aici, în clipa aceasta, expresia neliniștită pe care tânărul nu reușea să și-o ascundă cu totul... erau revelatoare. Feyd-Rautha dispunea de o rețea proprie de spionaj, îndreptată contra Baronului.

— În dormitorul meu se află un cadavru, spuse deodată baronul. Doresc să fie luat numaidecât de-acolo.

Își încleștă degetele pe patul armei lans-proiectil ascunse sub mantie. Știa că scutul lui era cel mai bun.

Feyd-Rautha aruncă o privire către doi dintre mercenarii de lângă perete și le făcu semn cu capul. Cei doi se năpustiră spre ușă, pornind în goană către apartamentele Baronului.

Ăia doi, vasăzică! gândi Baronul. *Ah, monstrul ăsta cu caș la gură mai are încă multe de învățat despre comploturi!*

— Presupun că totul era-n regulă în pavilionul sclavilor, Feyd, nu?

— Am jucat o partidă de cheops cu vătaful, răspunse Feyd-Rautha și gândi: *Ce s-o fi întâmplat? E limpede că puștiul pe care i l-am trimis a fost omorât. Era totuși perfect pentru planul nostru. Nici Hawat n-ar fi putut să facă o alegere mai bună. Băiatul n-avea niciun cusur!*

— Ah, ați jucat șah-piramidă! făcu Baronul. Frumos. Și? Ai câștigat?

— Am... ăăă, da, unchiule. Feyd-Rautha se luptă din răsputeri să-și stăpânească neliniștea.

— Nefud, dorești să te reabilitezi în ochii mei?

— Sire, ce-am făcut? bolborosi căpitanul gărzii.

— Asta n-are importanță acum, zise Baronul. Feyd l-a bătut pe vătaf la cheops. Ai auzit, nu?

— Da... Sire.

— Doresc să iei cu tine trei oameni, să te duci cu ei la vătaf şi să-l sugrumi, spuse Baronul. După ce termini, să-mi aduci cadavrul, ca să văd dac-ai făcut treabă bună. E inadmisibil s-avem în slujba noastră jucători de şah atât de slabi.

Feyd-Rautha păli, apoi făcu un pas înainte.

— Unchiule, dar n-are...

— Mai târziu, Feyd, spuse Baronul, fluturându-şi mâna. Mai târziu.

Cei doi mercenari, care plecaseră după cadavrul din dormitorul Baronului, trecură prin dreptul uşii deschise a holului, opintindu-se cu povara care se bălăbănea între ei cu brațele atârnând. Baronul îi urmări cu privirea până când dispărură.

Nefud se apropie de Baron.

— Domnia-Ta, doreşti să-l omor pe vătaf chiar acum?

— Da, răspunse Baronul. Şi după ce termini cu el, adaugă-i la listă şi pe cei doi care-au trecut adineaori pe coridor. Nu mi-a plăcut cum duceau trupul băiatului. Asemenea treburi se fac cu ceva mai multă delicatețe. Să-mi arăți şi cadavrele lor.

Nefud spuse:

— Domnia-Ta, nu ți-a fost pe plac ceva din ce-am...

— Du-te şi fă ce ți-a poruncit stăpânul! se răsti Feyd-Rautha. Şi gândi: *Tot ce mai pot spera acum e să-mi salvez pielea.*

Bun! îşi spuse Baronul. *Cel puțin ştie să piardă.* Apoi zâmbi în sinea lui, gândind: *Şi ştie şi cum să mă îmbuneze şi să împiedice mânia mea să se abată asupra lui. Ştie că trebuie să-l păstrez. Cui altcuiva i-aş putea lăsa hățurile, în ziua în care va trebui să le trec în alte mâini?*

Nefud îşi alese oamenii şi părăsi încăperea.

— N-ai vrea să mă-nsoțeşti până la apartamentele mele, Feyd? întrebă Baronul.

— Cum porunceşti, răspunse Feyd-Rautha. Făcu o plecăciune, gândind: *Pân-aici mi-a fost!*

— Te rog, zise Baronul şi îi făcu semn s-o ia înainte.

Feyd-Rautha își trădă frica doar printr-o singură secundă de ezitare. *Să fi greșit oare pe toată linia?* se întrebă el. *O să-mi implânte între umeri o lamă otrăvită – încet, prin scut? Mai are un succesor?*

Așa! gândi Baronul, pășind în spatele nepotului său. *Să simtă ce-nseamnă teroarea! Va fi succesorul meu, da, dar numai când voi hotărî eu. N-am să-i îngădui să dărâme tot ce-am construit eu!*

Feyd-Rautha își dădea silința să nu meargă prea repede. Simțea cum i se încrețea pielea pe spate, de parcă trupul însuși se întreba când avea să primească lovitura. Mușchii i se încordau și i se relaxau la fiecare pas.

— Ai auzit ultimele vești de pe Arrakis? întrebă deodată Baronul.

— Nu, unchiule.

— Fremenii au un profet nou... sau un soi de lider religios, spuse Baronul. Unul căruia-i zic Muad'Dib. Un nume ridicol! Înseamnă „Șoarecele“. I-am spus lui Rabban să-i lase în pace cu religia lor. Asta le ia gândul de la alte prostii.

— Foarte interesant, unchiule, comentă Feyd-Rautha. Dădu colțul culoarului care ducea către apartamentele unchiului său, întrebându-se: *Ce i-a venit să vorbească despre religie? E vreo aluzie la adresa mea?*

— Nu-i așa? făcu Baronul.

Traversară salonul de recepție, intrară în dormitor. Feyd-Rautha recunoscu semnele discrete ale luptei care se dăduse în încăpere: o lampă cu suspensie deplasată, o plapumă căzută pe jos, banda derulată și răvășită a unei bobine de vibromasaj pe o noptieră.

— Planul a fost isteț, spuse Baronul. Își lăsă scutul activat la intensitatea maximă, se postă în fața nepotului său. Dar nu destul de isteț. Ia spune, Feyd, de ce n-ai încercat să mă lovești cu mâna ta? Ai avut destule ocazii.

Feyd-Rautha ochi un scaun cu suspensie, își îngădui echivalentul mintal al unei ridicări din umeri și se așeză fără să fi fost invitat.

Trebuie să am tupeu, gândi el.

— M-ai învățat că mâinile mele trebuie să rămână curate, răspunse.

— Aşa este, recunoscu Baronul. În faţa Împăratului trebuie să poţi susţine cu sinceritate că eşti nevinovat. Vrăjitoarea care stă la dreapta lui e capabilă să descopere imediat dacă minţi sau dacă spui adevărul. Aşa este. Avertismentul ăsta ţi l-am dat chiar eu.

— De ce nu ţi-ai cumpărat niciodată o femeie Bene Gesserit, unchiule? întrebă Feyd-Rautha. Cu o Dreptvorbitoare alături, ai fi...

— Îmi cunoşti gusturile! îl întrerupse glacial Baronul.

Feyd-Rautha iscodi chipul unchiului său şi-i spuse:

— Şi totuşi, nu ţi-ar fi stricat să...

— N-am încredere în ele! se răsti Baronul. Şi nu mai încerca să schimbi subiectul!

Feyd-Rautha arboră un ton umil:

— Cum doreşti, unchiule.

— Mi-am amintit adineaori de ceea ce s-a petrecut în arenă, acum un an şi ceva, spuse Baronul. Toată lumea a rămas cu impresia că sclavul cu care trebuia să lupţi fusese anume pregătit să te omoare. Chiar aşa să fi fost?

— A trecut multă vreme de-atunci, unchiule. La urma urmelor, eu...

— Te rog să nu te eschivezi, zise Baronul, şi în tonul crispat al glasului său răzbătu o parte din mânia pe care încerca să şi-o stăpânească.

Feyd-Rautha îl privi lung, gândind: *Ştie. Dacă n-ar şti nu m-ar întreba.*

— A fost o înscenare, unchiule. Am plănuit totul ca să-l discreditez pe vătaful de pe vremea aceea.

— Bine lucrat, comentă baronul. Şi cu curaj. Gladiatorul ăla era cât pe ce să-ţi facă de petrecanie, nu-i aşa?

— Da.

— Dacă la curajul ăsta al tău ai adăuga şi puţin rafinament, puţină subtilitate, ai fi într-adevăr formidabil.

Baronul clătină din cap. Şi aşa cum i se mai întâmplase deseori după ziua de tristă amintire de pe Arrakis, simţi din nou regretul pentru pierderea lui Piter, mentatul. Ce fineţe, ce subtilitate diabolică avusese omul acela! Şi totuşi, nu reuşise să scape de moarte. Din nou, Baronul clătină din cap. Destinul era uneori inscrutabil.

Feyd-Rautha își plimbă ochii prin cameră, examinând semnele încăierării, întrebându-se cum de îi fusese cu putință unchiului său să zădărnicească atentatul sclavului pe care-l pregătiseră cu atâta grijă.

— Cum i-am venit de hac? râse Baronul, observându-i privirea. Ei... dragul meu Feyd... lasă-mi și mie câteva arme cu care să-mi apăr bătrâneţile. Dar mai bine să profităm de prilejul ăsta ca să facem un târg.

Feyd-Rautha îl privi surprins. *Un târg! Vasăzică tot mă mai vrea moştenitor. Altfel de ce s-ar târgui? Târgurile se încheie doar între egali sau aproape egali!*

— Ce fel de târg, unchiule?

Şi Feyd-Rautha constată cu mândrie că glasul îi răsunase calm şi rezonabil, fără să trădeze în niciun fel uşurarea pe care o resimțea.

Baronul remarcă şi el stăpânirea de sine a nepotului său. Dădu aprobator din cap.

— Ai stofă, Feyd. Nu mi-ar plăcea să irosesc asemenea stofă. Din păcate, nu vrei nici în ruptul capului să pricepi ce însemn eu pentru tine. Eşti încăpățânat. Nu înțelegi de ce trebuie să mă păstrezi ca pe ochii din cap. Chestia asta... Făcu un gest larg către dezordinea din dormitor. Chestia asta a fost o neghiobie. Nu încurajez neghiobiile.

Spune odată ce-ai de spus, dobitoc bătrân! gândi Feyd-Rautha.

— Poate-ți închipui că nu-s decât un dobitoc bătrân, zise Baronul. Te sfătuiesc să-ți schimbi părerea.

— Ai pomenit de-un târg.

— Ah, nerăbdarea tinereții, oftă Baronul. Bine, bine. Am să-ți spun despre ce-i vorba: vei înceta cu atentatele prosteşti la viața mea. Iar eu, în clipa în care vei fi pregătit, o să mă dau la rândul meu în lături, ca să-ți fac loc. Mă voi retrage pe o poziție de povățuitor, lăsându-ți ție scaunul puterii.

— Te vei retrage, unchiule?

— Continui să-ți închipui că sunt un dobitoc bătrân, iar ceea ce ți-am spus adineaori îți întăreşte convingerea, nu? Îți închipui că mă rog de tine! Bagă de seamă ce faci, Feyd! Dobitocul ăsta bătrân a observat acul bine camuflat pe care îl implantaseşi în coapsa sclavului. Exact în locul pe care aveam

să-mi aşez mâna, nu-i aşa? O apăsare cât de mică şi... clac! Un ac otrăvit în palma bătrânului dobitoc! Ţ-ţ-ţ, Feyd...

Baronul îşi clătină capul, gândind: *Şi ar fi reuşit, bineînţeles, dacă nu m-ar fi prevenit Hawat. Ei... dar am să-l las să creadă că am descoperit singur complotul. Într-un fel, este adevărat. Eu l-am salvat pe Hawat din iadul Arrakisului. Iar băieţaşului ăstuia nu-i strică să mă respecte ceva mai mult în viitor.*

Feyd-Rautha tăcea, luptându-se cu sine. *N-o fi minţind? Chiar vrea să se retragă? Şi de ce nu? Sunt sigur că într-o zi îi voi urma... dacă nu voi comite nicio imprudenţă. Doar n-o să trăiască o veşnicie! Poate că a fost, într-adevăr, o neghiobie c-am încercat să-i grăbesc sfârşitul.*

Se hotărî deodată şi spuse:

— Propui un târg. Dar garanţiile?

— Cum putem avea încredere unul în celălalt? făcu Baronul. Păi, în ceea ce te priveşte, Feyd... am să-l pun pe Thufir Hawat să te supravegheze. În problema asta am toată încrederea în capacităţile lui de mentat. Cred că-nţelegi la ce mă refer, nu? Cât despre mine, va trebui să mă crezi pe cuvânt. Oricum n-o să trăiesc o veşnicie, nu-i aşa, Feyd? Şi poate că n-ar strica să începi să presupui că ştiu lucruri pe care *ar trebui* să le ştii doar tu.

— Gajul meu îl ai, dar tu ce-mi oferi în schimb? întrebă Feyd-Rautha.

— Te las în viaţă, răspunse Baronul.

Feyd-Rautha examină din nou chipul unchiului său. *Îl pune pe Hawat pe urmele mele! Ce-ar spune dacă i-aş povesti că Hawat a ticluit vicleşugul cu gladiatorul, în urma căruia şi-a pierdut vătaful? Ar spune, probabil, că mint ca să-l discreditez pe Hawat. Nu, amicul Thufir e un mentat; a prevăzut cu siguranţă momentul acesta.*

— Ei, ce zici? făcu Baronul.

— Ce pot să zic? Sunt de acord, firește.

Şi Feyd-Rautha gândi: *Hawat! Joacă ambele extremităţi contra centrului... Aşa să fie? Să fi trecut de partea unchiului meu pentru că nu i-am cerut părerea în legătură cu atentatul de astăzi?*

— Văd că n-ai nimic de spus cu privire la faptul că-l pun pe Hawat să te supravegheze, observă Baronul.

Feyd-Rautha își trădă furia în dilatarea bruscă a nărilor. Ani de-a rândul numele lui Hawat fusese un semnal de primejdie pentru familia Harkonnen... Iar acum căpăta un înțeles nou. Dar tot periculos.

— Hawat e o jucărie periculoasă, spuse.

— Jucărie? Nu fi prost! Știu prea bine cine este Hawat și cum pot să-l controlez. Hawat are emoții puternice, Feyd. Numai omul lipsit de sentimente e de temut. Sentimentele profunde, emoțiile... ah, pe-acestea poți să le transformi după pofta inimii.

— Unchiule... nu te înțeleg.

— Te cred. Se vede.

— Și nu-l înțelegi nici pe Hawat, adăugă Baronul.

Nici tu! gândi Feyd-Rautha.

— Împotriva cui crezi că se îndreaptă ura lui Hawat pentru situația în care se află acum? întrebă Baronul. Împotriva mea? Desigur. Dar el a fost unealta Atreizilor și-a fost mai tare decât mine ani de-a rândul. Până în clipa în care m-a ajutat Imperiul. Așa vede el lucrurile. Ura pe care mi-o poartă mie e, pentru el, ceva banal acum. Convingerea lui este că mă poate doborî în orice clipă. Dar tocmai datorită acestei convingeri pot să-l domin. Pentru că pot să-l dirijez în direcția în care vreau eu – contra Imperiului.

Brusc, Feyd-Rautha înțelese și încordarea îi săpă cute adânci pe frunte, îi subție linia gurii.

— Contra Împăratului? murmură el.

Ei, și-acum să-i îngădui dragului meu nepot să savureze o clipă gândul ăsta, își spuse Baronul. *Să-și zică în sinea lui: „Împăratul Feyd-Rautha Harkonnen!“ să se întrebe cât valorează asta. Desigur... valorează cât viața unui unchi bătrân, care-ar putea face ca visul acesta să devină realitate!*

Feyd-Rautha își trecu încet vârful limbii peste buze. Oare era adevărat ce-i spusese bătrânul dobitoc?

— Și care-i rolul lui Hawat în povestea asta? întrebă.

— Hawat își închipuie că se va putea folosi de noi ca să se răzbune pe Imperiu.

— Și după aceea?

— Nu se gândeşte mai departe de răzbunarea sa. Hawat e genul de om făcut să-i servească pe alţii, numai că nu-şi dă seama.

— Am învăţat mult de la Hawat, zise Feyd-Rautha şi simţi cât de adevărat era ceea ce spunea. Dar cu cât învăţ mai mult, cu atât mai mult simt c-ar trebui să ne descotorosim de el... şi asta cât mai repede.

— Nu prea-ţi surâde ideea să te ştii pândit de el, nu-i aşa?

— Hawat pândeşte pe toată lumea.

— Dar poate să te aşeze pe tron. Hawat e ingenios. E şi periculos pentru că urmează căi întortocheate. Dar n-am să-i suprim încă antidotul. Şi-o sabie e periculoasă, Feyd. De-asta există teci. Noi avem teaca acestei săbii. Are otrava în el. Când îi vom suprima antidotul, va intra în teaca morţii.

— O luptă ca în arenă, murmură Feyd-Rautha. O fentă ascunsă într-altă fentă din altă fentă. Şi tot timpul trebuie să pândeşti, să observi în ce parte se apleacă gladiatorul, încotro priveşte, cum îşi ţine cuţitul.

Dădu din cap, aprobându-se pe sine, ştiind că vorbele lui fuseseră pe placul unchiului său. *Da!* gândi. *Ca în arenă! Numai că tăişul armei este mintea!*

— Acum cred că-ţi dai seama câtă nevoie ai de mine, zise Baronul. Mai sunt încă folositor, Feyd.

O sabie care mai poate fi mânuită până ce se va fi tocit de tot, îşi spuse Feyd-Rautha.

— Da, unchiule.

— Aşa! făcu Baronul. Şi-acum vom merge împreună în pavilionul sclavilor. Eu voi privi, în timp ce tu, cu mâinile tale, vei ucide toate femeile din iatacurile de plăcere.

— Unchiule!

— Voi aduce alte femei, Feyd. Ţi-am spus însă că nu încurajez neghiobiile. Îţi vei ispăşi pedeapsa şi-ţi va servi drept lecţie, rosti ferm Baronul.

Feyd-Rautha văzu satisfacţia răutăcioasă din ochii unchiului său. *Va trebui să ţin minte noaptea asta*, gândi el. *Şi, amintindu-mi-o, va trebui să-mi amintesc de alte nopţi.*

— N-ai să refuzi, spuse Baronul.

Şi dac-aş refuza, ce-ai putea să faci, moşnege? gândi Feyd-Rautha. Ştia însă că unchiul său ar fi găsit altă pedeapsă, poate chiar mai subtilă... o pârghie şi mai brutală ca să-l îngenuncheze.

— Te cunosc, Feyd, zise din nou Baronul. N-ai să refuzi.

Perfect, gândi Feyd-Rautha. *Acum am nevoie de tine. Înțeleg. Am încheiat un târg. Dar n-o să am nevoie de tine veşnic. Şi... într-o zi...*

Nevoia persistentă de un univers logic şi coerent este profund ancorată în inconştientul uman. Dar universul real se află întotdeauna cu un pas în afara logicii.

Fragment din „Pildele lui Muad'Dib"
de prinţesa Irulan

Am stat în faţa multor cârmuitori din Casele Mari, dar n-am întâlnit niciodată un porc mai scârbos şi mai periculos ca ăsta, îşi spuse Thufir Hawat.

— Poţi să-mi vorbeşti deschis, Hawat, mugi Baronul. Se lăsă pe spate în scaunul cu suspensie şi îl fixă pe Hawat cu ochii săi înecaţi în grăsime.

Bătrânul mentat îşi coborî privirea la masa dintre el şi Baronul Vladimir Harkonnen, remarcând opulenţa materialului. Chiar şi acesta era un factor de luat în considerare la evaluarea unei întrevederi cu Baronul, la fel ca şi pereţii roşii ai acestei odăi secrete şi vaga aromă de ierburi care plutea în aer, mascând un parfum mai profund, de mosc.

— Doar nu m-ai sfătuit să-i trimit lui Rabban avertismentul numai de florile mărului, zise Baronul.

Chipul străbătut de riduri al lui Hawat rămase impasibil, nelăsând să răzbată nimic din dezgustul pe care-l simţea bătrânul mentat.

— Am mai multe bănuieli, Domnia-Ta, rosti el.

— Firește. Ei bine, în primul rând mă interesează sub ce formă figurează Arrakisul în bănuielile tale referitoare la Salusa Secundus. Nu mi-e de-ajuns să-mi spui că pe Împărat îl frământă nu ştiu ce legătură între Arrakis şi misterioasa sa planetă-închisoare. Vreau să înţelegi bine un lucru: i-am trimis lui Rabban mesajul numai pentru că omul meu trebuia

să prindă transspațialul ăla. Ai spus că treaba nu suferă amânare. Perfect. Acum însă, vreau o explicație.

Trăncăneşte prea mult, gândi Hawat. *Nu-i ca Leto, care ştia să-mi comunice un lucru prin simpla ridicare a unei sprâncene sau cu un gest al mâinii. Şi nici ca Bătrânul Duce, care exprima o frază întreagă doar prin felul cum apăsa pe un singur cuvânt. E un cretin! Distrugându-l, voi face un serviciu omenirii.*

— N-ai să pleci de-aici până ce nu-mi vei fi explicat totul de-a fir-a-păr, zise Baronul.

— Vorbeşti prea uşuratic despre Salusa Secundus, observă Hawat.

— Nu-i decât o colonie penală, replică Baronul. Locul în care sunt deşertate cele mai josnice lepădături din galaxie. Ce altceva ar mai fi de ştiut?

— Că pe planeta-închisoare condițiile sunt mai fioroase decât pe orice altă lume, spuse Hawat. Ai auzit că procentajul mortalității noilor deținuți depăşeşte şaizeci la sută. Ai auzit că Împăratul aplică pe Salusa Secundus toate formele cunoscute de împilare. Ai auzit toate astea şi nu pui nicio întrebare?

— Împăratul nu îngăduie Caselor Mari să viziteze planeta, mârâi Baronul. Dar nici el nu-şi vâră nasul în temnițele mele.

— Orice manifestare de curiozitate în legătură cu Salusa Secundus este... mmm... (Hawat îşi duse un deget subțire la buze) descurajată.

— Împăratul nu se mândreşte cu unele dintre lucrurile pe care trebuie să le facă acolo!

Hawat îşi îngădui un zâmbet aproape imperceptibil. Îl fixă pe Baron cu ochi care scânteiau în lumina licuritubului de pe tavan.

— Nu te-ai întrebat niciodată de unde-şi recrutează împăratul sardaukarii?

Baronul îşi țuguie buzele groase. Strâmbătura dădu feței sale o expresie de copil îmbufnat. Vorbi cu un aer uşor iritat:

— Cum de unde?... Şi-i recrutează... Adică... trupele de sprijin şi mercenarii înrolați...

— Aiurea! pufni Hawat. Istorisirile care ți-au ajuns la urechi despre isprăvile sardaukarilor nu-s zvonuri, nu-i aşa? Sunt relatări ale unor martori oculari. Relatări ale puținilor supraviețuitori care i-au înfruntat pe sardaukari, nu-i aşa?

— Sardaukarii sunt luptători excelenți, fără-ndoială, zise Baronul. Dar cred că şi legiunile mele sunt...

— O adunătură de excursionişti de duminică în comparație cu sardaukarii! îl întrerupse cu scârbă Hawat. Îți închipui că nu ştiu de ce s-a întors Împăratul împotriva Casei Atreides?

— Asta nu te priveşte pe tine, ripostă Baronul.

Să fie cu putință, oare, ca nici măcar el să nu cunoască motivele Împăratului?

— Mă priveşte orice are legătură cu treburile la care mă foloseşti, spuse. Sunt mentat. Doar n-o să-i interzici unui mentat accesul la informații şi emiterea de ipoteze.

Baronul îl privi lung, apoi murmură:

— Spune ce ai de spus, mentatule.

— Împăratul Padişah s-a întors împotriva Casei Atreides pentru că maeştrii de război ai Ducelui, Gurney Halleck şi Duncan Idaho, creaseră şi instruiseră o forță armată – o *mică* unitate de luptă – care era aproape, dar foarte aproape, de valoarea Sardaukarului. Unii dintre oamenii Ducelui erau chiar mai buni decât sardaukarii. Iar Ducele se afla pe punctul de a-şi spori această forță armată şi de-a o face la fel de puternică pe cât e cea a Împăratului.

Baronul cumpăni câteva clipe destăinuirea, apoi întrebă:

— Ce-are a face Arrakisul cu povestea asta?

— Arrakisul reprezintă o rezervă de recruți condiționați conform celei mai aspre instrucții de supraviețuire.

Baronul îşi scutură capul.

— Doar nu te referi la fremeni!

— Ba mă refer la fremeni.

— Ha! În cazul ăsta ce rost a avut să-l mai alarmăm pe Rabban? După pogromurile Sardaukarului şi după oprimările lui Rabban, nu se poate să fi rămas mai mult de-o mână de fremeni.

Hawat îl privi fără să spună nimic.

— Nu se poate să fi rămas mai mult de-o mână de fremeni! repetă Baronul. Numai în cursul anului trecut, Rabban a exterminat şase mii!

Hawat continuă să-l privească în tăcere.

— Iar acum doi ani, nouă mii, urmă Baronul. Şi nu uita că, înainte de-a părăsi planeta, sardaukarii au masacrat cel puţin douăzeci de mii.

— Ce pierderi au suferit trupele lui Rabban în cursul acestor doi ani? întrebă Hawat.

Baronul îşi scărpină obrazul.

— Păi... a făcut recrutări destul de masive, ce-i drept. Agenţii lui se lansează în tot soiul de promisiuni extravagante şi...

— Să luăm o cifră rotundă: treizeci de mii?

— Cred că cifra e cam umflată, mormăi Baronul.

— Ba dimpotrivă, îl contrazise Hawat. Mă pricep şi eu să citesc printre rândurile rapoartelor lui Rabban. Şi cred că ai înţeles cum trebuie adnotările pe care le-am făcut la rapoartele agenţilor noştri.

— Arrakisul e o planetă aspră, spuse Baronul. O singură furtună poate să...

— Cunoaştem amândoi cifra pierderilor cauzate de furtuni, îl întrerupse Hawat.

— Ei, şi, ce-i dac-a pierdut treizeci de mii? se răsti Baronul întunecându-se la faţă.

— După cum ai făcut socoteala chiar adineaori, zise Hawat, Rabban a exterminat cincisprezece mii de fremeni în doi ani, pierzând însă de două ori mai mulţi oameni de-ai săi. Zici că sardaukarii au masacrat alţi douăzeci de mii, poate chiar mai mulţi. Am văzut însă şi foile de drum cu care s-au întors de pe Arrakis. Dacă au omorât douăzeci de mii, raportul pierderilor Sardaukarului a fost de cinci de-ai lor la un fremen. De ce nu vrei să priveşti adevărul în faţă, Baroane, şi să înţelegi ce înseamnă cifrele acestea?

Baronul vorbi măsurat, glacial:

— Asta e treaba ta, mentatule. Ce-nseamnă?

— Ţi-am spus odată la câţi oameni a estimat Duncan Idaho populaţia unui sietch pe care-l vizitase. Totul concordă. Dac-ar fi numai două sute cincizeci de asemenea comunităţi,

populația lor ar trebui să se ridice la cinci milioane. Personal, însă, consider că există cel puțin de două ori mai multe sietchuri. Pe o planetă ca Arrakis populația e silită să se disperseze.

— Zece milioane?

Fălcile Baronului tremurară de şocul surprizei.

— Cel puțin, spuse calm Hawat.

Baronul îşi umflă buzele. Ochii săi ca două mărgele îl fixară, imobili, pe bătrânul din fața lui. *Să fie într-adevăr rezultatul unui calcul mentatic?* se întrebă. *Dacă-i adevărat, cum de n-a bănuit nimeni nimic?*

— N-am reuşit nici măcar să le zdruncinăm mai serios ritmul de creştere demografică, spuse Hawat. N-am făcut altceva decât să plivim câteva dintre specimenele mai puțin rezistente, lăsându-le pe cele puternice să devină şi mai puternice – întocmai ca pe Salusa Secundus.

— Salusa Secundus! izbucni Baronul. Ce legătură au toate astea cu planeta-închisoare a Împăratului?

— Cei ce pot supraviețui pe Salusa Secundus sunt de la bun început mai rezistenți decât alții, zise Hawat. Iar dacă adaugi la asta cea mai desăvârşită instrucție militară...

— Prostii! Dacă ar fi să mă iau după spusele tale, *şi eu* mi-aş putea recruta o armată, mai ales după asupririle la care i-a supus nepotul meu pe fremeni.

Hawat întrebă cu voce blândă:

— Oare Domnia-Ta nu-ți asupreşti trupele?

— Cum? Eu... dar...

— Asuprirea e o noțiune relativă, spuse Hawat. Mercenarii Harkonnen o duc ceva mai bine decât alți cetățeni, nu-i aşa? Şi au posibilitatea să remarce alternative mai puțin plăcute decât aceea de a fi mercenarii Baronului, nu-i aşa?

Baronul amuți şi rămase cu privirea în gol. Posibilitățile care se deschideau dintr-odată... Oare Rabban oferise Casei Harkonnen, fără să-şi dea seama, arma supremă?

— Cum s-ar putea garanta loialitatea unor asemenea recruți? întrebă într-un târziu.

— Organizându-i în grupuri mici, cel mult de tăria unui pluton, răspunse Hawat. Scoțându-i din mediul lor împilat şi izolându-i în centre de instruire deservite de cadre care

le înțeleg bine problemele – de preferință, oameni care au cunoscut ei înșiși aceleași condiții de oprimare. În sfârșit, inoculându-le ideea mistică cum că planeta lor este un centru secret de antrenament, destinat producerii unor ființe superioare, ca ei. Și avându-se tot timpul grijă să li demonstreze ce pot obține de la viață niște ființe superioare: averi, femei frumoase, locuințe somptuoase... tot ce doresc.

Baronul dădu aprobator din cap.

— Așa cum trăiesc sardaukarii.

— Cu timpul, recruții ajung să fie convinși că o lume ca Salusa Secundus își află justificarea în faptul că îi produce pe ei – elita. În multe privințe, cel mai simplu soldat sardaukar trăiește la fel de bine ca un membru al unei Case Mari.

— Ce idee! murmură Baronul.

— Văd că începi să-mi împărtășești bănuielile, spuse Hawat.

— Când au început toate astea?

— Ah, veșnicele întrebări... Care-i obârșia Casei Corrino? Existau oameni pe Salusa Secundus mai înainte ca Împăratul să-și fi trimis acolo primele contingente de prizonieri? Nici măcar Ducele Leto, care era văr după mamă cu Împăratul, n-a știut niciodată ceva sigur. Asemenea întrebări nu sunt văzute cu ochi buni.

Baronul privi în gol, îngândurat. Ochii îi scânteiau.

— Da, murmură, e un secret într-adevăr bine păstrat. Cred c-au făcut totul ca să...

— Și totuși, ce-i de ascuns? întrebă Hawat. Că Împăratul Padișah are o planetă-închisoare? Asta o știe toată lumea. Că are...

— Contele Fenring! exclamă brusc Baronul.

Hawat se întrerupse, privindu-l intrigat.

— Ce-i cu contele Fenring?

— Acum câțiva ani... La aniversarea zilei de naștere a nepotului meu... Sclivisitul ăla de la Curte, Contele Fenring, și-a făcut apariția în chip de observator oficial și ca să... da, ca să încheie un acord între mine și Împărat.

— Și?

— Am... ăă... Da, în timpul unei discuții pe care-am avut-o cu el, mi se pare c-am spus ceva despre o eventuală transformare a Arrakisului în planetă-închisoare. Fenring...

— Ce anume ai spus, exact? îl întrerupse Hawat.

— Exact? A trecut cam multă vreme de-atunci şi...

— Domnia-Ta, Baroane, dacă vrei să obții maximum de randament de la mine, trebuie să-mi oferi informații adecvate. N-ai înregistrat discuția aceea?

Chipul Baronului se întunecă de mânie.

— Eşti la fel ca Piter! Nu-mi plac asemenea...

— Nu-l mai ai pe Piter, Domnia-Ta, zise Hawat. Şi fiindcă veni vorba, ce s-a-ntâmplat *de fapt* cu Piter?

— Şi-a permis să devină prea familiar, prea revendicativ cu stăpânul său, mârâi Baronul.

— Mi-ai spus odată că nu iroseşti indivizi folositori, replică Hawat. Te-ai răzgândit cumva? Crezi că realizezi ceva recurgând la subterfugii şi amenințări ascunse? Dar... vorbeam despre ceea ce i-ai spus Contelui Fenring.

Încet, încet, Baronul îşi recompuse expresia feței. *Când va veni vremea*, gândi el, *o să-mi aduc aminte de purtarea lui. Da, o să-mi aduc aminte.*

— O clipă, spuse. Încercă să-şi rememoreze întâlnirea din sala de recepție a palatului, discuția purtată în conul de tăcere. Da... I-am spus cam aşa: „Împăratul ştie că afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violență.“ Mă refeream la pierderile pe care le suferiseră forțele noastre de muncă. Apoi, i-am pomenit despre o altă soluție pentru problema arrakiană, spunându-i că ideea mi-a fost inspirată de planeta-închisoare a Împăratului.

— Sânge de vrăjitoare! exclamă Hawat. Şi Fenring ce-a zis?

— Nimic. A început să mă descoasă despre tine.

Hawat se lăsă pe spate şi închise ochii, îngândurat.

— Vasăzică de-asta a început să-i preocupe Arrakisul, murmură el. Ei bine, nu se mai poate face nimic. Îşi deschise ochii. Probabil c-au împânzit deja planeta cu spioni. Doi ani!

— Dar nu se poate ca aluzia mea întâmplătoare la...

— Nimic nu este întâmplător în ochii unui Împărat! Ce instrucțiuni i-ai dat lui Rabban?

— I-am poruncit doar să învețe Arrakisul să ne știe de frică.

Hawat clătină din cap.

— În clipa de față, nu-ți rămân decât două soluții, Baroane. Să-i ucizi pe băştinaşi, să-i extermini până la ultimul om, sau...

— Să nimicesc întreaga forță de muncă?

— Preferi cumva ca Împăratul şi Casele Mari, pe care le mai poate târî după el, să debarce pe Giedi Prim ca să efectueze o acțiune de asanare, pustiind suprafața planetei?

Baronul îl iscodi cu privirea pe mentatul său. Apoi zise:

— N-o să-ndrăznească!

— Crezi?

Buzele Baronului fremătară.

— Care-i cealaltă soluție?

— Să-l abandonezi pe iubitul Domniei-Tale nepot, Rabban.

— Să-l ab...

Baronul lăsă cuvântul în suspensie şi îl fixă uluit pe Hawat.

— Exact. Nu-i mai trimiți niciun fel de trupe, niciun fel de ajutor. Nu-i mai răspunzi altceva la mesaje decât că ai auzit despre atrocitățile pe care le-a comis pe Arrakis şi că intenționezi să iei măsuri de îndreptare a lucrurilor, de îndată ce vei avea timp. O să am eu grijă ca unele dintre aceste mesaje să fie interceptate de spionii Împăratului.

— Dar ce-o să se întâmple cu mirodenia, cu veniturile, cu...

— O să pretinzi doar profiturile cuvenite de drept Baroniei, dar bagă de seamă cum îți formulezi pretențiile. Să-i ceri lui Rabban sume fixe. Putem să...

Baronul îşi întoarse mâinile cu palmele în sus.

— Dar cine-mi garantează că scorpionul de nepotu-meu nu va...

— Avem şi noi spioni pe Arrakis, nu? Să-i spui lui Rabban că dacă nu-ți onorează cotele de mirodenie, ai să-l înlocuieşti.

— Îmi cunosc nepotul, mârâi Baronul. Asta n-o să-l facă decât să exploateze şi mai crunt populația.

— Bineînțeles! exclamă nervos Hawat. Interesul Domniei Tale nu este ca Rabban să nu mai stoarcă Arrakisul, ci ca Domnia-Ta să ai mâinile curate! Lasă-l pe Rabban să-ți servească pe tavă a doua Salusa Secundus. Nici măcar nu va fi nevoie să-i trimiți deținuți. Are la dispoziție toată populația Dunei. Dacă Rabban jupoaie poporul ca să-ți poată preda cotele de melanj, Împăratul nu va mai bănui existența altor motive. Iar Domnia-Ta, Baroane, nu vei arăta, nici prin vorbe, nici prin fapte, că ar putea să existe alte motive.

Baronul nu reuşi să-şi ascundă tonul de admirație din voce.

— Ah, Hawat, întortocheate-ți mai sunt căile! Dar spune-mi... cum o să facem ca să descindem pe Arrakis şi să preluăm ceea ce pregăteşte Rabban?

— Asta-i floare la ureche, Baroane. Dacă ai să fixezi cota fiecărui an ceva mai sus decât cea din anul anterior, socotelile lui Rabban se vor încurca destul de repede. Toată producția se va duce de râpă. Vei putea să-l îndepărtezi pe Rabban şi să preiei cârma... ca să îndrepți lucrurile.

— Verosimil, încuviință Baronul. Numai că eu sunt cam sătul de povestea asta. Pregătesc pe altcineva care să preia Arrakisul în numele meu.

Hawat studie chipul buhăit al Baronului. Apoi dădu încet din cap.

— Feyd-Rautha, spuse. Vasăzică ăsta-i motivul real al actualei împilări de pe Arrakis. Şi căile Domniei-Tale sunt întortocheate, Baroane. Poate că vom reuşi să împletim cumva ambele planuri. Da... Feyd-Rautha va putea să apară pe Arrakis ca un mântuitor. Va putea să câştige de partea lui populația. Da...

Baronul îl privi pe Hawat şi zâmbi. Iar în spatele zâmbetului, gândi: *Să vedem cum se va brodi totul cu ticluielile lui personale.*

Şi Hawat, înțelegând că Baronul socotea discuția încheiată, se ridică şi părăsi cabinetul cu pereții roşii. În timp ce parcurgea coridoarele palatului, nu reuşi să-şi alunge din minte tulburătoarele necunoscute care se iveau în fiecare calcul referitor la Arrakis. Mai ales acel nou lider religios, despre

care i se dăduse de ştire, din locul unde se ascundea, printre traficanţi, Gurney Halleck. Acel... Muad'Dib.

Poate că n-ar fi trebuit să-l sfătuiesc pe Baron să tolereze răspândirea acestei religii chiar şi printre locuitorii din albii şi grabene, îşi spuse. *Dar e bine cunoscut faptul că opresiunea favorizează înflorirea religiei.*

Apoi se gândi la relatările lui Halleck despre tacticile de luptă ale fremenilor – tactici care se asemănau în mod straniu cu cele ale lui Halleck însuşi... şi cu cele ale lui Duncan Idaho... ba chiar şi cu propriile lui tactici.

Să fi supravieţuit Idaho? se întrebă.

Dar întrebarea i se păru lipsită de sens. Nu se întrebase încă nici măcar dacă Paul ar fi putut avea vreo şansă să supravieţuiască. Ştia că Baronul era încredinţat că toţi Atreizii muriseră. De altfel, îi mărturisise că arma lui fusese vrăjitoarea Bene Gesserit. Şi asta nu putea să însemne altceva decât că totul se sfârşise – inclusiv pentru femeie şi pentru propriul ei copil.

Ce ură neîmpăcată trebuie să fi nutrit scorpia aia faţă de neamul Atreizilor, gândi. *O ură la fel de veninoasă ca aceea pe care i-o port eu Baronului. Oare şi lovitura mea va fi la fel de năprasnică şi de desăvârşită?*

Există în fiece lucru un aspect care este o părticică din universul nostru. Simetrie, eleganță, grație – însuşiri pe care numai un artist adevărat ştie să le redea. Le observăm în perindarea anotimpurilor, în alunecarea nisipului pe panta unei coline, în înfățişarea ramurilor unei tufe de creozot sau în forma frunzelor sale. În viețile noastre, în societatea noastră, noi încercăm mereu să copiem aceste modele, căutăm ritmurile, unduirile, formele care ne sunt prielnice. Şi totuşi, nu-i greu de întrezărit pericolul care există în dobândirea perfecțiunii totale. Căci, fără îndoială, modelul desăvârşit îşi are şi el propria lui fixitate. La acest nivel al perfecțiunii, totul duce la moarte.

Fragment din „Pildele lui Muad'Dib"
de prințesa Irulan

Paul-Muad'Dib îşi amintea de o cină bogată în esență de mirodenie. Se crampona de amintirea aceasta pentru că era un punct de ancorare din care putea să considere momentul de față ca pe un vis.

Sunt teatrul unei mulțimi de procese, îşi spuse. *Sunt prada unei viziuni imperfecte, prada conştiinței de rasă şi a țelului ei cumplit.*

Totuşi, nu putea să-şi alunge teama că, într-un fel sau altul, se autodevansase şi îşi pierduse poziția în timp, în aşa fel încât – acum – trecutul, prezentul şi viitorul se amestecau fără deosebire. Era un fel de oboseală vizuală, provocată, ştia lucrul acesta, de necesitatea constantă de a menține viitorul preştient ca pe un gen de memorie aparținând în mod intrinsec trecutului.

Chani mi-a pregătit cina, gândi el.

Dar Chani se afla departe, în sud... în ținuturile reci, cu soarele fierbinte... la adăpost, într-unul din noile sietchuri fortificate, împreună cu fiul lor, Leto II.

Sau asta abia urma să se întâmple?

Nu, își răspunse tot el, pentru că Alia-cea-Stranie, sora lui, se afla și ea acolo, împreună cu mama sa și cu Chani. Făcuseră drumul de douăzeci de toboșari către sud, călătorind în palanchinul Cucernicei Maici, pe spinarea unui făuritor sălbatic.

Ocoli gândul la călăritul viermilor uriași, întrebându-se: *Sau Alia nu s-a născut încă?*

Am participat la o razzia, își aminti. *Am întreprins un raid ca să recuperăm apa morților noștri din Arrakeen. Iar eu am găsit rămășițele tatălui meu în rugul funerar. Și am depus racla cu craniul tatălui meu sub pietrele gorganului care străjuiește Pasul Harg.*

Sau asta avea să se întâmple?

Rănile mele există, își spuse. *Cicatricele există. Racla cu craniul tatălui meu există.*

În aceeași stare ca de vis, își aminti că Harah, soția lui Jamis, dăduse buzna la un moment dat în camera lui, spunându-i că în tunelul sietchului avusese loc o luptă. Asta se întâmplase în primul sietch, unde se aflaseră înainte ca femeile și copiii să fie trimiși în sud. Harah se oprise în mijlocul camerei, cu pletele ei ca niște aripi negre, strânse la spate într-un lănțișor plin de acverigi. Dăduse la o parte draperiile și îi spusese că Chani omorâse un om.

Întâmplarea asta a avut loc, gândi Paul. *A fost o întâmplare reală, nu o zămislire a timpului, sortită schimbării.*

Își aminti cum alergase și o găsise pe Chani stând dreaptă sub globurile galbene din tunel, înveșmântată într-o robă albastră, cu gluga dată pe umeri, cu fața roșie ca după un efort. Tocmai își vâra cristaiul în teacă. În spatele ei, zărise un grup de oameni dispărând în goană cu un balot.

Și Paul își aminti că-și spusese în gând: *Întotdeauna știi când cară un cadavru.*

Chani se întorsese spre el și acverigile de la gâtul ei zornăiseră. Când se afla în sietch, își purta mereu acverigile la vedere, agățate de-un șnur în jurul gâtului.

— Chani, ce s-a întâmplat? o întrebase.

— I-am făcut seama unuia care venise să te provoace la luptă, Usul, îi răspunse ea.

— *Tu* l-ai ucis?

— Da. Deşi poate c-ar fi trebuit s-o las pe Harah.

(Şi Paul îşi aduse aminte că fețele oamenilor care se adunaseră în jurul lor aprobaseră spusele lui Chani şi că Harah izbucnise în râs.)

— Dar venise să mă provoace *pe mine*!

— Tu însuți m-ai învățat tainele de luptă, Usul.

— E-adevărat! Dar n-ar fi trebuit să...

— M-am născut în deşert, Usul. Ştiu să folosesc cristaiul.

El îşi înăbuşise mânia şi încercase să-i vorbească pe un ton rezonabil.

— Poate că ai dreptate, Chani, dar...

— Nu mai sunt un copil care vânează scorpionii din sietch la lumina lanternei, Usul. Nu mă mai joc.

El o privise îndelung, uluit de strania ferocitate ce se ascundea în spatele atitudinii ei dezinvolte.

— Nu era demn de tine, Usul, urmase Chani. N-am vrut ca un neisprăvit să-ți tulbure meditațiile. (Se apropiase de el, privindu-l cu coada ochiului, vorbind cu glas scăzut, ca să nu fie auzită de ceilalți.) Şi-apoi, dragostea mea, când o să se afle că un rival ar putea da peste *mine* şi să fie ucis în mod ruşinos de femeia lui Muad'Dib, numărul rivalilor se va împuțina.

Da, îşi spuse Paul, *asta s-a întâmplat cu siguranță*. Era un episod din trecutul-real. Iar numărul celor care vroiau să pună la încercare noua lamă a lui Muad'Dib scăzuse, într-adevăr, simțitor.

Undeva, în lumea care nu aparținea „visului“, ceva se mişcă imperceptibil, se auzi țipătul unei păsări de noapte.

Visez, se linişti Paul. *Din cauza mirodeniei de la cină*.

Şi totuşi, resimțea încă o impresie de abandon. Se întrebă dacă nu cumva spiritul său ruh trecuse, cine ştie cum, în lumea aceea căreia, aşa cum credeau fremenii, îi aparținea cu adevărat: alam al-mithal, lumea similitudinilor, tărâmul metafizic unde toate îngrădirile fizice dispăreau. Şi gândul

că o asemenea lume ar putea exista, într-adevăr, îl înfricoşă, căci dispariţia tuturor îngrădirilor fizice însemna dispariţia tuturor punctelor de referinţă. În peisajul unui mit nu s-ar fi putut orienta şi n-ar fi putut să spună: „Sunt, pentru că mă aflu aici."

Mama sa îi spusese odată: „Oamenii, unii oameni, sunt divizaţi de felul în care te privesc."

Probabil că sunt pe cale să mă trezesc din vis, îşi spuse. Căci şi cuvintele acestea erau reale – fuseseră pronunţate de mama sa, doamna Jessica, actuala Cucernică Maică a fremenilor. Cuvintele ei se referiseră la realitate.

Paul ştia că Jessica se temea de legătura religioasă care se stabilise între el şi fremeni. Mamei sale nu-i plăcea că şi cei din sietchuri şi cei din grabene îl numeau pe Muad'Dib, *El*. Din cauza asta cutreiera din trib în trib, punând întrebări, trimiţându-şi pretutindeni iscoadele sayyadine, culegând răspunsurile şi urzind în taină.

Într-una din zile, îi citase o parabolă Bene Gesserit:

— Când politica şi religia călătoresc în acelaşi rădvan, drumeţii cred că nimic nu le poate sta-n cale. Gonesc tot mai năvalnic – mai iute, mai iute, mai iute. Nu se mai gândesc la obstacole şi uită că cel ce dă năvală orbeşte nu vede prăpastia decât când e prea târziu.

Paul îşi aminti că în ziua aceea se aflase în locuinţa mamei sale, în camera interioară căptuşită cu draperii negre, împodobite cu simboluri mitologice fremene. Şezuse în încăperea aceea, ascultând-o pe Jessica, urmărind felul în care mama sa nu contenea nicio clipă să observe – chiar şi atunci când îşi lăsa ochii în jos. Îi apăruseră riduri noi la colţurile gurii, dar părul îi rămăsese asemenea bronzului lustruit. Iar peste ochii ei, mari şi verzi, începuse să se aştearnă deja bruma albastră a mirodeniei.

— Fremenii au o religie simplă, practică, spusese el.

— Când e vorba de religie, nimic nu-i simplu, îl prevenise ea.

Iar Paul, care vedea viitorul posomorât ce continua să le întunece orizontul, fusese cuprins de mânie. Nu putuse să spună decât:

— Religia înseamnă unirea forțelor noastre. E mistica noastră.

— Cultivi în mod deliberat atmosfera aceasta, bravada asta, îl atacase ea. Nu încetezi nicio clipă să îndoctrinezi populația.

— Așa m-ai învățat tu, ripostase el.

Dar în ziua aceea, Jessica nu avusese pentru el decât reproșuri și argumente. Fusese ziua ceremoniei de circumcizie a micului Leto. Paul înțelesese o parte din motivele nemulțumirii mamei sale. Jessica nu acceptase niciodată legătura sa – „mariajul de tinerețe“ – cu Chani. Dar Chani născuse un fiu Atreides, iar Jessica nu fusese capabilă să-l respingă și pe copil, ca pe mamă.

La un moment dat, Jessica tresărise sub privirea lui fixă și spusese:

— Crezi că sunt o mamă denaturată.

— Nu-i adevărat.

— Am observat cum te uiți la mine când sunt împreună cu sora ta. Nu înțelegi ce-i cu sora ta.

— Știu de ce-i Alia altfel, spusese el. Era embrion, era încă în tine atunci când ai transformat Apa Vieții. Alia...

— Nu știi nimic!

Iar Paul, incapabil deodată să-i explice ce știa din viziunea timpului, nu putuse decât să repete:

— Nu cred că ești o mamă denaturată.

Ea îi observase întristarea și se aplecase spre el.

— Aș vrea să-ți spun ceva, fiule.

— Da?

— O iubesc pe Chani a ta. O accept.

Discuția era reală, avusese loc. Nu era defel una dintre viziunile imperfecte, afectate de schimbările provocate de zvârcolirile timpului în propria sa zămislire.

Certitudinea îi conferi o priză nouă asupra lumii reale. Fragmente de realitate solidă începură să se închege, prin starea de vis, în percepția sa. Brusc, știu că se afla într-un hiereg – o tabără în deșert. Chani întinsese distilcortul pe suprafața moale a unei porțiuni acoperite cu nisip-făină. Asta însemna că Chani se afla pe aproape... Chani, sihaya

lui, Chani cea dulce ca primăvara deşertului, Chani care abia venise de pe plantaţiile de palmieri din sudul îndepărtat.

Şi, în clipa aceea, îşi aminti balada pe care Chani i-o cântase la ora culcării.

O, sufletul meu,
În noaptea asta uită Paradisul
Şi-ţi jur pe Shai-hulud
Că vei ajunge-acolo
Supus dragostei mele.

Apoi îi cântase cântecul de drumeţie pe care îl murmură îndrăgostiţii când străbat întinsul nisipurilor – cântecul al cărui ritm era ca tresărirea dunelor sub paşi:

Spune-mi ceva despre
privirea ta
Şi-o să-ţi vorbesc despre
inima ta.
Spune-mi ceva despre
tălpile tale
Şi-o să-ţi vorbesc despre
mâinile tale.
Spune-mi ceva despre
odihna ta
Şi-o să-ţi vorbesc despre
veghea ta.
Spune-mi ceva despre
dorinţele tale
Şi-o să-ţi vorbesc despre
împlinirile tale.

Într-un alt cort, cineva începuse să mângâie strunele unui baliset. Şi-atunci îşi amintise de Gurney Halleck şi tresărise. Căci îl văzuse pe Gurney. Îi zărise, vreme de-o clipă, chipul, în mijlocul unei cete de traficanţi. Gurney însă nu-l observase. Şi nici nu trebuia să-l observe, nu trebuia să ştie de el pentru ca nu cumva, din nechibzuinţă, să dea de ştire

Harkonnenilor că fiul Ducelui pe care îl asasinaseră era în viață.

Dar stilul cântărețului din noapte, felul în care atingea coardele balisetului îi dezvăluiseră repede adevărata identitate. Paul știuse că era Chatt Săritorul, căpitanul fedaykinilor – conducătorul detașamentelor morții care alcătuiau garda lui Muad'Dib.

Ne aflăm în deșert, își aminti. *Ne aflăm în Ergul Mare, departe de zona în care mișună patrulele Harkonnen. Mă aflu aici ca să străbat nisipurile, ca să ademenesc un făuritor și să-l încalec după priceperea mea... ca să dovedesc astfel că sunt un adevărat fremen.*

Apoi simți apăsarea pistolului maula înfipt în cingătoare, simți teaca cristaiului. Și simți liniștea din jur.

Era liniștea aceea aparte, dinaintea zorilor, când păsările de noapte s-au retras, iar vietățile diurne n-au început încă să dea glas neliniștii provocate de ivirea dușmanului lor, soarele.

— Trebuie să străbați nisipurile la lumina zilei, ca Shaihulud să te vadă și să știe că nu te temi, spusese Stilgar. Iată de ce o să-ntoarcem timpul și-n noaptea asta vom dormi.

Încet, Paul se ridică în capul oaselor. Abia simțea pe trup atingerea distraiului descheiat. Era întuneric. Se mișcase aproape imperceptibil, dar Chani îl auzise.

Umbră în umbră, îi spuse:

— Încă nu s-a crăpat de ziuă, dragostea mea.

— Sihaya, rosti el și în voce îi răzbătu o undă de veselie.

— Mă numești primăvara deșertului, dar astăzi sunt aici ca să te hărțuiesc. Astăzi sunt Sayyadina însărcinată să vegheze la respectarea ritualului.

Paul începu să-și încheie distraiul.

— Mi-ai pomenit odată un citat din Kitab al-Ibar, zise el. Mi-ai spus: „Femeia e câmpul tău; cultivă-ți câmpul.“

— Sunt mama primului tău născut, răspunse ea.

O observă în întunericul cortului, umbră cenușie imitându-i mișcările, potrivindu-și distraiul pentru deșert.

— Ar trebui să folosești până-n ultima clipă răgazul de odihnă, spuse ea.

Paul auzi dragostea care vorbea prin glasul ei şi o dojeni cu blândeţe:

— Sayyadina Străjuitoare, n-ai voie să-i dai poveţe unui candidat.

Ea se ghemui lângă el, îşi apăsă palma pe obrazul lui.

— Astăzi sunt şi strajă, şi femeie, şopti.

— Mai bine lăsai treaba asta în seama altcuiva, zise el.

— Aşteptarea ar fi şi mai chinuitoare. Prefer să mă ştiu lângă tine.

El îi sărută palma, apoi îşi potrivi obrăzarul distraiului, se întoarse şi desprinse izolaţia cortului. Aerul care năvăli înăuntru avea răcoarea vag umedă care era sursa răzleţelor picături de rouă precipitate la răsăritul soarelui. Odată cu el pătrunse în cort miros de premirodenie – mirosul masei pe care o descoperiseră la nord-est şi care le dăduse certitudinea că prin apropiere avea să-şi facă apariţia un făuritor.

Paul se strecură prin sfincterul cortului, ieşi pe nisip, se ridică în picioare şi se întinse, alungându-şi somnul din muşchi. O firavă luminiscenţă verde-sidefie mărginea orizontul estic. Celelalte corturi erau mici dune false, în penumbră. Sesiză mişcare într-o parte, în stânga. Străjile... Îl văzuseră.

Oamenii cunoşteau pericolul pe care avea să-l înfrunte în ziua aceea. Îl înfrunta fiecare fremen. Nu-l stingheriră în aceste ultime momente de singurătate, lăsându-l să se pregătească.

Trebuie s-o fac astăzi, îşi spuse Paul.

Se gândi la forţele pe care le opusese pogromului – la părinţii care îşi trimiteau fiii la el ca să-i instruiască şi să-i înveţe „tainele“ de luptă, la bătrânii care acum îi dădeau ascultare în sfat şi-i urmau planurile, la oamenii care se întorceau la el aducându-i cel mai înalt elogiu pe care-l putea rosti un fremen: „Planul tău a reuşit, Muad'Dib.“

Şi totuşi... cel mai obişnuit, cel mai neînsemnat războinic fremen era capabil de un lucru pe care el nu-l făcuse niciodată. Iar Paul ştia că autoritatea lui de conducător avea de suferit din cauza omniprezentei recunoaşteri a acestei deosebiri între el şi ceilalţi.

Nu călărise făuritorul.

Participase, firește, împreună cu alții, la exerciții și raiduri, dar nu călărise niciodată singur. Și până ce nu avea să facă lucrul acesta, lumea sa avea să rămână îngrădită de priceperea altora. Un fremen adevărat nu-și putea îngădui asta. Până ce nu avea să facă lucrul acesta, nu putea spera să vadă întinsele ținuturi sudice, zona situată la peste douăzeci de toboșari dincolo de erg, decât... dacă s-ar fi instalat într-un palanchin, călătorind ca o Cucernică Maică... sau ca un bolnav.

Își aminti de lupta pe care o dusese toată noaptea cu propria lui percepție interioară și făcu o paralelă stranie: strunind făuritorul, își consolida autoritatea; strunindu-și ochiul interior, dobândea mai mult control asupra lui însuși. Dar dincolo de amândouă aceste aspecte, se întindea – continua să se întindă – tărâmul cufundat în ceață, Marea Frământare unde întreg universul părea tulbure.

Nepotrivirile dintre diferitele percepții ale universului nu-i dădeau pace – precizia se împletea cu imprecizia. Vedea totul *in situ*. Și totuși, atunci când apărea, când își exercita asupra sa constrângerile realității, *prezentul* își avea propria lui viață și propriile nepotriviri subtile. Țelul cumplit dăinuia. Conștiința de rasă la fel. Și pretutindeni, dominând totul, plutea amenințător Jihadul – sângeros, feroce.

Chani se opri lângă el. Își cuprinse trupul cu brațele, privindu-l pe Paul cu coada ochiului, pe sub sprâncene, așa cum făcea întotdeauna când încerca să afle ce se petrece în sufletul lui.

— Mai povestește-mi despre apele lumii tale de baștină, Usul, spuse deodată.

Paul își dădea seama că vroia să-i distragă atenția, să-i alunge din minte încordarea dinaintea încercării în care-l pândea primejdia morții. Cerul se mai luminase. Observă că mai mulți fedaykini începuseră deja să-și strângă corturile.

— Mai bine povestește-mi tu despre sietch și despre fiul nostru, zise el. Tot o mai tiranizează pe mama, micuțul nostru Leto?

— Ba chiar și pe Alia, răspunse ea. Și crește văzând cu ochii. Va fi un bărbat înalt.

— Cum sunt ținuturile din sud?

— Ai să le vezi singur, dacă vei reuși să călărești făuritorul.

— Aș vrea să le văd mai întâi prin ochii tăi.

— Sunt ținuturi pustii.

Paul se întoarse spre ea, împunse cu vârful degetului năframa nezhoni care-i acoperea fruntea pe sub gluga distraiului și o întrebă:

— De ce nu vrei să-mi vorbești despre sietch?

— Dar ți-am vorbit. Fără bărbați, sietchul e pustiu. Toată lumea lucrează. Ne petrecem mai tot timpul în ateliere, în olării... Facem arme, înfigem jaloane ca să aflăm cum va fi vremea, adunăm mirodenie pentru mite. Plantăm dunele ca să le înălțăm și să le ancorăm. Țesem pânzeturi și carpete, avem grijă de baterii, de rezervoare... Îi învățăm și-i instruim pe copii pentru ca tribul să rămână puternic.

— Deci... nu există nicio plăcere în sietch? întrebă el.

— Ba da. Copiii. Copiii sunt bucuria noastră. Apoi... ritualurile. Respectăm toate ritualurile. Avem și hrană suficientă... Din când în când, una din noi poate veni în nord ca să-și întâlnească bărbatul... Viața trebuie să meargă înainte.

— Dar sora mea, Alia... a fost în sfârșit acceptată de ceilalți?

Chani își înălță capul și îl privi lung în lumina posomorâtă a zorilor.

— O să discutăm despre asta altă dată, iubitule.

— Să discutăm acum.

— Acum trebuie să-ți păstrezi forțele pentru încercare, rosti ea.

Paul înțelese că atinsese o coardă sensibilă. Glasul lui Chani fusese temător, voalat.

— Necunoscutul ridică întotdeauna probleme îngrijorătoare, murmură el.

Brusc, Chani dădu din cap și spuse:

— Există încă... lipsă de înțelegere din cauza stranietății Aliei. Pe femei le înspăimântă faptul că un copil abia trecut de vârsta prunciei vorbește... lucruri pe care nu le poate vorbi decât un adult. Nimeni nu înțelege... schimbarea care

s-a petrecut în pântecele mamei tale şi din cauza căreia Alia e... altfel.

— Necazuri? întrebă Paul. Îşi aminti viziunile şi gândi: *Am văzut necazuri în legătură cu Alia.*

Chani îşi îndreptă privirea către orizont, către lumina care vestea ivirea apropiată a soarelui.

— Un grup de femei a făcut apel la Cucernica Maică, spuse. I-au cerut să exorcizeze demonul care sălăşluieşte în fiica ei. I-au citat din Scriptură: „Să nu îngăduiți vrăjitoare în mijlocul nostru.“

— Şi ce răspuns le-a dat mama?

— Le-a recitat legea şi le-a spus să se ruşineze. A spus aşa: „Dacă Alia provoacă necazuri, vina este a autorității care n-a ştiut să le prevadă şi să le prevină.“ Apoi a încercat să le explice efectul pe care l-a avut transformarea asupra Aliei, care se afla în pântecele ei. Dar femeile erau mânioase pentru că se simțeau umilite. Au plecat bombănind între ele.

Vor fi necazuri din cauza Aliei, gândi Paul.

O adiere cristalină de nisip îi atinse porțiunile expuse ale feței, aducând miros de premirodenie.

— El-sayal, murmură el. Ploaia de nisip, aducătoare a dimineții.

Privi deşertul scăldat în lumina cenuşie a zorilor – pustiul... nisipul care era formă absorbită în ea însăşi. Un fulger de secetă licări către sud – sarcina statică prevestind o furtună. Într-un târziu, răzbătu şi ecoul prelung al tunetului.

— Vocea care preamăreşte pământul, rosti Chani.

Oamenii ieşiseră acum cu toții din corturi. Străjile coborâseră şi ele de pe culmile dunelor. Trebăluiau cu mişcări lente, egale. Mişcările unei rutine străvechi, acțiuni care n-aveau nevoie de ordine speciale.

„Să dai cât mai puține ordine cu putință“, îi spusese lui Paul tatăl său... odată... demult... „Dacă ai apucat să dai ordine cu privire la un lucru, va trebui să continui să dai ordine cu privire la acel lucru, mereu şi mereu.“

Fremenii cunoşteau regula aceasta în mod instinctiv.

Acvarul cetei intonă imnul de dimineață, adăugându-i apoi chemarea ritualului de inițiere pentru călăreții nisipurilor.

— Lumea este un stârv, psalmodie cu glas tânguitor omul, în liniştea dunelor. Cine poate s-alunge Îngerul Morții? Împlinească-se voia lui Shai-hulud.

Paul ascultă, recunoscând cuvintele cu care începea cântecul de moarte al fedaykinilor săi, cuvintele pe care le intonau detaşamentele morții înainte de a se arunca în luptă.

Oare se va înălța şi aici un gorgan de piatră care să însemne locul în preajma căruia s-a mai dus un suflet? se întrebă el. *Oare fremenii care vor trece pe-aici, în viitor, vor poposi ca să mai adauge o piatră şi să-şi amintească de Muad'Dib, care a murit în locurile acestea?*

Ştia că moartea era una din alternativele acestei zile... Un *fapt* printre liniile posibile ale viitorului, care iradiau din această poziție în spațiu-timp. Îl copleşi din nou imperfecțiunea viziunii. Cu cât se opunea mai mult țelului său cumplit, luptând împotriva dezlănțuirii Jihadului, cu atât mai sălbatic se tălăzuia viziunea preştientă. Întregul său viitor părea un fluviu curgând vijelios spre un abis – un nex de violență, dincolo de care totul era ceață şi nori.

— Vine Stilgar, îl vesti Chani. Trebuie să te las acum, iubitul meu. Trebuie să-mi fac datoria de Sayyadina şi să urmăresc respectarea ritualului pentru ca adevărul să poată fi relatat fără greş în cronici. Îşi ridică ochii spre el şi pentru moment păru să-şi piardă calmul, dar se reculese adăugă: După ce vei fi trecut cu bine încercarea, o să-ți pregătesc cu mâinile mele o masă bună.

Se întoarse, apoi trecu în spatele lui.

Stilgar se apropia păşind calm pe stratul de nisip-făină, stârnind nori mici de praf. Privirea de cremene a ochilor săi, cufundați în orbitele întunecate, era ațintită asupra lui Paul. Marginea bărbii negre i se ivea deasupra măştii distraiului, linia dreaptă a obrajilor era ca piatra cioplită de vântul deşertului.

Într-una din mâini ducea steagul lui Paul – flamura verde şi neagră, cu un acvatub legat de vârful prăjinii, flamura care ajunsese deja legendară. Nu fără un dram de mândrie, Paul gândi: *Nu pot să fac nici cel mai banal lucru fără să creez o nouă legendă. Vor lua aminte cum m-am despărțit*

de Chani, cum îl voi saluta pe Stilgar... vor observa fiecare mişcare pe care o voi face astăzi. Dacă mor, va fi o legendă. Dacă trăiesc, va fi o legendă. Dar nu trebuie să mor. Dacă mor, nu va rămâne decât legenda şi nimic nu va mai putea să împiedice Jihadul.

Stilgar înfipse steagul în nisip, lângă Paul. Apoi rămase nemişcat, cu braţele atârnându-i de-o parte şi de alta a trupului. Ochii albastru-în-albastru continuară să-l privească pe Paul cu aceeaşi fixitate. Şi Paul se gândi că şi peste ochii lui începuse să se aştearnă vălul albastru al mirodeniei.

— Ne-au interzis Jihadul, rosti solemn Stilgar cuvintele rituale.

Şi, aşa cum îl învăţase Chani, Paul răspunse:

— Cine poate să-i interzică unui fremen dreptul de a merge sau de a călări încotro îi e voia?

— Sunt un naib, zise Stilgar. Nimeni nu mă va captura viu niciodată. Sunt un picior al Trepiedului Morţii care-i va nimici pe vrăjmaşii noştri.

Tăcură amândoi.

Paul îi privi pe ceilalţi fremeni, răzleţiţi în spatele lui Stilgar, încremeniţi, murmurându-şi în gând rugăciunea. Şi se gândi că fremenii erau un popor care trăia pentru a ucide, un popor al cărui trai de zi cu zi nu cunoscuse decât mânia şi durerea, un popor care nu se gândise niciodată că ar mai putea exista şi altceva – poate doar cu excepţia visului pe care li-l inoculase Liet-Kynes înainte de a-şi da sufletul.

— Unde e Domnul ce ne-a călăuzit în deşert? întrebă Stilgar.

— De-a pururi cu noi, psalmodiară fremenii.

Stilgar îşi îndreptă umerii, veni lângă Paul şi vorbi cu voce joasă:

— Nu uita ce ţi-am spus. Să acţionezi simplu şi direct – fără improvizaţii fanteziste. Noi călărim făuritorul de la doisprezece ani; tu depăşeşti cu peste şase ani vârsta asta şi nu te-ai născut pentru viaţa pe care o ducem noi. Nu-i nevoie să impresionezi pe nimeni cu vreo dovadă de curaj. Ştim că eşti curajos. Tot ce ai de făcut este să chemi făuritorul şi să-l încaleci.

— O să ţin minte, spuse Paul.

— Aşa să faci. Să nu-mi faci de ruşine învăţăturile.

Stilgar scoase din interiorul mantiei o tijă din plastic lungă de aproape un metru. Unul dintre capetele tijei era ascuţit. La celălalt capăt era montată o clapetă cu arc.

— Ţi-am pregătit chiar eu toboşarul. E un toboşar bun. Ia-l.

Paul apucă toboşarul, simţind în palmă suprafaţa netedă şi caldă a plasticului.

— Cârligele sunt la Shishakli, urmă Stilgar. O să ţi le dea înainte de-a te căţăra pe duna de colo. Arătă cu mâna spre dreapta. Să chemi un făuritor mare, Usul. Să ne arăţi calea.

Paul remarcă tonul vocii lui Stilgar... solemnitatea rituală, dar şi îngrijorarea firească a prietenului.

În clipa aceea, soarele se ivi deasupra orizontului. Cerul căpătă brusc nuanţa de un albastru-cenuşiu, cu tentă argintie, care anunţa o zi deosebit de fierbinte şi de uscată, chiar şi pentru Arrakis.

— E vremea zilei arzătoare, spuse Stilgar şi de data aceasta glasul lui avu doar solemnitatea ritualului. Du-te, Usul, şi călăreşte făuritorul. Du-te să străbaţi nisipurile ca un conducător de oameni.

Paul îşi salută steagul, a cărui flamură verde şi neagră atârna inertă în aerul nemişcat, din care vântul dimineţii pierise. Apoi se întoarse şi porni către duna pe care i-o indicase Stilgar – o culme de culoare brună, cu creasta în formă de „S". Restul cetei se puse la rândul ei în mişcare, în direcţie opusă, escaladând versantul dunei la poalele căreia se aflase tabăra de noapte.

O siluetă solitară, înfăşurată în mantie, aştepta la baza dunei: Shishakli, comandant de grupă la fedaykini. Doar ochii i se zăreau între marginea glugii şi obrăzar – ochii cu pleoape grele, coborâte.

Când Paul ajunse în dreptul lui, Shishakli îi întinse două tije subţiri ca nişte bice. Tijele erau lungi de vreun metru şi jumătate şi aveau cârlige scânteietoare din plastoţel la capătul flexibil. Capătul opus era mai gros şi cu suprafaţa rugoasă, ca să permită o priză sigură.

Paul le luă pe amândouă în mâna stângă, așa cum cerea ritualul.

— Sunt propriile mele cârlige, spuse Shishakli cu glas răguşit. N-au dat greş niciodată.

Paul dădu din cap, păstră o clipă de tăcere, apoi trecu mai departe şi începu să suie panta dunei. Când ajunse pe creastă, privi înapoi spre cealaltă dună şi văzu ceata ghemuindu-se pe vine ca un roi de insecte, într-o singură fluturare de mantii. Era singur acum, având în față doar orizontul şi întinderea plată şi nemişcată a nisipurilor. Stilgar alesese bine duna. Era mai înaltă decât celelalte din jur şi oferea astfel un bun punct de observație.

Se aplecă, înfipse toboşarul în versantul expus vântului, unde nisipul bine tasat avea să asigure bătăii o intensitate maximă. Apoi ezită, rememorându-şi lecțiile, recapitulând mental imperativele de viață şi de moarte pe care trebuia să le înfrunte.

În clipa în care va trage declanşatorul, toboşarul îşi va începe chemările. Undeva, în adâncul nisipurilor, un vierme uriaş – un făuritor – va auzi bătaia şi va veni către el. Paul ştia ce avea de făcut în clipa în care se va ivi făuritorul. Folosindu-se de tijele flexibile, cu cârlige la capăt, va putea să se cațere şi să călărească pe spinarea înaltă şi încovoiată a creaturii. Pentru că atât timp cât marginea frontală a unui segment de inel din trupul viermelui va fi menținută întredeschisă cu ajutorul cârligelor, lăsând nisipului abraziv acces liber către țesuturile sensibile din interior, creatura nu se va retrage în adâncuri. Dimpotrivă, îşi va înălța şi-şi va răsuci trupul gigantic ca să-şi țină segmentul deschis cât mai departe cu putință de suprafața deşertului.

Sunt un călăreț al nisipurilor, îşi spuse Paul.

Se uită la cârligele din mâna stângă, amintindu-şi că era suficient să le mute lateral, de-a lungul imensului inel al făuritorului, pentru a sili vietatea să se răsucească şi să vireze în direcția în care vroia el. Văzuse cum se făcea lucrul acesta. Fusese învățat să se țină pe spinarea unui vierme în cursul scurtelor trasee de exercițiu. Dar se puteau parcurge distanțe uriaşe. Viermele captiv putea fi călărit până

ce rămânea imobil, sleit de puteri, pe suprafața deşertului. Atunci trebuia chemat un alt făuritor.

Paul ştia că în clipa în care va fi trecut cu bine încercarea aceasta, avea să fie demn pentru călătoria de douăzeci de toboşari până în ținuturile din sud. Avea să obțină dreptul de a se odihni şi de a-şi reface forțele în sudul îndepărtat, unde se aflau noile plantații de palmieri, noile sietchuri în care fuseseră adăpostite de furia pogromului familiile fremenilor.

Îşi înălță capul şi privi către sud, amintindu-şi că făuritorul sălbatic pe care avea să-l cheme din mijlocul ergului era un factor necunoscut, la fel ca şi el, care-l chema la încercarea aceasta.

— Să calculezi totul cu grijă când se va apropia făuritorul, îi explicase Stilgar. Va trebui să stai destul de aproape ca să-i poți sări în spate când trece, dar destul de departe ca să nu te înghită.

Brusc, Paul trase declanşatorul toboşarului. Mecanismul clapetei prinse să se rotească şi bătăile chemării făcură să răsune nisipul: tum... tum... tum...

Îşi îndreptă spatele, scrută zarea, gândindu-se la sfatul lui Stilgar:

— Fii atent la semnele care-i vestesc apropierea. Nu uita: făuritorul vine rareori nevăzut la chemarea unui toboşar. Ciuleşte-ți urechile. Adesea poți să-l auzi înainte de a-l zări.

Apoi îşi aduse aminte de povețele pe care i le murmurase Chani, în timpul nopții, într-un moment în care o copleşise teama pentru el:

— Când o să aştepți în calea făuritorului, să încremeneşti ca o stană de piatră. Să te faci una cu nisipul şi să gândeşti ca nisipul. Să te piteşti sub mantie şi să te preschimbi într-o fărâmă de dună.

Calm, Paul cercetă orizontul... ascultând... pândind ivirea semnelor pe care le învățase.

Îl auzi dinspre sud-est... un şuierat îndepărtat, ca o şoaptă a nisipurilor. Apoi îi zări urma, departe, conturându-se în lumina difuză a dimineții. Şi îşi dădu seama că nu mai văzuse niciodată un făuritor atât de mare şi nici nu auzise vreodată

că ar exista asemenea giganți. Părea să aibă peste trei kilometri lungime, iar valul de nisip pe care-l înălța capul lui era ca un munte, străbătând dunele.

Așa ceva n-am văzut nici în viziuni, nici în realitate, gândi. Se ghemui repede în calea monstrului, așteptând încordat, absorbit cu totul de imperativele clipei.

„Păstrați controlul banilor și al alimentelor. Restul lăsați-l prostimii." Așa vă povățuiește Împăratul Padișah. Și vă mai spune, tot el: „Dacă vreți profituri, trebuie să guvernați." Există un adevăr în aceste cuvinte, dar eu mă întreb: „Cine este prostimea și cine sunt guvernanții?"

Fragment din mesajul secret adresat
de Muad'Dib Landsraadului și citat în
„Deșteptarea Arrakisului" de prințesa Irulan

Un gând se ivi pe neașteptate în mintea Jessicăi: *Paul urmează să treacă prin încercarea de călăreț al nisipurilor. Cei din sietch vor să-mi ascundă lucrul acesta, dar sunt sigură că-i așa.*

Iar Chani a plecat. S-a dus să îndeplinească nu se știe ce misiune.

Jessica ședea în camera ei, profitând de o clipă de răgaz, între două cursuri de noapte. Era o încăpere agreabilă, deși mai puțin spațioasă decât aceea pe care o avusese în Sietch Tabr, înainte ca tribul să fi fugit de amenințarea pogromului. Dar și aici erau covoare groase pe jos, perne moi, o măsuță scundă și comodă pentru cafea, carpete și draperii colorate care mascau pereții și ușile, licurigloburi răspândind o lumină discretă, galbenă. La fel, și aici domnea mirosul acru, pătrunzător, caracteristic sietchurilor fremene – mirosul pe care ajunsese să-l asocieze cu sentimentul securității.

Știa însă că sentimentul acesta nu va reuși niciodată să-i alunge celălalt sentiment – sentimentul că se afla într-o lume străină. Lumea aspră, pe care încercau s-o ascundă draperiile și covoarele.

Sunete înfundate răzbătură în interiorul camerei – zornăituri, bătăi de tobă şi de palme. Se celebra o naştere... Subiay era probabil cea care născuse. Ei i se apropiase sorocul. Oricum, ştia că avea să vadă pruncul destul de curând – un îngeraş cu ochii albaştri, adus Cucernicei Maici spre binecuvântare. Şi mai ştia şi că fiica ei, Alia, care asista la ritual, avea să-i relateze tot ce văzuse şi auzise.

Îşi dădu seama că mai era încă timp până la ora rugăciunii nocturne pentru morţi. Nimeni n-ar fi început celebrarea unei naşteri în preajma ceasului la care avea loc ceremonia de doliu în memoria celor ce căzuseră victime vânătorilor de sclavi de pe Poritrin, Bela Tegeuse, Rossak şi Harmonthep.

Jessica oftă. Era conştientă că încerca iarăşi să-şi abată gândurile de la primejdiile pe care le înfrunta, zi de zi, fiul ei – puţurile-capcană cu ţepele lor otrăvite, raidurile Harkonnenilor (deşi acestea se mai răriseră de când fremenii, graţie noilor arme introduse de Paul, luaseră tributuri usturătoare în aeronave şi mercenari) şi pericolele naturale ale deşertului: făuritorii, setea, hăurile de praf...

Se gândi să ceară puţină cafea şi, odată cu gândul acesta, în mintea ei reînvie obsesia paradoxului din modul de viaţă al fremenilor: cât de bine trăiau în aceste caverne-sietchuri, în comparaţie cu pyonii din grabene, şi totuşi cât de mult sufereau în hajrul lor prin deşert – suferinţe mai crâncene decât oricare dintre cele pe care le îndurau şerbii Harkonnenilor.

O mână întunecată apăru brusc dintre draperiile de lângă ea, depuse o ceaşcă pe masă şi se retrase. În cameră se răspândi aroma cafelei de mirodenie.

Ofrandă de la celebrarea naşterii, gândi Jessica.

Luă ceaşca şi sorbi încet, zâmbind în sinea ei. *În care altă societate din universul nostru*, se întrebă, *o persoană cu rangul meu ar putea să accepte şi să bea fără teamă băutura oferită de o mână necunoscută? E-adevărat că acum pot neutraliza efectul oricărei otrăvi, înainte de-a apuca să-mi facă vreun rău, dar cea care mi-a oferit ceaşca nu ştie asta.*

Cafeaua era fierbinte şi delicioasă. Îi simţi efectul reconfortant în valul de energie care o înviora.

Şi se întrebă, din nou, în care altă societate i s-ar fi respectat într-un mod atât de firesc tihna şi dorinţa de singurătate.

Unde altundeva i s-ar fi înmânat un dar, în cel mai desăvârşit şi modest anonimat? Darul acestă îi fusese oferit cu dragoste şi respect... şi cu o fărâmă – doar o fărâmă – de teamă.

Apoi îi atrase atenția un alt aspect: se gândise doar la cafea şi aceasta şi apăruse. Ştia că nu era telepatie, ci tau, unitatea comunității sietchului – compensația naturală a otrăvii subtile pe care o absorbeau cu toții în hrana suprasaturată de mirodenie. Dar marea masă a oamenilor nu putea spera să dobândească vreodată cunoaşterea pe care i-o revelase ei „sămânța“ de mirodenie. Fremenii nu aveau educația şi pregătirea necesară. Minții le respingeau ceea ce nu puteau recunoaşte, ceea ce nu puteau înțelege. Uneori, însă, simțeau şi reacționau ca un organism unic.

Numai că nu-şi puneau niciodată problema acestor coincidențe.

Paul va face față încercării? se întrebă brusc. *E capabil, dar un accident îi poate veni de hac şi celui mai bun dintre cei buni.*

Aşteptare.

Apăsarea e cauza, gândi. *Nu putem aştepta decât o bucată de vreme. Apoi aşteptarea devine apăsătoare şi ne copleşeşte.*

Viețile lor erau impregnate de aşteptări.

Suntem aici de peste doi ani şi mai avem de aşteptat cel puțin de două ori pe-atât până ce vom putea măcar spera să ne gândim la încercarea de a smulge Arrakisul din ghearele guvernatorului Harkonnen – blestematul Mudir Nahya, Rabban Bestia.

— Cucernică Maică?

Vocea se auzise din spatele draperiilor de la intrare şi o recunoscu: Harah, cealaltă femeie din menajul lui Paul.

— Intră, Harah.

Draperiile se separară şi Harah păru să alunece printre ele. Purta sandale de sietch şi o robă portocalie, fără mâneci. Părul ei negru era despărțit cu cărare pe mijloc şi strâns la spate, ca elitrele netede şi lucioase ale unei insecte. O expresie posomorâtă îi întuneca fața ascuțită, de pasăre răpitoare.

În urma ei apăru Alia, fetița de doi ani a Jessicăi.

Privindu-şi fiica, Jessica fu frapată, ca şi-n alte dăți, de înfățişarea ei. Alia semăna leit cu Paul la doi ani. Aceiaşi ochi

mari şi gravi, acelaşi păr negru, aceeaşi linie fermă a gurii. Existau însă şi deosebiri... Subtile. Deosebirile acestea erau cele care provocau neliniştea majorităţii adulţilor în legătură cu Alia. Impresia de calm şi de conştiinţă de sine a fetiţei contrasta în mod straniu cu înfăţişarea ei de copil abia trecut de vârsta prunciei. Oamenii se întorceau şocaţi când o auzeau râzând la vreo glumă voalată, cu conotaţii sexuale. Sau se pomeneau trăgând cu urechea la vorba ei, pe jumătate peltică, din cauza palatului încă neformat, ascultând remarce a căror înţelepciune şi experienţă de viaţă erau inimaginabile la un copil de doi ani.

Cu un suspin de exasperare, Harah se aşează pe o pernă şi se uită încruntată la fetiţă.

Jessica îi făcu semn fiicei sale.

— Alia!

Copila se apropie şi se aşează lângă mama ei. Apoi o prinse de mână şi contactul cărnii restabili imediat percepţia mutuală pe care mama şi fiica o cunoscuseră încă dinaintea naşterii celei din urmă. Nu era o împărtăşire a gândurilor (deşi se întâmpla şi acest lucru dacă se atingeau când, în cursul unei ceremonii, Jessica transforma otrava din mirodenie), ci un fenomen mult mai complex – recunoaşterea instantanee a unei alte scântei vii, senzaţia acută şi zguduitoare a unei comuniuni de conştiinţă, care le contopea într-o singură unitate afectivă.

Arborând demnitatea solemnă cu care trebuia să se poarte un membru al casei fiului ei, Jessica spuse:

— Subakh-ul kuhar, Harah. Noaptea te-a găsit bine sănătoasă?

Femeia răspunse formulei tradiţionale:

— Subakh-un nar. Sunt bine sănătoasă.

Rostise cuvintele aproape fără intonaţie. Apoi oftă iar.

Jessica percepu amuzamentul Aliei.

— Ghanima fratelui meu e supărată pe mine, zise fetiţa, cu glasul ei subţire şi pe jumătate peltic.

Jessica remarcă termenul cu care o numise pe Harah: ghanima. Subtilităţile graiului fremen confereau acestui cuvânt sensul de „ceva dobândit în luptă“, dar cu subînţelesul că acel „ceva“ nu-şi mai avea rostul iniţial, că era doar un

ornament – ca un vârf de lance agățat spre a menține dreaptă o draperie.

Harah îi aruncă Aliei o privire severă.

— Nu încerca să mă insulți, copilă. Îmi cunosc locul.

— Ce-ai mai făcut iar, Alia? întrebă Jessica.

Harah răspunse mânioasă:

— Nu numai c-a refuzat să se joace cu ceilalți copii, dar a găsit de cuviință să-şi vâre nasul în...

— M-am ascuns în spatele draperiilor şi m-am uitat cum s-a născut copilul Subiayei, o întrerupse Alia. Băiat. Țipa-ntruna. Halal plămâni! m-am gândit. După ce-a țipat destul...

— Alia a ieşit de după perdele şi l-a atins, îi luă vorba din gură Harah. Iar copilul s-a oprit din țipat. Toată lumea ştie că orice prunc născut în sietch trebuie lăsat să țipe cât vrea, pentru că mai târziu, în hajr, n-ar mai putea s-o facă fără să ne dea de gol.

— A țipat destul, zise Alia. Iar eu n-am vrut decât să-i simt scânteia, viața din el. Atâta tot. Băiatul m-a simțit şi n-a mai țipat.

— În schimb, întâmplarea a dat iarăşi prilej de vorbe, ripostă Harah.

— Băiatul Subiayei e sănătos? întrebă Jessica. Observase că Harah era prea tulburată şi nu-şi dădea seama care era motivul.

— Pe cât de sănătos şi-ar putea dori o mamă, răspunse Harah. Femeile ştiu că Alia nu i-a făcut niciun rău. N-au nimic cu faptul că l-a atins. Copilul s-a liniştit imediat şi-a adormit fericit. Dar e vorba de...

— De stranietatea fiicei mele, zise Jessica. De asta-i vorba, nu? De faptul că spune lucruri care depăşesc înțelegerea anilor ei. Lucruri pe care n-ar avea de unde să le ştie un copil de vârsta ei... Lucruri din trecut.

— De unde să ştie ea cum arăta un copil născut pe Bela Tegeuse? exclamă Harah.

— Dar e adevărat! protestă Alia. Băiatul Subiayei seamănă leit cu fiul născut de Mitha înaintea exodului.

— Alia! rosti Jessica. Ți-am mai atras atenția.

— Mamă, dar l-am văzut. E adevărat şi...

Jessica îşi scutură capul, observând agitaţia Harahei. *Ce-am adus pe lume?* se întrebă. *Un copil care ştia, încă de când s-a născut, tot ce ştiam eu... mai mult chiar: tot ce-i dezvăluiseră în coridoarele trecutului Cucernicele Maici din mine.*

— Nu-i vorba numai de ceea ce spune, zise Harah. Ci şi de ceea ce face. De exerciţii... De felul în care stă şi priveşte o piatră, mişcându-şi doar un muşchi de la baza nasului, sau vârful unui deget, sau...

— Aşa-i antrenamentul Bene Gesserit, o întrerupse Jessica. Ştii bine asta, Harah. Sau vrei să-i refuz fiicei mele moştenirea ce i se cuvine?

— Cucernică Maică, ştii că pentru mine lucrurile astea n-au nicio importanţă. Dar oamenii vorbesc. Iar eu simt primejdia din şoaptele lor. Ei spun că fiica ta e un demon, că ceilalţi copii nu vor să se joace cu ea, că...

— Alia are prea puţine în comun cu copiii ceilalţi, spuse Jessica. Nu-i demon. Nu-i decât...

— Ştiu că nu-i!

Jessica fu surprinsă de tonul vehement al femeii şi se uită la Alia. Fetiţa părea cufundată în gânduri, dar iradia un fel de... aşteptare. Jessica îşi întoarse ochii spre Harah.

— Faci parte din familia fiului meu, spuse ea. Recunosc şi respect lucrul acesta. (Alia se foi uşor lângă ea.) Vorbeşte deschis. Spune-mi ce te frământă.

— N-am să mai fac parte mult timp din familia fiului tău, zise Harah. Dac-am aşteptat până acum, am făcut-o numai de dragul fiilor mei – ca să aibă parte *şi ei* de educaţia specială a copiilor lui Usul. E tot ce-am putut să le ofer, ştiut fiind că nu împart patul cu fiul tău.

Din nou, Alia tresări – pe jumătate adormită, caldă. Jessica spuse:

— Ai fi fost o tovarăşă bună pentru fiul meu.

Şi cum vechile gânduri nu o părăseau niciodată, adăugă în sinea ei: *Tovarăşă... dar nu soţie.* Apoi se gândi cu strângere de inimă la ceea ce se spunea în sietch despre legătura dintre fiul ei şi Chani: că va deveni o legătură permanentă, o căsnicie.

Chani mi-e dragă, gândi ea. Dar dragostea trebuia să se plece în fața imperativelor aristocratice. Aliațele nobililor aveau alte considerente la bază...

— Crezi că nu ştiu ce planuri ai în legătură cu fiul tău? întrebă Harah.

— Despre ce vorbeşti?

— Vrei să reuneşti toate triburile sub conducerea *Lui*.

— Şi ce vezi rău în asta?

— Văd pericolul care-l pândeşte... Iar Alia face parte şi ea din pericolul ăsta.

Alia se cuibări mai aproape de mama ei. Apoi îşi deschise ochii şi o privi lung pe Harah.

— V-am observat deseori pe voi două, reluă Harah. Am văzut felul în care vă atingeți. Iar despre Alia pot spune că este ca şi carne din carnea mea – pentru că-i sora celui care mi-e ca un frate. Am îngrijit-o şi-am ocrotit-o de când era în fașă, din vremurile când ne-a alungat razzia. Am observat multe lucruri la ea.

Jessica dădu încet din cap. Simți tulburarea crescândă a Aliei.

— Ştii la ce mă refer, continuă Harah. Alia înțelegea întotdeauna, de prima dată, tot ce i se spunea. Când a mai existat vreun copil care să cunoască disciplina apei de la o vârstă atât de fragedă? Sau ale cărui prime vorbe adresate doicii sale să fie: „Te iubesc, Harah.“

O privi cu ochi ficşi pe Alia.

— De ce crezi că-i accept insultele? Pentru că ştiu că nu le spune cu ură.

— Da, ştiu şi eu să judec, Cucernică Maică, zise Harah. Puteam fi şi eu Sayyadina. Am văzut ce-am văzut.

— Harah... începu Jessica, apoi ridică din umeri. Nu ştiu ce să-ți spun.

Şi se pomeni ea însăşi surprinsă deoarece era chiar aşa.

Alia se mişcă, apoi îşi îndreptă umerii. Jessica percepu sfârşitul aşteptării şi apariția unui sentiment nou – un amestec de fermitate şi tristețe.

— Am făcut o greşeală, spuse Alia. Acum avem nevoie de Harah.

— Totul s-a întâmplat la Ceremonia Sămânței, Cucernică Maică, spuse Harah. Ai preschimbat Apa Vieții... iar Alia se afla în pântecele tău.

Avem nevoie de Harah? se întrebă Jessica.

— Ce-ar putea face Harah? îi întoarse Jessica întrebarea.

— Ştie ea, răspunse Alia.

— O să le spun adevărul, zise Harah.

Chipul ei păru deodată îmbătrânit şi trist. Se încruntă. Pielea măslinie i se încreți, schimbându-i ca printr-o vrajă trăsăturile feței.

— O să le spun că Alia s-a prefăcut doar a fi copil, urmă ea, că n-a fost niciodată doar un copil.

Alia îşi scutură capul. Pe obraji i se rostogoliră lacrimi şi Jessica resimți durerea fiicei ei ca şi când ar fi fost propria ei durere.

— Ştiu că-s un monstru, şopti Alia.

Rostită de glasul de copil, concluzia de adult păru o afirmație cumplită.

— Nu eşti monstru! şuieră Harah. Cine-a-ndrăznit să spună că eşti monstru?

Jessica fu surprinsă de ferocitatea notei ocrotitoare din vocea femeii. Apoi îşi dădu seama că Alia avusese dreptate – aveau nevoie de Harah. Tribul avea s-o înțeleagă pe Harah. Avea să-i înțeleagă deopotrivă cuvintele şi sentimentele... căci era limpede că Harah o iubea pe Alia ca pe propriul ei copil.

— Cine-a spus asta? repetă Harah.

— Nimeni.

Alia îşi şterse lacrimile cu un colț din abaua Jessicăi, apoi netezi cu palma postavul boțit.

— Atunci să nu mai spui niciodată aşa ceva, se răsti Harah.

— Bine, Harah.

— Aşa. Şi-acum spune-mi cum a fost, ca să le pot vorbi oamenilor. Povesteşte-mi ce ți s-a întâmplat.

Alia înghiți şi îşi ridică ochii spre mama ei.

Jessica dădu din cap.

— Într-o zi, începu Alia, m-am trezit. Era ca şi când m-aş fi trezit din somn, numai că nu-mi aminteam să mă fi culcat.

Mă aflam într-un loc cald, cufundat în întuneric. Şi mi-era frică.

Ascultând vorba peltică a fiicei sale, Jessica revăzu cu ochii minții caverna cea mare din Sietch Tabr.

— Mi-era frică, repetă Alia. Am vrut să fug, dar n-aveam unde să fug. Apoi am văzut o scânteie... adică... n-aş putea spune c-am văzut-o. Scânteia era pur şi simplu cu mine. I-am perceput sentimentele... mă liniştea, mă mângâia, îmi spunea că totul va fi bine. Era mama mea.

Harah se frecă la ochi, apoi îi zâmbi încurajator Aliei. Dar ochii fremenei scăpărau atât de sălbatic, atât de intens, încât s-ar fi zis că încercau să *audă* spusele Aliei.

Iar Jessica gândi: *De fapt, ce ştim noi despre felul în care gândeşte una ca ea... cu experiența ei unică, cu educația ei şi cu tradiția poporului ei?*

— Tocmai când mă liniştisem şi mă simțeam în siguranță, reluă Alia, mi s-a adăugat altă scânteie... şi totul s-a petrecut deodată. Cealaltă scânteie era bătrâna Cucernică Maică. Ea şi... mama mea făceau schimb de vieți... Total... Iar eu eram cu ele, vedeam totul... toate. Apoi s-a terminat. Şi eu eram ele, şi celelalte, şi eu însămi... numai că mi-a trebuit mult timp ca să mă regăsesc pe mine însămi. Eram atâtea altele...

— A fost o cruzime, rosti Jessica. Nicio ființă n-ar trebui să se trezească la viață în felul acesta – să sufere din prima clipă impactul unei asemenea conştiințe. E o adevărată minune că ai putut să accepți ceea ce ți s-a întâmplat.

— N-aveam de ales! zise Alia. Nu ştiam să-mi resping sau să-mi ascund conştiința... nu ştiam să mi-o izolez... Totul s-a întâmplat de la sine... Totul...

— Noi n-am ştiut, murmură Harah. Atunci când i-am dat mamei tale Apa, ca s-o preschimbe, n-am ştiut că te aflai în pântecele ei.

— Nu fi mâhnită, Harah, spuse Alia. Nici eu n-am de ce să mă plâng. De fapt, ar trebui să fiu fericită: sunt Cucernică Maică. Tribul are două Cucerni...

Tăcu brusc şi îşi înclină capul, ascultă.

Harah o privi nedumerită, apoi se uită la Jessica.

— Nu ştiai? întrebă Jessica.

— Sssst! făcu Alia.

O incantație ritmică, îndepărtată, ajunse la ele prin draperiile care le despărțeau de coridoarele sietchului. Sunetele se amplificară, deveniră distincte: „Ya! Ya! Yawm! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah!"

Procesiunea trecu prin fața ușii exterioare și vocile răsunară puternice, umplând camera. Apoi, încetul cu încetul, scăzură, se transformară în murmur.

Cu glas pătruns de tristețe, Jessica rosti cuvintele introductive ale ritualului:

— Era-n aprilie și era Ramadhan pe Bela Tegeuse.

— Familia mea se odihnea în curtea casei, rosti Harah, și în aer plutea boarea umedă a stropilor pe care-i împroșca fântâna. Era în curte un portygul rotat, cu frunze verzi, întunecate. Și mai era un coș umplut cu bunătăți: mish-mish, și baklawale, și ulcele cu liban. Era pace în grădinile noastre, turmele noastre pășteau liniștite... Pacea domnea pretutindeni.

— Am trăit fericiți până când au venit năvălitorii, spuse Alia.

— Sângele ne-a înghețat în vine la strigătele prietenilor noștri, spuse Jessica. Și simți iureșul amintirilor din noianul de trecuturi care sălășluiau în ea.

— „La, la, la!" țipau femeile, spuse Harah.

— Năvălitorii s-au ivit din mushtamal, s-au năpustit asupra noastră cu jungherele înroșite de sângele bărbaților noștri, spuse Jessica.

Tăcură toate trei, așa cum se tăcea în clipa aceea în toate locuințele sietchului. Era tăcerea aducerii aminte și-a reîmprospătării suferințelor în cugetele tuturor.

Brusc, Harah rosti formula de încheiere a ritualului, dând cuvintelor o rezonanță mai dură decât oricând:

— Nu vom ierta niciodată și nu vom uita niciodată!

În liniștea care urmă cuvintelor ei, auziră șușoteli, foșnet de mantii. Jessica simțea că se oprise cineva în spatele draperiilor de la intrare.

— Cucernică Maică?

Jessica recunoscu vocea: Tharthar, una dintre soțiile lui Stilgar.

— Ce este, Tharthar?

— Veşti rele, Cucernică Maică.

Jessica simți ca un junghi în inimă şi nu-şi putu împiedica geamătul:

— Paul...

Tharthar dădu la o parte draperiile, apoi intră în cameră. În spatele ei, se zăriră pentru o clipă mai multe siluete drapate. Apoi draperiile căzură la loc şi Jessica se uită la femeia care intrase. Tharthar era scundă şi negricioasă. Purta o robă neagră cu desene roşii. Deasupra nasului subțire, cu nări dilatate şi marcate de bătăturile filt-cepurilor, ochii ei complet albaştri priveau imobili.

— Ce-i? întrebă Jessica.

— Veşti dinspre nisipuri, răspunse Tharthar. Usul va trece prin încercarea făuritorului... astăzi. Tinerii sunt convinşi că nu va da greş şi că-nainte de apusul soarelui va fi călăreț al nisipurilor. Cei de-aici se-adună pentru o razzia. Vor să pornească spre nord şi să i se alăture lui Usul. Spun că de îndată ce vor ajunge la el, vor da glas voinței lor. Spun că-i vor cere lui Usul să-l provoace la luptă pe Stilgar şi să preia el conducerea triburilor.

Adunatul apei, plantarea dunelor, schimbarea lumii lor, încet, dar sigur... sunt lucruri care nu-i mai mulțumesc acum, gândi Jessica. *Incursiunile scurte, raidurile sigure nu le mai ajung... acum, după ce i-am instruit noi, Paul şi cu mine. Îşi simt puterea. Vor să se bată, vor să lupte.*

Tharthar se lăsă de pe-un picior pe altul şi îşi drese glasul.

Ştim că trebuie să fim prudenți, că trebuie să aşteptăm, gândi Jessica. *Dar tocmai asta ne roade mai mult decât orice. Pentru că ştim şi răul pe care ni l-ar putea face o aşteptare prea îndelungată. Aşteptând prea mult... ne-am putea uita țelul.*

— Tinerii spun că dacă Usul nu-l provoacă pe Stilgar înseamnă că se teme de el, zise Tharthar şi-şi plecă ochii.

— Aşa vasăzică, murmură Jessica. Şi gândi: *Ştiam că se va ajunge la asta. Ştia şi Stilgar.*

Din nou, Tharthar îşi drese glasul şi rosti:

— Până şi fratele meu, Shoab, spune acelaşi lucru. Nu-l vor lăsa pe Usul să aleagă altă cale.

Aşadar, a sosit momentul, gândi Jessica. *Iar Paul va trebui să se descurce singur. Cucernica Maică n-are dreptul să intervină în problema succesiunii.*

Alia îşi retrase mâna din mâinile mamei sale. Spuse:

— O să mă duc cu Tharthar să-i sondez pe tineri. Poate că există totuşi o altă cale.

Jessica rămase cu privirea ațintită la Tharthar, dar i se adresă Aliei:

— Bine. Du-te... şi dă-mi de ştire, cât mai degrabă, despre ce-ai aflat.

— Noi nu vrem duelul ăsta, Cucernică Maică, spuse Tharthar.

— Nici noi, zise Jessica. Tribul are nevoie de *toată* puterea sa. O privi repede pe Harah. Te duci cu ele?

Dar Harah răspunse întrebării nerostite:

— Tharthar nu va îngădui nimănui să-i facă vreun rău Aliei. Tharthar ştie că în curând vom fi surori-soții şi că vom împărți acelaşi bărbat. Am stat de vorbă amândouă.

O privi pe soția lui Stilgar, apoi pe Jessica şi adăugă:

— Tharthar şi cu mine avem o înțelegere.

Tharthar întinse mâna spre Alia, spunând:

— Să ne grăbim. Tinerii se pregătesc deja de plecare.

Ieşiră printre draperii, mână în mână, femeie şi copil. Dar copilul părea să o conducă pe femeie.

— Dacă Paul-Muad'Dib l-ar învinge pe Stilgar, tribul n-ar avea nimic de câştigat, spuse Harah. E drept c-aşa s-au succedat dintotdeauna conducătorii, dar vremurile s-au schimbat.

— Vremurile s-au schimbat şi pentru tine, observă Jessica.

— Doar nu crezi că mă-ndoiesc de rezultatul luptei. Învingătorul n-ar putea fi decât Usul.

— Asta am şi vrut să spun.

— A, crezi că mă las influențată de sentimentele mele personale... Harah îşi scutură capul şi acverigile de la gâtul ei zăngăniră. Te-nşeli amarnic. Poate crezi că regret faptul de a nu fi fost *eu* aleasa lui Usul. Poate crezi că sunt geloasă pe Chani.

— Judecă singură, replică Jessica.

— Mi-e milă de Chani.

Jessica înlemni.

— Ce vrei să spui?

— Știu ce gândești tu despre Chani. Socoți că n-ar fi o soție potrivită pentru fiul tău.

Jessica se destinse și se lăsă pe spate, între perne. Dădu din umeri.

— Poate.

— Și s-ar putea să ai dreptate, zise Harah. Iar dacă ai, s-ar putea să-ți descoperi un aliat neașteptat chiar în persoana lui Chani. Și ea ar fi în stare să facă orice pentru binele *Lui*.

Jessica își înghiți nodul din gât.

— Chani mi-e dragă, spuse. Dar ea n-ar putea să...

— Tare-s murdare covoarele astea, o întrerupse Harah. Își plimbă ochii pe deasupra podelei, evitând privirea Jessicăi. Umblă o grămadă de lume pe-aici. Ar trebui să le dai mai des la curățat.

Nicio religie ortodoxă nu poate evita interferența politicii. Lupta pentru putere impregnează educarea, formarea şi disciplinarea oricărei comunități ortodoxe. Din cauza acestei presiuni, conducătorii unei asemenea comunități ajung, în mod inevitabil, la aceeaşi mare dilemă interioară: să cedeze unui oportunism total, pentru a-şi putea menține puterea, sau să rişte sacrificiul de sine, pentru a se conforma eticii ortodoxe?

Fragment din „Muad'Dib: Controversele religioase"
de prințesa Irulan

Ghemuit pe nisip, Paul aştepta apropierea giganticului făuritor. *Nu trebuie să aştept ca un traficant, tremurând de nerăbdare*, îşi aminti. *Trebuie să mă confund cu deşertul.*

Creatura se afla acum doar la câteva minute de el, făcând să vibreze văzduhul dimineții cu şuierul frecării de nisipul prin care înainta. În caverna circulară a gurii, colții săi păreau petalele unei flori enorme. Mirosul de mirodenie pe care îl emana umplea aerul.

Paul nu mai simțea strânsoarea distraiului şi nu era decât vag conştient de prezența filt-cepurilor şi-a obrăzarului. Nu se mai gândea la nimic altceva decât la învățăturile lui Stilgar, la orele istovitoare petrecute pe întinsul nisipurilor.

„— La ce distanță de raza făuritorului trebuie să aştepți dacă te afli pe nisip granulos?

— La distanța pe care o aflu adăugând o jumătate de metru pentru fiecare metru din diametrul făuritorului.

— Corect. De ce?

— Ca să evit vârtejul provocat de trecerea sa, dar să-mi rămână timp să-l ajung şi să-l încalec.

— Până acum ai călărit doar făuritori mici, crescuţi pentru sămânţă şi pentru Apa Vieţii. La vremea încercării însă, va trebui să chemi un făuritor sălbatic, un bătrân al deşertului. Şi va trebui să-i arăţi respectul cuvenit."

Bătaia cavernoasă a toboşarului se pierdu în şuieratul viermelui. Paul inspiră adânc, simţind răzbătând prin filtre mirosul amar, mineral, al nisipului.

Făuritorul sălbatic, bătrânul deşertului, se înălţă deodată chiar înaintea lui. Segmentele anterioare împingeau un val de nisip care se ridica până la genunchii lui Paul.

Înalţă-te, monstrule drag, gândi el. *Sus cu tine! Mi-ai auzit chemarea. Hai. Înalţă-te! Înalţă-te!*

Valul îl ridică. Volbura prafului de la suprafaţă îl învălui. Se sprijini bine în tălpi. În faţa sa, nu mai vedea acum decât un zid curb de nisip – o stâncă segmentată, brăzdată de şanţurile adânci ale inelelor.

Îşi înălţă cârligele, privi în lungul lor, şi-şi înclină rapid trupul. Simţi vârfurile cârligelor muşcând şi trase. Făcu un salt scurt, se propti cu tălpile în zid, se lăsă într-o parte, cu mâinile încleştate pe mânerele cârligelor. Acesta era momentul decisiv al încercării: dacă implântase corect cârligele în marginea anterioară a inelului, deschizându-l, viermele n-avea să se rostogolească pe partea lui şi să-l strivească.

Viermele încetini. Trecu peste toboşar şi toboşarul amuţi. Încet, începu să se răsucească lateral... Sus, şi mai sus... Trebuia să ridice cârligele supărătoare cât mai sus cu putinţă, cât mai departe de nisipul care ameninţa ţesutul sensibil din interiorul segmentului.

Paul se pomeni deodată stând în picioare, cu trupul arcuit, pe spinarea viermelui. Îl cuprinse un sentiment de triumf, de exaltare – se simţea ca un împărat care-şi contemplă imperiul. Îşi înăbuşi cu greu dorinţa năvalnică de a se zbengui, de a manevra viermele, de a-şi demonstra superioritatea asupra creaturii de sub picioarele lui.

Şi înţelese atunci de ce Stilgar îl pusese în gardă, vorbindu-i despre tinerii nesăbuiţi care ţopăiau pe spinarea monstrului şi-şi făceau de cap, stând în mâini sau scoţând ambele cârlige

deodată şi înfigându-le în alte segmente, până ce viermele îi azvârlea de pe el şi-i strivea fără milă.

Lăsând unul din cârlige la locul lui, Paul îl scoase pe celălalt şi-l înfipse ceva mai jos. Când socoti că al doilea cârlig se prinsese bine, îl încercă, apoi mută mai jos primul cârlig, coborând lateral, pas cu pas. Făuritorul se răsuci şi, răsucindu-se, se întoarse, apropiindu-se de limba de nisip-făină de la poalele dunei unde aşteptau fremenii.

Paul îi văzu ridicându-se, ajutându-se de cârlige pentru a se cățăra, dar ferindu-se să atingă marginile sensibile ale inelelor până ce nu ajungeau deasupra. În mai puțin de-un minut se aflau cu toții înşirați pe trei rânduri în spatele lui, proptiți în cârlige.

Stilgar înaintă printre rânduri, verifică poziția cârligelor lui Paul şi îi privi lung chipul surâzător.

— Ai reuşit, nu? întrebă Stilgar, strigând ca să acopere şuierul viermelui. Asta gândeşti, nu? C-ai reuşit. Chipul i se întunecă. Ei, atunci află de la mine că te-ai descurcat cum nu se poate mai prost. Cunosc destui țânci de doişpe ani care ți-ar putea da lecții. În stânga locului unde ai aşteptat era o tobă de nisip. Dacă viermelui i-ar fi căşunat s-o ia într-acolo, n-ai mai fi avut unde să te retragi.

Zâmbetul de pe buzele lui Paul pieri.

— Am văzut toba, răspunse.

— Atunci de ce n-ai semnalizat unuia dintre noi să te secundeze? Aveai dreptul s-o faci, chiar şi în condițiile încercării.

Paul înghiți în sec, întorcându-şi fața în vântul stârnit de iureşul viermelui.

— Nu-ți place că-ți reproşez asta acum, reluă Stilgar. Dar e datoria mea s-o fac. Pentru că mă gândesc ce-ar însemna pierderea ta pentru trib. Dacă te-ai fi poticnit în toba aia de nisip, făuritorul s-ar fi năpustit drept spre tine.

În ciuda furiei care clocotea în el, Paul îşi dădea seama că Stilgar avea dreptate. Îi trebui un minut întreg şi toată forța antrenamentului Bene Gesserit ca să se calmeze.

— Îmi pare rău, spuse. N-o să se mai întâmple.

— Când vezi că eşti într-o situație dificilă, cere întotdeauna cuiva să te secundeze în cazul că nu reuşeşti să încaleci

făuritorul, spuse Stilgar. Ţine minte: lucrăm împreună! Toţi! Numai aşa putem fi siguri. Împreună, da?

Îl înghionti uşor pe Paul.

— Împreună, încuviinţă Paul.

— Aşa, rosti Stilgar cu voce aspră. Şi-acum, arată-mi că ştii cum se mână un făuritor. De care parte ne aflăm?

Paul privi suprafaţa solzoasă a inelului pe care stăteau, observă aspectul şi mărimea solzilor, care erau mai laţi în dreapta şi mai înguşti în stânga. Ştia că fiecare vierme are felul lui caracteristic de a se deplasa, ridicându-şi mai frecvent una din laturi. Cu cât era mai bătrân, cu atât caracteristica aceasta se accentua. Solzii de dedesubt se lăţeau, se îngroşau, se şlefuiau. La un vierme uriaş, puteai recunoaşte solzii spinali şi numai după mărime.

Mutând cârligele, Paul începu să se deplaseze spre stânga. Făcu semn călăreţilor din spate să deschidă segmentele lateral, ca să silească viermele să-şi menţină direcţia în timpul răsucirii. Când îl întoarse aşa cum vroia, postă doi cârmaci în faţă.

Apoi dădu glas strigătului tradiţional:

— Ach, haiiiii – yoh!

Cârmaciul din stânga deschise un segment de inel de pe latura sa. Într-un cerc maiestuos, făuritorul viră spre stânga pentru a-şi proteja segmentul deschis. După ce descrise un arc de 180 de grade, ajungând cu faţa înapoi către sud, Paul strigă:

— Geyrat!

Cârmaciul scoase cârligele. Făuritorul îşi continuă alunecarea în linie dreaptă.

— Foarte bine, Paul-Muad'Dib, spuse Stilgar. Cu ceva practică, poate c-ai să ajungi călăreţ al nisipurilor.

Paul se încruntă şi gândi: *Cine a-ncălecat primul?*

Dar, în aceeaşi clipă auzi în spate hohotele de râs ale fremenilor. Apoi ceata începu să scandeze spre cer numele lui:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Şi, de departe, dinspre partea dinapoi a viermelui, Paul auzi bătaia pintenarilor care pisau segmentele cozii. Viermele luă viteză. Mantiile începură să fâlfâie în vânt. Şuieratul abraziv al alunecării crescu.

Paul îşi întoarse capul către oamenii din spatele lui şi recunoscu printre ei chipul lui Chani. Continuând s-o privească, îi spuse lui Stilgar:

— Ei, Stil, sunt sau nu călăreţ al nisipurilor?

— Hal yawm! Astăzi eşti călăreţ al nisipurilor.

— Atunci sunt liber să aleg ce destinaţie vreau?

— Aşa e datina.

— Acum sunt fremen. Un fremen născut astăzi, aici, în ergul Habbanya. Până astăzi n-am cunoscut viaţa. Până astăzi n-am fost decât un copil.

— Nu chiar copil, replică Stilgar. Îşi strânse un colţ al glugii, pe care i-l biciuia vântul.

— Dar exista un dop care-mi astupa lumea şi-acum dopul acela nu mai există.

— Nu mai există, încuviinţă grav Stilgar.

— Vreau să mergem spre sud, Stilgar. Cale de douăzeci de toboşari. Vreau să văd ţinutul pe care-l făurim noi, ţinutul pe care nu l-am văzut decât prin ochii altora.

Şi vreau să-mi văd fiul şi familia, gândi. *Am nevoie de un răgaz ca să cuget la viitorul care în mintea mea este trecut. Se apropie furtuna şi dacă nu voi fi acolo unde aş putea încă s-o stăvilesc, se va dezlănţui şi nimic n-o va mai opri.*

Stilgar îl privi lung, iscoditor, în timp ce Paul continuă să se uite la Chani, observând expresia de interes ce i se întipărise pe chip. Remarcă şi freamătul cu care ceata reacţionase la cuvintele lui.

— Oamenii ard de nerăbdare să atace împreună cu tine dolinele Harkonnenilor, spuse Stilgar. Dolinele nu-s decât cale de-un toboşar de-aici.

— Fedaykinii s-au bătut deja cu mine alături, replică Paul. Şi se vor bate şi mai departe până ce niciun Harkonnen nu va mai respira aerul Arrakisului.

Stilgar rămase cu privirea aţintită la el şi Paul înţelese că fremenul vedea momentul acesta prin prisma modului în care el însuşi ajunsese căpetenia sietchului Tabr şi mai apoi, după moartea lui Liet-Kynes, în fruntea Sfatului Conducătorilor.

Cunoaşte şi el starea de spirit a tineretului, gândi Paul.

— Doreşti convocarea unei Adunări a Conducătorilor? întrebă Stilgar.

Tinerilor din ceată le scânteiară ochii. Se balansau în goana viermelui, aşteptând. Dar Paul observă şi agitația lui Chani, privirea alergând neliniştită de la Stilgar, care era unchiul ei, la Paul-Muad'Dib, care era iubitul ei.

— N-ai să ghiceşti ce doresc eu, răspunse Paul.

Şi gândi: *Nu pot da înapoi. Trebuie să-mi păstrez autoritatea în fața oamenilor.*

— Eşti mudirul cursei de astăzi, zise Stilgar. Şi adăugă cu răceală, formal: Cum o să-ți foloseşti puterea?

Avem nevoie de timp, gândi Paul. *Ca să ne odihnim şi să putem chibzui totul în linişte.*

— Vom merge către sud, rosti cu glas puternic.

— Chiar dacă la sfârşitul zilei eu voi spune să ne întoarcem spre nord?

— Vom merge către sud, repetă Paul.

Stilgar îşi îndreptă spatele. Cu un gest cumpătat, demn, îşi strânse mantia în jurul trupului.

— Voi convoca Adunarea, declară el. O să trimit mesajele.

Crede că m-am hotărât să-l provoc la duel, gândi Paul. *Şi ştie că nu mă poate învinge.*

Privi către sud, lăsând vântul să-i biciuiască obrajii descoperiți, cântărind implicațiile hotărârii sale.

Ce ştiu ei! gândi.

El însă ştia. Ştia că niciun argument nu-l va putea face să cedeze. Trebuia să rămână în calea furtunii pe care o vedea în viitor – a furtunii de timp. Fiindcă ştia că va exista un moment în care furtuna va putea fi stăvilită – dar numai dacă el se va afla în punctul din care îi va putea izola focarul.

Dacă-mi va fi cu putință, n-am să-l provoc pe Stilgar, îşi spuse. *Dacă există altă cale prin care să împiedic Jihadul...*

— Vom poposi pentru cină şi rugăciunea de seară la Peştera Păsărilor, în Lanțul Habbanya, zise Stilgar. Se propti mai bine într-unul din cârlige şi arătă cu mâna în față, către o barieră joasă de stânci, care se înălța în deşert.

Paul scrută faleza. Structuri lungi de piatră vălurită. Niciun petic de verdeață, nicio culoare nu înviorau orizontul acela posomorât. Ştia că dincolo de lanțul stâncos începea calea deschisă către deşertul sudic – călătoria care avea să dureze cel puțin zece zile şi zece nopți, oricât de iute şi-ar fi mânat făuritorii.

Douăzeci de toboşari...

Zona se afla cu totul în afara razei de acţiune a patrulelor Harkonnen. Ştia cum avea să fie. Visele îi înfăţişaseră totul. Într-o dimineaţă, după zile şi nopţi de goană, avea să zărească la orizont o infimă schimbare a culorii – o schimbare atât de subtilă, încât mai întâi avea să i se pară doar o plăsmuire a speranţelor sale... Apoi, avea să vadă sietchul cel nou.

— Muad'Dib e de acord cu hotărârea mea? întrebă Stilgar.

Nuanţa de sarcasm strecurată în glasul său fusese abia perceptibilă, dar urechile fremenilor, urechi obişnuite să distingă tonalitatea din ţipătul unei păsări sau mesajul piuit de un cielago, o sesizară. Oamenii aşteptară reacţia lui Paul.

— Stilgar m-a auzit jurându-i credinţă la ceremonia de consacrare a fedaykinilor, spuse Paul. Detaşamentele morţii ştiu că buzele comandantului lor au rostit adevărul. Stilgar îmi pune la îndoială sinceritatea?

— De Usul, tovarăşul meu de sietch, nu m-aş îndoi niciodată, răspunse Stilgar. Dar tu mai eşti şi Paul-Muad'Dib, Ducele Atreides. Eşti şi Lisan al-Gaib, Vocea din Altă Lume. Pe aceştia nici măcar nu-i cunosc.

Paul îşi îndreptă privirea spre Lanţul Habbanya, care creştea vertiginos înaintea lor. Făuritorul de sub ei nu părea nici obosit, nici ostil. I-ar fi putut duce aproape de două ori mai departe decât oricare dintre făuritorii cu care avuseseră de-a face până atunci fremenii. Era sigur de asta. Monştri pe măsura acestui bătrân al deşertului nu se mai pomeniseră decât în poveştile pentru copii şi Paul ştiu că o nouă legendă avea să se nască pe seama lui.

O mână îi strânse umărul.

Se întoarse şi întâlni ochii întunecaţi ai lui Stilgar, scăpărând între mască şi gluga distraiului.

— Cel care a condus înaintea mea sietchul Tabr mi-a fost prieten, spuse Stilgar. Am înfruntat aceleaşi primejdii. De multe ori i-am salvat viaţa... iar el mi-a salvat-o pe-a mea.

— Şi eu îţi sunt prieten, Stilgar zise Paul.

— Nimeni nu se-ndoieşte de asta, răspunse Stilgar. Îşi retrase mâna, dădu din umeri. Aşa-i datina.

Paul înţelese că Stilgar era prea pătruns de tradiţia fremenă ca să întrevadă vreo altă soluţie. Pentru el, pentru fremeni, de când lumea, o căpetenie lua cârma din mâinile lipsite de viaţă

ale predecesorului sau îi măcelărea pe cei mai puternici membri ai tribului, atunci când conducătorul era răpus de deşert. Aşa devenise Stilgar naib.

— Ar trebui să lăsăm făuritorul la nisip adânc, zise Paul.

— Da, încuviință Stilgar. De-aici putem ajunge pe jos până la peşteră.

— L-am mânat destul. Să-l lăsăm să se-ngroape ca să-i treacă supărarea.

— Tu eşti mudirul, zise Stilgar. Ordonă când să...

Tăcu dintr-odată şi rămase cu ochii ațintiți spre orizontul estic.

Paul îi urmări privirea. Vălul albastru pe care i-l aşternuse peste ochi melanjul îi înfățişa un cer întunecat. Scrută văzduhul şi zări pe fondul azuriu-închis o fulgerare ritmică, îndepărtată, dar distinctă.

Un ornitopter!

— E un topter mic, spuse Stilgar.

— Vreun cercetaş, opină Paul. Crezi că ne-au reperat?

— De la asemenea distanță nu pot vedea decât un vierme care se deplasează la suprafață, răspunse Stilgar. Făcu un gest scurt cu mâna stângă şi strigă peste umăr: Jos! Împrăştiați-vă pe nisip.

Oamenii începură să coboare cu repeziciune pe flancurile viermelui, sărind jos, făcându-se una cu nisipul. Paul înregistră locul în care sărise Chani. Pe spinarea făuritorului nu mai rămaseră decât el şi Stilgar.

— Cel care-a urcat primul coboară la urmă, spuse.

Stilgar încuviință cu un gest, coborî lateral, ținându-se în cârlige, sărind în nisip. Paul aşteptă ca făuritorul să depăşească zona în care se răspândise ceata, apoi slăbi cârligele. În condițiile abandonării unui vierme neistovit, era momentul cel mai dificil.

Eliberat de pintenari şi de cârlige, monstrul începu să se îngroape în nisip. Cu paşi iuți şi uşori, Paul alergă înapoi, pe spinarea lată, îşi alese cu grijă momentul şi sări. Ateriză pe nisip, continuă să alerge, se trânti la poalele unei dune şi, aşa cum învățase, se ghemui sub mantie, lăsând cascada de nisip să-l acopere. Acum trebuia să aştepte...

Se întoarse cu băgare de seamă, descoperind o fâşie de cer sub marginea mantiei. Şi-i închipui pe ceilalți schițând

aceeaşi mişcare, în locurile unde se făcuseră una cu suprafaţa deşertului.

Percepu bătaia aripilor mai înainte de a vedea topterul. Apoi auzi şuieratul subţire al reactoarelor şi aparatul traversă peticul de cer, virând către stânci.

N-are niciun însemn, observă Paul.

Deasupra deşertului se înălţă un ţipăt de pasăre. Apoi încă unul.

Paul se scutură de nisip şi escaladă panta dunei. De jur-împrejur, la distanţă, răsăriră alte siluete. O recunoscu pe Chani, apoi pe Stilgar.

Stilgar arătă cu mâna spre stânci.

Se adunară în grabă şi porniră la drum, alunecând peste nisip în ritmul întrerupt care nu putea atrage făuritorii. Stilgar îl ajunse din urmă pe Paul, sub creasta bătătorită de vânt a unei dune.

— Era o navă de-a traficanţilor, spuse el.

— Aşa mi s-a părut şi mie, răspunse Paul. Dar cum de-au pătruns atât de adânc în deşert?

— Patrulele le dau şi lor de furcă.

— Dac-au ajuns până aici, pot s-ajungă şi mai departe.

— Adevărat.

— Şi nu trebuie să vadă ce e în sud. Traficanţii ştiu să vândă şi informaţii.

— Cred c-au ieşit după mirodenie.

— Aşa cred şi eu. Iar în cazul ăsta, au pe-aproape şi-o şenilă cu aripa ei. Stilgar, avem destulă mirodenie la noi. Să-ntindem o nadă pe-o limbă de nisip şi să prindem câţiva traficanţi. O lecţie, ca să-şi aducă aminte că teritoriul ăsta-i al nostru, nu le strică, şi nici oamenilor noştri n-o să le strice puţin exerciţiu cu armele cele noi.

— Aşa, da, acum îl recunosc pe Usul, zise Stilgar. Usul gândeşte ca un fremen.

Dar tot Usul trebuie să hotărască şi-n legătură cu ţelul cumplit, gândi Paul.

Şi furtuna îşi aduna forţele.

Când legea şi datoria sunt totuna datorită religiei, nu poţi fi niciodată pe deplin conştient, nu ajungi niciodată să te cunoşti pe de-a-ntregul. Întotdeauna eşti ceva mai puţin decât un individ.

Fragment din „Muad'Dib:
Cele nouăzeci şi nouă de minuni ale Universului"
de prinţesa Irulan

Fabrica de mirodenie a traficanţilor, cu aerotransportorul ei şi cu o escortă circulară de ornitoptere zgomotoase, se ivi din spatele dunelor ca un roi de insecte însoţindu-şi regina. Exact pe direcţia lor de zbor, se zărea unul din acele aflorimente joase care se înălţau din şesul deşertului, asemeni unei imitaţii în miniatură a Scutului de Piatră. Platoul arid de la poalele stâncilor era neted şi bătătorit, măturat de o furtună recentă.

În domul de comandă al combinei, Gurney Halleck se aplecă înainte, reglă oleobiectivele binoclului şi examină peisajul. Dincolo de stânci se vedea o pată întunecată care părea să fie urma unei erupţii de mirodenie şi Gurney semnală unuia dintre topterele însoţitoare să efectueze un zbor de recunoaştere.

Ornitopterul îşi legănă aripile, confirmând recepţia semnalului. Se desprinse de roi, coborî vertiginos în direcţia petei întunecate şi o survolă la altitudine joasă, balansându-şi detectoarele.

Aproape imediat după aceea, începu să zboare în cercuri strânse, cu aripile semirepliate, cu botul aplecat – manevra care indica fabricii prezenţa mirodeniei.

Gurney vârî binoclul în toc, convins că şi ceilalţi observaseră semnalul. Zona era convenabilă. Lanţul stâncos oferea

oarecare adăpost şi apărare. Ştia că se aflau în inima deşertului şi că primejdia unei ambuscade era puţin probabilă, totuşi... Semnaliză unuia dintre echipaje să patruleze pe deasupra stâncilor şi altor câtorva să se posteze în zbor staţionar în jurul zonei, la mică altitudine, pentru a nu putea fi reperate de eventuale detectoare cu rază mare de acţiune ale Harkonnenilor. Se îndoia însă că patrulele Harkonnen s-ar fi încumetat să pătrundă atât de mult în sud. Teritoriul acesta aparţinea încă fremenilor.

Începu să-şi verifice armele, blestemând soarta care făcea ca în ţinuturile astea scuturile să fie inutilizabile. Tot ce putea constitui o sursă de atracţie pentru viermi trebuia evitat cu orice preţ. Îşi frecă cicatricea de pe falcă, scrutând terenul de dedesubt. Hotărî că era mai sigur să inspecteze stâncile cu o patrulă de cercetaşi. Tot recunoaşterea în teren era mai edificatoare! Nicio precauţie nu putea fi de prisos când fremenii şi Harkonnenii se căutau unii pe alţii ca să se căsăpească.

Iar în cazul de faţă, fremenii erau cei care-l îngrijorau pe Gurney. N-aveau nimic împotriva traficului de mirodenie, indiferent de cantitate, dar deveneau adevăraţi diavoli de îndată ce pătrundeai în teritorii pe care ei le considerau interzise. Şi, în ultima vreme, se făcuseră de-o viclenie diabolică.

Pe Gurney îl irita iscusinţa de luptători a băştinaşilor. Îl irita şi viclenia lor. Fremenii dădeau dovadă de un rafinament surprinzător. Şi asta trebuia să o recunoască el – un om format la şcoala celor mai străluciţi tacticieni din Univers şi călit în bătălii cărora le supravieţuiseră doar cei mai buni dintre cei buni.

Examină din nou peisajul, întrebându-se de ce nu se simţea deloc în apele lui. Poate din cauza viermelui pe care-l observaseră cercetaşii... dar viermele fusese de partea cealaltă a lanţului...

Un cap îşi făcu apariţia în trapa domului, chiar lângă el. Era comandantul combinei – un pirat chior şi bărbos, cu ochii complet albaştri şi dinţii albi-lăptoşi ai dietei de mirodenie.

— Pare-se că-i un zăcământ bogat, şefule. Îl curăţăm?

— Aterizezi la poalele stâncilor, ordonă Gurney. Mă laşi acolo, împreună cu oamenii mei, pe urmă te deplasezi pe

șenile până la zăcământ. Între timp, noi o s-aruncăm o privire printre bolovanii ăia.

— 'Țeles.

— În caz de pericol, adăugă Gurney, salvezi fabrica. Pe noi ne vor culege topterele.

— 'Țeles, șefule.

Omul salută și dispăru în trapă.

Din nou, Gurney scrută orizontul. Trebuia să ia foarte serios în considerare posibilitatea prezenței fremenilor într-un teritoriu care le aparținea și pe care el îl violase. Își dădu seama că era, într-adevăr, neliniștit. Îl nelinișteau fremenii din cauza durității și a imprevizibilității acțiunilor lor. Îl nelinișteau multe lucruri în meseria aceasta, deși era o meserie bănoasă. Îl neliniștea și faptul că nu putea să posteze cercetași la mare altitudine. Iar interdicția de a folosi radiocomunicațiile îi sporea sentimentul de neliniște.

Aerotransportorul fabricii vină și începu să coboare. Plană ușor până deasupra plajei sterpe de la poalele stâncilor. Tălpile navei atinseră nisipul.

Gurney deschise cupola domului și își desprinse centura de siguranță. În clipa în care combina se opri, era deja afară. Închise cupola și coborî pe apărătorile șenilelor, sărind peste plasele de protecție, în nisip. Cei cinci oameni care formau garda sa personală ieșiră și ei prin trapa frontală. Ceilalți desprindeau joncțiunile transportorului. După câteva clipe, aripa decolă, se înălță cu repeziciune și se înscrise în cercul de parcare, deasupra lor.

Uriașa fabrică se puse imediat în mișcare, în direcția petei întunecate a zăcământului de melanj.

Un topter aterizează delicat în apropiere, bătând încet din aripi. Apoi încă unul, și încă unul. După ce oamenii lui Gurney debarcară, aparatele își luară zborul și începură să planeze în cercuri largi, la altitudine mică.

Gurney își potrivi umerii în distrai, își încordă mușchii și-i destinse. Își trase la o parte obrăzarul, renunțând la o parte din umezeală în favoarea unei cerințe mai importante – puterea glasului său, în cazul în care avea să fie nevoie să dea comenzi. Începu să suie printre stânci, iscodind terenul,

pietriş şi nisip granulos sub tălpi, miros de mirodenie în aer.

Bun loc pentru o bază de refugiu, gândi. *Poate că n-ar strica să-ngropăm ceva provizii pe-aici, pe undeva.*

Se uită peste umăr şi-şi văzu oamenii desfăşurându-se lateral, în timp ce-l urmau. Băieţi de nădejde; chiar şi cei noi, pe care n-avusese timp să-i pună la încercare. Băieţi dezgheţaţi. N-avea nevoie să le spună la orice pas ce-au de făcut. Şi niciunul nu-şi activase scutul. Nu, în detaşamentul lui nu existau laşi. Nimeni nu avea chef să atragă un vierme şi să pericliteze astfel preţioasa recoltă de mirodenie.

Din locul în care se afla, se vedea bine zăcământul, la vreo jumătate de kilometru mai jos, în nisip. Şenila nu mai avea de parcurs decât câţiva metri. Gurney îşi ridică ochii spre toptere, observându-le altitudinea – erau destul se jos. Dădu mulţumit din cap şi se întoarse ca să-şi reia urcuşul.

În aceeaşi clipă, stâncile de deasupra erupseră.

Douăsprezece dâre muginde de foc ţâşniră spre cer, către toptere şi transportor. Dinspre şenilă răsună un trosnet metalic, iar stâncile din jurul lui Gurney se umplură cu luptători cu glugi mari pe cap.

Gurney avu timp să gândească: *Pe coarnele Maicii Mari! Rachete! Îndrăznesc să folosească rachete*!

Apoi se pomeni faţă în faţă cu o siluetă înveşmântată în mantie cu glugă. Omul aştepta ghemuit, cu cristaiul pregătit să lovească. Pe creasta stâncilor, în stânga şi-n dreapta, răsăriră alte două siluete drapate. Gurney nu-i vedea luptătorului care-i ţinea calea decât ochii mijiţi, fixându-l prin fâşia îngustă dintre glugă şi voalul unui burnuz de culoarea nisipului, dar după felul în care-l pândea îşi dădu seama că avea înainte un războinic cu experienţă. Iar ochii săi erau ochii albastru-în-albastru ai unui fremen din inima deşertului.

Fără să-şi desprindă privirea de la arma adversarului, Gurney îşi apropie mâna de propriul său cuţit. Dacă fremenii îndrăzneau să folosească rachete, însemna că dispuneau şi de alte arme de foc. Trebuia să procedeze cu mai mare precauţie. Auzul îi spunea că cel puţin o parte din escorta aeriană fusese scoasă din luptă. În plus, auzea limpede icnetele şi zgomotele încăierării din spatele său.

Văzu ochii fremenului urmărindu-i mișcarea mâinii, apoi ridicându-se brusc, fixându-l scânteietori.

— Lasă-ți cuțitul în teacă, Gurney Halleck!, i se adresă omul.

Gurney șovăi. Deși sunase înfundat, din spatele filtrului bucal, glasul i se păruse cunoscut.

— De unde știi cum mă cheamă? întrebă.

— Cu mine n-ai nevoie de cuțit, Gurney, zise omul, ignorând întrebarea. Își îndreptă trupul, vârî cristaiul în teaca de sub mantie. Spune-le oamenilor tăi să nu se mai opună zadarnic, adăugă.

Apoi își dădu gluga pe spate, și-și ridică obrăzarul.

Gurney încremeni. Pentru o secundă crezu că avea în față stafia Ducelui Leto Atreides. Cu greu se dezmetici.

— Paul! șopti. Apoi mai tare: Paul, tu ești?

— Nu-ți crezi ochilor?

— Mi-au spus c-ai murit, scrâșni Gurney. Făcu o jumătate de pas înainte.

— Ordonă-le oamenilor tăi să se potolească, spuse Paul și arătă cu mâna la vale.

Gurney făcu un efort, își smulse ochii de la chipul lui Paul și se-ntoarse. Nu văzu decât câteva noduri de încleștare. Glugile oamenilor deșertului păreau să mișune peste tot. Șenila zăcea mută în nisip și pe acoperișul ei zări mai mulți fremeni. În văzduh, nu mai era nicio aeronavă.

— Încetați lupta! strigă. Trase aer în piept, și-și făcu mâinile pâlnie la gură. Sunt Gurney Halleck! Încetați lupta!

Încet, șovăitori, combatanții se separară. Ochi întrebători se întoarseră către el.

— Oamenii aceștia ni-s prieteni! strigă Gurney.

— Grozavi prieteni! ripostă o voce. Au măcelărit juma' dintr-ai noștri!

— E o greșeală, spuse Gurney. N-o agravați.

Se întoarse spre Paul, întâlnind privirea ochilor albaștri de fremen.

Pe buzele lui Paul flutura un zâmbet. Expresia feței sale însă avea o asprime care îi amintea lui Gurney de chipul Bătrânului Duce, bunicul lui Paul. Apoi Gurney observă și alte amănunte... Trăsăturile ca de cremene uscată, aspectul

tăbăcit al pielii, căutătura dură şi calculată a ochilor, care păreau să cântărească tot ce vedeau – particularităţi pe care nu le remarcase la niciun alt Atreides.

— Mi-au spus c-ai murit, repetă Gurney.

— Şi pare-se că cea mai bună măsură de precauţie a fost să las să se creadă că-i adevărat, replică Paul.

Iar Gurney înţelese că aceasta era singura scuză pe care avea să o audă pentru faptul că fusese abandonat să se descurce singur, lăsat să creadă că tânărul său Duce... prietenul său... murise. Se întrebă dacă în bărbatul dinaintea lui mai rămăsese ceva din adolescentul pe care îl cunoscuse şi pe care îl învăţase meşteşugul bărbătesc al armelor.

Paul făcu un pas către Gurney, simţind că încep să-l usture ochii.

— Gurney...

Se pomeniră deodată îmbrăţişaţi, frământând fiecare spatele celuilalt, încercând parcă materialitatea cărnii, soliditatea ei.

— Puştiule! Măi, puştiule! bolborosi Halleck.

— Gurney! Gurney, bătrâne! îl îngână Paul.

Într-un târziu se despărţiră şi se priviră lung. Gurney inspiră adânc.

— Vasăzică ţie-ţi datorează fremenii tacticile din ultima vreme, rosti el. Ar fi trebuit să-mi dau seama. De multe ori mi s-a părut că-şi plănuiau loviturile aşa cum le-aş fi plănuit şi eu. Măcar de-aş fi bănuit... Îşi clătină capul. Măcar de mi-ai fi dat de ştire, băiete. Nimic nu mi-ar fi putut sta în cale. Aş fi venit într-un suflet şi...

Ceva, în ochii lui Paul, îi puse stavilă vorbei... Căutătura aspră, calculată. Oftă:

— Da... firește... Şi mulţi s-ar fi-ntrebat încotro a pornit valvârtej Gurney Halleck, iar unii nu s-ar fi mulţumit numai cu întrebarea. S-ar fi apucat să vâneze răspunsul.

Paul încuviinţă cu o mişcare a capului. Îi privi pe fremenii care aşteptau în jurul lor, observă expresia de interes şi curiozitate de pe chipurile fedaykinilor. Îşi luă ochii de la membrii detaşamentelor morţii şi se uită iarăşi la Gurney. Brusc, faptul că-l regăsise pe fostul său maestru de lupte îi

trezi un sentiment de înflăcărare. Se gândi că era un semn bun, un semn că apucase pe făgașul unui viitor luminos.

Cu Gurney alături...

Privi către baza stâncilor, dincolo de siluetele fedaykinilor, examinând figurile traficanților din ceata lui Halleck.

— De partea cui sunt oamenii tăi, Gurney? întrebă.

— Sunt traficanți, răspunse Gurney. Sunt de partea câștigului.

— Aventura noastră nu promite cine știe ce câștiguri, rosti Paul.

Observase mișcarea abia schițată de degetul mic al mâinii lui Gurney – unul din semnalele vechiului lor cod. Nu toți traficanții erau demni de încredere. Își duse mâna la buze, ca să-i arate lui Gurney că recepționase mesajul, și-și ridică ochii spre oamenii de pe stâncile de deasupra. Unul din ei era Stilgar. Și amintirea problemei lui Stilgar, pe care n-o rezolvase, veni să-i umbrească o parte din bucurie.

— Stilgar, spuse, el este Gurney Halleck, cel despre care ți-am vorbit de multe ori. A fost maestrul armurier al tatălui meu și unul dintre profesorii mei de scrimă... Un prieten vechi. Demn de toată încrederea.

— Înțeleg, zise Stilgar. Ești Ducele lui.

Paul se uită lung la chipul întunecat al fremenului, întrebându-se ce motive îl îndemnaseră să spună ceea ce spusese. *Ducele lui.* Glasul lui Stilgar avusese o intonație ciudată, subtilă... ca și cum ar fi vrut să exprime cu totul altceva. Constatarea îl contrarie, căci Stilgar era un conducător fremen, un om obișnuit să rostească numai ceea ce gândește.

Ducele meu! își spuse Gurney. Se uită la Paul. *Da, de vreme ce Leto nu mai e, lui îi revine titlul.*

Și războiul fremenilor de pe Arrakis începu deodată să-și schimbe aspectul pe care îl avusese până atunci în mintea lui Gurney. *Ducele meu!* Ceva... ceva care murise în el părea să se trezească la viață. Ca prin vis, îl auzi pe Paul ordonând traficanților să-și predea armele până ce aveau să fie interogați.

Se dezmetici abia când îi ajunseră la urechi protestele unora dintre oamenii săi. Își scutură capul și se răsuci pe călcâie.

— Ce-i cu voi?! răcni. Sunteți surzi? Ducele de drept al Arrakisului v-a dat un ordin. Executarea!

Bombănind, traficanții se supuseră.

Paul se apropie de Gurney, spunându-i cu voce joasă:

— Nu m-aş fi aşteptat să cazi tocmai tu într-o capcană ca asta, Gurney.

— Aşa-mi trebuie, replică Gurney. Şi-aş fi-n stare să pun pariu şi că pata aia de mirodenie e doar un piculeț mai groasă decât un grăunte de nisip – o momeală ca să ne-ademenească în cursă.

— Ai câştiga pariul, admise Paul. Urmări câteva clipe acțiunea de dezarmare a traficanților, apoi întrebă: Ți-a mai rămas vreun om de-al tatălui meu?

— Niciunul. Ne-am împuținat rău de tot. Mai sunt câțiva printre negustorii liberi. Ceilalți au dat tot ce-au avut ca să părăsească planeta.

— Tu însă ai rămas.

— Am rămas.

— Pentru Rabban.

— Credeam că nu-mi mai rămăsese decât răzbunarea.

De pe creasta falezei răsună un țipăt scurt, straniu. Gurney ridică ochii şi văzu un fremen care agita o năframă.

— Se-apropie un făuritor, spuse Paul.

Urmat de Gurney, se cățără pe un vârf de stâncă, apoi privi spre sud-vest. La jumătatea distanței dintre stânci şi orizont, văzu taluzul ridicat de un vierme – o urmă lungă de praf străbătea dunele de-a curmezişul, înaintând în linie dreaptă spre locul în care se aflau.

— Măricel, murmură.

Cu un scrâşnet metalic, combina se răsuci pe şenile, ca o insectă gigantică şi porni huruind înspre stânci.

— Păcat că n-am putut să cruțăm aripa, spuse Paul.

Gurney îi aruncă o privire piezişă, apoi se uită la sfărâmăturile fumegânde de pe suprafața deşertului – tot ce mai rămăsese din transportorul şi ornitopterele doborâte de rachetele fremenilor. Simți un junghi dureros la gândul oamenilor care pieriseră acolo – oamenii săi – şi spuse:

— Tatăl tău ar fi regretat mai degrabă faptul de-a nu fi putut cruța oamenii.

Paul îl străfulgeră cu privirea, apoi își plecă ochii. Brusc, zise:

— Au fost prietenii tăi, Gurney. Dar pentru noi erau invadatori – străini care n-au voie să vadă anumite lucruri. Încearcă să înțelegi și tu.

— Cred că înțeleg destul de bine, spuse Gurney. Și-abia aștept să văd ce n-ar fi trebuit să văd.

Paul se uită la el, recunoscând vechiul rânjet de lup – rânjetul care-i încrețea cicatricea de viță neagră.

Gurney privi spre deșert, clătinând încet capul. Peste tot, fremenii își vedeau liniștiți de treburi. Niciunul dintre ei nu părea îngrijorat de apropierea viermelui.

Dinspre dunele din spatele falsului zăcământ de condiment răsunară deodată bubuituri înfundate – bătăi cavernoase de tobă, a căror vibrație părea să se transmită prin sol. Gurney văzu mai mulți fremeni răspândindu-se pe suprafața nisipului, în calea viermelui.

Creatura își făcu apariția ca un pește uriaș al nisipurilor, brăzdând suprafața, unduindu-și inelele. Și de sus, de pe stânca ce domina deșertul, Gurney asistă înmărmurit la capturarea și strunirea unui făuritor – saltul cutezător al primului cârligar, întoarcerea viermelui, agilitatea cu care mai mulți oameni se cățărară iute pe spinarea solzoasă și curbă a vietății.

— Iată unul din lucrurile pe care nu trebuia să le vezi, spuse Paul.

— Am auzit și eu povești, zvonuri, murmură Gurney. Dar dacă n-aș fi văzut totul cu ochii mei, n-aș fi crezut niciodată. Clătină din cap. Folosiți monstrul ăsta, spaima Arrakisului... Îl folosiți ca animal de încălecat.

— Îți amintești că tatăl meu vorbea de puterea deșertului, zise Paul. Iat-o! Suprafața planetei ne aparține. Pe noi nu ne poate opri nicio furtună, nicio creatură, nicio amenințare.

Noi, gândi Gurney. *Adică fremenii. Se consideră semenul lor.* Și, din nou, Gurney privi albastrul întunecat al ochilor lui Paul. Știa că și ochii lui erau mascați de un văl vag albăstrui... dar traficanții puteau să-și procure și alimente de pe lumile celelalte, iar nuanța ochilor lor constituia baza unui subtil sistem de castă. Celor a căror înfățișare devenea prea

asemănătoare cu cea a băştinaşilor li se spunea „condimentaţi". Erau priviţi cu neîncredere.

— Cu câtva timp în urmă, reluă Paul, n-am fi călărit ziua făuritorul, la latitudinea asta. Dar lui Rabban i-au rămas prea puţine toptere şi nu-şi poate permite să urmărească orice urmă de pe-ntinsul nisipurilor. Îi aruncă o privire scurtă lui Gurney. Apariţia topterelor voastre a fost o surpriză pentru noi.

Pentru noi... pentru noi...

Gurney îşi scutură capul, încercând să-şi alunge gândurile.

— Dar, cu siguranţă, mai puţin şocantă decât surpriza pe care ne-a produs-o nouă apariţia voastră, spuse.

— Ce-ai auzit prin albii şi doline despre situaţia lui Rabban?

— Se zice c-ar fi fortificat satele din grabene şi că nu le mai puteţi face niciun rău. Oamenii Bestiei pretind că pot rămâne baricadaţi oricât în interiorul fortificaţiilor, lăsându-vă să vă istoviţi forţele în atacuri inutile.

— Cu alte cuvinte, sunt imobilizaţi.

— În vreme ce voi vă puteţi deplasa cum vreţi.

— Tactica asta am învăţat-o de la tine. Au pierdut iniţiativa. Asta înseamnă c-au pierdut războiul.

Gurney arboră un zâmbet cu subînţeles.

— L-am determinat pe inamic să facă exact ce vroiam, spuse Paul. Se uită la Gurney şi întrebă: Ei, Gurney, te înrolezi în oastea mea, pentru sfârşitul campaniei?

— Să mă-nrolez? Gurney îl privi lung. Eu nu te-am părăsit niciodată, Domnia-Ta. Am fost însă abandonat... lăsat să cred că ai murit, lăsat la voia întâmplării. Ce puteam face? M-am descurcat şi eu cum m-a tăiat capul, aşteptând clipa în care să pot căpăta în schimbul vieţii mele preţul meritat – moartea lui Rabban.

Paul tăcu stânjenit.

De jos, urcă pieptiş spre ei o femeie. În despărţitura dintre gluga distraiului şi obrăzar, ochii ei îl fixau când pe Paul, când pe omul de lângă el. Femeia ajunse în dreptul lor şi se opri lângă Paul. Gurney remarcă atitudinea ei posesivă, felul în care se postase alături de Paul.

— Chani, zise Paul, el este Gurney Halleck, prietenul despre care m-ai auzit vorbind.

Ea se uită la Gurney, apoi la Paul.

— Am auzit.

— Unde s-au dus oamenii cu făuritorul?

— L-au îndepărtat puțin ca s-avem timp să salvăm combina.

— Ei, atunci...

Paul se opri și adulmecă aerul.

— Se stârnește vântul, spuse Chani.

Din vârful falezei, o voce strigă cu putere:

— Hei! Vânt din sud!

Gurney observă agitația care-i cuprinse deodată pe fremeni – pașii iuți, gesturile grăbite. Pe cât de imperturbabili rămăseseră la apropierea viermelui, pe atât se temeau acum să nu-i surprindă vântul. Șenila traversă repede platoul neted de la poalele falezei și în fața ei, ca prin farmec, stâncile se traseră la o parte. Combina dispăru în tunel și intrarea secretă se închise la loc, atât de iscusit încât ochii lui Gurney nu putură distinge locul de îmbucare a stâncilor.

— Aveți multe ascunzători de-astea? întrebă el.

— Destule, răspunse Paul. Se întoarse spre Chani. Caută-l pe Korba. Spune-i că Gurney mi-a atras atenția că nu toți traficanții sunt oameni de încredere.

Ea îl privi iute pe Gurney, apoi dădu din cap către Paul și începu să coboare, sărind din piatră în piatră cu agilitatea unei gazele.

— Femeia ta, zise Gurney.

— Mama primului meu copil, spuse Paul. Atreizii au un nou Leto.

Gurney făcu ochii mari, dar nu spuse nimic.

Câteva clipe, Paul urmări atent activitatea din jur. Spre sud, cerul luase o nuanță roșcată. Rafale scurte și violente de vânt, încărcate de praf, le biciuiră obrazul.

— Încheie-ți distraiul, spuse Paul, potrivindu-și obrăzarul și gluga.

Gurney îi dădu ascultare.

Cu vocea voalată de filtru, Paul îl întrebă:

— Ce-i cu oamenii în care n-ai încredere, Gurney?

— Sunt câţiva care ni s-au adăugat de curând. Străini...

Gurney şovăi, surprins el însuşi de cuvântul pe care-l rostise atât de uşor: *Străini...*

— Ce-i cu ei? îl zori Paul.

— Nu-s ca ceilalţi vânători de câştiguri cu care-am avut de-a face până acum. Sunt mai duri, mai agresivi.

— Spioni de-ai Harkonnenilor? întrebă Paul.

— Nu cred că-s Harkonneni, Domnia-Ta. Bănuiala mea e că sunt în slujba Imperiului. Au un iz de Salusa Secundus.

Paul îl fulgeră cu privirea.

— Sardaukari?

Gurney ridică din umeri.

— Poate. În orice caz, ştiu să se-ascundă.

Paul dădu din cap. Gurney nu întârziase să redevină vechiul soldat Atreides... dar în atitudinea lui apăruseră reţineri inexistente pe vremuri... schimbări. Şi pe el îl transformase Arrakisul.

Din vale, începură să urce spre ei doi fremeni cu capetele acoperite de glugi. Unul dintre ei purta pe umăr un pachet voluminos.

— Oamenii mei unde-s acum? întrebă Gurney.

— Jos, la loc sigur, răspunse Paul. Sub noi e o peşteră – Peştera Păsărilor. Vom hotărî ce facem cu ei după ce va trece furtuna.

De sus se auzi o chemare:

— Muad'Dib!

Paul întoarse capul şi răspunse cu un gest scurt uneia dintre santinelele de pe creastă, care le făcea semn să coboare la peşteră. Gurney îl privi lung, cu chipul schimbat.

— Tu eşti Muad'Dib? întrebă el. Tu eşti Himera Nisipurilor?

— E numele meu fremen, răspunse Paul.

Gurney îşi feri privirea, simţind deodată apăsarea unui presentiment. Jumătate din oamenii săi zăceau morţi printre dune. Jumătate erau prizonieri. Nu-i păsa de cei noi, de suspecţi, dar printre ceilalţi se aflau oameni de treabă, prieteni, tovarăşi faţă de care se simţea răspunzător. „*Vom hotărî ce facem cu ei după ce va trece furtuna.*“ Aşa spusese Paul... Aşa spusese Muad'Dib. Şi Gurney îşi amintea ce auzise

povestindu-se despre Muad'Dib, despre Lisan al-Gaib: că-şi făcuse funduri de tobă din pielea unui ofițer Harkonnen, că era însoțit peste tot de detaşamentele morții – fedaykinii – care se aruncau în luptă cu cântecul morții pe buze.

El.

Cei doi fremeni escaladară cu agilitate ultimul prag de piatră şi se opriră în fața lui Paul.

— Am pus totul la adăpost, Muad'Dib, spuse unul din ei.

— Bine.

Gurney remarcă tonul ciudat din vocea fremenului – jumătate ordin, jumătate invitație. Îl recunoscu. Era cel cu care vorbise Paul mai înainte, Stilgar – alt personaj notoriu al noilor legende puse pe seama fremenilor.

Paul se uită la pachetul de pe umărul celuilalt şi întrebă:

— Korba, ce-ai acolo?

Stilgar se grăbi să răspundă:

— Un baliset cu inițialele prietenului tău. L-am găsit în şenilă. Te-am auzit deseori lăudând talentul de muzicant al lui Gurney Halleck.

Gurney îl privi cu atenție pe fremen, examinându-i barba neagră ce răsărea peste marginea obrăzarului, privirea de şoim, nasul cizelat.

— Ai un tovarăş care ştie să gândească, Domnia-Ta, spuse. Apoi către fremen: Îți mulțumesc, Stilgar.

Stilgar îi făcu semn însoțitorului său să-i dea lui Gurney pachetul şi răspunse:

— Mulțumeşte-i Domniei-Sale, Ducelui tău. Datorită lui te afli în mijlocul nostru.

Gurney luă instrumentul cu o mişcare înceată. Duritatea pe care o remarcase în cuvintele lui Stilgar îl intriga. Fremenul afişa un aer provocator şi Gurney se întrebă dacă nu cumva omul era gelos: apăruse din senin un oarecare Gurney Halleck care îl cunoscuse pe Paul înainte de Arrakis şi care se bucura de-o camaraderie inaccesibilă pentru Stilgar.

— Aş vrea să fiți prieteni, spuse brusc Paul.

— Numele lui Stilgar, fremenul, e vestit, zise Gurney. Un omorâtor de Harkonneni nu mi-ar putea fi decât prieten.

— Vrei să dai mâna cu prietenul meu, Gurney Halleck, Stilgar? întrebă Paul.

Încet, Stilgar întinse mâna şi strânse palma bătătorită de mânerul sabiei.

— Puţini sunt cei care n-au auzit numele lui Gurney Halleck, rosti el şi îşi retrase mâna. Apoi se întoarse către Paul: Ne prinde furtuna afară.

— Să mergem.

Stilgar o luă înainte, călăuzindu-i printre stânci. Coborâră pe o potecă îngustă şi întortocheată, traversând o crevasă cufundată în umbră, şi ajunseră la gura joasă a unei grote. De cum pătrunseră înăuntru, câţiva oameni se grăbiră să astupe intrarea cu o prelată de izolare. Lumina licurigloburilor dezvălui o peşteră spaţioasă, cu tavanul boltit şi cu un prag înalt, într-o parte. La capătul pragului se deschidea o galerie.

Paul, urmat de Gurney, sări pe prag, îl parcurse repede, intră în galerie. Ceilalţi se îndreptară către un alt pasaj, din peretele opus intrării în peşteră. Paul trecu printr-o anticameră şi se opri într-o încăpere ai cărei pereţi erau acoperiţi cu draperii de culoarea vinului negru.

— Aici vom avea linişte câtva timp, spuse. Ceilalţi o să-mi respecte...

Din grota principală răsună brusc un gong de alarmă. Apoi se auziră strigăte, zăngănit de arme. Paul se răsuci pe călcâie, traversă în goană anticamera şi galeria, ieşind pe pragul din peşteră. Gurney se opri în spatele lui, cu sabia în mână.

La picioarele lor, solul grotei era o viermuială de siluete încleştate în luptă. O clipă, Paul rămase nemişcat, evaluând situaţia, separând mantiile şi bourkaurile fremene de cele-lalte veşminte. Simţurile pe care mama sa i le antrenase ani de-a rândul ca să perceapă cele mai infime indicii îi dezvălu-iră un amănunt semnificativ: fremenii se băteau cu oameni îmbrăcaţi în mantii de traficanţi, dar care, atunci când erau încolţiţi, li se opuneau grupându-se în triunghi – câte trei inşi, spate în spate.

Această grupare de luptă corp la corp era marca specifică a Sardaukarului Imperial.

Un fedaykin îl zări pe Paul şi ecoul strigătului său de luptă se repercută sub tavanul grotei:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Paul fu observat şi de alți ochi. Un cuțit negru şuieră prin aer. Paul se feri şi auzi cuțitul izbindu-se de stâncă, în spatele lui. Aruncă o privire şi-l văzu pe Gurney ridicând arma de jos.

Dincolo de prag, nodurile triunghiulare băteau în retragere.

Gurney vârî pumnalul sub ochii lui Paul, arătându-i cu degetul spirala galbenă şi leul de aur al stemei imperiale, încrustate cu filigran în mâner, măciulia plurifațetată a armei.

Sardaukari. Nu mai încăpea nicio îndoială.

Paul înaintă până la marginea pragului. Jos, doar trei sardaukari mai opuneau rezistență. Pe pardoseală zăceau, de-a valma, trupuri însângerate de sardaukari şi fremeni.

— Încetați lupta! strigă Paul. Ducele Paul Atreides vă ordonă să încetați lupta!

Adversarii se priviră nedumeriți, şovăind.

— Voi, sardaukari! le strigă Paul celor trei. Din a cui poruncă amenințați viața unui Duce domnitor? Şi văzând că oamenii săi se pregătesc din nou să atace, tună: Încetați lupta, am spus!

Unul dintre sardaukari îşi îndreptă trupul şi-şi înălță capul.

— Cine zice că suntem sardaukari? întrebă.

Paul luă pumnalul din mâna lui Gurney şi-l ținu cu mânerul la vedere.

— Cuțitul acesta.

— Atunci cine zice că eşti Duce domnitor? ripostă omul.

Paul îi arătă pe fedaykini.

— Ei. Şi propriul vostru Împărat, care a dat Casei Atreides Arrakisul. *Eu* sunt Casa Atreides.

Sardaukarul tăcu descumpănit.

Paul îl privi cu atenție. Era înalt, cu fața plată, cu o cicatrice albă de-a curmezişul obrazului stâng. Atitudinea sa trăda un amestec de furie şi îndoială, peste care însă continua să precumpănească orgoliul – orgoliul acela fără de care un sardaukar ar fi părut despuiat, dar care i-ar fi putut ține loc de veşmânt chiar de-ar fi fost gol-puşcă.

Paul se întoarse către locotenentul său fedaykin.

— Korba, cum de-au avut arme?

— Şi-au păstrat pumnale în buzunarele secrete din interiorul distraielor, răspunse fremenul.

Privirea lui Paul trecu în revistă morţii şi răniţii de pe pardoseala grotei, revenind la chipul locotenentului. Cuvintele erau inutile. Omul îşi plecă ochii.

— Unde e Chani? întrebă Paul şi aşteptă răspunsul cu răsuflarea tăiată.

— A rămas Stilgar cu ea, răspunse Korba şi arătă cu capul către cealaltă galerie. Apoi privi la rândul său morţii şi răniţii din jur. Mă consider unicul răspunzător pentru greşeala asta, Muad'Dib, spuse.

— Câţi sardaukari erau, Gurney? întrebă Paul.

— Zece.

Paul sări sprinten de pe pragul de piatră, traversă grota, oprindu-se la doi paşi de sardaukarul care vorbise.

Fedaykinii se încordară. Nu le plăcea felul în care se expunea primejdiei. Juraseră să-i apere viaţa cu preţul propriei lor vieţi pentru că fremenii aveau nevoie de înţelepciunea lui Muad'Dib.

Fără să se întoarcă, Paul se adresă locotenentului său:

— Ce pierderi avem?

— Patru răniţi şi doi morţi, Muad'Dib.

Paul percepu mişcare în spatele sardaukarilor. Chani şi Stilgar apăruseră în pragul celeilalte galerii. Se uită din nou la sardaukarul din faţa lui, la albul ochilor săi de străin.

— Tu! Care ţi-e numele? îl întrebă.

Omul îşi încordă umerii, pupilele îi fulgerară în stânga şi-n dreapta.

— Nu te sfătuiesc, îl avertiză Paul. Sunt convins că ţi s-a ordonat să-l cauţi şi să-l lichidezi pe Muad'Dib. Sunt sigur că tu le-ai propus celorlalţi să căutaţi mirodenie în largul deşertului.

În spate, Gurney emise o exclamaţie înăbuşită şi pe buzele lui Paul trecu un zâmbet de-o clipă.

Faţa sardaukarului se întunecă.

— Dar ceea ce văd ochii tăi acum este mai mult decât individul numit Muad'Dib, reluă Paul. Aţi pierdut şapte

oameni. Noi am pierdut doi. Trei la unu este un scor destul de îngrijorător pentru Sardaukar, nu crezi?

Omul se înălță pe vârfuri şi se retrase o jumătate de pas când îi văzu pe fedaykini făcând cerc în spatele lui Paul.

— Te-am întrebat care ți-e numele, spuse Paul şi adăugă cu inflexiunile Glasului: Spune-mi numele tău!

— Căpitan Aramsham, sardaukar imperial! lătră maşinal omul şi rămase cu gura căscată. Se uită aiurit la Paul. Aerul disprețuitor cu care privise până atunci ceea ce considera a fi doar un bârlog de barbari dispăru ca prin farmec.

— Ei bine, căpitane Aramsham, zise Paul, Harkonnenii ar da oricât pentru informația pe care o deții în clipa de față. Iar Împăratul... oare ce-ar da Împăratul ca să afle că, în ciuda trădării sale, un Atreides mai este încă în viață?

Din nou, căpitanul privi pieziş către cei doi oameni care îi mai rămăseseră. Lui Paul i se păru că-i vede învălmăşeala din minte. Sardaukarii nu cunoşteau predarea, dar cineva *trebuia* să-l avertizeze pe Împărat despre amenințarea neştiută până atunci.

Folosindu-şi din nou Glasul, Paul spuse:

— Supune-te, căpitane!

Sardaukarul din stânga căpitanului sări fără veste spre Paul. Dar pieptul său primi în plin lovitura fulgerătoare a pumnalului mânuit de propriul său comandant. Omul se prăbuşi moale, cu cuțitul în piept.

Căpitanul se întoarse către celălalt sardaukar şi îl privi fix.

— Eu hotărăsc ce e mai bine în folosul Maiestății Sale, spuse. Ai înțeles?

Umerii soldatului se încovoiară.

— Aruncă-ți arma, ordonă căpitanul.

Căpitanul se întoarse spre Paul.

— Mi-am ucis un prieten ca să-ți salvez viața, spuse el. Să nu uităm niciunul dintre noi lucrul ăsta.

— Sunteți prizonierii mei, replică Paul. V-ați predat la ordinul meu. Veți muri, veți trăi... asta nu mai contează.

Făcu semn gărzii să-i ia pe cei doi sardaukari şi-l chemă cu un gest pe locotenentul care percheziționase prizonierii.

Fedaykinul se apropie, murmurând:

— Muad'Dib, am greşit şi...

— Eu am greşit, Korba. Ar fi trebuit să-ţi atrag atenţia cum să cauţi. Data viitoare când o să percheziţionezi sardaukari ai să-ţi aminteşti. Şi-ai să-ţi mai aminteşti şi altele: că la piciorul fiecăruia din ei există una sau chiar două unghii false care, împreună cu alte lucruri bine tăinuite în trupul lor, pot fi un excelent emiţător radio; că au mai mulţi dinţi falşi; că îşi ascund în scalp fire de shiga mai subţiri decât un fir de păr, dar suficient de tari ca să stranguleze şi să reteze grumazul unui om. Când o să percheziţionezi sardaukari, Korba, să le examinezi corpul centimetru cu centimetru, să le sondezi pielea şi ţesuturile cu ochiul liber şi cu aparate radioscopice, să le razi fiecare firicel de păr pe care îl vezi pe epiderma lor. Iar după ce ai făcut toate astea, fii sigur că eşti încă departe de-a fi descoperit totul.

Îşi întoarse ochii spre Gurney, care se apropiase şi-l asculta.

— În cazul ăsta, spuse Korba, mai bine-i omorâm.

Paul îşi scutură capul, fără să-şi ia ochii de la Gurney.

— Nu. Vreau să-i fac scăpaţi.

Gurney îl privi uimit şi şopti:

— Sire...

— Da?

— Omul ăsta are dreptate. Omoară-i imediat! Distruge orice dovadă a existenţei lor. Ai aruncat ruşinea asupra Sardaukarului Imperial! Dacă prinde de veste Împăratul, n-o să se lase până nu te-o vedea murind în chinuri înaintea lui.

— Mă îndoiesc că o va putea face vreodată, replică Paul.

Vorbise rar, glacial. Se întâmplase ceva cu el – în timpul înfruntării cu ofiţerul sardaukar. Acumulase în minte o sumă de hotărâri.

— Gurney, spuse, sunt mulţi ghildari în anturajul lui Rabban?

Gurney tresări, îngustându-şi ochii.

— Întrebarea asta n-are nici...

— Sunt sau nu sunt?

— Arrakisul e plin de agenții Ghildei. Umblă să cumpere mirodenie de parc-ar fi cel mai prețios lucru din Univers. Altminteri cum îți închipui că ne-am fi aventurat până-n...

— Este cel mai prețios lucru din Univers, îl întrerupse Paul. Pentru ei. Aruncă o privire spre Stilgar şi Chani care se apropiau şi adăugă: Iar noi deținem controlul mirodeniei, Gurney.

— Nu voi, ci Harkonnenii! protestă Gurney.

— Dețin controlul unui lucru numai acei ce-l pot distruge, rosti Paul. Făcu un gest scurt, cerându-i lui Gurney să se abțină de la alte comentarii. Stilgar şi Chani ajunseseră în dreptul lor.

Paul ridică mâna stângă, în care ținea pumnalul sardaukar şi i-l întinse lui Stilgar.

— Trăieşti pentru binele tribului, spuse. Ai putea să-mi verşi sângele vieții cu cuțitul ăsta?

— Pentru binele tribului, murmură Stilgar.

— Atunci foloseşte cuțitul.

— Mă provoci la duel?

— Dacă te-aş provoca eu, spuse Paul, aş sta în fața ta fără nicio armă şi te-aş lăsa să mă dobori.

Stilgar începu să respire sacadat.

— Usul! exclamă Chani.

Se uită iute la Gurney, apoi la Paul.

În vreme ce Stilgar stătea încă în cumpănă, Paul zise:

— Eşti Stilgar, luptătorul. Când sardaukarii au ieşit la atac în grota asta, nu te aflai printre cei care i-au înfruntat. Primul tău gând a fost s-o aperi pe Chani.

— Este nepoata mea. Dacă m-aş fi-ndoit vreo clipă că fedaykinii tăi nu le-ar putea veni de hac neisprăviților ălora, aş...

— Pentru ce te-ai gândit în primul rând la Chani? îl întrerupse Paul.

— Nu m-am gândit la ea!

— Nu? făcu Paul.

— M-am gândit la tine, recunoscu Stilgar.

— Şi crezi c-ai putea să-ți ridici mâna împotriva mea?

Stilgar începu să tremure.

— Aşa e datina, spuse cu voce surdă.

— Datina cere să-i ucizi pe străinii care se rătăcesc în deşert şi să le iei apa ca pe-un dar de la Shai-hulud, zise Paul. Dar într-o noapte, tu ai lăsat în viaţă asemenea străini – pe mama mea şi pe mine.

Stilgar nu răspunse. Continua să tremure, privind în ochii lui Paul.

— Datinile se schimbă, Stil. Chiar tu ai început să le schimbi.

Stilgar îşi coborî ochii asupra stemei aurite de pe pumnalul pe care îl ţinea în mână.

— Când voi fi Duce la Arrakeen, cu Chani alături de mine, crezi că voi mai avea timp să mă ocup personal de fiecare amănunt legat de conducerea sietchului Tabr? întrebă Paul. Tu ai avut timp vreodată pentru problemele intime ale fiecărei familii din sietch?

Stilgar rămase cu ochii la cuţit.

— Crezi că vreau să-mi retez mâna dreaptă?, întrebă Paul.

Încet, Stilgar îşi ridică privirea spre el.

— Răspunde-mi! zise Paul. Crezi că vreau să mă lipsesc sau să lipsesc tribul de înţelepciunea şi puterea ta?

Stilgar răspunse cu voce joasă:

— Pe-acel tânăr din tribul meu, al cărui nume îl cunosc... pe-acel tânăr aş putea să-l ucid într-un duel, dacă aşa ar fi voia lui Shai-hulud. Dar de Lisan al-Gaib n-aş cuteza să mă ating. Ştiai asta când mi-ai dat cuţitul.

— Ştiam.

Stilgar îşi descleştă degetele. Pumnalul căzu zăngănind pe pardoseala de piatră.

— Datinile se schimbă, murmură Stilgar.

— Chani, zise Paul. Te întorci la mama mea. Să-i spui că vreau să vină aici, că am nevoie urgentă de sfatul ei în...

— Dar ai hotărât să mergem cu toţii către sud!, protestă ea.

— M-am înşelat, spuse el. Nu acolo sunt Harkonnenii. Nu acolo-i războiul.

Chani respiră adânc, acceptând resemnată, aşa cum orice femeie a deşertului era obişnuită să accepte obligaţiile unei vieţi care se împletea cu moartea.

— Vreau să-ți încredințez un mesaj destinat numai urechilor mamei mele, reluă Paul. Să-i spui că Stilgar mă recunoaşte Duce al Arrakisului, dar că trebuie găsită o cale pentru a-i convinge pe cei tineri să accepte lucrul ăsta fără duel.

Chani se uită la Stilgar.

— Aşa să faci, rosti cu voce scăzută Stilgar. Ştim amândoi că mă poate învinge... dar eu nu-mi pot ridica mâna asupra lui... pentru binele tribului.

— O să mă întorc împreună cu mama ta, îi spuse Chani lui Paul.

— Nu, zise Paul. Să vină numai ea. Instinctul lui Stilgar nu s-a înşelat adineaori. Sunt mai puternic când tu eşti în siguranță. Vei rămâne în sietch.

Chani vru să protesteze, se abținu.

— Sihaya, adăugă Paul în şoaptă.

Apoi se întoarse spre dreapta, întâlnind privirea arzătoare a lui Gurney.

Din momentul în care Paul pomenise de mama sa, pentru Gurney restul conversației rămăsese undeva în ceață. Bolborosi:

— Doamna Jessica...

— Idaho ne-a salvat pe amândoi în noaptea invaziei, spuse Paul cu gândul încă la Chani.

— Dar cu Duncan ce s-a-ntâmplat, Domnia-Ta? întrebă Gurney.

— A murit... ca s-avem noi timp să fugim.

Vrăjitoarea trăieşte! gândi Gurney. *Cea pe care-am jurat să mă răzbun trăieşte! Şi-i clar că Ducelui Paul nici nu-i trece prin minte ce fel de creatură l-a adus pe lume. Habar n-are că vipera aia l-a vândut Harkonnenilor pe taică-său!*

Paul traversă repede grota şi sări pe pragul de piatră. Privi înapoi, observând că morții şi răniții fuseseră ridicați. Se gândi posomorât că episodul acesta avea să adauge un nou capitol legendei lui Muad'Dib. *Nici măcar nu mi-am scos cristaiul din teacă... Se va spune însă că astăzi am omorât cu mâna mea douăzeci de sardaukari.*

Gurney îl urmă pe Stilgar. Păşea fără să simtă solul sub tălpi, fără să vadă nimic în lumina galbenă a licuriglobu-rilor, copleşit de mânie şi ură, gândind: *Vrăjitoarea trăieşte, în timp ce oasele celor pe care i-a vândut zac în morminte părăginite şi neştiute. Trebuie să fac în aşa fel încât Paul să afle adevărul despre ea, înainte de-a apuca s-o strâng de gât.*

Prea des mânia îl face pe om să-şi iasă din minți şi să respingă ce-i şopteşte eul interior.

Fragment din „Pildele lui Muad'Dib"
de prințesa Irulan

Mulțimea din peşteră degaja aceeaşi impresie de haită aţâţată pe care Jessica o remarcase în ziua când Paul îl omorâse pe Jamis. Zumzetul vocilor era încărcat de tensiune nervoasă. Grupuri mici formau, ici-colo, cheaguri în tălăzuirea de mantii.

Ieşind pe pragul din fața galeriei ce lega grota de camera lui Paul, Jessica ascunse sub robă cilindrul unui mesaj. În ciuda lungii călătorii pe care o făcuse din sud, se simțea odihnită – deşi nu-i trecuse iritarea produsă de faptul că Paul persista în hotărârea lui de a nu îngădui încă folosirea ornitopterelor capturate.

— Deocamdată nu deținem supremația aeriană, îi explicase el. Şi nu trebuie s-ajungem dependenți de importul de carburant de pe lumile exterioare. Vom păstra aeronavele şi carburantul pentru ziua ofensivei finale.

Paul se afla la capătul pragului, înconjurat de un grup de bărbați tineri. În lumina palidă a licuriglobu rilor, scena părea ireală. Era ca un tablou... căruia i se adăugau însă dimensiuni complementare: murmur de voci, mirosuri stătute, târşâit de paşi.

Jessica îşi observă fiul, întrebându-se pentru ce nu-i dezvăluise încă surpriza. Unde era Gurney Halleck? Gândul la Gurney o tulbură iarăşi, amintindu-i de zilele unui trecut mai tihnit – un trecut în care cunoscuse frumusețea şi dragostea, alături de tatăl lui Paul.

Stilgar aştepta în mijlocul unui alt grup, la celălalt capăt al pragului. Stătea tăcut, într-o atitudine plină de demnitate.

Nu se poate să-l pierdem pe omul acesta, gândi Jessica. *Planul lui Paul trebuie să reuşească. Orice alt deznodământ ar fi o tragedie ireparabilă.*

Străbătu pragul, trecu pe lângă Stilgar fără să se uite la el şi coborî în mijlocul mulţimii. Oamenii se dădură la o parte, lăsându-i cale liberă către Paul. În spatele ei, vocile amuţiră.

Cunoştea această tăcere – întrebările mute, smerenia în prezenţa Cucernicei Maici.

La apropierea ei, tinerii din jurul lui Paul se retraseră câţiva paşi şi, pentru o clipă, Jessica se simţi înfricoşată de respectul acesta nou pe care îl arătau faţă de el. *„Toţi cei ce se află mai prejos de tine îţi invidiază poziţia"*, spunea o axiomă Bene Gesserit. Dar nu vedea nici urmă de pizmă pe feţele tinerilor acestora. Respectul le era impus de efervescenţa religioasă a rolului de conducător al lui Paul. Şi Jessica îşi aminti o altă maximă Bene Gesserit: *„Profeţii sfârşesc aproape întotdeauna de moarte violentă."*

Paul se uită la ea.

— E timpul, spuse Jessica şi-i înmână cilindrul mesajului.

Unul dintre însoţitorii lui Paul, mai îndrăzneţ decât ceilalţi, aruncă o privire în direcţia lui Stilgar şi întrebă:

— Nu-l provoci, Muad'Dib? E vremea s-o faci. Oamenii or să te creadă laş dacă...

— Cine-ndrăzneşte să spună că-s laş? întrebă Paul. Mâna i se mişcă fulgerător către mânerul cristaiului.

O tăcere încordată se lăsă în grupul din jurul lui, apoi în întreaga grotă.

— Avem de rezolvat o problemă, spuse Paul, în timp ce îndrăznetul dinainte bătea în retragere. Se răsuci, îşi croi drum printre oameni, sări sprinten pe buza pragului şi se întoarse către mulţime.

— Rezolv-o! strigă cineva.

Se iscară murmure, şuşoteli.

Paul aşteptă să se facă linişte. Când zumzetul şi agitaţia se potoliră, îşi înălţă capul şi vorbi cu voce răsunătoare:

— V-ați săturat de așteptat.

Din nou, stătu și așteptă să înceteze strigătele de aprobare.

S-au săturat, într-adevăr, își spuse. Strânse cu putere cilindrul metalic, gândindu-se la conținutul mesajului dinăuntru. Mama sa i-l arătase, cu puțin timp înainte – un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Mesajul era cât se poate de clar: Rabban fusese abandonat, lăsat să se descurce cu resursele de care dispunea pe Arrakis. N-avea să mai primească nici ajutor, nici întăriri.

Paul își ridică din nou glasul:

— Părerea voastră e că a sosit momentul să-l provoc pe Stilgar la duel și să preiau conducerea! Mai înainte ca mulțimea să poată răspunde, adăugă: Chiar așa de prost îl credeți pe Lisan al-Gaib?

O liniște stupefiată puse stăpânire pe cei prezenți.

Îmbracă haina religioasă, gândi Jessica. *Bine face!*

— Așa-i datina, strigă brusc cineva.

Paul răspunse cu voce glacială, atent la curenții afectivi ai mulțimii:

— Datinile se schimbă.

Un glas agresiv se ridică dintr-un colț al peșterii:

— Noi hotărâm ce trebuie să se schimbe!

Din mulțime se auziră strigăte răzlețe de aprobare.

— Cum vreți, spuse Paul.

Și Jessica percepu intonațiile subtile ale Glasului, armonicile pe care ea îl învățase să le folosească.

— Voi veți hotărî, urmă el. Dar mai întâi trebuie să ascultați ce-am să vă spun.

Stilgar înaintă de-a lungul pragului. Chipul îi era impasibil.

— Așa e și datina, rosti el. Orice fremen are dreptul să vorbească și să-și spună părerea în Sfat. Paul-Muad'Dib este fremen.

— Binele tribului! Acesta-i lucrul cel mai de preț, nu? întrebă Paul.

Stilgar răspunse cu aceeași voce egală, demnă:

— Așa ni-s călăuziți pașii de când ne naștem.

— Foarte bine, zise Paul. Atunci răspundeţi-mi: Cine conduce ceata aceasta a tribului vostru? Şi cine conduce toate triburile şi toate cetele, prin mijlocirea instructorilor care au învăţat de la noi tainele de luptă?

Paul aşteptă, plimbându-şi privirea peste capetele oamenilor. Neprimind niciun răspuns, urmă:

— Stilgar conduce? El însuşi recunoaşte că nu. Sau conduc eu? Până şi Stilgar execută adesea ordinele mele, iar bătrânii cei mai înţelepţi între înţelepţi mă ascultă şi-mi acordă cinstirea cuvenită în Sfat.

Fremenii se agitară, dar continuară să tacă.

Paul întinse braţul spre silueta înveşmântată în roba neagră de cult a Jessicăi şi întrebă:

— Conduce cumva mama mea? Ştiţi cu toţii că Stilgar şi celelalte căpetenii îi cer sfatul când vor să ia o hotărâre importantă. Dar străbate Cucernica Maică întinderile nisipurilor sau conduce vreo razzia împotriva Harkonnenilor?

Paul observă expresiile descumpănite ale oamenilor din primele rânduri. În fundul grotei însă, se auziră iarăşi murmure mânioase.

A adoptat o tactică periculoasă, gândi Jessica. Apoi îşi aduse aminte de mesajul din cilindru şi de implicaţiile lui. Brusc, înţelese intenţia lui Paul: ataca frontal cele mai profunde incertitudini ale fremenilor. Dacă reuşea să le risipească, totul avea să urmeze de la sine.

— Nimeni nu vrea să recunoască un conducător fără provocare şi fără duel, nu? întrebă Paul.

— Aşa-i datina! strigă cineva.

— Care e scopul nostru? întrebă Paul. Să-l răsturnăm pe Rabban, bestia Harkonnen, şi să facem din lumea noastră un loc în care să putem trăi fericiţi împreună cu familiile noastre, fără să mai ducem vreodată lipsă de apă. Este sau nu este acesta scopul nostru?

— Un scop aspru are nevoie de mijloace aspre! îi răspunse o voce.

— Cine-şi azvârle cuţitul înainte de luptă? urmă netulburat Paul. Fără laudă şi fără nicio intenţie de provocare, vă spun că nimeni din grota asta, inclusiv Stilgar, nu mă poate învinge într-un duel. Stilgar însuşi a recunoscut lucrul ăsta.

L-a recunoscut pentru că știe că e adevărat, după cum și voi știți.

Din nou, răzbătură murmure de mânie.

— Mulți dintre voi s-au bătut cu mine în camerele de exercițiu, reluă Paul. Știți că nu-ncerc să mă umflu în pene. Spun ce spun pentru că-i un adevăr cunoscut tuturor și-ar fi stupid din partea mea să nu-l recunosc. Am învățat să lupt astfel cu mult înaintea voastră, iar dascălii mei au fost oameni mai duri decât cei mai duri războinici pe care i-ați cunoscut voi. Cum altfel credeți c-ar fi fost cu putință să-l înving pe Jamis, la o vârstă când băieții voștri nu se luptă decât în joacă?

Își folosește bine Glasul, gândi Jessica. *Dar Glasul nu-i de ajuns cu oameni ca aceștia. Sunt aproape imuni la controlul vocal. Trebuie să recurgă la logică.*

— Și-acum să ajungem la asta, spuse Paul. Deschise cilindrul și scoase banda făcută sul. E vorba de un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Autenticitatea lui este incontestabilă. Mesajul îi e adresat lui Rabban și menționează că cererea sa de noi trupe este respinsă, că recolta de mirodenie e cu mult inferioară cotei normale, că trebuie să smulgă Arrakisului mai multă mirodenie cu oamenii de care dispune.

Stilgar urcă lângă Paul.

— Câți dintre voi înțeleg ce-nseamnă asta? întrebă Paul. Stilgar a înțeles imediat.

— L-au abandonat pe Rabban! strigă cineva.

Paul vârî mesajul și cilindrul în cingătoare. Își desfăcu de la gât șnurul împletit din fire de shiga, scoase inelul care fusese agățat de el și îl ridică, arătându-l mulțimii.

— Inelul cu sigiliul ducal al tatălui meu, rosti el. Am jurat să nu-l port în deget decât în ziua în care-mi voi putea conduce oștile pe întregul Arrakis, revendicând fieful care-mi aparține de drept.

Își trase inelul pe deget, și-și încleștă pumnul.

Caverna se cufundă într-o tăcere de moarte.

— Cine-i Domn pe Arrakis? tună Paul. Își ridică pumnul. Eu! Eu domnesc asupra fiecărui centimetru pătrat de pe suprafața Arrakisului! Arrakisul e fieful Ducelui Atreides, cu voia sau fără voia Împăratului! I l-a dat tatălui meu, iar eu îl moștenesc de la tatăl meu!

Paul se ridică pe vârfuri, apoi se lăsă pe călcâie. Scrută chipurile fremenilor, sondându-le starea de spirit.

Încă puțin, gândi.

— Mulți oameni de-aici vor dobândi posturi importante pe Arrakis în ziua în care-mi voi reclama drepturile imperiale ce mi se cuvin. Stilgar e unul din ei. N-o s-o fac ca să-l cumpăr! N-o s-o fac nici în semn de recunoştinţă, deşi sunt şi eu unul dintre cei mulți care îi datorează viața. Nu! O s-o fac pentru că Stilgar e înțelept şi puternic. Pentru că ştie să-şi conducă oamenii după propria lui judecată, nu numai după litera legii. Credeți că-s prost? Credeți c-o să-mi retez brațul drept şi-o să-l las într-o baltă de sânge pe pardoseala peşterii ăsteia, numai ca să vă ofer vouă un spectacol de circ?

Îşi plimbă privirea de cremene peste fețele ridicate spre el.

— Care din voi îndrăzneşte să spună că nu sunt conducătorul de drept al Arrakisului? Cine vrea să dovedesc lucrul ăsta lăsând fără căpetenie fiecare trib fremen de pe cuprinsul ergului?

Alături, Stilgar îi aruncă o privire scurtă, întrebătoare.

— Cum aş putea să slăbesc puterea noastră tocmai când avem mai mult ca oricând nevoie de ea? strigă Paul. Sunt conducătorul vostru şi vă spun că-i timpul să-ncetăm a-i mai ucide pe cei mai buni dintre noi şi să-ncepem a-i ucide pe adevărații noştri duşmani – Harkonnenii!

Cu o mişcare fulgerătoare, Stilgar îşi scoase cristaiul şi-l aţinti către capetele oamenilor din grotă.

— Trăiască Ducele Paul-Muad'Dib! strigă cu voce puternică.

Un tunet asurzitor zgudui peştera, răsfrângându-se în zeci de ecouri a zeci de voci care scandau:

— Ya hya chouhada! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Ya hya chouhada!

„*Trăiască luptătorii lui Muad'Dib!*" traduse în gând Jessica. Oftă mulțumită. Evenimentele se desfăşuraseră conform scenariului pe care îl pusese la punct împreună cu Paul şi cu Stilgar.

Încetul cu încetul, vacarmul se potoli.

Când se făcu din nou liniște, Paul se întoarse spre Stilgar și spuse:

— Îngenunchează, Stilgar.

Stilgar îngenunche la marginea pragului.

— Dă-mi cristaiul, îi spuse Paul.

Stilgar îi întinse arma.

Asta nu făcea parte din plan, gândi Jessica.

— Repetă după mine, Stilgar, zise Paul și rosti cuvintele învestiturii așa cum le auzise de-atâtea ori pronunțate de tatăl său: Eu, Stilgar, primesc cuțitul acesta din mâinile Ducelui meu.

— Eu, Stilgar, primesc cuțitul acesta din mâinile Ducelui meu, spuse Stilgar și luă cuțitul cu lamă lăptoasă pe care Paul i-l oferea cu ambele mâini.

— Unde îmi va porunci Ducele meu, acolo va poposi lama acestui cuțit, rosti Paul.

Stilgar repetă formula cu voce egală, solemnă.

Amintindu-și modelul ceremoniei, Jessica își reținu lacrimile, scuturându-și capul. *Știu de ce face lucrul acesta*, gândi ea. *N-ar trebui să mă las pradă emoției.*

— Dedic această lamă cauzei Ducelui meu și morții dușmanilor săi, atât timp cât în venele noastre va curge sânge, spuse Paul.

Stilgar repetă după el.

— Sărută lama, îi ceru Paul.

Stilgar făcu întocmai, apoi, așa cum cerea datina fremenă, sărută mâna dreaptă a lui Paul. În sfârșit, la semnul acestuia, vârî cristaiul în teacă și se ridică în picioare.

Un murmur ca un suspin adânc străbătu mulțimea și Jessica auzi șoaptele: „Se împlinește profeția... O Bene Gesserit va arăta calea și o Cucernică Maică o va vedea...“ Apoi alte voci, mai departe: „Ne călăuzește prin fiul ei!“

— Stilgar rămâne conducătorul tribului, rosti Paul. Să înțelegeți cum trebuie lucrul acesta. El poruncește cu glasul meu. Ce vă va spune el, să fie ca și când v-aș fi vorbit eu.

Înțeleaptă decizie, gândi Jessica. *Căpetenia tribului nu trebuie să-și piardă autoritatea în fața celor care îi datorează supunere.*

Paul își coborî glasul și spuse:

— Stilgar, vom convoca Sfatul Conducătorilor. Trimite imediat curieri şi mesaje prin cielago. După ce rezolvi treaba asta, vino la mine împreună cu Chatt, Korba, Otheym şi alţi doi locotenenţi pe care ai să ţi-i alegi singur. Trebuie să punem la punct un plan de bătaie ca să putem prezenta Sfatului o victorie.

Paul îi făcu semn mamei sale să-l urmeze, coborî pragul şi porni prin mijlocul mulţimii către galeria centrală şi camerele de locuit care fuseseră amenajate acolo. În timp ce traversau peştera, zeci de mâini se întinseră să-l atingă, mai multe voci strigară:

— Cuţitul meu va poposi unde va porunci Stilgar, Paul-Muad'Dib!

— Condu-ne cât mai degrabă la luptă, Paul-Muad'Dib!

— Să udăm lumea noastră cu sângele Harkonnenilor!

Jessica simţea setea de luptă a oamenilor. Erau mai mult decât pregătiţi. *Pornim cu ei de pe culmi*, gândi.

De cum ajunseră într-una din camerele interioare, Paul îi făcu semn să ia loc, apoi spuse:

— Aşteaptă aici.

Apoi dispăru în spatele draperiilor care mascau un pasaj lateral.

Camera rămase cufundată în linişte. O linişte desăvârşită. Nici măcar zumzetul şoptit al pompelor eoliene care ventilau aerul din sietch nu răzbătea până aici.

S-a dus după Gurney, îşi spuse Jessica. Şi se miră ea însăşi de ciudatul amestec de emoţii care o încercau. Gurney şi muzica sa îi evocau zilele fericite de pe Caladan, viaţa paşnică dinaintea mutării pe Arrakis. Şi totuşi, lumea Caladanului aparţinea parcă memoriei unei alte persoane. Dar... în cei aproape trei ani care trecuseră, devenise parcă *într-adevăr* altă persoană. Iar gândul revederii lui Gurney o silea să reevalueze schimbările petrecute.

În dreapta ei, pe o mescioară, văzu serviciul de cafea al lui Paul – ibricul şi ceştile din aliaj de argint şi jasmin pe care le moştenise de la Jamis. Le privi îndelung, gândindu-se la nenumăratele mâini care atinseseră metalul strălucitor. De o lună, Chani era cea care-i servea lui Paul cafea din serviciul acesta.

Ce altceva, în afară de cafea, i-ar mai putea oferi unui Duce această femeie a deşertului? se întrebă. *Putere nu-i poate da. Nicio familie. Paul nu are decât o singură şansă reală: să se alieze cu o Casă Mare puternică, eventual chiar cu familia imperială. La urma urmei, Prinţesele încă nu-s măritate şi toate au urmat şcoli Bene Gesserit.*

Pentru o clipă, se imaginăde parte de asprimea Arrakisului, ducând un alt trai... Se gândi la puterea şi siguranța de care ar fi putut avea parte mama unui prinț-consort. Apoi îşi plimbă privirea peste draperiile groase care acopereau pereții de piatră ai grotei, îşi aminti cum călătorise până în locul acesta – gonind în mijlocul unei caravane de viermi, pe ale căror spinări se înălțau palanchine şi platforme încărcate până la refuz cu cele necesare campaniei pe care o pregăteau fremenii.

Cât timp va trăi Chani, Paul nu-şi va vedea datoria, gândi ea. *I-a dăruit un fiu. E de-ajuns.*

I se făcu dintr-odată dor de nepotul ei, de copilul care semăna atât de mult cu bunicul său... cu Ducele Leto. Îşi lipi palmele de obraji, începu respirația rituală menită să calmeze emoțiile şi să limpezească gândurile. Apoi se aplecă înainte, îndoindu-şi corpul din mijloc şi execută cu evlavie exercițiul de pregătire a trupului pentru imperativele minții.

Îşi dăduse imediat seama că hotărârea lui Paul de a-şi stabili postul de comandă în Peştera Păsărilor fusese o alegere ideală. Locul era cum nu se poate mai potrivit, iar la nord se afla Pasul Vânturilor, cu satul său fortificat, situat într-o dolină înconjurată de stânci. Era un sat important. Un sat de meşteşugari şi tehnicieni, centrul de care depindea un întreg sector defensiv al Harkonnenilor.

Din spatele draperiilor se auzi o tuse uşoară. Jessica îşi îndreptă bustul, trase adânc aer în piept, expiră încet.

— Intră, spuse apoi.

Draperiile se separară şi Gurney Halleck pătrunse, cu un salt, în încăpere. Jessica îi zări doar o singură clipă fața pe care era întipărit un rânjet straniu. În clipa următoare, Gurney trecu în spatele ei şi, vârându-i un braț vânjos sub bărbie, o ridică în picioare cu o smucitură brutală.

— Gurney, zăpăcitule, ce te-a apucat? exclamă ea.

Apoi simți între coaste vârful unui cuțit și un fior de gheață, ieșind parcă din vârful acela, îi străbătu trupul. Înțelese imediat că Gurney vrea s-o omoare. *Pentru ce?* Nu putu să-și imagineze niciun motiv. Știa că Gurney nu era capabil de trădare. Dar nici nu se îndoia vreo clipă de intenția lui. Gândurile i se învolburară. Omul acesta nu putea fi învins cu una, cu două. Omul acesta era un ucigaș care știa să evite Glasul, care știa să pareze orice figură de luptă, care cunoștea toate vicleșugurile legate de moarte și violență. Era un instrument la a cărui perfecționare contribuise chiar ea, cu sfaturi și sugestii subtile.

— Credeai c-ai scăpat, vrăjitoareo? mârâi Gurney.

Jessica nu apucă să se gândească la implicațiile întrebării și să încerce să-i găsească răspuns. Draperiile se dădură în lături și Paul intră în cameră.

— Iată-l, dar, ma...

Tăcu brusc, simțind încordarea din încăpere.

— Rămâi unde ești, Domnia-Ta, spuse Gurney.

— Ce...

Paul își scutură capul, încercând să înțeleagă.

Jessica dădu să vorbească, dar simți brațul lui Gurney apăsându-i cu putere grumazul.

— Ai să vorbești când o să-ți dau eu voie, vrăjitoareo, zise Gurney. Și n-ai să spui decât ceea ce vreau s-audă și fiul tău. Acum, fii atentă! Să nu-ncerci vreuna din loviturile tale istețe, pentru că la cel mai mic semn de așa ceva îți înfig cuțitul ăsta în inimă din simplu reflex. Să vorbești cu voce egală. Să nu cumva să-ți încordezi sau să-ți miști anumiți mușchi – știi tu care. Și să ai grijă... să ai mare grijă ce faci, dacă vrei să mai ai parte de câteva secunde de viață. Pentru că te asigur că numai de ele te vei mai putea bucura.

Paul făcu un pas înainte.

— Gurney, bătrâne, ce te-a...

— Stai pe loc! șuieră Gurney. Încă un pas și-ai s-o vezi moartă!

Mâna lui Paul alunecă spre mânerul cristaiului. Vorbi cu glas măsurat, înfricoșător:

— Te sfătuiesc să te explici, Gurney.

— Am făcut legământ s-o ucid pe cea care ți-a trădat tatăl, spuse Gurney. Crezi că l-aș putea uita vreodată pe omul care m-a salvat din lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, pe omul care mi-a redat libertatea, viața, onoarea... pe omul care mi-a acordat prietenia lui? *Prietenia* lui! Lucrul pe care l-am prețuit mai presus de orice! Cea care l-a aruncat în ghearele morții pe omul acela se află acum în fața cuțitului meu. Nimeni n-o să mă împiedice s-o...

— Greșești amarnic, Gurney, zise Paul.

Iar Jessica gândi: *Vasăzică asta era! Ce ironie!*

— Greșesc? făcu Gurney. Așa crezi? Atunci să-ți spună chiar ea. Dar nu înainte de-a o avertiza că numai să mă-ncredințez că acuzația asta-i întemeiată am mituit, am spionat și-am înșelat zeci de oameni. Și nu-nainte de-a o-nștiința că o parte a istoriei am aflat-o chiar de la căpitanul gărzii lui Harkonnen, după ce-l îndopasem cu semuta.

Jessica simți brațul lui Gurney slăbindu-și o idee strânsoarea, dar înainte de-a apuca să rostească vreo vorbă, Paul spuse:

— Yueh a fost trădătorul. Ți-o spun odată pentru totdeauna, Gurney. Am toate dovezile. Dovezi incontestabile. Yueh a trădat. Nu mă interesează cu ce ți-ai alimentat bănuiala – pentru că de altceva nu poate fi vorba – dar dacă-i faci vreun rău mamei mele...

Își trase cristaiul din teacă, îl ținu la vedere și încheie:

— ...te omor.

— Yueh era medic condiționat, ripostă Gurney. Era garantat spre a sluji Case Regale. Yueh n-ar fi putut să trădeze.

— Cunosc o cale prin care condiționarea poate fi anihilată, zise Paul.

— Dovada, scrâșni Gurney.

— Dovada nu-i aici, spuse Paul. E în Sietch Tabr, departe în sud, dar dacă...

— Vrei să-mi întinzi o cursă, mârâi Gurney și brațul său strânse mai tare gâtul Jessicăi.

— Nu-ți întind nicio cursă, Gurney, spuse Paul și tristețea cumplită din glasul său sfâșie inima Jessicăi.

— Am văzut cu ochii mei mesajul găsit asupra unui agent Harkonnen, zise Gurney. Am citit negru pe alb că...

— Şi eu l-am văzut, îl întrerupse Paul. Mi l-a arătat tatăl meu în noaptea în care mi-a explicat că nu putea fi decât o stratagemă a Harkonnenilor, ca să-l determine s-o suspecteze pe femeia iubită.

— Aşa! exclamă Gurney. Şi n-ai...

— Taci, spuse Paul cu glas surd şi egal, dar mai poruncitor decât orice glas pe care-l auzise vreodată Jessica.

Stăpâneşte Controlul Mare! gândi ea.

Braţul pe care Gurney i-l petrecuse în jurul gâtului începuse să tremure. Vârful cuţitului său se mişca nesigur.

— Spui c-ai auzit şi-ai văzut! rosti Paul. Atunci să-ţi spun eu ce n-ai auzit şi ce n-ai văzut. N-ai auzit-o pe mama plângându-şi bărbatul în puterea nopţii. Nu i-ai văzut fulgerele din ochi atunci când vorbeşte de moartea tuturor Harkonnenilor.

Asculta, aşadar, gândi Jessica. Lacrimile îi împăienjeniră vederea.

— Şi nu ţi-ai amintit lecţiile învăţate în lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, urmă Paul. Zici că preţuiai mai presus de orice prietenia tatălui meu?! Atunci cum de n-ai fost în stare să faci deosebire între Harkonnen şi Atreides? Cum de n-ai adulmecat o capcană Harkonnen după duhoarea pe care-o împrăştia-n jur? Cum de n-ai învăţat că loialitatea Atreizilor se cumpără cu dragoste, în timp ce moneda Harkonnenilor e ura? Cum de n-ai putut să pricepi adevărata natură a acelei trădări?

Gurney bolborosi:

— Dar Yueh...

— Dovada pe care-o avem este mesajul pe care ni l-a lăsat chiar Yueh şi în care îşi mărturiseşte fapta, spuse Paul. Îţi jur lucrul ăsta în numele dragostei pe care ţi-o port – dragoste pe care n-am s-o reneg nici după ce-o să te las mort pe podeaua camerei ăsteia.

Ascultând cuvintele fiului ei, Jessica se miră de clarviziunea judecăţilor lui, de profunzimea inteligenţei lui.

— Tatăl meu avea un adevărat instinct pentru prieteni, zise Paul. Îşi dăruia dragostea cu zgârcenie, dar nu dădea greş niciodată. Avea însă o slăbiciune. Nu-nţelegea mecanismul urii. Credea că dacă cineva îi urăşte pe Harkonneni n-ar

putea să-l trădeze. Îi aruncă mamei sale o privire scurtă. Ea știe toate astea. I-am transmis mesajul tatălui meu – faptul că nu s-a îndoit de dragostea ei nicio clipă.

Jessica simți că-și pierde controlul, își mușcă buza. Observase atitudinea formală, rigiditatea fiului ei și înțelesese cât îl costau pe Paul aceste cuvinte. O copleși o dorință năvalnică de a se repezi la el, de a-i apăsa capul la pieptul ei... așa cum nu făcuse niciodată. Dar brațul care îi strângea gâtul nu mai tremura. Și vârful cuțitului de sub omoplații ei era din nou imobil și decis.

— Unul dintre cele mai cumplite momente din viața unui copil, spuse Paul, este acela în care descoperă că tatăl și mama sa sunt ființe umane împărtășind o dragoste din care el nu poate gusta cu adevărat. Este o deziluzie, dar în același timp o revelație a faptului că lumea există *acolo* și *aici*, și că în lumea aceasta suntem singuri. E un moment al adevărului. Și nu poți să eviți acest adevăr. L-am *auzit* pe tatăl meu cum vorbea despre mama. Nu ea l-a trădat, Gurney.

Jessica își regăsi vocea și zise:

— Gurney, dă-mi drumul.

Vorbise pe un ton normal, fără nicio inflexiune menită să exploateze slăbiciunile agresorului... dar brațul lui Gurney se retrase. Jessica se apropie de Paul, se opri înaintea lui, fără să schițeze niciun gest de atingere.

— Paul, rosti ea, există și alte momente de revelație cumplită în universul acesta. Adineaori am înțeles ce-am făcut. Am înțeles că te-am folosit, și te-am transformat, și te-am manevrat ca să te fac să urmezi calea aleasă de mine... calea pe care trebuia s-o aleg – dacă asta poate să fie o scuză – pentru că așa îmi dicta propria mea educație. Înghiți cu greu nodul care i se pusese în gât, își înălță capul, privi în ochii fiului ei. Paul... Vreau să te rog să faci ceva pentru mine: alege calea fericirii. Femeia asta a ta... această femeie a deșertului... însoară-te cu ea, dacă dorești lucrul ăsta. Treci peste oricine, peste orice, dacă vrei să faci asta. Alege-ți tu calea pe care o vrei. Eu...

Tăcu brusc, auzind bolboroselile din spatele ei.

Gurney!

Observă privirea lui Paul și se-ntoarse.

Gurney nu se mişcase din loc, dar îşi vârâse cuţitul în teacă, îşi desfăcuse mantia la piept, dezvelind luciul cenuşiu al unui distrai ieftin, din cele pe care sietchurile le vindeau traficanţilor.

— Omoară-mă, îţi spun! bâigui cu glas înfundat Gurney. Scoate-ţi cuţitul şi loveşte-mă, ca să sfârşim odată! Mi-am spurcat numele. L-am trădat pe Ducele meu! Pe cel mai bun...

— Calmează-te! spuse Paul.

Gurney îl privi cu ochi ficşi.

— Încheie-ţi mantia şi nu te mai da în spectacol. Te-ai prostit destul pentru astăzi.

— Ucide-mă, când îţi spun! răcni ca turbat Gurney.

— Încetează! În câte privinţe mă crezi idiot? Trebuie să repet circul ăsta cu fiecare om de care am nevoie?

Gurney se uită la Jessica, vorbi cu glas oropsit, rugător – un glas care suna straniu în gura lui:

— Atunci, te rog pe Domnia-Ta, Doamnă... ucide-mă.

Jessica se apropie de el şi-l prinse cu amândouă mâinile de umeri.

— Gurney, de ce insişti să crezi că Atreizii trebuie să-i ucidă pe cei ce li-s dragi?

Încet, îi desprinse din degete marginile desfăcute ale veşmântului, îi acoperi pieptul, încheie copcile mantiei.

Gurney bolborosi năuc:

— Dar... eu...

— Credeai că o faci pentru odihna sufletului lui Leto, spuse ea, şi te stimez pentru asta.

— Doamnă! izbucni Gurney. Îşi înfipse bărbia în piept strângându-şi pleoapele ca să pună stavilă lacrimilor.

— Să considerăm toată povestea asta ca pe o neînţelegere între prieteni vechi, zise Jessica şi Paul percepu inflexiunile alintătoare din vocea ei. Ce-a fost a trecut. Să fim bucuroşi că o asemenea neînţelegere nu se va mai ivi niciodată între noi.

Gurney îşi deschise ochii umezi, strălucitori şi se uită la ea.

— Gurney Halleck pe care l-am cunoscut eu, urmă Jessica, mânuia cu aceeaşi măiestrie şi spada, şi balisetul. Dar eu îl admiram mai mult pe omul balisetului. Oare-şi mai aminteşte

acel Gurney Halleck cu câtă plăcere îi ascultam, uneori ore-n șir, cântecele? Mai ai balisetul, Gurney?

— Am unul nou, răspunse Gurney. Un instrument cu susur dulce, de pe Chusuk. Nu-i semnat, dar sună ca un Varota autentic. Bănuiesc că-i făcut de unul din discipolii lui Varota, care.... Se întrerupse deodată și privi aiurit. Ce tot îndrug, Doamnă? M-au apucat gângurelile, când...

— Nu-s gângureli, Gurney, interveni Paul. Se apropie de el și de mama sa, apoi adăugă: Nu-s gângureli, ci bucurii împărtășite prietenilor. Ți-aș fi recunoscător dac-ai vrea să-i cânți mamei ceva. Planurile de luptă mai pot s-aștepte puțin. Oricum, tot nu vom întreprinde nimic până mâine.

— Atunci să... să-mi aduc balisetul, spuse Gurney. L-am lăsat în galerie.

Trecu iute pe lângă ei și dispăru în spatele draperiilor.

Paul își lăsă o mână pe brațul mamei sale și îl simți tremurând.

— S-a terminat, mamă, îi spuse.

Jessica nu se mișcă, dar îi aruncă o privire piezișă.

— S-a terminat?

— Fireşte. Gurney n-o să...

— Gurney? A... da.

Jessica își lăsă privirea în jos.

Perdelele foșniră și Gurney reintră cu balisetul în mână. Începu să-l acordeze, evitându-le privirile. Draperiile și carpetele din odaie absorbeau sunetele, dând instrumentului o sonoritate caldă și intimă.

Paul își conduse mama către o pernă, ajutând-o să se așeze. Îl frapă subit aspectul îmbătrânit al chipului ei – cutele incipiente ale uscăciunii deșertului, ridurile de la colțurile ochilor voalați de albastru.

E obosită, gândi el. *Trebuie să găsim o cale ca să-i mai reducem din sarcini.*

Gurney luă un acord.

Paul îi aruncă o privire rapidă și spuse:

— Eu... am de rezolvat niște treburi. Să mă aștepți aici.

Gurney dădu din cap. Părea absent, cu mintea aiurea... ca și când în clipa aceea s-ar fi aflat departe, sub cerul liber

al Caladanului, cu ochii aţintiţi la ghemotoace albe de nori prevestitori de ploaie.

Paul făcu un efort, se întoarse spre draperii şi ieşi în galerie. Îl auzi pe Gurney începând o melodie şi se opri un moment să asculte cântecul care ajungea la el în surdină.

Vii şi livezi,
Hurii cu sânii rotunzi,
Şi-o cupă plină în mână...
De ce să mă gândesc la războaie
Şi munţi prefăcuţi în ţărână?
De ce am lacrimi în ochi?

Atâtea paradisuri aşteaptă,
Şi-atâta belşug e în ele,
Doar să-ntind mâna...
De ce să mă gândesc la atacuri
Şi la otrăvuri în vin?
De ce-mi simt povara de ani?
Ale dragostei braţe mă-mbie
Spre nespuse-ncântări
Şi extazuri de Eden...
De ce-mi amintesc de vechile răni,
De trecute păcate...
De ce-mi dă târcoale spaima în somn?

Din faţă, de după colţul galeriei, apăru cu un aer grăbit un curier fedaykin. Avea gluga mantiei dată pe spate şi colierul distraiului desfăcut, semn că venise chiar atunci din deşert.

Paul îl opri cu un gest al mâinii, lăsă să cadă draperiile exterioare, apoi se îndreptă către el.

Omul făcu o plecăciune, cu mâinile împreunate la piept, ca şi când ar fi salutat o Cucernică Maică sau o Sayyadina.

— Muad'Dib, rosti el, conducătorii au început să sosească la Sfat.

— Deja?

— Sunt cei pe care i-a chemat Stilgar mai înainte, când a crezut că...

Dădu din umeri.

— Înțeleg, spuse Paul.

Aruncă o privire înapoi, către locul din care răzbăteau, abia auzite, acordurile balisetului şi vechiul cântec preferat al mamei sale. Vreme de-o clipă, se gândi la combinația aceea stranie de melodie veselă şi cuvinte triste, apoi spuse:

— Trebuie să vină Stilgar cu alți câțiva oameni. Îndrumă-i la mama mea.

— O să-i aştept aici, Muad'Dib, răspunse curierul.

— Da... da, bine.

Îl lăsă pe fedaykin şi porni cu paşi iuți către adâncurile cavernei, către locul care exista în fiecare asemenea adăpost – grota de lângă bazinul de colectare a apei. În grota aceea se afla micul shai-hulud, creatura atrofiată prin oprirea silită a creşterii, vietatea care nu măsura mai mult de nouă metri şi care era ținută captivă de un şanț circular plin cu apă. Apa era otravă pentru făuritor, de îndată ce acesta depăşea stadiul vectorului biologic pe care îl constituia micul făuritor. Iar înecarea făuritorului era secretul cel mai bine păzit al fremenilor, deoarece din această uniune lua naştere Apa Vieții, otrava pe care nu putea s-o transforme decât o Cucernică Maică.

Paul luase hotărârea în momentul eliberării de tensiunea pericolului care o amenințase pe mama sa. Niciuna din cărămizile întrezărite ale viitorului nu îi dezvăluise acest moment de pericol asociat cu persoana lui Gurney Halleck. Viitorul – norul întunecat al viitorului – în care întregul Univers se prăvălea către un nex clocotitor, îl împresura ca o lume fantomatică.

Trebuie să-l văd, gândi el.

Încetul cu încetul, organismul său dobândise o oarecare imunitate față de mirodenie şi din cauza aceasta viziunile lui preştiente deveniseră din ce în ce mai rare... din ce în ce mai şterse. Soluția i se părea evidentă.

O să înec făuritorul. Şi vom vedea dacă sunt într-adevăr Kwisatz Haderach – dacă pot supraviețui acestei încercări căreia îi supraviețuiesc Cucernicele Maici.

Iar în cel de-al treilea an al Războiului Deşertului, Paul-Muad'Dib zăcu singur în Peştera Păsărilor, în spatele draperiilor kiswa care acopereau intrarea uneia din grotele interioare. Ca un mort zăcu, prins în mrejele revelaţiilor zămislite de Apa Vieţii. Căci fiinţa lui plutea dincolo de hotarele timpului, dusă de otrava care dă viaţă. Astfel se adeveri profeţia cum că Lisan al-Gaib va putea fi în acelaşi timp mort şi viu.

Fragment din „Legendele Arrakisului"
de prinţesa Irulan

Se crăpa de ziuă. Chani escalada faleza ce mărginea bazinul Habbanya, trăgând cu urechea la bâzâitul surd al topterului care o adusese din sud şi care zbura acum către unul din ascunzişurile amenajate în imensitatea deşertului. În jurul ei, oamenii din escortă se distanţaseră, răzleţindu-se printre stânci, ca să preîntâmpine orice pericol. Îi rugase s-o lase singură cu gândurile sale şi ei dăduseră ascultare rugăminţii tovarăşei lui Muad'Dib, mamei primului său născut.

De ce m-a chemat înapoi? se întreba Chani. *Spunea că trebuie să rămân în sud, cu micul Leto şi cu Alia.*

Îşi sumeţi mantia, sări cu uşurinţă peste un prag de piatră şi continuă să urce în penumbră cărăruia vizibilă doar celui născut şi trăit în deşert. Grohotişul mărunt îi alunecă de sub tălpi. Chani dansă pe suprafaţa nesigură şi se străduí să-şi concentreze atenţia la coordonarea mişcărilor.

Dificultatea urcuşului îi alungă o parte din temerile pe care i le treziseră atitudinea taciturnă şi mohorâtă a fedaykinilor din escortă şi faptul că fusese adusă cu unul din preţioasele

toptere capturate de la Harkonneni. Simți un val de emoție la gândul apropiatei întâlniri cu Paul-Muad'Dib... cu Usul al ei. Pe întregul cuprins al deşertului, numele său devenise strigăt de luptă: „*Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!*" Dar pentru ea, Muad'Dib era alt bărbat... cu alt nume. Era iubitul tandru, tatăl fiului ei.

O siluetă înaltă îşi făcu apariția pe piscul stâncii din față şi-i făcu semn să se grăbească. Chani iuți pasul. Auzi păsările care vesteau zorii chemându-se între ele, înălțându-se în văzduh. Spre est, zarea se luminase.

Omul de pe culme nu era din escorta ei. I se păru totuşi că-i recunoaşte mişcările şi ținuta şi se întrebă: *Otheym*? Când se apropie, recunoscu, în lumina tot mai puternică, fața latăşi turtită a locotenentului fedaykin. Gluga nu-i era prinsă în copci, iar masca filtrului îi atârna slobod – ținuta obişnuită pentru ieşirile de scurtă durată.

— Grăbeşte-te, şuieră el şi o luă înainte, coborând cu paşi repezi în crevasa secretă care ducea către peşteră. În curând se face lumină, îi şopti în timp ce ridica marginea prelatei de izolare, lăsând-o să treacă. În ultima vreme, Harkonnenii patrulează în disperare prin zona asta. Nu putem risca să ne descopere tocmai acum.

Pătrunseră în galeria îngustă a intrării în Peştera Păsărilor. În fața lor se aprinseră câteva licurigloburi. Otheym o luă grăbit înainte, adresându-i-se peste umăr:

— Urmează-mă. Repede!

Străbătură galeria, trecură printr-o altă uşă etanşă în altă galerie şi apoi, printre draperii grele, în încăperea care, pe vremea când Peştera Păsărilor nu era decât o tabără de odihnă peste zi, fusese alcovul Sayyadinei. Covoare groase şi perne acopereau pardoseala. Pe fiecare dintre draperiile lungi care mascau pereții era țesută emblema şoimului roşu. Un vraf de hârtii răspândite pe un birou scund de campanie, aşezat lateral, răspândeau încă aroma mirodeniei din care fuseseră fabricate.

Cucernica Maică şedea singură, lângă peretele opus intrării. Îşi înalță capul, adresându-le privirea aceea introspectivă care îi înfiora pe neinițiați.

Otheym îşi împreună palmele şi spuse:

— Am adus-o pe Chani.

Făcu o plecăciune, dispărând în spatele draperiilor.

Iar Jessica se întrebă: *Cum să-i spun lui Chani?*

— Ce-mi mai face nepotul? rosti cu glas cumpătat.

Formalisme, gândi Chani şi imediat o năpădiră din nou toate temerile. *Unde e Muad'Dib? De ce n-a venit să mă întâmpine?*

— E bine sănătos, mamă, răspunse. L-am lăsat, împreună cu Alia, în grija lui Harah.

„*Mamă*“, gândi Jessica. *Da, salutul formal îi dă dreptul să-mi spună aşa. Mi-a dăruit un nepot.*

— Am auzit că sietchul Coanua i-a trimis în dar stofă, zise ea.

— Da. O stofă frumoasă.

— Mi-aduci vreun mesaj de la Alia?

— Mesaj, nu. Dar sietchul s-a mai liniştit, acum că ceilalți au început să accepte miracolul pe care îl reprezintă.

De ce trage de timp? se întrebă Chani. *De vreme ce-au trimis un topter să mă aducă, trebuie să fie vorba de ceva foarte urgent. Iar noi stăm şi schimbăm fraze politicoase*!

— O să folosim o parte din stofa aceea nouă ca să-i facem haine micului Leto, spuse Jessica.

— Cum doreşti, mamă, încuviință Chani. Îşi plecă ochii şi întrebă: Ce-i nou pe câmpul de luptă?

Aşteptă răspunsul cu o expresie impasibilă, sperând ca Jessica să nu remarce vicleşugul – întrebarea rostită doar pentru a încerca să aducă vorba despre Paul-Muad'Dib.

— Noi victorii, răspunse Jessica. Rabban a încercat să obțină un armistițiu. Trimişii i-au fost întorşi cu trupurile golite de apă. În câteva sate de prin doline, Rabban s-a arătat mai îndurător... a mai uşurat jugul oamenilor. Acum însă e prea târziu. Poporul ştie că face totul de frica noastră.

— Aşadar se adeveresc spusele lui Muad'Dib, zise Chani.

Se uită lung la Jessica, străduindu-se să-şi înăbuşe temerile.

I-am pronunțat numele şi nu-mi răspunde. Nu i se poate citi nimic în piatra smălțuită a feței... dar se ține prea dreaptă, prea nemişcată. De ce tace? Ce s-a întâmplat cu Usul?

— Mi-ar plăcea să fiu acum în sud, spuse Jessica. Oazele erau tare frumoase când am plecat de-acolo. Tu nu tânjeşti după ziua în care toate ţinuturile vor putea să-nflorească la fel?

— E frumos în sud, într-adevăr, murmură Chani. Dar şi suferinţa-i mare.

— Suferinţa e preţul victoriei, rosti Jessica.

Mă pregăteşte pentru suferinţă? se întrebă Chani. Ezită, apoi spuse:

— Multe femei jinduiesc la bărbaţii lor. S-a iscat invidie când s-a aflat c-am fost chemată în nord.

— Eu te-am chemat, zise Jessica.

Chani îşi simţi bătăile inimii ca pe nişte ciocane. Fu cât pe ce să-şi lipească palmele de urechi, ca să nu audă ce îi va spune Jessica. Se stăpâni şi reuşi să vorbească cu voce calmă:

— Mesajul era semnat Muad'Dib.

— Eu l-am semnat aşa, în prezenţa locotenenţilor lui. A fost un subterfugiu dictat de necesităţi.

Şi Jessica gândi: *E curajoasă. Ştie să-şi ţină firea chiar şi când o copleşeşte spaima. Da. Poate că e, într-adevăr, cea de care avem nevoie acum.*

Doar o notă infimă de resemnare răzbătu în glasul lui Chani când se hotărî să vorbească:

— Acum poţi să-mi spui ceea ce trebuie spus.

— Aveam nevoie de prezenţa ta ca să mă ajute să-l readuc la viaţă pe Paul, rosti Jessica şi gândi: *Asta e! Am spus exact ce trebuia să spun. SĂ-L READUC LA VIAŢĂ. I-am dat de înţeles că Paul n-a murit, dar că viaţa îi e în pericol.*

Chaniei nu-i trebui decât o clipă ca să se calmeze.

— Ce-aş putea să fac? întrebă.

Îi venea să sară la Jessica, s-o zgâlţâie şi să ţipe: *Du-mă la el!* Dar aşteptă în tăcere răspunsul.

Jessica spuse:

— Bănuiesc că Harkonnenii au izbutit să strecoare printre noi un agent ca să-l otrăvească pe Paul. E singura explicaţie plauzibilă. Otrava-i cu totul neobişnuită. I-am analizat sângele prin cele mai elaborate metode, dar n-am descoperit nicio urmă.

Chani căzu în genunchi.

— Otravă? Se chinuie? Pot să...

— E inconştient. Procesele vitale îi sunt atât de încetinite, încât nu pot fi detectate decât prin tehnici din cele mai rafinate. Mi se încrâncenă carnea când mă gândesc ce s-ar fi întâmplat dacă n-aş fi fost eu cea care l-a descoperit. Pentru un ochi neformat pare mort.

— Nu m-ai chemat aici numai din bunătate, zise încet Chani. Te cunosc, Cucernică Maică. Ce crezi c-aş putea face eu, peste ceea ce-ţi stă în putinţă?

E curajoasă, frumoasă şi... ah, extrem de perspicace, gândi Jessica. *Ar fi fost o vrednică Bene Gesserit.*

— Chani, spuse, poate n-o să-ţi vină să crezi, dar nu ştiu exact de ce te-am chemat. A fost un instinct... o intuiţie... M-am gândit, pur şi simplu: „Cheam-o pe Chani.“

Şi pentru prima dată, Chani citi pe chipul Jessicăi suferinţă. Mărturisirea durerii modificase instantaneu privirea introspectivă.

— Am făcut tot ce-am putut, tot ce-am ştiut, reluă Jessica. Ţi-ar fi greu să-ţi închipui cât de mult depăşeşte acest *tot*... ceea ce se presupune în mod obişnuit că înseamnă tot. Şi totuşi... n-am reuşit.

— Vechiul lui tovarăş, Halleck... n-ar putea fi el trădătorul?

— Gurney?! Nu!

Cele două cuvinte făceau cât o conversaţie şi Chani percepu în ele ecoul căutărilor, al încercărilor... al amintirii unor vechi erori... Negaţia fusese categorică.

Chani se ridică în picioare, îşi netezi mantia care purta încă urmele călătoriei şi ale mersului prin deşert.

— Du-mă la el, spuse.

Jessica se sculă de pe pernă şi trecu printre perdelele care acopereau peretele din stânga.

Chani o urmă, pătrunzând într-o cămăruţă care servise odată drept magazie şi ai cărei pereţi de piatră erau acum mascaţi cu draperii grele. Paul era întins pe un pat de campanie, în fundul încăperii. Un licuriglob solitar, aflat deasupra capului său, îi lumina faţa. Trupul îi era acoperit până la piept cu o mantie neagră. Braţele dezgolite erau imobile, întinse

de-o parte şi de alta a corpului. Părea gol pe sub mantie. Pielea lui avea un aspect neted şi rigid, ca ceara. Zăcea neclintit.

Chani îşi reprimă dorinţa de a se arunca asupra lui. Toate gândurile i se îndreptară subit la fiul ei – la Leto. Şi îşi aminti în clipa aceea că, odinioară, Jessica trecuse şi ea printr-o încercare asemănătoare – în timp ce viaţa bărbatului iubit era ameninţată, se văzuse silită să nu se gândească decât la salvarea fiului... Se simţi deodată puternic legată de femeia de lângă ea. Întinse orbeşte mâna, apucă mâna Jessicăi şi o strânse înfrigurată. Degetele celelalte îi răspunseră cu o încleştare violentă, aproape dureroasă.

— Trăieşte, rosti Jessica. Te asigur că trăieşte. Dar firul vieţii lui este atât de subţire, încât abia poate fi observat. Unele căpetenii au şi început să murmure, să spună că în mine nu mai vorbeşte Cucernica Maică, ci mama fiului mort... că nu vreau să dau tribului apa sa.

— De când zace aşa? întrebă Chani. Îşi retrase mâna din mâna Jessicăi şi înaintă spre mijlocul încăperii.

— De trei săptămâni. O săptămână întreagă, prima săptămână, am tot încercat să-l readuc în simţiri. Apoi au urmat adunări, discuţii... investigaţii. Pe urmă am trimis după tine. Fedaykinii îmi sunt devotaţi. Altminteri n-aş fi putut să întârzii...

Îşi umezi buzele cu limba, dar tăcu, privind-o pe Chani care se apropia de patul în care zăcea fiul ei.

Chani se opri în dreptul lui Paul, îi contemplă chipul – tuleiele bărbii tinereşti, linia arcuită a sprâncenelor, nasul subţire, pleoapele închise... Trăsăturile erau atât de calme... Dar imobile, rigide.

— Cum se hrăneşte? întrebă.

— Trebuinţele cărnii lui sunt atât de reduse, încât n-a avut încă nevoie de hrană, răspunse Jessica.

— Câţi ştiu ce s-a-ntâmplat?

— Doar aghiotanţii săi, câţiva conducători, fedaykinii şi, firește, cel care i-a administrat otrava.

— Nu există niciun indiciu asupra identităţii sale?

— Niciunul. Şi nu fiindcă n-am căutat.

— Fedaykinii ce spun?

— Fedaykinii cred că Paul se află într-o transă sacră, adunându-şi puterile sfinte pentru bătălia finală. M-am străduit să le întreţin această credinţă.

Chani îngenunche lângă pat şi se aplecă deasupra lui Paul. Simţi imediat o deosebire în aerul din imediata apropiere a feţei... Dar nu era decât izul de mirodenie, omniprezentul iz de mirodenie care impregna traiul fremenilor. Şi totuşi...

— Voi nu v-aţi născut cu mirodenie în voi, aşa cum ne-am născut noi, spuse ea. Nu s-ar putea ca trupul lui să se fi răzvrătit împotriva unei doze prea mari de mirodenie în mâncare?

— Toate reacţiile alergice sunt negative, răspunse Jessica.

Închise ochii ca să nu mai vadă scena, dar şi pentru că o copleşise brusc oboseala. *De când n-am mai dormit?* se întrebă. *De mult timp, de prea mult timp...*

— Când preschimbi Apa Vieţii, spuse Chani, te cufunzi în propriul tău trup, te serveşti de percepţia ta interioară. Ţi-ai folosit această percepţie ca să-i analizezi sângele?

— E sânge fremen normal. Perfect adaptat hranei şi condiţiilor de viaţă de pe Arrakis.

Chani se lăsă pe călcâie, silindu-şi judecata să-i alunge teama, studiind concentrată chipul lui Paul. Era o tehnică pe care o învăţase observându-le cu atenţie pe Cucernicele Maici. Timpul putea fi aservit minţii. Trebuia doar să-ţi concentrezi întreaga atenţie asupra unui singur gând.

— E vreun făuritor pe-aici? întrebă după câteva clipe.

— Sunt mai mulţi, răspunse Jessica cu un aer obosit. În ultimul timp nu ne-au lipsit niciodată. Fiecare victorie trebuie binecuvântată. Fiecare ceremonie dinaintea unui raid...

— Dar Paul-Muad'Dib nu lua parte la ceremonii, o întrerupse Chani.

Jessica dădu din cap, ca pentru sine. Îşi aminti sentimentele ambivalente ale fiului ei cu privire la drogul din mirodenie şi la percepţia preştientă pe care o provoca.

— De unde ştii? întrebă.

— Aşa se spune.

— Se spun prea multe, rosti posomorâtă Jessica.

— Adu-mi puţină Apă de făuritor nepreschimbată!

Jessica tresări la auzul tonului poruncitor, apoi observă concentrarea intensă a lui Chani şi spuse:

— Îndată.

Ieşi să cheme un acvar.

Chani continuă să-l privească cu ochi ficşi pe Paul. *Dacă a încercat să facă asta...* gândi. *Şi e în stare să fi încercat.*

Jessica reveni, îngenunche lângă ea, întinzându-i o cană plină. Mirosul înţepător al otrăvii se răspândi în jurul lor. Chani îşi înmuie un deget în lichid şi-l apropie de nasul lui Paul.

Pielea de la rădăcina nasului fremătă vag. Încet, foarte încet, nările se dilatară.

Jessica scăpă o exclamaţie înfundată.

Chani atinse cu degetul umed buza de sus a lui Paul.

Şi el inspiră deodată. Adânc, întretăiat.

— Ce faci? întrebă cu glas gâtuit Jessica.

— Taci! Trebuie să preschimbi puţină apă sfinţită. Iute!

Fără să şovăie, Jessica duse cana la gură şi sorbi o cantitate mică.

Paul deschise brusc ochii. O privi ţintă pe Chani.

— Nu-i nevoie să transforme Apa, spuse el. Vocea îi era slabă, dar distinctă.

Jessica, cu cele câteva picături de lichid pe limbă, îşi simţi organismul animându-se, convertind otrava aproape în mod automat. În uşoara elevaţie pe care o declanşa întotdeauna procesul, percepu fluxul vital al fiului ei – o radiaţie pe care simţurile i-o înregistrară instantaneu.

Şi în clipa aceea, înţelese.

— Ai băut apă sfinţită! rosti ea înspăimântată.

— O picătură, răspunse Paul. Doar... o singură picătură.

— Cum de-ai putut să fii atât de nesăbuit? izbucni ea.

— E fiul tău, spuse Chani.

Jessica o fulgeră cu privirea.

Buzele lui Paul schiţară un zâmbet. Un zâmbet cald, plin de înţelegere.

— Ascultă ce spune iubita mea, zise el. Ascult-o, mamă. Ea ştie.

— Ceea ce pot face alţii poate face şi el, murmură Chani.

— Când am luat picătura în gură, spuse Paul, când i-am simțit mirosul și gustul... când mi-am dat seama ce efect avea asupra mea, am știut că voi putea face ceea ce ai făcut tu, mamă. Starețele voastre Bene Gesserit vorbesc despre Kwisatz Haderach... Dar ele nici măcar n-ar putea bănui în câte locuri am fost eu. N-au trecut decât câteva minute și... Se întrerupse deodată, privind-o pe Chani cu un aer perplex. Chani? Ce cauți aici? Parcă trebuia să... Ce faci aici?

Încercă să se ridice în coate. Chani îl împinse înapoi, cu blândețe.

— Usul, iubitul meu. Te rog.

— Mă simt sleit, murmură el. Privi în jurul lui. De când sunt aici?

— De trei săptămâni, răspunse Jessica. Ai zăcut într-o comă atât de profundă, încât s-ar fi zis că-ți pierduseși scânteia vieții.

— Nu se poate... Abia acum o clipă am luat...

— O clipă pentru tine, trei săptămâni de spaimă pentru mine, zise Jessica.

— N-a fost decât o singură picătură, murmură el. Dar am transformat-o. Am preschimbat Apa Vieții.

Și mai înainte ca Jessica sau Chani să-l poată împiedica, își înmuie mâna în cana pe care o lăsaseră lângă el, pe podea, și o duse la gură, sorbind lichidul rămas în căușul palmei.

— Paul! țipă Jessica.

El o prinse de mână, adresându-i un rânjet ca de hârcă. Apoi își proiectă întreaga conștiință spre ea.

Raportul nu era la fel de blând, de egal, de cuprinzător, pe cât fusese cu Alia și cu bătrâna Cucernică Maică, în Sietch Tabr... dar era un raport: o împărtășire a întregii ființe. Jessica se simți zdruncinată, apoi secătuită. Încercă să se ascundă în propria ei minte, căci o cuprinsese spaima de fiul ei.

Paul rosti cu voce puternică:

— Vorbeați de un loc în care nu puteți să pătrundeți. Locul în care nu poate privi nicio Cucernică Maică... Arată-mi locul acela!

Jessica își scutură violent capul, căci gândul era de ajuns ca să se îngrozească.

— Arată-mi-l! porunci el.

— Nu!

Dar nu reuşi să-i scape. Strivită de forţa lui cumplită, îşi închise ochii şi se concentră asupra ei înseşi, coborî în direcţia-cufundată-în-beznă.

Conştiinţa lui Paul o învălui, pătrunse împreună cu ea în întuneric. Jessica întrezări vag locul, mai înainte ca mintea să i se opacizeze de groază. Fără să ştie de ce, întreaga ei fiinţă se cutremură de ceea ce doar întrevăzuse – o genune în care urla vântul şi fulgerau scântei, în care se dilatau şi se contractau inele de lumină, în care şiruri de forme albe, tumefiate, pluteau deasupra şi dedesubt şi de jur-împrejurul luminilor, purtate de beznă şi de vântul care venea de niciunde.

Brusc, deschise ochii şi întâlni privirea fixă a fiului ei. Paul o ţinea încă de mână, dar înspăimântătorul raport încetase. Încercă să-şi potolească tremurul trupului. Paul îşi retrase mâna. Jessicăi i se păru că i se smulge o cârjă. Se clătină, fu cât pe ce să cadă, dar Chani sări în picioare şi o susţinu.

— Cucernică Maică! şopti ea. Ce ai?

— Sunt obosită, îngăimă Jessica. Sunt... obosită.

— Aici, o călăuzi Chani. Stai jos.

O ajută să se aşeze pe una din pernele de lângă perete.

Braţele tinere şi puternice i se părură Jessicăi o binecuvântare. Se agăţă de ele.

— A văzut, într-adevăr, Apa Vieţii? întrebă Chani, desprinzându-se din încleştarea Jessicăi.

— A văzut-o, şopti Jessica.

Mintea i se zbuciuma şi i se învârtejea încă în urma contactului. Era ca şi cum ar fi păşit pe pământ stabil, după săptămâni petrecute pe o mare bântuită de hulă. O simţi pe Bătrâna Cucernică Maică din străfundurile fiinţei ei... Le simţi pe toate celelalte... Treze, agitate:

„*Ce-a fost asta? Ce s-a întâmplat? Ce era locul acela?*"

Dar mai puternic decât orice, dominant, un singur gând: fiul ei era Kwisatz Haderach. Fiul ei era cel care putea fi în mai multe locuri deodată. Era realitatea născută din visul Bene Gesserit. Dar realitatea aceasta era departe de a-i aduce pacea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Chani.

Jessica îşi scutură capul.

Paul spuse cu glas măsurat:

— Există în fiecare din noi o forţă ancestrală care ia şi o forţă ancestrală care dă. Unui bărbat nu-i este prea greu să vadă în el însuşi locul în care sălăşluieşte forţa ce ia, dar îi este aproape cu neputinţă să contemple forţa ce dă, fără a se transforma în altceva decât bărbat. În cazul femeii, situaţia este exact invers.

Jessica îşi ridică privirea şi văzu că Chani îl asculta pe Paul fără să-şi ia ochii de la ea.

— Înţelegi, mamă? întrebă Paul.

Ea nu putu decât să-şi mişte încet capul.

— Lucrurile acestea din noi sunt atât de vechi, urmă Paul, încât au rădăcini în fiecare celulă din trupul nostru. Ele sunt cele care ne formează. Poţi să-ţi spui în sinea ta: „Da, înţeleg cum vine asta.“ Dar când priveşti în tine şi eşti confruntat cu forţa brută a propriei tale vieţi... abia atunci vezi pericolul. Atunci înţelegi că te-ar putea copleşi. Pentru Cel-care-dă, primejdia cea mai mare este forţa ce ia. Pentru Cel-care-ia, primejdia este forţa ce dă. Poţi fi strivit la fel de uşor şi dacă dai şi dacă iei.

— Dar tu, fiul meu, întrebă Jessica, eşti dintre cei care dau sau dintre cei care iau?

— Eu sunt un pivot, răspunse el. Nu pot să dau fără să iau şi nu pot să iau fără...

Tăcu brusc aţintindu-şi privirea spre peretele din dreapta.

Chani simţi o adiere în obrazul stâng, se întoarse, văzu draperiile căzând la locul lor.

— Era Otheym, spuse Paul. A auzit.

Şi lui Chani i se păru că recepţionează o părticică din preştiinţa care sălăşluia în Paul. Ştiu „ceva-ce-avea-să-se-întâmple“ ca şi când s-ar fi întâmplat deja. Otheym avea să vorbească despre ceea ce văzuse şi auzise. Alţii aveau să răspândească vestea menită să se întindă ca un incendiu. Paul-Muad'Dib nu este ca ceilalţi oameni, ca ceilalţi bărbaţi. Aşa avea să se spună. Paul-Muad'Dib e bărbat, dar poate vedea Apa Vieţii întocmai ca o Cucernică Maică. Nu mai încape nicio îndoială. Este într-adevăr Lisan al-Gaib.

— Ai văzut viitorul, Paul, spuse Jessica. Nu vrei să ne spui şi nouă ce-ai văzut?

— N-am văzut viitorul, răspunse el. Am văzut Prezentul. Se ridică anevoie în capul oaselor, refuzând cu un gest scurt ajutorul lui Chani şi spuse: De jur-împrejurul Arrakisului, spaţiul geme de navele Ghildei.

Jessica percepu în glasul lui certitudinea şi se cutremură.

— A venit însuşi Împăratul Padişah, urmă Paul. Îşi ridică ochii spre tavanul de piatră al camerei. Însoţit de Dreptvorbitoarea sa favorită şi de cinci legiuni de sardaukari. A venit şi bătrânul Baron Vladimir Harkonnen, împreună cu Thufir Hawat şi şapte nave înţesate cu toţi mercenarii pe care a putut să-i adune. Trupele de intervenţie ale tuturor Caselor Mari sunt alături de ei. Stau cu toţii deasupra noastră... Aşteaptă.

Chani dădu încet din cap, incapabilă să-şi ia ochii de la Paul. Expresia lui stranie, tonul monoton al vocii sale, privirea pe care o îndreptase spre ea şi care părea că trece prin ea... o fascinau. Continuă să-l privească încremenită, copleşită de venerație.

Jessica îşi înghiţi nodul din gât şi întrebă:

— Ce anume aşteaptă?

Paul se uită la ea.

— Ca Ghilda să le îngăduie să debarce. Ghilda ar abandona pe Arrakis orice forţă care ar ateriza fără autorizaţia ei.

— Ghilda ne apără? întrebă Jessica.

— Să ne apere? Ghilda însăşi a provocat totul, răspândind zvonuri despre ceea ce facem aici şi reducând preţurile transporturilor de trupe până la nivelul la care chiar şi Casele cele mai sărace aşteaptă acum alături de ceilalţi să ne atace şi să ne prade.

Jessica îl privi stupefiată. Nu percepuse în glasul său nici nelinişte, nici resemnare. Dar nu se îndoia de adevărul spuselor lui – vorbise cu aceeaşi intensitate ca în noaptea când îi dezvăluise acea cărare a viitorului care îi călăuzise în mijlocul fremenilor.

Paul inspiră adânc şi spuse:

— Mamă, va trebui să transformi o cantitate mai mare de Apă. Avem nevoie de catalizator. Chani, o patrulă de cercetare să pornească imediat... în căutarea unei mase de premirodenie.

Știți ce s-ar întâmpla dacă am inunda cu Apa Vieții o masă de premirodenie?

O clipă, Jessica îi cântări vorbele. Apoi înțelese.

— Paul! şopti cu glas gâtuit.

— Apa Morții, rosti el. S-ar declanşa o reacție în lanț. Arătă cu degetul pardoseala încăperii. Moartea s-ar răspândi fulgerător printre făuritorii cei mici, suprimând un vector al ciclului biologic din care fac parte mirodenia şi făuritorii. Arrakisul s-ar preface într-un deşert adevărat – fără mirodenie şi fără făuritori.

Chani îşi duse mâinile la gură, năucită de blasfemia pe care o rostise Paul.

— Cel ce poate distruge un lucru controlează cu adevărat acel lucru, spuse Paul. Noi putem distruge mirodenia.

— Ce-i mai reține pe ghildari? şopti Jessica.

— Mă caută pe mine, răspunse Paul. Vă dați seama? Cei mai destoinici navigatori ai Ghildei, oamenii care pot sonda timpul, ca să afle ruta cea mai sigură pentru cele mai iuți transspațiale, mă caută... mă caută cu toții... şi nu-s în stare să mă găsească. Cum tremură! Şi-au dat seama că le-am aflat taina! Îşi ridică brațul şi-şi ține palma în dreptul ochilor. Fără mirodenie sunt orbi!

Chani îşi regăsi calmul.

— Spuneai că vezi *prezentul!*

Paul se întinse din nou, iscodind imensul *prezent* ale cărui limite se prelungeau în viitor şi în trecut, luptându-se să-şi mențină percepția, simțind că efectul drogului începe să se destrame.

— Du-te şi fă ce ți-am spus, murmură. Viitorul devine la fel de cețos pentru mine ca şi pentru Ghildă. Hotarele viziunii se îngustează. Totul se concentrează în locul acesta, în locul în care se află mirodenia... în locul în care n-au îndrăznit să intervină până acum... pentru că intervenind în locul acesta ar fi riscat să piardă ce le era mai scump. Dar acum sunt disperați... Toate cărările se pierd în beznă.

Şi au venit zorii zilei în care Arrakisul a stat în centrul Universului şi a fost axul roţii ce trebuia să se învârtească.

Fragment din „Deşteptarea Arrakisului"
de prinţesa Irulan

— Aruncă şi tu o privire! şopti Stilgar.

Paul se lungi lângă el, în crenelul dintre stâncile de pe creasta Scutului de Piatră, şi-şi lipi un ochi de ocularul telescopului fremen. Oleobiectivul era aţintit asupra unei şalande interstelare. Masiva latură estică a navei sclipea în lumina soarelui care abia răsărise în bazinul de la poalele stâncilor, în timp ce pe flancul opus, cufundat în umbră, mai pâlpâiau încă punctele galbene ale hublourilor, unde continuau să ardă licurigloburile aprinse peste noapte. În spatele navei, Arrakeenul scânteia rece sub razele soarelui nordic.

Paul îşi dădu seama că nu şalanda era motivul tulburării lui Stilgar, ci construcţia pentru care şalanda era doar turnul central: un imens campament de metal, înalt de mai multe etaje şi formând un cerc cu diametrul de o mie de metri la baza şalandei, un cort alcătuit din nenumărate petale metalice suprapuse – cantonamentul provizoriu al Maiestăţii Sale Imperiale, Împăratul Padişah Shaddam IV, şi al celor cinci legiuni de sardaukari care îl însoţeau.

Din locul în care stătea ghemuit în stânga lui Paul, Gurney Halleck observă:

— Are nouă niveluri. Încap ceva sardaukari înăuntru!

— Cinci legiuni, spuse Paul.

— S-a luminat de-a binelea, şuieră Stilgar. N-are rost să te mai expui, Muad'Dib. Să ne retragem în spatele stâncilor.

— Sunt în perfectă siguranţă aici, zise Paul.

— Nava e echipată cu rachete, îl preveni Gurney.

— Ne cred protejați cu scuturi defensive, replică Paul. Şi chiar dacă ne-ar zări, nu şi-ar irosi muniția pe trei siluete neidentificate.

Roti telescopul, exploră peretele opus al bazinului, observând stâncile brăzdate de cicatrice – urmele atâtor morminte ale soldaților tatălui său. Pentru un moment, avu impresia că simte prezența umbrelor acelor soldați, ieşiți să privească evenimentele. Toate forturile şi oraşele Harkonnenilor fuseseră ocupate de fremeni sau rupte de centru, ca nişte ramuri retezate de pe o tulpină şi lăsate să se usuce. Numai bazinul acesta şi oraşul din mijlocul său mai erau încă în mâinile inamicului.

— S-ar putea să trimită câteva toptere, dacă ne reperează, insistă Stilgar.

— N-au decât, răspunse Paul. Astăzi putem face şi noi risipă de toptere... şi în afară de asta, ştim că vine furtuna.

Întoarse telescopul în direcția terenului de debarcare al Arrakeenului, observând fregatele Harkonnen aliniate pe pistele de decolare şi steagul Companiei CHOAM, care fâlfâia uşor pe catargul din fața lor. Îşi dădu seama cât de disperată era Ghilda dacă îngăduise doar debarcarea acestor două grupuri, menținându-le pe celelalte în rezervă. Ghilda se comporta ca un om care încearcă nisipul cu vârful piciorului, ca să-i măsoare temperatura înainte de a-şi întinde cortul.

— Mai e ceva de văzut? întrebă Gurney. Ar cam fi cazul să ne adăpostim. Se apropie furtuna.

Paul privi din nou uriaşul campament din bazin.

— Şi-au adus până şi femeile, rosti el. Şi valeții, şi slugile... Ah, dragul meu Împărat, cât de sigur eşti de victorie!

— Văd nişte oameni pe poteca secretă, anunță Stilgar. Cred că se-ntorc Otheym şi Korba.

— E-n regulă, Stil, spuse Paul. Plecăm imediat.

Aruncă o ultimă privire prin telescop la navele înalte din vale, la scânteietorul cort metalic, la oraşul nemişcat, la fregatele mercenarilor Harkonnen. Apoi se strecură de-a-ndăratelea pe după stânci. Postul de la telescop fu preluat de una din santinelele fedaykine.

Paul se ridică în picioare şi coborî în depresiunea joasă de pe suprafața falezei. Locul măsura vreo treizeci de metri în diametru şi era adânc de trei metri – o formațiune naturală a stâncilor pe care fremenii o camuflaseră cu o copertină translucidă. De jur-împrejurul unui tunel săpat în peretele din dreapta erau grupate echipamentele unei stații de radiocomunicații. Gărzile fedaykine se desfăşuraseră şi aşteptau ordinul de atac al lui Muad'Dib.

Doi oameni se iviră la gura tunelului din spatele grupului de transmisiuni şi începură să le vorbească fedaykinilor de lângă instalație.

Paul îi aruncă o privire lui Stilgar, făcând un semn în direcția nou-veniților.

— Vezi ce-au raportat, Stil.

Stilgar se depărtă.

Paul se ghemui lângă peretele de piatră, îşi destinse muşchii, îşi îndreptă spatele. Îl văzu pe Stilgar trimițându-i pe cei doi curieri înapoi în tunelul din stâncă şi se gândi la coborâşul anevoios prin galeria aceea îngustă, pe care o sfredeliseră cu atâta trudă oamenii săi şi care ducea până la suprafața bazinului.

Stilgar reveni.

— Ce era aşa de important de n-au putut să trimită un cielago? întrebă Paul.

— Îşi păstrează zburătoarele pentru bătălie, răspunse Stilgar. Privi pieziş către instalația de radio, apoi se uită iarăşi la Paul. Nu cred că-i bine să folosim nici măcar aparate cu undă compactă, Muad'Dib. Ne-ar putea dibui dacă fac relevmentul emisiei.

— În curând or să fie prea ocupați ca să mai aibă timp să ne dibuie, replică Paul. Ce-au raportat oamenii?

— Sardaukarii noştri domesticiți au fost eliberați la capătul Prăpastiei Vechi şi sunt în drum spre stăpânul lor. S-au instalat lansatoarele de rachete şi restul armamentului cu proiectile. Oamenii s-au desfăşurat conform ordinelor. A fost o treabă de rutină.

Paul îşi plimbă privirea de jur-împrejur, examinându-i pe fedaykini în lumina difuză filtrată prin copertina de camuflaj.

I se părea că timpul se târa ca o insectă parcurgând anevoie suprafața expusă a unei stânci.

— Sardaukarii noştri au de mers pe jos o bucăţică bună de drum până ce vor putea să cheme un transportor, spuse Paul. Sunt supravegheaţi?

— Supravegheaţi, răspunse Stilgar.

În stânga lui Paul, Gurney Halleck îşi drese glasul.

— N-ar fi mai bine să ne retragem într-un loc mai sigur?

— Nu există asemenea loc, zise Paul. Buletinul meteorologic ne e tot favorabil?

— Vine o străbunică de furtună, spuse grav Stilgar. N-o simţi, Muad'Dib?

— Aerul pare destul de încărcat, încuviinţă Paul. Dar aş vrea să fiu sigur că ne putem bizui pe vreme.

— Furtuna va ajunge aici într-o oră, spuse Stilgar. Arătă cu capul către falia din care observaseră ampatamentul Împăratului şi fregatele Harkonnenilor. Au aflat şi ei. Nu-i niciun topter în văzduh. Au acoperit şi-au ancorat totul. Probabil că le-au dat de veste prietenii lor din spaţiu.

— Au mai încercat vreo ieşire? întrebă Paul.

— Nimic, după debarcarea de azi-noapte, răspunse Stilgar. Dar ştiu că suntem aici. Cred că aşteaptă un moment prielnic.

— Momentul prielnic îl hotărâm noi, spuse Paul.

Gurney privi în sus şi mormăi:

— Dacă ne vor lăsa *ei*.

— Flota aia va rămâne în spaţiu, rosti Paul.

Gurney clătină neîncrezător din cap.

— N-au de ales, zise Paul. Putem distruge mirodenia. Ghilda n-ar îndrăzni să-şi asume un asemenea risc.

— Omul e mai periculos ca oricând atunci când e disperat, spuse Gurney.

— Dar noi nu suntem disperaţi? interveni Stilgar.

Gurney îl privi încruntat.

— Tu n-ai trăit cu visul fremen, i se adresă Paul. Stil se gândeşte la toată apa pe care-am irosit-o pe mite, la anii prin care-am prelungit astfel aşteptarea acelei zile în care Arrakisul va putea să-nflorească. Nu-i interpreta greşit...

— Mda, mormăi Gurney.

— De ce-i așa mohorât? întrebă Stilgar.

— Întotdeauna e mohorât înainte de luptă, îi răspunse Paul. E singura stare de spirit, singura dispoziție pe care și-o îngăduie Gurney în asemenea clipe.

Încet, un rânjet de lup lăți fața lui Gurney, dezvelind două șiruri albe de dinți deasupra apărătorii de bărbie a distraiului.

— Sunt mohorât fiindcă mi-e gândul la sărmanele suflete ale Harkonnenilor pe care-o să-i omorâm nespovediți.

Stilgar râse scurt.

— Vorbește ca un fedaykin.

— Gurney e un fedaykin înnăscut, spuse Paul. Și gândi: *Da, mai bine să flecărească, decât să se frământe până ce ne vom măsura puterile cu forțele din câmpie.* Se uită la falia din peretele stâncii, apoi la Gurney. Observă că fața soldatului-trubadur se întunecase din nou.

— Neliniștea subminează puterea, murmură Paul. Tu mi-ai spus lucrul ăsta odată, Gurney.

— Duce, zise Gurney, nu mă neliniștește decât o singură problemă: armamentul atomic. Dacă-l vei folosi ca să deschizi o breșă în Scutul de...

— Cei de sus nu vor îndrăzni să ne atace cu arme atomice, îi tăie vorba Paul. Nu vor îndrăzni... pentru că nu pot risca să ne ofere un prilej ca să distrugem unica sursă de mirodenie din Univers.

— Dar injoncțiunea referitoare la...

— Injoncțiunea! exclamă Paul sarcastic. Nu injoncțiunea, ci frica ține Casele Mari la respect, nelăsându-le să se-ncaiere între ele cu arme atomice. Termenii Marii Convenții sunt cât se poate de limpezi: „Folosirea armelor atomice împotriva ființelor umane va atrage după sine obliterarea planetară.“ Noi o să atacăm Scutul de Piatră, nu ființe umane.

— Discutabil clenci, obiectă Gurney.

— Chițibușarii de sus vor fi de acord cu orice clenci, spuse Paul. Să nu mai vorbim despre asta.

Își întoarse capul. I-ar fi plăcut să se simtă și el convins de ceea ce spusese. Schimbă repede vorba.

— Ce-i cu locuitorii orașului? Sunt pe poziții?

— Da, răspunse cu jumătate de gură Stilgar.

Paul îl privi fix.

— Ce te frământă?

— N-am fost niciodată încredințat că se poate avea totală încredere într-un orășean, mormăi Stilgar.

— Și eu am fost orășean, replică Paul.

Stilgar încremeni. Sângele îi năvăli în obraji.

— Muad'Dib știe că nu m-am referit...

— Știu la ce te-ai referit, Stil. Dar pe un om nu trebuie să-l judeci după ceea ce crezi tu că va face, ci după ceea ce face în realitate. Orășenii aceștia au sânge fremen în vene. Numai că n-au învățat încă să rupă lanțurile robiei. O să-i învățăm noi.

Stilgar dădu din cap și spuse cu voce posomorâtă:

— Viața ne-a obișnuit să gândim astfel, Muad'Dib. În Câmpia Funebră am învățat să-i disprețuim pe cei din grabene și doline.

Paul se uită la Gurney, observând că acesta îl privea cu ochi imobili pe Stilgar.

— Gurney, spuse, explică-i de ce i-au izgonit sardaukarii pe orășeni de la casele lor.

— Un truc vechi, Duce. S-au gândit că refugiații ne vor fi o povară.

— Ultimele gherile s-au petrecut cu atât de mult timp în urmă, încât cei mari au uitat cum să li se împotrivească, zise Paul. Sardaukarii ne-au făcut jocul. Au batjocorit femeile din orașe, și-au împodobit steagurile cu capetele bărbaților care li s-au opus. Dar au provocat astfel o epidemie de ură în sânul unei populații care, în alte condiții, ar fi privit inevitabila bătălie doar ca pe o neplăcere de proporții mai mari... al cărei rezultat urma să fie, probabil, înlocuirea unui stăpân cu altul. Sardaukarii au recrutat în favoarea noastră, Stilgar.

— Orășenii par, într-adevăr, destul de înverșunați, admise Stilgar.

— Ura lor este proaspătă și acută, întări Paul. Iată de ce-i folosim ca trupe de șoc.

— Vor suferi însă pierderi enorme, rosti Gurney.

Stilgar încuviință cu o mișcare a capului.

— Oamenii din vale știu ce-i așteaptă, spuse Paul. I-am avertizat. Dar ei mai știu că fiecare sardaukar pe care-l ucid

va fi unul mai puțin contra noastră. Pentru că, vedeți voi, oamenii din vale au acum pentru ce să-şi dea viața. Au descoperit că sunt un popor. S-au deşteptat.

Santinela care veghea la telescop scoase o exclamație înfundată. Paul se repezi la gura faliei şi întrebă:

— Ceva nou în bazin?

—Vânzoleală mare, Muad'Dib, şuieră santinela. În preajma monstrului de metal în formă de cort. Dinspre Bordura de Vest şi-a făcut apariția un vehicul de suprafață. Parcă s-ar fi năpustit un şoim asupra unui cuib de potârnichi de stâncă.

— Au luat legătura cu prizonierii noştri sardaukari, spuse Paul.

— Au împrejmuit cu un scut defensiv întregul teren de debarcare, continuă santinela. Aerul tremură până dincolo de zona silozurilor în care-şi țin mirodenia.

— Acum au aflat cu cine au de-a face, mârâi Gurney. Să tremure lighioanele de Harkonneni şi să-şi muşte mâinile la gândul că mai trăieşte un Atreides.

Paul îi spuse fedaykinului de la telescop:

—Stai cu ochii pe catargul de pavilion al navei Împăratului. Dacă arborează culorile mele...

— Fii sigur că n-o vor face, zise Stilgar.

Paul observă expresia nedumerită a lui Stilgar, şi-i explică:

— Dacă Împăratul îmi acceptă revendicările, trebuie să semnalizeze restaurând pe Arrakis steagul Atreizilor. În cazul ăsta, vom aplica planul al doilea şi nu-i vom ataca decât pe Harkonneni. Sardaukarii vor sta deoparte şi ne vor lăsa să ne răfuim între noi.

— Nu mă prea pricep la treburi dintr-astea care se fac pe alte lumi, spuse Stilgar. Am auzit de ele, dar nu-mi vine-a crede că...

— Nu-i nevoie să te pricepi ca să ştii ce vor face, îl întrerupse Gurney.

— Înalță un steag nou pe nava cea mare, anunță santinela. Un steag galben... cu un cerc negru şi roşu în mijloc.

— Subtilă soluție, murmură Paul. Steagul Companiei CHOAM.

— Acelaşi steag l-au arborat şi navele celelalte, urmă fedaykinul.

— Nu pricep, făcu Stilgar.

— O soluţie subtilă, într-adevăr, i se adresă Gurney, şi-i explică: Dacă Împăratul ar fi înălţat steagul Atreides, ar fi fost nevoit să respecte toate consecinţele acestei decizii. Sunt prea mulţi martori. Dacă ridică pe catargul său baniera Harkonnen, însemnă că ne declară făţiş război. Dar nu! El arborează zdreanţa CHOAM-ului. Gurney îşi aţinti degetul către cer. Le-arată celor de colo unde-i profitul. Le dă de-nţeles că nu-i pasă dacă pe Arrakis domneşte un Atreides sau altcineva.

— Când va atinge furtuna Scutul? întrebă Paul.

Stilgar se depărtă, vorbi cu unul din fedaykinii de lângă instalaţia de radio. După câteva clipe se întoarse şi spuse:

— Foarte curând, Muad'Dib. Mai curând decât ne aşteptam. Şi-i o stră-străbunică de furtună... Poate chiar mai năprasnică decât doreai!

— E furtuna mea, rosti Paul şi observă veneraţia întipărită pe chipurile fedaykinilor care îl ascultau. Nici dac-ar zgudui lumea-ntreagă, n-ar putea fi mai năprasnică decât mi-o doresc eu. Va izbi Scutul din plin?

— Destul ca să nu se poată face deosebire, răspunse Stilgar.

Din tunelul care cobora în bazin se ivi un curier.

— Sardaukarii şi patrulele Harkonnen se repliază, Muad'Dib, vesti omul.

— Îşi dau seama că nisipul pe care-l va aduce furtuna va reduce la zero vizibilitatea în interiorul bazinului, spuse Stilgar. Îşi închipuie că şi noi vom fi la ananghie.

— Atrage-le atenţia trăgătorilor noştri să-şi fixeze bine ţintele înainte de pierderea vizibilităţii, ordonă Paul. Să zdrobească nasul fiecărei nave din vale, de îndată ce furtuna va fi neutralizat scuturile.

Se apropie de peretele stâncii, dădu la o parte un colţ al copertinei de camuflaj şi cercetă văzduhul. Pe cerul întunecat goneau deja vârtejuri lungi de nisip spulberat. Trase la loc prelata şi spuse:

— Oamenii noştri pot începe să coboare, Stil.

— Nu vii cu noi? întrebă Stilgar.

— Am să mai aştept puțin aici, împreună cu fedaykinii.

Stilgar ridică din umeri, apoi, aruncându-i o privire cu înțeles lui Gurney, se îndreptă spre gura tunelului, dispărând în întuneric.

— Gurney, las în seama ta declanşarea exploziei care va sparge faleza Scutului, spuse Paul. Ai să te descurci?

— Ba bine că nu!

Paul îi făcu semn unui locotenent fedaykin şi ordonă:

— Otheym să înceapă evacuarea patrulelor de pază din zona exploziei. Să nu mai rămână nimeni acolo până după impactul furtunii.

Omul se înclină scurt, apoi dispăru după Stilgar.

Gurney se apropie de falia din stâncă şi-i spuse fedaykinului de la telescop:

— Fii atent la peretele sudic. Va rămâne descoperit până în clipa în care-l vom arunca în aer.

— Trimite un cielago cu semnalul orei exacte, ordonă Paul.

— Nişte vehicule se îndreaptă chiar acum spre peretele sudic, anunță omul de la telescop. Au încercat să tragă cu proiectile de încercare. Ai noştri folosesc scuturile individuale, aşa cum ai ordonat. Aha! Maşinile s-au oprit.

În tăcerea care se lăsă brusc, Paul auzi demonii vântului urlând deasupra stâncilor – avangarda furtunii. O ploaie măruntă de nisip se revărsă prin crăpăturile copertinei. Apoi, o rafală turbată izbi prelata şi-o smulse cu totul.

Paul le făcu semn fedaykinilor să se adăpostească şi alergă la oamenii de la instalația radio, urmat de Gurney. Paul se ghemui lângă transmisionişti.

Unul din ei spuse:

— O stră-stră-străbunică de furtună, Muad'Dib!

Paul aruncă o privire spre cerul acoperit şi spuse:

— Gurney, să fie evacuați observatorii de pe peretele sudic.

Trebui să repete ordinul, strigând ca să acopere urletul crescând al furtunii.

Gurney dispăru în tunel.

Paul îşi ajustă obrăzarul şi-şi strânse mai tare gluga distraiului.

Gurney reapăru.

Paul îi atinse umărul, apoi îi arătă declanşatorul instalat la gura tunelului, în spatele transmisioniştilor. Gurney se chirci lângă dispozitiv şi rămase nemişcat, cu o mână pe mânerul de comandă, cu ochii la Paul.

— Nu mai recepţionăm niciun mesaj, anunţă unul dintre transmisionişti. Paraziţii acoperă totul.

Paul dădu din cap, fără să-şi ia ochii de la cadranul cronografului de pe panoul instalaţiei. După o clipă, îi aruncă o privire rapidă lui Gurney, îşi ridică mâna, reveni la cadran. Acul se târa pe ultimul arc de cerc.

— Acum! strigă Paul şi-şi coborî fulgerător braţul.

Gurney apăsă mânerul declanşatorului.

Li se păru că trece o secundă întreagă până ce simţiră cutremurul stâncii de sub ei. Un tunet prelung se adăugă urletului furtunii.

Fedaykinul de la telescop apăru lângă Paul cu instrumentul sub braţ.

— Scutul a fost spart, Muad'Dib! raportă el. Furtuna izbeşte în plin bazinul şi artileriştii noştri au deschis focul.

Vreme de-o clipă, Paul îşi imagină uraganul care mătura suprafaţa bazinului, sarcina electrostatică a zidului de nisip distrugând scuturile defensive din tabăra inamicului.

— Furtuna! strigă cineva. Să ne adăpostim, Muad'Dib!

Paul îşi veni în fire, simţind pe pielea descoperită a obrajilor arsura acelor de nisip. *Am intrat în horă*, gândi. Cuprinse cu braţul umerii unuia dintre transmisionişti, strigându-i la ureche:

— Lăsaţi echipamentul aici! Mai avem o instalaţie-n tunel.

Apoi se simţi tras înapoi, înconjurat de trupurile protectoare ale fedaykinilor. Se strecurară cu toţii în interiorul tunelului, merseră un moment prin galeria în care vuietul furtunii de afară răzbătea înfundat, dădură un colţ, pătrunseră într-o încăpere mică, cu tavanul iluminat de licurigloburi şi din care se deschidea alt tunel.

În grotă se afla un transmisionist cu aparatele sale.

— O grămadă de paraziți, se plânse omul.

O pală de vânt învârtejind fire mărunte de nisip pătrunse în încăpere.

— Etanşați tunelul! strigă Paul.

Ordinul fu executat cu repeziciune. Apoi se lăsă o tăcere încordată.

— Galeria care coboară în bazin e accesibilă? întrebă Paul.

Un fedaykin dispăru în goană să controleze, se întoarse şi raportă:

— Explozia a provocat câteva prăbuşiri, dar tehnicienii spun că se va putea trece. Au început să curețe locul cu laserele.

— Du-te şi spune-le să-l curețe cu mâinile! porunci Paul. La capătul celălalt mai sunt încă scuturi active!

— Se lucrează cu grijă, Muad'Dib, îl asigură omul, dar se duse totuşi să transmită ordinul.

Transmisioniştii de afară trecură pe lângă ei, cărându-şi în spate echipamentul.

— Le-am spus şi eu să-şi abandoneze aparatele, bombăni unul din fedaykini.

— Oamenii sunt în clipa asta mai prețioşi decât aparatele, zise Paul. În curând, vom avea mai multe aparate decât ne trebuie, sau nu vom mai avea nevoie de niciunul.

Gurney îşi făcu loc lângă el şi spuse:

— Cei de jos raportează că au curățat galeria. Cred totuşi că ne aflăm prea aproape de suprafață, Domnia-Ta. Dacă Harkonnenii ripostează cu un contraatac...

— Harkonnenii nu mai sunt în stare de riposte, îl întrerupse Paul. În momentul ăsta, şi-au dat probabil seama c-au rămas fără scuturi defensive şi că nu mai pot părăsi Arrakisul.

— Atunci... noul post de comandă e pregătit, Domnia-Ta.

— Nu va mai fi nevoie de mine la postul de comandă, replică Paul. Planul se desfăşoară bine şi fără intervenția mea. Trebuie să aşteptăm ca...

— Recepționez un mesaj, Muad'Dib, anunță transmisionistul. Îşi scutură înciudat capul, apăsându-şi pe ureche una din căşti şi mormăi: E plin de paraziți! Începu să scrie repede pe un blocnotes, clătinând din cap, aşteptând, scriind... aşteptând.

Paul se apropie de el şi fedaykinii se traseră la o parte, făcându-i loc. Îşi aruncă privirea pe foaia de hârtie şi citi: „Raid... Sietch Tabr... capturat... Alia... familiile celor... masacrate... l-au... fiul lui Muad'Dib."

Din nou, transmisionistul îşi scutură capul.

— Mesajul e trunchiat, spuse repede Gurney. Din cauza paraziţilor. N-ai de unde să ştii dacă...

— Fiul meu e mort, rosti Paul şi ştiu instantaneu că ceea ce spusese era adevărat. Fiul meu e mort... şi Alia e prizonieră... ostatică.

Îşi simţi sufletul pustiu, trupul o carapace fără nicio emoţie. Tot ce atingea se transforma în moarte şi durere. Era ca o boală, ca o lepră care ameninţa să cuprindă tot Universul.

Simţi în el o înţelepciune de om bătrân, acumulată din experienţele nenumărate ale nenumăratelor vieţi posibile. I se păru că ceva, în interiorul fiinţei lui, râde şi-şi freacă mâinile.

Şi Paul gândi: *Cât de puţine lucruri cunoaşte Universul despre natura adevăratei cruzimi!*

Iar Muad'Dib stătu dinaintea lor şi spuse: „Noi credem că prizoniera e moartă, dar ea trăieşte. Căci sămânţa ei este sămânţa mea şi glasul ei este glasul meu. Şi ea vede dincolo de hotarele cele mai îndepărtate ale posibilului. Da, datorită mie, ea vede şi în văile neştiutului."

Fragment din „Deşteptarea Arrakisului"
de prinţesa Irulan

Baronul Vladimir Harkonnen aştepta smerit în camera imperială de audienţe – selamlikul oval din campamentul Împăratului Padişah. Când intrase, examinase pe furiş încăperea cu pereţi metalici şi pe cei prezenţi – noukerii, pajii, gărzile, sardaukarii din Corpul de Gardă, stând în poziţie de repaus, cu spatele la pereţii a căror unică ornamentaţie o constituiau steagurile însângerate şi zdrenţuite capturate în bătălii.

Dinspre culoarul din dreapta se auziră voci:

— Loc! Faceţi loc Persoanei Regale!

Împăratul Padişah Shaddam IV îşi făcu apariţia la capătul culoarului, păşind în camera de audienţe urmat de suita sa. Se opri apoi şi aşteptă să i se aducă tronul, ignorându-l pe Baron, aparent ignorându-i pe toţi cei de faţă.

Baronul, însă, constată că nu putea să ignore la rândul său Persoana Regală şi îl privi pe monarh printre gene, căutând pe chipul său un semn, un indiciu care să-i dezvăluie motivul acestei audienţe. Împăratul stătea nemişcat, calm. Aştepta. Zvelt, elegant, îmbrăcat în uniforma cenuşie a Sardaukarului, cu găitane de argint şi aur. Chipul lui ascuţit şi ochii glaciali îi aminteau Baronului de răposatul Duce Leto. Monarhul avea aceeaşi înfăţişare de pasăre răpitoare. Dar părul Împăratului

era roşu, nu negru, şi în parte ascuns sub coiful de burseg – un coif de culoarea abanosului, cu coroana şi stema de aur a Imperiului.

Pajii aduseră tronul. Era un jilţ masiv, tăiat dintr-un bloc de cuarţ de Hagal – translucid, verde-albastru, vârstat cu flăcări galbene. Îl depuseră pe podium. Împăratul urcă şi se aşeză.

O femeie bătrână, înveşmântată într-o aba neagră, cu fruntea şi sprâncenele acoperite de glugă, se desprinse din suita imperială, urcă pe podium, se opri în spatele tronului, sprijinindu-şi o mână descărnată pe spătarul de cuarţ. Chipul i se iţi de sub glugă ca o caricatură de vrăjitoare – obrajii scofâlciţi, ochii înfundaţi în orbite, nasul lung şi încovoiat, pielea zbârcită şi străbătută de vene proeminente.

Privind-o, Baronul făcu un efort ca să-şi reprime tremuratul. Prezenţa Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, Dreptvorbitoarea Împăratului, revela importanţa audienţei. Baronul îşi luă ochii de la ea, încercând să dibuie vreun alt indiciu în alcătuirea suitei. Observă doi agenţi ai Ghildei, unul înalt şi gras, celălalt scund şi gras, amândoi cu ochi cenuşii, blânzi. În mijlocul clicii de lachei o zări pe una din fiicele Împăratului, prinţesa Irulan, despre care se spunea că fusese educată în spiritul celei mai absolute discipline Bene Gesserit, fiind hărăzită să devină Cucernică Maică. Era înaltă, blondă, cu trăsături frumos cizelate, cu ochi verzi care păreau că privesc *prin* şi *dincolo* de privirea Baronului.

— Dragul meu Baron...

Împăratul catadicsise să-l ia în seamă. Vocea era de bariton, cu inflexiuni perfect controlate. Reuşi să-l facă să simtă salutul ca pe o concediere.

Baronul făcu o plecăciune adâncă, înaintă şi, aşa cum cerea protocolul, se opri la zece paşi de podium.

— Am dat răspuns invitaţiei Voastre, Maiestate.

— Invitaţie! cârâi babornița.

— Cucernică Maică! o dojeni Împăratul. Zâmbi, observând aerul descumpănit al Baronului şi spuse: Mai întâi, aş vrea să-mi spui unde ţi-ai trimis favoritul – pe Thufir Hawat.

Ochii Baronului săgetară în stânga şi-n dreapta. Se blestemă încă o dată pentru imprudenţa de a fi venit fără garda

sa personală. Știa că nu i-ar fi fost de cine știe ce folos în fața sardaukarilor, totuși...

— Ei? făcu Împăratul.

— E plecat de cinci zile, Maiestate. Baronul aruncă o privire piezișă către agenții Ghildei, înainte de a-l privi din nou pe Împărat. Trebuia să debarce la o bază a traficanților și să încerce să se strecoare în tabăra fanaticului fremen, Muad'Dib.

— De necrezut! exclamă Împăratul.

Mâna ca o gheară a vrăjitoarei atinse umărul Împăratului. Bătrâna se aplecă și-i șopti ceva la ureche.

Împăratul dădu din cap și spuse:

— Cinci zile, zici, Baroane... Și cum de nu te îngrijorează absența lui?

— Ba mă îngrijorează, Maiestate!

Împăratul continuă să-l privească. Mut, așteptând. Cucernica Maică emise un râs scurt, ca un cotcodăcit.

— Vreau să spun, Maiestate, adăugă Baronul, că mă îngrijorează pentru că peste câteva ore Hawat va fi mort. Și îi explică suveranului despre efectul otrăvii latente și despre necesitatea antidotului.

— Isteață treabă, Baroane, comentă Împăratul. Dar unde-ți sunt nepoții, Rabban și tânărul Feyd-Rautha?

— Vine furtuna, Maiestate. I-am trimis să inspecteze perimetrul trupelor noastre, ca nu cumva să ne pomenim cu fremenii atacându-ne la adăpostul nisipului.

— Perimetru! făcu Împăratul. Scuipase cuvântul ca și când i-ar fi strepezit gura. Furtuna n-o să se simtă prea tare aici, în bazin, iar nespălații de fremeni nu vor cuteza să atace atât timp cât mă aflu aici cu cinci legiuni de sardaukari.

— Desigur, Maiestate, se grăbi să aprobe Baronul, dar o eroare comisă din exces de prudență nu-i condamnabilă.

— Ah! exclamă Împăratul. Nu-i condamnabilă. Atunci n-am voie să pomenesc nici despre timpul pe care m-a făcut să-l pierd aiureala asta cu Arrakisul? Nici despre profiturile Companiei CHOAM care se scurg din gaura asta de șobolani? Nici despre atribuțiile de la Curte și treburile de stat pe care am fost nevoit să le amân – ba chiar să le anulez – din cauza afacerii ăsteia stupide?

Baronul își lăsă capul în pământ, înspăimântat de mânia suveranului. Fragilitatea poziției sale pe această planetă, izolat, dependent doar de Convenție și de friabilul *dictum familia* al Caselor Mari, îl îngrozi deodată peste măsură. *Nu cumva vrea să mă ucidă?* se întrebă. *Nu, nu poate s-o facă! Cel puțin, nu atât timp cât celelalte Case Mari așteaptă acolo sus, gata să profite de orice prilej ca să câștige ceva din tulburările de pe Arrakis.*

— Ai luat ostatici? întrebă Împăratul.

— N-avea niciun rost, Maiestate, răspunse. Smintiții de fremeni țin câte-o ceremonie funebră pentru fiecare prizonier. Pentru ei, prinșii sunt ca și morți.

— Așa, vasăzică! făcu Împăratul.

Iar Baronul așteptă, privind agitat în stânga și-n dreapta pereții metalici ai selamlikului, gândindu-se la monstruosul cort din evantmetal care se ridica de jur-împrejur. Construcția aceasta era simbolul unei bogății atât de uriașe, încât până și pe Baron îl copleșea un sentiment de venerație. *Și-a adus pajii*, gândi el, *și toți servitorii, toți lingăii; și-a cărat după el femeile și însoțitoarele lor... coafeze, dame de companie... Totul, totul... Toată adunătura de paraziți de la Curte. I-a adus pe toți, buluc – să se gudure, să urzească tot soiul de mișelii. O ieșire „la țară" cu Împăratul! I-a adus să-l admire cum o să pună capăt afacerii ăsteia „stupide", să compună catrene despre bătălie și imnuri de slavă pentru răniți.*

— Poate că n-ai căutat ostaticii potriviți, rosti Împăratul.

Știe ceva! gândi Baronul. Spaima i se fixă ca un bolovan în stomac, îngrețoșându-l deodată la gândul mâncării. Totuși, senzația dominantă era una de foame și se foi în suspensii, gata-gata să poruncească să i se aștearnă masa. Dar aici nu avea cui să dea porunci.

— N-ai idee cam cine-ar putea fi acest Muad'Dib? întrebă brusc Împăratul.

— Un umma, fără doar și poate, răspunse baronul. Un fanatic, un aventurier religios. Întotdeauna apare câte unul ca ăsta la periferia civilizației. Știe și Maiestatea Voastră.

Împăratul îi aruncă o privire scurtă Dreptvorbitoarei și se întoarse încruntat către Baron.

— Altceva nu mai ştii despre el?

— E un dement, zise Baronul. De altfel, toți fremenii sunt puțin demenți.

— Demenți?

— Adepții lui se năpustesc în luptă scandându-i numele. Femeile aruncă în noi cu pruncii şi se înfig în cuțitele noastre ca să deschidă breşe bărbaților porniți la atac. Sunt lipsiți de... de... decență!

— Nemaipomenit, murmură Împăratul şi tonul său batjocoritor nu-i scăpă Baronului. Ia spune-mi, dragă Baroane, ai explorat regiunile polare de sud ale Arrakisului?

Baronul se uită lung la Împărat, surprins de neaşteptata schimbare a subiectului.

— Dar... dar Maiestatea Voastră ştie că zona sudică este nelocuibilă, că-i bântuită de furtuni şi de viermi. Nici măcar mirodenie nu există în emisfera sudică.

— Echipajele navetelor de mirodenie nu ți-au raportat că au observat petice de verdeață în sud?

— Asemenea rapoarte au existat dintotdeauna. Parte din ele au şi fost investigate... mai de mult. Au fost văzute, într-adevăr, câteva plante. Dar s-au pierdut multe toptere. E o treabă extrem de costisitoare, Maiestate. Nicio ființă omenească nu poate supraviețui prea mult timp acolo.

— Aşa, vasăzică, spuse Împăratul.

Pocni din degete şi în stânga şi în spatele tronului se deschise o uşă. În prag se iviră doi sardaukari, cu o fetiță de vreo patru ani între ei. Era înveşmântată într-o aba neagră şi gluga lăsată pe spate îi descoperea copcile descheiate la gât ale unui distrai. Avea fața rotundă, calmă, şi ochii albaştri ai fremenilor. Nu părea deloc înspăimântată şi ceva, din privirea ei, îl făcu pe Baron să se simtă tulburat fără să ştie de ce.

Până şi bătrâna Dreptvorbitoare Bene Gesserit făcu un pas înapoi, schițând un gest vag de apărare când copilul trecu prin dreptul ei. Era evident că prezența fetiței o impresiona pe vrăjitoare.

Împăratul dădu să spună ceva, dar copila i-o luă înainte – articulând cuvintele cu glas subțire şi uşor peltic, dar în acelaşi timp ciudat de legat.

— Aşadar, ăsta e.

Înaintă până la marginea podiumului şi adăugă:

— Nu-i cine ştie ce de capul lui, nu-i aşa? Un bătrân obez şi speriat, un bicisnic care nu-şi poate căra osânza fără ajutorul suspensiilor.

Cuvintele sunaseră atât de înfricoşător de straniu în gura unui copil, încât, în pofida furiei care îl cuprinsese, Baronul nu fu în stare decât să se holbeze, încremenit, la fetiţă. *Nu cumva-i o pitică?* se pomeni întrebându-se.

— Dragă Baroane, i se adresă Împăratul, ţi-o prezint pe sora lui Muad'Dib.

— So... Baronul privi aiurit chipul suveranului. Nu înţeleg...

— Ei, Baroane, mai greşesc şi eu câteodată din exces de prudenţă. Mi s-a raportat că în regiunile *nelocuite* – cum zici dumneata – din jurul polului sud, există semne vădită de activitate umană.

— Dar e imposibil! protestă Baronul. Viermii... Nisipul care se...

— S-ar părea că cei ce trăiesc acolo ştiu să evite viermii, rosti Împăratul.

Fetiţa se aşează lângă tron, pe marginea podiumului. Începu să-şi legene picioarele, lovind cu călcâiele podiumul, cercetând calmă şi sigură chipurile oamenilor din faţa ei.

Baronul rămase cu ochii pironiţi la picioarele fetiţei, care se mişcau sub cutele robei negre, la sandalele care când se iveau, când dispăreau sub veşmânt.

— Din nefericire, reluă Împăratul, n-am trimis decât cinci transportoare. Trupele de asalt s-au dovedit insuficiente pentru a captura destui prizonieri în vederea unui interogatoriu amănunţit. Abia am reuşit să recuperăm un transportor şi să luăm trei prizonieri. Închipuie-ţi, Baroane, că sardaukarii mei era cât pe ce să fie nimiciţi de o forţă defensivă alcătuită în cea mai mare parte din femei, copii şi bătrâni! Fetiţa asta comanda una din grupările de apărare.

— Vedeţi, Maiestate?! exclamă Baronul. Vedeţi cum sunt!

— M-am lăsat capturată de bunăvoie, interveni fetiţa. N-am vrut să dau ochii cu fratele meu şi să-i spun că i-aţi omorât fiul.

— Doar câțiva din oamenii noştri au reuşit să scape cu fuga, continuă Împăratul. Să scape cu fuga! Ai auzit ce-am spus, Baroane?

— Le-am fi venit de hac şi lor, interveni iar fetița, dacă n-ar fi fost flăcările.

— Sardaukarii mei şi-au folosit reactoarele direcționale ale transportorului ca aruncătoare de flăcări, explică netulburat Împăratul. Un act disperat, dar care le-a salvat viața, îngăduindu-le să fugă cu trei prizonieri. Bagă de seamă, Baroane: Sardaukarul silit să se retragă în debandadă din fața unei şlehte de femei, copii şi moşnegi!

— Trebuie să atacăm cu toate forțele, scrâşni Baronul. Trebuie să nimicim şi ultima rămăşiță a...

— Taci! tună Împăratul. Se aplecă înainte, aproape ridicându-se de pe tron. Nu cuteza să abuzezi mai mult de inteligența mea! Ai înțepenit aici cu aerul ăsta idiot de inocență şi...

— Maiestate, interveni bătrâna Dreptvorbitoare.

Împăratul îi făcu semn să tacă.

— Îmi spui că nu ştii nimic despre ceea ce am descoperit, că nu cunoşti calitățile de combatanți ale acestor oameni magnifici! Se ridică brusc de pe tron. Drept cine mă iei, Baroane?

Baronul se trase doi paşi înapoi, gândind: *Rabban! El mi-a făcut-o, Rabban mi-a ascuns...*

— Şi falsa dispută cu Ducele Leto, rosti printre dinți Împăratul, aşezându-se la loc. Ce frumos ai ticluit-o!

— Maiestate, se apără Baronul. Ce vreți să...

— Taci!

Bătrâna Bene Gesserit îşi lăsă o mână pe umărul Împăratului, se aplecă şi începu să-i vorbească la ureche.

Fetița din fața lor încetă brusc să-şi mai legene picioarele şi zise:

— Mai sperie-l puțin, Shaddam. N-ar trebui să-mi facă plăcere, dar nu-s în stare să mă abțin.

— Linişte, fetițo, spuse Împăratul. Se aplecă, puse o mână pe capul ei, se uită lung la baron. Să fie cu putință, Baroane? Să fii chiar atât de mărginit pe cât susține Dreptvorbitoarea mea? N-o recunoşti pe copila asta, pe fiica aliatului dumitale, Ducele Leto?

— Tatăl meu n-a fost niciodată aliatul lui, protestă fetița. Tatăl meu este mort şi lighioana asta bătrână de Harkonnen nu m-a văzut niciodată.

Baronul înlemni, privind-o siderat, cu ochii holbați. Când îşi regăsi glasul, nu fu în stare decât să îngaime:

— Cine?

— Sunt Alia, fiica Ducelui Leto şi a Doamnei Jessica, sora Ducelui Paul-Muad'Dib, rosti copila. Se împinse cu brațele, sărind pe podeaua de metal a camerei. Fratele meu a jurat să-ți înfigă capul în vârful prăjinii steagului său de război şi cred c-o va face destul de curând.

— Taci din gură, fetițo, spuse Împăratul. Se lăsă pe spătarul tronului, cu bărbia în palmă, privindu-l gânditor pe Baron.

— Mie nu-mi poate porunci niciun Împărat, replică Alia. Se întoarse şi-şi ridică ochii către bătrâna Cucernică Maică. Ea ştie.

Împăratul o sfredeli cu privirea pe Dreptvorbitoare.

— Ce vrea să spună?

— Copilul ăsta e o monstruozitate! cârâi bătrâna. Maică-sa merită cea mai cumplită osândă. Moartea! Moartea n-ar fi defel o pedeapsă pripită pentru *copilul* ăsta sau pentru cea care l-a zămislit! Bătrâna îşi aţinti un deget spre Alia. Ieşi afară din mintea mea!

— TP? făcu Împăratul. Se uită lung la Alia şi şopti: Pe Maica cea Mare!

— Nu poți să înțelegi, Maiestate, zise bătrâna. Nu-i telepatie. Ea există în mintea mea. Este asemenea tuturor celorlalte care m-au precedat şi care mi-au lăsat memoriile lor. A apărut în mintea mea! Există în mine.

— Care celelalte? întrebă Împăratul. Ce-nseamnă aiurelile astea?

Bătrâna îşi îndreptă trupul şi-şi coborî brațul.

— Am spus deja prea multe. Fapt este că un *copil* care nu-i copil trebuie distrus. De multă vreme am fost avertizate şi învățate să prevenim o asemenea naştere, dar una dintre noi a trădat!

— Bați câmpii, babo, zise Alia. Habar n-ai de nimic. Dai din gură ca o neghioabă.

Alia își strânse pleoapele, inspiră adânc, își ținu răsuflarea.

Bătrâna Cucernică Maică gemu și se clătină pe picioare.

Alia își deschise ochii.

— Așa s-a întâmplat, spuse ea. A fost un accident cosmic... în care ți-ai avut și tu rolul tău.

Cucernica Maică își întinse ambele brațe cu palmele înainte, ca și cum ar fi vrut să respingă prezența copilei.

— Ce se petrece aici? întrebă Împăratul. Fetițo, îți poți într-adevăr proiecta gândurile în mintea altcuiva?

— Nu, răspunse Alia. Nu pot gândi ca tine, dacă nu sunt născută ca tine.

— Omoar-o, bolborosi bătrâna, încleștându-și mâinile de spătarul tronului ca să-și mențină echilibrul. Omoar-o! Ochii ei cufundați în orbite o fulgerau pe Alia.

— Liniște! porunci Împăratul. O privi fix pe Alia. Fetițo, poți să comunici cu fratele tău?

— Fratele meu știe că mă aflu aici, răspunse Alia.

— Îi poți cere să se predea în schimbul vieții tale?

— Așa ceva n-am să fac niciodată.

Baronul înaintă cu pași mărunți, poticniți, până în dreptul Aliei.

— Maiestate, se jelui el. N-am știut nimic despre...

— Întrerupe-mă încă o dată, Baroane, mârâi Împăratul, și îți promit că n-am să-ți mai dau prilejul s-o faci... Niciodată! Se întoarse din nou către Alia, scrutându-i chipul pe sub sprâncene. Refuzi, vasăzică? Poți să citești în mintea mea ce voi face dacă nu mă asculți?

— Ți-am mai spus o dată că nu pot citi gândurile, răspunse Alia. Dar n-am nevoie să fiu telepată ca să-ți ghicesc intențiile.

Împăratul se încruntă.

— Fetițo, cauza voastră este pierdută. Mi-ar fi de ajuns să-mi regrupez forțele ca să reduc întreaga voastră planetă la...

— Nu-i totul chiar așa simplu, îl întrerupse Alia. Se uită la cei doi ghildari. Întreabă-i pe ei.

— Nu faci bine împotrivindu-mi-te, rosti Împăratul. N-ar trebui să mă refuzi.

— Vine fratele meu, spuse deodată Alia. Până şi un Împărat trebuie să tremure înaintea lui Muad'Dib. Fiindcă Muad'Dib are puterea dreptății şi cerul îi surâde.

Împăratul sări în picioare.

— Destul! Am să mă ocup eu de fratele tău şi de toată planeta asta! Am să nimicesc...

Încăperea vui şi se cutremură sub picioarele lui. În spatele tronului, la joncțiunea dintre nava imperială şi imensul cort de metal, se prăvăli o cascadă de nisip. Furnicături mărunte pe piele şi o uşoară creştere a presiunii din interiorul camerei le semnalară celor prezenți că în preajmă fusese activat brusc un scut defensiv de mari dimensiuni.

— Ce ți-am spus? Vine fratele meu.

Împăratul rămase nemişcat în fața tronului, cu mâna dreaptă apăsată pe urechea dreaptă, ascultând raportul pe care i-l debita năvalnic minusculul servoreceptor implantat în lobul urechii. Baronul se retrase doi paşi în spatele Aliei. Sardaukarii ocupară poziții în dreptul uşilor.

— Ne vom întoarce în spațiu şi ne vom regrupa forțele, zise brusc Împăratul. Baroane, scuzele mele. Dementii ăştia atacă *într-adevăr* la adăpostul furtunii. Ei bine, o să le-arăt ce-nseamnă mânia unui Împărat. Îşi întinse degetul către Alia. Dați-o pradă furtunii!

Alia se dădu înapoi, prefăcându-se înspăimântată.

— Furtuna să-şi ia singură ce poate! țipă ea.

Se poticni în mâinile întinse ale Baronului.

— Mă ocup eu de ea, Maiestate! strigă Baronul. S-o azvârl afară acum sau... aaaaaaah!

O aruncă pe copilă în lături şi-şi apucă mâna stângă cu mâna dreaptă.

— Îmi pare rău, bunicule, spuse Alia. Ai făcut cunoştință cu gom jabbarul Atreizilor. Se ridică în picioare şi aruncă acul otrăvit.

Baronul căzu pe spate. Cu ochii ieşiți din orbite, privi îngrozit incizia roşie din palma mâinii, horcăind:

— M-ai... m-ai...

Trupul i se rostogoli într-o parte, pe suspensii – o masă fleşcăită de carne, atârnând moale la câțiva centimetri de podea. O clipă, capul i se bălăngăni cu gura deschisă.

—Oamenii ăştia-s nebuni de-a binelea! exclamă Împăratul. Repede! Toată lumea în navă. O să curățăm noi planeta de...

Ceva scăpără în stânga sa. Un fulger globular ricoşă din peretele învecinat, dispărând cu un pocnet în podeaua metalică. Un miros pătrunzător de izolație arsă umplu selamlikul.

— Scutul! strigă unul din ofițerii sardaukari. Scutul exterior a fost distrus! Au...

Un trosnet metalic îi acoperi restul frazei. În spatele Împăratului, peretele camerei se cutremură şi se clătină violent.

— Au spart botul navei! urlă cineva.

Un nor gros de praf invadă încăperea. Alia sări într-o parte şi se repezi către uşa exterioară.

Împăratul se răsuci brusc pe călcâie şi le arătă însoțitorilor săi uşa secretă care se deschisese brusc în peretele din spatele tronului. Gesticulă scurt cu mâna către un ofițer sardaukar. Omul se apropie cu un salt, prin perdeaua de praf.

— Vom rezista pe poziție! ordonă Împăratul.

O nouă explozie zgudui campamentul. Uşa dublă de la capătul camerei se deschise brutal, lăsând cale liberă unei pale violente de vânt încărcat cu nisip. Izbucniră țipete, urlete. Timp de-o secundă, pe fundalul mai luminos, cei dinăuntru zăriră o mogâldeață înveşmântată în robă neagră, Alia, țâşnind din culoar în căutarea unui cuțit pentru a-i omorî, aşa cum cerea tradiția de luptă a fremenilor, pe Harkonnenii şi pe sardaukarii răniți. Prin ceața galbenă a nisipului, sardaukarii din Garda Imperială se năpustiră către spărtură, cu armele pregătite, formând un semicerc ca să acopere retragerea Împăratului.

— Salvați-vă, Sire! urlă un ofițer. Baricadați-vă în navă!

Dar Împăratul se oprise în mijlocul podiumului, nemişcat, cu mâna întinsă spre uşa principală. O porțiune de vreo patruzeci de metri din peretele campamentului fusese smulsă de explozie şi uşa selamlikului se deschidea direct către nisipul învârtejit de furtună din exterior. Un nor greu de praf atârna la mică înălțime deasupra unui sol fără contururi şi fără culori distincte. Masa de praf era brăzdată de limbile de foc ale descărcărilor statice, peste care se suprapuneau fulgerele izolate

ale scuturilor defensive scurtcircuitate de sarcina furtunii. Suprafața vizibilă a bazinului viermuia de siluete încleştate în luptă – sardaukari şi făpturi agile, învârtindu-se ca nişte sfârleze, înfăşurate în mantii, făpturi care păreau că descind direct din inima furtunii.

Toate acestea însă nu erau decât decorul punctului central spre care arăta mâna întinsă a Împăratului.

Căci prin volbura prafului înainta o masă ordonată de forme scânteietoare – arcade gigantice, înălțându-se deasupra nisipului, roți colosale, cu spițe ca de cristal: gurile uriaşe, căscate, ale viermilor de nisip. Formau un zid monolitic, pe creasta căruia veneau la atac oştile fremenilor. Veneau asemenea cozii unei comete, într-un şuier năprasnic, într-o fluturare furioasă de mantii, croindu-şi făgaş prin furnicarul turbat al luptătorilor din câmpie.

Veneau drept către campamentul Împăratului.

Iar sardaukarii Gărzii Imperiale rămăseseră încremeniți, pentru prima oară în cursul întregii lor existențe, cu ochii holbați la tabloul pe care mințile lor nu îndrăzneau să-l recunoască.

Dar ființele care săreau de pe spinările viermilor erau oameni şi lamele care scânteiau în lumina galbenă erau arme împotriva cărora sardaukarii învățaseră să se bată. Soldații-fanatici se aruncară în luptă. Şi, în timp ce în câmpia Arrakeenului se dezlănțuia măcelul, unul dintre sardaukarii gărzii personale a Împăratului îl împinse pe suveran în navă, zăvorî şi ecrană uşa pe dinafară, pregătindu-se să moară în fața uşii aceleia odată cu scutul ei defensiv.

În liniştea cumplită din interiorul navei, Împăratul îşi plimbă ochii peste figurile stupefiate şi îngrozite ale supuşilor săi. O zări pe fiica sa cea mai mare, ai cărei obraji erau îmbujorați de efort. O zări pe bătrâna Dreptvorbitoare, asemenea unei umbre negre, cu gluga acoperindu-i jumătate din față. Descoperi, în cele din urmă, şi chipurile celor pe care-i căuta – cei doi ghildari. Uniformele lor sobre, de culoare cenuşie, păreau anume asortate la calmul pe care îl afişau amândoi, în ciuda tensiunii din încăpere.

Cel mai înalt dintre ei îşi ținea o mână peste ochiul stâng. În timp ce Împăratul se uita la el, cineva îl lovi din greşeală,

mâna i se mişcă, descoperindu-i ochiul. Ghildarul îşi pierduse una din lentilele de contact şi ochiul său complet albastru – un albastru-întunecat, ca albastrul nopții – părea o orbită goală.

Cel scund îşi făcu loc, se apropie de Împărat şi spuse:

— Nu putem şti care va fi rezultatul.

Iar tovarăşul său mai înalt, care-şi acoperise din nou ochiul cu mâna, adăugă cu răceală:

— Dar nici acest Muad'Dib nu poate şti.

Cuvintele avură darul să-l smulgă pe Împărat din starea de buimăceală. Îşi înfrână cu un efort vizibil remarca zeflemitoare care-i stătea pe limbă. Căci nu era nevoie de concentrarea mintală a unui navigator al Ghildei ca să prevezi viitorul apropiat al evenimentelor din câmpie. Se întrebă dacă nu cumva ghildarii ajunseseră atât de dependenți de facultățile lor, încât nu mai erau capabili să-şi folosească ochii şi rațiunea.

— Cucernică Maică, spuse, trebuie să ne facem un plan.

Bătrâna Dreptvorbitoare îşi ridică puțin gluga care-i acoperea fruntea şi se uită țintă în ochii suveranului. Se înțeleseseră amândoi: trădarea.

— Cheamă-l pe Contele Fenring, rosti Cucernica Maică.

Împăratul Padişah dădu din cap şi făcu semn unuia dintre aghiotanți.

Era războinic şi mistic, căpcăun şi sfânt, viclean şi candid, generos, nemilos, mai puţin decât un zeu, mai mult decât un om. Motivele lui Muad'Dib nu pot fi evaluate după considerente obişnuite. În clipa triumfului său, a înţeles că-l pândeşte moartea, dar a acceptat trădarea. S-ar putea oare spune că a făcut-o mânat de simţul dreptăţii? Dacă da, a cui dreptate? Căci, să nu uităm, vorbim acum despre acel Muad'Dib care a poruncit să se facă funduri de tobă din pielea duşmanilor săi, despre acel Muad'Dib care a respins nepăsător toate convenţiile trecutului său ducal, mulţumindu-se să declare: „Sunt Kwisatz Haderach. E un motiv suficient."

Fragment din „Deşteptarea Arrakisului"
de prinţesa Irulan

În seara victoriei sale Paul-Muad'Dib, însoţit de o escortă, îşi îndreptă paşii către palatul guvernatorului din Arrakeen, vechea clădire care fusese prima reşedinţă a Atreizilor pe Dune. Edificiul rămăsese aşa cum îl restaurase Rabban. Focul luptei nu-l atinsese, deşi fusese prădat de populaţia furioasă a oraşului. În holul de la intrare, multe dintre mobile zăceau răsturnate sau sparte.

Paul trecu pragul uşii principale, urmat de Gurney Halleck şi de Stilgar. Escorta se răspândi în hol, punând lucrurile în ordine şi pregătind un loc sigur pentru Muad'Dib. Un grup mai mic începu să cerceteze toate cotloanele, căutând capcanele pe care le-ar fi putut ascunde uriaşa sală.

— Îmi amintesc ziua în care-am intrat pentru prima oară aici, împreună cu tatăl Domniei-Tale, spuse Gurney. Se uită la grinzile tavanului şi la ferestrele înalte şi înguste. Nu mi-a

plăcut locul ăsta nici atunci, iar acum îmi place şi mai puţin. Am fi mai în siguranţă într-una din grotele noastre.

— Adevărată vorbă de fremen, îl aprobă Stilgar. Observă surâsul glacial care apăruse pe buzele lui Muad'Dib. Nu vrei să-ţi schimbi hotărârea, Muad'Dib?

— Palatul ăsta e un simbol, rosti Paul. Aici a locuit Rabban. Ocupându-i reşedinţa, îmi pecetluiesc victoria pe înţelesul tuturor. Trimite oameni să cerceteze toată clădirea. Dar să nu atingă nimic. Să se asigure doar că n-au mai rămas slugi sau jucării de-ale Harkonnenilor.

— Cum porunceşti, spuse Stilgar, cu nemulţumire în glas şi se îndepărtă să execute ordinul.

Câţiva transmisionişti intrară grăbiţi în sală şi începură să-şi instaleze echipamentul lângă impozantul şemineu. Gărzi fremene, care completaseră efectivul fedaykinilor rămaşi în viaţă, ocupară poziţii de jur împrejurul sălii. Oamenii murmurau între ei, aruncând priviri bănuitoare în toate părţile. Locul acesta reprezentase prea mult timp bârlogul duşmanului lor ca să-l accepte cu nepăsare.

— Gurney, trimite o escortă după mama şi după Chani, spuse Paul. Chani a aflat de moartea fiului nostru?

— S-a trimis un mesaj, Domnia-Ta.

— A început retragerea făuritorilor din bazin?

— Da, Domnia-Ta. În curând va înceta şi furtuna.

— Care-s proporţiile pagubelor?

— Pe frontul direct al furtunii, adică pe terenul de debarcare şi la silozurile de mirodenie din câmpie, sunt pagube mari. Nu numai din cauza furtunii. Bătălia şi-a adus şi ea contribuţia.

— Nimic care să nu poată fi reparat cu bani, presupun, zise Paul.

— În afară de vieţi, Domnia-Ta, rosti Gurney şi în glasul său răzbătu o notă de reproş, care părea să spună: „Când s-a mai interesat vreun Atreides în primul rând de pagubele materiale, atunci când au fost în joc vieţi omeneşti?"

Atenţia lui Paul era însă îndreptată în întregime asupra ochiului său interior, asupra spărturilor apărute în zidul timpului, care continua să-i stea în cale. Prin fiecare din

aceste spărturi se năpustea sălbatic, în coridoarele viitorului, Jihadul.

Oftă, traversă încăperea, observând un scaun lângă perete. Scaunul se aflase pe vremuri în sala de mâncare şi poate că, la un moment dat, fusese ocupat şi de tatăl său. În clipa aceasta însă, nu vedea în el decât un obiect cu ajutorul căruia putea să-şi amăgească puțin oboseala şi dorința de singurătate. Se aşeză, îşi trase poalele mantiei peste picioare, îşi descheie distraiul la gât.

— Împăratul mai stă şi-acum pitit în ruinele navei sale, spuse Gurney.

— Până una-alta o să-l lăsăm acolo, zise Paul. Ce-i cu Harkonnenii? Au fost găsiți?

— N-au fost identificați încă toți morții.

— Vreun răspuns de la navele de sus? Îşi săltă bărbia către tavan.

— Până acum nimic, Domnia-Ta.

Paul oftă şi se rezemă de spătarul scaunului.

— Adu-mi un prizonier sardaukar, spuse. O să-i trimitem un mesaj Împăratului. E timpul să discutăm condițiile predării.

— Am înțeles, Domnia-Ta.

Gurney se întoarse şi transmise un semnal de mână unuia dintre fedaykini care veni şi se postă lângă Paul.

— Gurney, murmură Paul. De când ne-am reîntâlnit, încă nu te-am auzit rostind niciun citat potrivit vreunui eveniment. Îşi întoarse capul, îl văzu pe Gurney înghițind în sec, îi observă contracția scurtă, îndârjită, a maxilarului.

— Cum ți-e voia, Domnia-Ta, răspunse Gurney. Îşi drese glasul, apoi rosti mohorât: „Şi victoria din ziua aceea se preschimbă, pentru tot poporul, în doliu; căci în ziua aceea, poporul ştiu că regele său îşi jelea fiul.“

Paul închise ochii, încercând să-şi alunge durerea, să aştepte vremea de jelit, aşa cum aşteptase atunci când trebuise să-şi plângă tatăl. Îşi sili gândurile să se întoarcă la descoperirile din ziua aceea – vălmăşagul de viitoruri şi *prezența* surprinzătoare a Aliei în conştiința sa.

Dintre toate particularitățile viziunii temporale, aceasta fusese cea mai stranie. „Am dat piept cu viitorul, pentru ca

vorbele mele să ajungă numai la tine", spusese Alia. „Nici măcar tu nu poți face asta, fratele meu. Este un joc interesant. Şi... a, da... l-am omorât pe bunicul nostru, pe Baron, bătrânul ăla dement. N-a suferit mult."

Apoi liniște. Percepția sa temporală îi spusese că Alia se retrăsese.

— Muad'Dib.

Îşi deschise ochii şi văzu barba neagră, fața aplecată deasupra lui. Ochii întunecați ai lui Stilgar scăpărau aşa cum nu-i văzuse scăpărând decât în lumina bătăliei.

— Ați găsit cadavrul Baronului, spuse Paul.

Stilgar înlemni.

— De unde ştii? şopti el. Abia adineaori am dat peste stârvul lui, în hardughia de metal pe care a-nălțat-o Împăratul.

Paul ignoră întrebarea. Îl zărise pe Gurney venind către el. În spatele lui, păşea anevoie, sprijinit de doi fremeni, un prizonier sardaukar.

— L-am adus pe unul dintre ei, Domnia-Ta, raportă Gurney. Făcu semn oamenilor să-l aducă pe prizonier la cinci paşi în fața lui Paul.

Paul observă în ochii sardaukarului o lucire sticloasă ca şi când omul ar fi suferit o comoție. O vânătaie mare i se întindea de la rădăcina nasului până la colțul gurii. Era din casta celor blonzi, cu trăsături fin cizelate, înfățişare ce părea sinonimă cu rangul printre sardaukari, dar uniforma lui mototolită nu purta niciun fel de însemne în afara nasturilor aurii cu stema imperială şi a vipuştii zdrențuite de la pantaloni.

— Cred că-i un ofițer, Domnia-Ta, spuse Gurney.

Paul dădu din cap şi spuse:

— Sunt Ducele Paul Atreides. Ai înțeles ce-am spus?

Sardaukarul îl privi fix, nemişcat.

— Vorbeşte, spuse Paul, dacă nu vrei să-ți vezi Împăratul mort.

Omul clipi, înghiți cu greutate.

— Cine sunt? întrebă Paul.

— Eşti Ducele Paul Atreides, răspunse cu voce sugrumată omul.

Lui Paul i se păru prea supus, dar era adevărat că niciun sardaukar nu fusese vreodată pregătit să înfrunte evenimente

precum cele ce avuseseră loc în ziua aceea. Istoria lor nu cunoscuse decât victorii, ceea ce, remarcă Paul, putea fi şi un punct vulnerabil. Reținu ideea pentru a medita asupra ei mai târziu, în cadrul programului său intim de antrenament.

— Vreau să-i duci Împăratului un mesaj, spuse cu voce puternică. Şi rosti vechea formulă: Eu, Duce de Casă Mare, Rudă Imperială, mă leg în numele Convenției. Dacă Împăratul şi oamenii săi îşi vor lăsa armele şi vor veni la mine, în locul acesta, voi apăra viețile lor cu propria mea viață. Paul îşi ridică mâna stângă, arătându-i sardaukarului inelul cu sigiliul ducal. Jur pe inelul acesta.

Omul îşi trecu vârful limbii peste buze, şi-i aruncă o privire piezişă lui Gurney.

— Da, spuse Paul. Cine altcineva decât un Atreides ar putea avea loialitatea lui Gurney Halleck?

— Voi transmite mesajul, murmură sardaukarul.

— Du-l la postul de comandă cel mai înaintat şi dă-i drumul să plece, îi ordonă Paul lui Gurney.

— Prea bine, Domnia-Ta.

Gurney făcu semn gărzilor să-l urmeze şi se îndreptă spre uşă.

Paul se întoarse către Stilgar.

— Chani şi mama ta au venit, spuse acesta. Chani a cerut îngăduință să fie lăsată o vreme singură cu durerea ei. Cucernica Maică a spus că se retrage pentru o clipă în camera cu taine. Nu ştiu din ce cauză.

— Mama mea are nostalgia unei lumi, pe care probabil că n-o va mai revedea niciodată. Unde apa cade din cer, iar plantele cresc în hățişuri atât de dese, încât uneori nu poți să treci printre ele.

— Apă din cer, şopti Stilgar.

În clipa aceea, Paul avu revelația transformării petrecute cu Stilgar. Naibul fremen devenise o creatură a lui Lisan al-Gaib, un receptacul pentru adorație şi obedință. Stilgar nu mai era omul de odinioară. Şi Paul simți în transformarea aceasta o primă adiere a vântului fantomatic al Jihadului.

Am asistat la transformarea unui prieten într-un adorator, gândi.

Îl copleşi deodată un sentiment de singurătate. Privi în jurul său, observă poziția de drepți, ținuta rigidă a gărzilor aflate în prezența lui. Simți concurența subtilă, mândră, dintre aceşti oameni – fiecare sperând ca Muad'Dib să-l remarce.

Muad'Dib, de la care purcede orice binecuvântare, gândi el. Şi era cel mai amar gând pe care îl nutrise vreodată. *Părerea lor e că trebuie să pun stăpânire pe tron*, gândi. *Dar n-au de unde să ştie că fac lucrul acesta numai ca să împiedic Jihadul.*

Stilgar tuşi încet şi spuse:

— E mort şi Rabban.

Paul dădu din cap.

Gărzile din dreapta se traseră brusc la o parte, încremenind în poziție de drepți. Prin culoarul pe care-l formaseră se apropie Jessica. Era îmbrăcată cu obişnuita aba neagră şi păşea de parcă s-ar fi deplasat pe nisip, dar Paul observă că revenirea în clădirea aceasta îi restituia mamei sale ceva din poziția pe care o avusese odinioară aici – concubina unui Duce domnitor. Ținuta ei redobândise o parte din vechea semeție.

Jessica se opri în fața lui Paul şi se uită lung la el. Îi remarcă oboseala, văzu că şi-o ascunde, dar nu simți nicio fărâmă de compasiune pentru el. Era ca şi când ar fi devenit incapabilă să mai resimtă vreo emoție în legătură cu fiul ei.

Când intrase în holul mare, se întrebase de ce locul acesta refuza să-şi reia vechea poziție printre amintirile ei. Sala se încăpățâna să-i rămână străină, ca şi când n-ar fi trecut niciodată pe aici, la brațul iubitului ei Leto, ca şi când nu l-ar fi înfruntat niciodată aici pe Duncan Idaho beat... ca şi când... niciodată... niciodată... niciodată...

Ar trebui să existe o tensiune-cuvânt direct opusă adabului, memoria revendicativă, gândi ea. *Ar trebui să existe un cuvânt pentru amintirile care se reneagă.*

— Unde e Alia? întrebă.

— În câmpie, răspunse Paul. Acolo unde trebuie să se afle în asemenea împrejurări orice bun copil fremen. Le aplică lovitura de grație dușmanilor răniți şi le înseamnă cadavrele pentru echipele de recuperare a apei.

— Paul!

— Trebuie să încerci să pricepi că face lucrul acesta din bunătate, spuse el. Nu ți se pare ciudat că suntem incapabili să înțelegem unitatea ascunsă dintre bunătate şi cruzime?

Jessica îl privi lung, şocată de schimbarea profundă din atitudinea lui. *Să fie din cauza morții copilului*? se întrebă. După o clipă, zise:

— Oamenii povestesc lucruri stranii despre tine, Paul. Spun că ai toate puterile despre care pomeneşte legenda – că nu ți se poate ascunde nimic, că vezi acolo unde alții nu pot să vadă.

— O Bene Gesserit pune întrebări despre legende? replică el.

— Am contribuit şi eu la ceea ce eşti acum, recunoscu ea. Dar nu te aştepta să...

— Ce-ai zice să trăieşti miliarde şi miliarde de vieți? întrebă Paul. Ce rezervor de legende! Gândeşte-te la toate experiențele lor, la înțelepciunea acumulată. Dar înțelepciunea moderează dragostea, nu-i aşa? Şi dă forme noi urii... De unde să ştii ce anume-i barbar, dacă n-ai explorat niciodată străfundurile cruzimii şi ale bunătății? Ar trebui să-ți fie frică de mine, mamă. Sunt Kwisatz Haderach.

Jessica îşi simți gâtlejul uscat. Înghiți, spuse:

— Odată, ai negat asta.

Paul îşi clătină capul.

— Acum nu mai pot nega nimic.

Se uită în ochii ei şi adăugă:

— Împăratul şi oamenii săi vor veni aici. Vor fi anunțați în curând. Să stai lângă mine. Vreau să-i văd clar. Printre ei se va afla viitoarea mea soție.

— Paul! izbucni Jessica. Nu comite greşeala tatălui tău!

— E Prințesă, rosti Paul. E cheia care-mi va deschide calea spre tron şi-atâta tot. Greşeală? Îți închipui că, fiind ceea ce tu m-ai făcut, nu mai simt nevoia să mă răzbun?

— Chiar şi pe nevinovați? întrebă ea. Şi gândi: *Nu trebuie să săvârşească greşelile pe care le-am săvârşit eu.*

— Nu mai există nevinovați, spuse Paul.

— Spune-i asta lui Chani, replică Jessica şi arătă cu mâna spre coridorul care făcea legătura cu aripile din spate ale reşedinței.

Chani intră chiar în clipa aceea în hol. Trecu pe lângă gărzile fremene ca şi cum nu le-ar fi observat. Gluga mantiei şi gluga distraiului erau date pe spate, masca filtrului îi atârna într-o parte. Traversă încăperea cu paşi parcă nesiguri şi se opri lângă Jessica.

Paul observă pe obrajii ei urmele lacrimilor... *Dă apă mortului.* Simţi că îl inundă un val de durere, dar n-ar fi zis că durerea aceasta îşi făcea simţită prezenţa doar prin prezenţa lui Chani.

— E mort, iubitule, spuse Chani. Fiul nostru e mort.

Calm, controlându-şi mişcările, Paul se ridică în picioare. Întinse mâna, atinse obrazul lui Chani, simţi umezeala lacrimilor.

— Pe el nu-l mai putem înlocui, spuse, dar vei avea alţi fii. Ţi-o făgăduieşte Usul.

O îndepărtă cu blândeţe, apoi îi făcu semn lui Stilgar.

— Împăratul şi ai săi au părăsit nava şi vin către noi. Eu voi sta în locul acesta. Adună-i pe toţi prizonierii în mijlocul sălii. Până ce n-o să dau eu alt ordin, să fie ţinuţi la zece metri de mine.

— Am înţeles, Muad'Dib.

Şi în timp ce Stilgar părăsea grăbit sala, Paul auzi murmurele pline de veneraţie ale gărzilor fremene: „Vedeţi? Ştie! Nu i-a spus nimeni nimic, dar el ştie!"

Câteva clipe mai târziu, apropierea cortegiului imperial se făcu auzită. De afară răzbătură sunetele grave ale marşului intonat de sardaukarii din Corpul de Gardă. La uşa de la intrare se iscă murmur de voci şi printre santinele îşi făcu apariţia Gurney Halleck, care schimbă câteva vorbe cu Stilgar şi apoi se apropie de Paul. Avea o privire stranie.

O să-l pierd oare şi pe Gurney? se întrebă Paul. *Aşa cum l-am pierdut pe Stilgar... Am să mai pierd un prieten ca să câştig o creatură?*

— N-au niciun fel de arme lans-proiectil, spuse Gurney. Am controlat personal. Îşi plimbă privirea prin sală, observând preparativele ordonate de Paul. Feyd-Rautha Harkonnen e cu ei. Să-l las să intre?

— Lasă-l.

— Sunt nişte tipi din Ghildă care cer privilegii speciale şi amenință cu un embargo asupra Arrakisului. Le-am spus c-am să-ți transmit mesajul lor.

— Lasă-i să amenințe.

— Paul! şuieră Jessica în spatele lui. E vorba de Ghildă!

— Am să-i smulg eu şi Ghildei colții, în curând, murmură Paul.

Şi se gândi la Ghildă – puterea care se specializase de atâta amar de vreme, încât devenise un parazit, incapabil să existe independent de viața de pe urma căreia se hrănea. Ghilda nu cutezase niciodată să pună mâna pe sabie... iar acum era incapabilă s-o mai facă. Ar fi putut să cucerească Arrakisul în momentul în care îşi dăduse seama că greşise transformându-şi navigatorii în sclavii drogului din melanj – substanța care declanşa percepția interioară. Ar fi putut s-o facă, să-şi trăiască ziua de glorie şi să moară. Dar, în loc să facă lucrul acesta, se mulțumise să-şi prelungească existența de pe-o zi pe alta, sperând că mările în care înota vor putea să producă o nouă gazdă când cea veche va fi murit.

Navigatorii Ghildei, cu preştiința lor limitată, luaseră o hotărâre fatală: aleseseră drumul cel mai uşor, cel mai sigur, drumul care duce la stagnare.

Să-şi privească bine acum noua gazdă, gândi Paul.

— Mai e şi o Cucernică Maică Bene Gesserit, care pretinde că-i prietenă cu mama Domniei-Tale, spuse Gurney.

— Mama mea nu are prietene Bene Gesserit.

Din nou, Gurney îşi plimbă ochii prin sală, apoi se aplecă la urechea lui Paul.

— Thufir Hawat e cu ei, Domnia-Ta. N-am putut să-i vorbesc între patru ochi, dar mi-a comunicat prin vechile noastre semnale de mână că a lucrat pentru Harkonneni şi că te-a crezut mort. Mi-a dat de înțeles că trebuie să rămână cu ei.

— L-ai lăsat pe Thufir în mijlocul acestor...

— A fost dorința lui... şi m-am gândit că-i mai bine aşa. Dacă... dacă ceva nu-i în regulă, se va afla într-un loc în care-l vom putea controla. Dacă nu, vom avea o ureche în tabăra cealaltă.

Paul îşi aminti atunci de scurtele viziuni preştiente ale posibilităților acestui moment... şi, mai ales, de una dintre ele,

în care Thufir era înarmat cu un ac otrăvit, pe care Împăratul îi poruncise să-l folosească împotriva „acestui Duce parvenit".

Gărzile de la uşă se traseră la o parte, formând un culoar îngust de lănci. Se auzi foşnet de veşminte, tălpi scrâşniră pe nisipul aspirat de curent în interiorul sălii.

Împăratul Padişah Shaddam IV intră în holul mare, în fruntea alaiului său. Îşi pierduse coiful de burseg şi părul său roşu era răvăşit. Mâneca stângă a uniformei îi era sfâşiată de-a lungul cusăturii de pe partea interioară a braţului. Nu avea centură, nu avea arme, dar forţa personalităţii sale părea un scut de netrecut în jurul fiinţei sale.

O lance fremenă îi bară calea, silindu-l să se oprească la distanţa pe care o indicase Paul. Membrii suitei se grupară în spatele lui – un mozaic de feţe, foşnete şi culori.

Paul îi privi îndelung. Văzu femeile care încercau să-şi ascundă lacrimile, văzu lacheii care veniseră pe Arrakis ca să asiste din loji de favoare la o victorie a Sardaukarului şi pe care şocul înfrângerii îi redusese la muţenie. Văzu ochii scăpărători, de pasăre, ai Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, care privea aprig pe sub marginea glugii negre, şi, alături de ea, silueta retrasă, ascunsă, a lui Feyd-Rautha Harkonnen.

Iată unul dintre chipurile pe care mi le-a dezvăluit timpul, gândi Paul.

Privirea îi fu atrasă de o uşoară mişcare în spatele lui Feyd-Rautha. Zări o faţă prelungă, o faţă ca de nevăstuică, pe care n-o mai văzuse până atunci – nici în timp, nici altundeva. Avu clar sentimentul că era o faţă pe care ar fi trebuit să o cunoască şi în sufletul său încolţi teama.

De ce ar trebui să mă tem de omul acesta?

Se aplecă spre mama sa, şopti:

— Omul din stânga Cucernicei Maici, cel cu chip diabolic... Cine e?

Jessica se uită şi recunoscu faţa pe care o văzuse în dosarele Ducelui ei.

— Contele Fenring, răspunse. Cel care a administrat Arrakisul până la venirea noastră. Un eunuc genetic... şi-un ucigaş.

Omul de încredere al Împăratului, gândi Paul. Gândul se repercută ca un şoc în conştiinţa lui, pentru că pe Împărat îl

văzuse în nenumărate ipostaze în posibilele viitoruri... dar viziunile preştiente nu i-l înfăţişaseră niciodată pe Contele Fenring.

Şi atunci, îi dădu în gând că deşi îşi văzuse deseori propriul cadavru, în urzeala imensei ţesături care era timpul, nu-şi văzuse niciodată momentul morţii.

Să mi se fi refuzat imaginea acestui om tocmai pentru că el este cel ce mă va omorî? se întrebă.

Îl încercă un sentiment de aprehensiune. Îşi strămută atenţia de la Fenring, îi privi pe sardaukarii ce supravieţuiseră bătăliei, le observă feţele pământii de umilinţă şi deznădejde. Totuşi, ici-colo, printre ei, câteva chipuri îi atraseră atenţia: ofiţeri care scotoceau cu ochii sala şi ocupanţii ei, sperând încă la o manevră prin care să preschimbe înfrângerea într-o victorie.

Privirea lui Paul se opri în cele din urmă asupra unei femei înalte, blonde, cu ochii verzi şi trăsăturile de o frumuseţe patriciană. Pe chipul ei semeţ şi demn nu se zăreau nici urmele lacrimilor, nici recunoaşterea înfrângerii. Paul ştiu de la prima privire cine era: Prinţesa Regală Bene Gesserit Irulan. Viziunea timpului i-o înfăţişase de mai multe ori şi în multe situaţii.

Cheia accesului la tron, gândi el.

În clipa aceea, văzu grupul supuşilor imperiali agitându-se. Din mulţimea de capete se desprinse o siluetă: Thufir Hawat – aceeaşi faţă brăzdată de riduri, aceleaşi buze întunecate, aceiaşi umeri gârboviţi, acelaşi trup firav, marcat de povara anilor.

— Thufir Hawat, rosti Paul. Să fie lăsat liber, Gurney.

— Domnia-Ta...

— Să fie lăsat liber, repetă Paul.

Gurney dădu din cap.

Hawat înaintă, târşâindu-şi picioarele. Una din lănci se ridică o clipă, dar îl lăsă să treacă. Ochii umezi ai mentatului îl fixară pe Paul – măsurând, iscodind.

Paul făcu un pas înainte, simţind tresărirea nervoasă, aşteptarea încordată a Împăratului şi a suitei sale.

Privirea lui Hawat alunecă pe lângă umerii lui Paul.

— Doamnă Jessica, spuse bătrânul, n-am aflat decât astăzi cât de greşit te-am judecat. Nu e nevoie să mă ierți.

Paul aşteptă. Dar mama sa nu spuse nimic.

— Thufir, vechiul meu prieten, zise atunci Paul, după cum vezi, nu stau cu spatele la nicio uşă.

— Universul e plin de uşi, murmură Hawat.

— Sunt fiul tatălui meu? întrebă Paul.

— Mai degrabă al bunicului tău, răspunse cu glas răguşit Hawat. Ai aceleaşi gesturi, aceeaşi privire.

— Totuşi, sunt fiul tatălui meu, rosti Paul. Şi-ți spun, Thufir, că pentru anii pe care ți i-ai consacrat slujirii familiei mele, poți să-mi ceri acum orice doreşti. Absolut orice. Vrei viața mea, Thufir? Ia-o.

Paul mai înaintă un pas şi rămase nemişcat, cu mâinile atârnându-i de-o parte şi de alta a trupului. Observă expresia de intuiție care apăruse în ochii lui Hawat.

Îşi dă seama că sunt conştient de capcană, gândi.

Îşi reduse glasul la o şoaptă, adresată doar urechilor lui Hawat şi spuse:

— Vorbesc sincer, Thufir. Dacă trebuie să mă loveşti, fă-o acum.

— N-am vrut decât să mai stau o dată înaintea Domniei-Tale, Duce, răspunse Hawat.

Şi Paul observă abia în clipa aceea efortul pe care-l făcea bătrânul ca să nu cadă. Brusc, îşi întinse brațele, îl apucă pe Hawat de umeri, îl susținu. Apoi simți tremurul muşchilor sub palmele sale.

— Ce e cu tine, prietene? întrebă. Suferi?

— Sufăr, Ducele meu, mărturisi Hawat, dar bucuria pe care o simt e mai presus decât suferința. Fără să-şi desprindă umerii din mâinile lui Paul, îşi răsuci trupul pe jumătate, îşi întinse brațul şi mâna stângă, cu palma în sus, arătând Împăratului acul minuscul pe care îl strângea între degete. Vedeți, Maiestate? spuse. Vedeți acul trădătorului Vostru? Credeați că eu, care mi-am dedicat viața slujirii Atreizilor, aş fi putut, astăzi, să mă dezic?

Paul se clătină şi strânse în brațe trupul care se prăbuşi dintr-odată. Recunoscu moliciunea cumplită a morții. Încet,

se aplecă, îl întinse pe Hawat la picioarele lui, se îndreptă. Făcu semn gărzilor să ia trupul neînsuflețit.

Câteva clipe, în sală domni o tăcere desăvârşită.

Paul îl privi lung pe Împărat. Pe chipul suveranului se aşternuse expresia unei aşteptări împietrite. Iar în privirea sa încolțise, în sfârşit, spaima.

— Maiestate, rosti Paul şi remarcă tresărirea de surprindere a Prințesei Regale. Pronunțase cuvântul cu atonalele controlului Bene Gesserit, încărcându-l cu toate nuanțele de dispreț şi batjocură posibile.

Este într-adevăr o Bene Gesserit, gândi el.

Împăratul îşi drese glasul şi spuse:

— Poate că stimata mea rudă îşi închipuie că acum totul se va petrece după voia sa. Nimic n-ar putea fi mai departe de adevăr. Ai violat prevederile Convenției, ai folosit armamentul atomic împotriva...

— Am folosit armamentul atomic împotriva unei forme de relief naturale a deşertului, îl întrerupse Paul. Îmi stătea în cale, iar eu mă grăbeam să ajung la Maiestatea Voastră, ca să vă cer explicații în legătură cu unele dintre ciudatele Voastre activități.

— Armata Caselor Mari aşteaptă chiar în clipa aceasta, masată în spațiul de deasupra Arrakisului, replică Împăratul. E suficient să rostesc un singur cuvânt şi...

— A, da, făcu Paul, aproape că uitasem de ei. Cercetă din priviri suita Împăratului, dădu de fețele celor doi ghildari şi i se adresă cu voce joasă lui Gurney: Cei doi de colo-s agenții Ghildei, Gurney? Umflații ăia în gri?

— Da, Domnia-Ta.

— Voi doi, îi interpelă Paul, arătându-i cu mâna. Ieşiți imediat de-acolo şi comunicați flotei să se-ntoarcă de unde-a venit. După aceea, veți aştepta să vă acord autorizația de a...

— Ghilda nu primeşte ordine de la tine! ripostă cel mai înalt dintre ei.

Înaintară amândoi şi trecură pe sub bariera de lănci, care se ridicase la semnul lui Paul. Cel înalt îşi aținti amenințător brațul spre Paul şi urmă:

— S-ar putea să te trezeşti cu un embargo pentru această...

— Dacă mai aud vreo nerozie de la unul din voi, îl întrerupse Paul, voi da ordin să se distrugă toată producția de mirodenie a Arrakisului... pentru totdeauna.

— Ești nebun? exclamă ghildarul cel înalt, dându-se un pas înapoi.

— Așadar, recunoști că am putere să fac lucrul ăsta? întrebă Paul.

O clipă, ghildarul păru că privește în gol, apoi răspunse:

— Da, ai putea hotărî așa ceva. Dar n-ai s-o faci.

— Aha! făcu Paul și dădu încet din cap. Navigatori, amândoi, nu?

— Da!

Cel scund adăugă:

— Te-ai orbi și pe tine. Am pieri toți de aceeași moarte lentă. Ai idee ce-nseamnă să fii văduvit de licoarea mirodeniei, după ce te-ai obișnuit cu ea?

— Ochiul care alege calea cea mai sigură se închide pentru totdeauna, răspunse Paul. Ghilda ar rămâne infirmă. Oamenii s-ar transforma în roiuri neînsemnate, răzlețite și izolate pe planetele lor. Vă dați seama că aș putea face asta de ciudă... sau din plictiseală.

— Trebuie să discutăm problema în particular, zise ghildarul cel înalt. Sunt sigur că putem găsi o soluție de compromis, care să ne...

— Transmiteți mesajul către cei care așteaptă deasupra Arrakisului, spuse Paul. Controversa asta a început să mă obosească. Dacă flota de deasupra noastră nu dispare cât mai repede, nu va mai fi nevoie să discutăm nimic. Arătă cu capul către transmisioniștii postați lângă șemineu. Puteți folosi stația noastră.

— Întâi să stăm de vorbă, insistă ghildarul cel înalt. Nu putem să comunicăm, pur și simplu, că...

— Transmiteți mesajul! tună Paul. Puterea de a distruge un lucru este dovada controlului său absolut. Ați recunoscut că am această putere. Nu ne aflăm aici ca să discutăm, să negociem sau să facem compromisuri. Îmi veți executa ordinele, sau veți suporta consecințele *imediate!*

— E în stare, murmură ghildarul cel scund.

Și Paul observă că îi cuprinsese frica.

Încet, cei doi se îndreptară către stația de radio.

— Se vor supune? întrebă Gurney.

— Viziunea lor temporală e limitată, îi răspunse Paul. Tot ce văd ei în clipa asta este un zid cenușiu pe care se înscriu consecințele nesupunerii. La bordul fiecărei nave aflate deasupra noastră, fiecare navigator al Ghildei poate să vadă același zid. Se vor supune!

Se întoarse spre Împărat și spuse:

— V-au permis să urcați pe tronul tatălui Vostru, numai fiindcă le-ați garantat că nu vor duce niciodată lipsă de condiment. Nu v-ați putut ține făgăduiala, Maiestate. Știți care vor fi consecințele?

— Mie nu mi-a „permis“ nimeni să...

— Nu vă mai dați aere, rosti glacial Paul. Ghilda este ca un sat pe malul unui râu. Sătenii au nevoie de apă, dar nu pot lua decât atâta câtă le e necesară. Nu pot zăgăzui râul ca să fie numai al lor, căci ar atrage atenția asupra a ceea ce iau și ar risca să piardă totul. Afluența mirodeniei este râul Ghildei, iar eu am construit un zăgaz. L-am construit, însă, astfel încât nu poate fi distrus fără a se distruge râul.

Împăratul își trecu o mână prin păr și privi repede în direcția siluetelor întoarse cu spatele ale celor doi ghildari.

— Până și Dreptvorbitoarea Voastră Bene Gesserit tremură, reluă Paul. Sunt multe otrăvuri cu ajutorul cărora Cucernicele Maici își pot exercita trucurile, dar dac-au apucat să folosească licoarea mirodeniei, celelalte droguri rămân fără efect.

Bătrâna Dreptvorbitoare își strânse la piept roba informă și neagră și înaintă până în fața barierei de lănci.

— Cucernică Maică Gaius Helen Mohiam, i se adresă Paul. A trecut mult timp de la ultima noastră întâlnire de pe Caladan, nu-i așa?

Dreptvorbitoarea privi dincolo de el, către mama sa.

— Ei, Jessica, spuse, văd că fiul tău este într-adevăr cel pe care l-am dorit. Pentru asta, ți se poate ierta chiar și monstruozitatea fiicei tale.

Paul își reprimă fiorul rece de furie care îl năpădise deodată și zise:

— N-ai avut niciodată vreun drept sau motiv să-i ierți ceva mamei mele!

Bătrâna îl sfredeli cu privirea.

— Hai, zgripțuroaică, încearcă-ți trucurile cu mine! spuse el. Unde ți-e gom jabbarul? Încearcă să-ți întorci privirea spre locul în care nu te poți uita! Ai să mă vezi pe mine, privindu-te!

Bătrâna își plecă ochii.

— N-ai nimic de spus? întrebă Paul.

— Ți-am urat bun venit în rândul oamenilor, murmură ea. Nu huli.

Paul își ridică glasul:

— Uitați-vă bine la ea, prieteni! E o Cucernică Maică Bene Gesserit, o ființă perseverentă în slujba unei cauze perseverente. A fost în stare să aștepte, împreună cu surorile ei, vreme de nouăzeci de generații, combinația ideală de gene și de mediu, menită să producă individul unic de care avea nevoie planul lor. Uitați-vă bine la ea! Acum știe că cele nouăzeci de generații au produs acel individ. Iată-mă!... Dar... nu... mă... voi... supune... dorinței... ei!

— Jessica! țipă bătrâna. Fă-l să tacă!

— Fă-l tu însăți, replică Jessica.

Paul o fulgeră din priviri pe Dreptvorbitoare.

— Pentru contribuția ta la toată povestea asta, te-aș strânge de gât cu dragă inimă, spuse el. Și n-ai putea să mă împiedici! adăugă dur, văzând tresărirea furibundă a bătrânei. Dar cred că-i o pedeapsă mai bună să te las să-ți trăiești restul zilelor, incapabilă de a te atinge de mine sau de a mă sili să vă desăvârșesc planurile.

— Jessica, ce-ai făcut? bolborosi bătrâna.

— Un singur lucru vreau să-ți mai spun, urmă Paul. În parte, ați înțeles și voi care sunt necesitățile rasei, dar ați înțeles prea puțin. Vă-nchipuiți că puteți controla evoluția speciei umane prin câteva împerecheri selective, conform planului vostru magistral! Dar cât de aberantă este concepția voastră cu privire la...

— Nu trebuie să vorbești despre lucrurile astea! șuieră bătrâna.

— Taci! tună Paul.

Cuvântul păru că se materializează, retezând aerul, sub controlul lui.

Clătinându-se, cu chipul răvăşit în urma şocului provocat de forța cu care Paul îi percutase psihicul, bătrâna se dădu înapoi, se poticni în brațele celor din spatele ei.

— Jessica, şopti ea. Jessica...

— Nu ți-am uitat gom jabbarul, rosti Paul. Să nu mi-l uiți nici tu. Te pot ucide cu o singură vorbă!

Fremenii din jur schimbară priviri cu înțeles. Nu spunea şi legenda: *„Şi vorba sa va aduce moarte eternă celor ce se vor ridica în calea dreptății?“*

Paul se întoarse către Prințesa Regală. Fără să-şi ia ochii de la ea, se adresă tatălui ei:

— Maiestate, ştim amândoi care-i ieşirea din impasul acesta.

Împăratul se uită iute la fiica sa, apoi îl fixă pe Paul.

— Îndrăzneşti? Tu?! Un aventurier fără familie, un nimeni de pe o...

— Lăsați teatrul! îi tăie vorba Paul. Ați spus mai înainte ce sunt. Rudă, ați spus. Rudă regală.

— Sunt suveranul tău, replică Împăratul.

Paul se uită la ghildarii care stăteau nemişcați lângă instalația radio, privindu-l. Unul dintre ei dădu din cap.

— Aş putea să folosesc forța, zise Paul.

— N-ai să-ndrăzneşti! scrâşni Împăratul.

Paul se mulțumi să-l privească în tăcere.

Prințesa Regală îşi puse o mână pe brațul tatălui ei.

— Tată! rosti ea, cu voce mătăsoasă, mângâietoare.

— Nu-ți încerca trucurile cu mine, o preveni Împăratul. Nu e nevoie să faci asta, copila mea. Mai avem încă mijloace să...

— Dar omul acesta e demn să-ți fie fiu, spuse ea.

Bătrâna Cucernică Maică îşi venise în fire. Se apropie de Împărat, se aplecă la urechea lui.

— Îți pledează cauza, şopti Jessica.

Paul continua s-o fixeze pe prințesa cu păr auriu.

— E Irulan, fiica cea mare, nu? întrebă cu voce joasă.

— Da.

Chani se apropie de ei.

— Vrei să plec, Muad'Dib?

Paul îi aruncă o privire.

— Să pleci? N-ai să mai pleci niciodată de lângă mine.

— Nu suntem legaţi unul de celălalt, spuse Chani.

Vreme de câteva clipe, Paul o privi în tăcere. Apoi zise:

— Cu mine să nu vorbeşti decât adevărul, Sihaya. Şi fiindcă Chani se pregătea să-i răspundă, îşi apăsă degetul pe buzele ei. Ceea ce ne leagă pe noi nu poate fi desfăcut, spuse. Şi acum ia aminte la tot ce se întâmplă, pentru că mai târziu voi dori să văd sala aceasta prin prisma înţelepciunii tale.

Împăratul şi Dreptvorbitoarea sa începuseră o discuţie înfierbântată, cu voce scăzută.

Paul se adresă mamei sale:

— Bătrâna îi aminteşte că înţelegerea lor a fost să aşeze pe tron o Bene Gesserit şi că Irulan este cea pe care au pregătit-o.

— Chiar aşa să fi plănuit? făcu ea.

— Nu-i limpede?

— Ştiu să citesc semnele! rosti sec Jessica. Te-am întrebat ca să-ţi atrag atenţia că nu-i cazul să-mi dai lecţii despre lucruri pe care le-ai învăţat de la mine.

Paul o privi piezişş şi o surprinse zâmbind cu răceală.

Gurney Halleck se aplecă între ei.

— Aş vrea să-ţi reamintesc, Domnia-Ta, că în adunătura asta se mai află un Harkonnen. Arătă cu capul către Feyd-Rautha, care stătea în partea stângă a grupului, în spatele unei lănci. Ochiosul ăla din stânga! Rareori mi-a fost dat să văd o mutră mai parşivă. Mi-ai promis odată că...

— Mulţumesc, Gurney, rosti Paul.

— E na-Baron... adică Baron, acum, c-a murit bătrânul, insistă Gurney. Numai bun pentru ce mi-am...

— Crezi c-ai putea să-i vii de hac, Gurney?

— Glumeşti, Domnia-Ta!

— Discuţia asta dintre Împărat şi vrăjitoarea lui a durat destul, nu crezi, mamă?

Jessica încuviinţă cu capul.

— Într-adevăr.

Paul îşi ridică vocea şi se adresă Împăratului:

— Maiestate, se află vreun Harkonnen printre oamenii Voştri?

Împăratul se întoarse spre el şi-i răspunse disprețuitor:

— Parcă am înțeles că anturajul meu se află sub protecția cuvântului tău de Duce.

— N-am solicitat decât o informație, zise Paul. Vreau să ştiu dacă vreun Harkonnen face parte în mod oficial din anturajul Vostru, sau dacă profită doar de împrejurare pentru a se ascunde din laşitate.

Împăratul schiță un zâmbet calculat.

— Orice persoană acceptată în preajma Împăratului face parte din anturaj.

— Ducele v-a dat cuvântul său, spuse Paul. Dar Muad'Dib nu s-a pronunțat încă. *El* s-ar putea să nu recunoască definiția pe care o dați anturajului. Prietenul meu, Gurney Halleck, vrea să omoare un Harkonnen. Dacă el...

— Kanly! strigă brusc Feyd-Rautha. Se aplecă în afară, peste bariera de lănci. Taică-tău a jurat vendeta asta, Atreides! Zici că eu sunt laş, dar tu te piteşti printre femei şi vrei să-ți pui servitorul să se bată cu mine!

Bătrâna Dreptvorbitoare începu să şoptească agitată în urechea Împăratului, dar acesta o respinse şi spuse:

— Ah, e vorba de kanly? În kanly există reguli stricte.

— Paul, pune capăt discuției, interveni Jessica.

— Domnia-Ta, şuieră Gurney, mi-ai promis că va veni ziua în care o să mă pot răfui cu Harkonnenii.

— Te-ai răfuit destul astăzi, spuse Paul şi simți că toate emoțiile sale cedează în fața impulsului de a se abandona clipei. Îşi scoase mantia şi gluga, le dădu mamei sale, împreună cu cristaiul şi centura şi începu să-şi dezbrace distraiul. Avu senzația certă că întregul Univers se concentra asupra acestui moment.

— Paul, n-are niciun rost, şopti Jessica. Există căi mult mai simple.

Paul se descotorosi de distrai şi trase cristaiul din teaca pe care o ținea mama sa.

— Ştiu, spuse. Otrava, asasinii... Vechile metode uzuale.

— Mi-ai făgăduit un Harkonnen! scrâşni Gurney, şi Paul îi observă chipul schimonosit de mânie, zvâcnetul cicatricei de viţă neagră. Plăteşte-ţi datoria, Domnia-Ta!

— Ai avut mai mult de suferit de pe urma lor decât am avut eu? îl întrebă Paul.

— Sora mea, bolborosi cu glas răguşit Gurney. Anii petrecuţi în minele lor de sclavi...

— Tatăl meu, spuse Paul. Prietenii şi tovarăşii mei, Thufir Hawat şi Duncan Idaho, anii de ostracizare, anii în care n-am fost decât un fugar fără niciun rang... Şi încă ceva, Gurney: e vorba de kanly. Ştii la fel de bine ca mine ce reguli au întâietate.

Umerii lui Gurney se încovoiară.

— Domnia-Ta, dacă porcul ăsta... Dar nu-i decât o jivină murdară, o lighioană pe care trebuie s-o striveşti sub talpă şi-apoi să-ţi arunci încălţarea spurcată. Numeşte un călău, dacă vrei, sau lasă-mă pe mine s-o fac, dar nu-ţi murdări...

— Muad'Dib n-are nevoie să facă aşa ceva, se rugă Chani.

Paul o privi, citind în ochii ei teama pentru viaţa lui.

— Ducele Paul, însă, trebuie s-o facă, răspunse.

— E o lighioană Harkonnen, Domnia-Ta, un animal! protestă Gurney.

Paul ezită şi fu pe punctul de a-şi mărturisi propria sa ascendenţă Harkonnen. Observă însă privirea de cremene a mamei sale, aşa încât se mulţumi să rostească:

— E o fiinţă cu formă umană, Gurney, şi are dreptul la incertitudinile umane.

Gurney spuse:

— Dacă-i vorba numai de...

— Dă-te, te rog, la o parte, zise Paul. Îşi încleştă degetele pe mânerul cristaiului, îl împinse cu blândeţe pe Halleck.

— Gurney! rosti Jessica. Îi atinse braţul. E ca bunicul său. Lasă-l să se concentreze. Asta-i tot ce mai poţi face acum pentru el. Şi gândi: *Mare Maică! Ce ironie!*

Împăratul îl examină pe Feyd-Rautha, observându-i umerii masivi, muşchii umflaţi. Apoi se uită la Paul – un trup tânăr ca un şfichi de bici, nu chiar atât de ascetic ca al băştinaşilor arrakieni, dar cu coastele destul de vizibile. Jocul muşchilor se distingea cu uşurinţă sub pielea întinsă.

Jessica se aplecă la urechea lui Paul şi-i şopti:

— Un singur lucru, fiule. Uneori, persoanele periculoase sunt pregătite de Bene Gesserit: li se implantează adânc în psihic, prin intermediul vechii metode a suferinței și a plăcerii, un anumit cuvânt. Cuvântul cel mai des folosit este „Uroshnor“. Dacă individul acesta a fost pregătit astfel, și am motive să cred că a fost, cuvântul șoptit la ureche îi va paraliza mușchii și...

— N-am nevoie de avantaje speciale, replică Paul. Dă-te la o parte!

Gurney se întoarse către Jessica:

— Ce l-a apucat? Are de gând să se lase ucis în chip de martir? Bălmăjelile religioase ale fremenilor i-au întunecat mintea?

Jessica își ascunse fața în mâini. Își dădea seama că nici ea nu înțelegea prea bine de ce alesese Paul calea aceasta. Simțea că moartea pândește în fiecare cotlon al sălii și știa că noul personaj care devenise Paul ar fi fost capabil de ceea ce sugerase Gurney. Toate talentele ei se concentrau asupra dorinței ei de a-și proteja fiul, dar nu putea face nimic.

— Aiurelile religiei i-au întunecat mințile? întrebă din nou Gurney.

— Taci! șopti Jessica. Roagă-te!

Un zâmbet se așternu deodată pe chipul Împăratului. Se uită la Paul și spuse tărăgănat:

— Dacă Feyd-Rautha Harkonnen... din anturajul meu... dorește acest lucru... îl dezleg de orice obligație și îi acord libertatea de a hotărî singur ce are de făcut.

Gesticulă scurt în direcția fedaykinilor, adăugând:

— Centura și pumnalul meu se află la careva din adunătura asta a ta. Dacă Feyd-Rautha vrea, îi permit să te înfrunte cu propria mea lamă.

— Vreau! strigă Feyd-Rautha și Paul observă expresia exaltată care-i anima chipul.

E prea încrezător, gândi Paul. *Este un avantaj natural pe care pot să-l accept.*

— Aduceți pumnalul Împăratului, spuse el și urmări executarea ordinului. Puneți-l acolo, pe jos. Indică locul cu vârful piciorului. Dați adunătura imperială la perete și lăsați-l pe Harkonnen singur.

Freamăt de veşminte, târşâieli de picioare, comenzi rostite cu glas scăzut şi proteste înfundate însoţiră îndeplinirea poruncii. Ghildarii rămaseră lângă staţia de radio. Îl priveau încruntaţi pe Paul, cu un aer incert.

S-au obişnuit să vadă viitorul, gândi Paul. *Dar aici, în clipa aceasta, sunt orbi... ca şi mine.* Şi sondă vânturile timpului, simţind clocotul furtunii, nexul al cărui centru era exact acest moment-loc. Se închiseseră până şi micile spărturi. Era Jihadul, ştia, Jihadul care încă nu se născuse, conştiinţa de rasă pe care o resimţise odinioară ca pe un ţel cumplit. Era un motiv suficient pentru existenţa unui Kwisatz Haderach sau a unui Lisan al-Gaib, motiv suficient până şi pentru planurile îndoielnice făurite de Bene Gesserit. Rasa oamenilor îşi simţise somnolenţa, devenise conştientă de staza nesănătoasă care punea stăpânire pe ea şi nu vedea decât o singură ieşire: vârtejul care avea să amestece genele şi să dea la iveală noi combinaţii, mai puternice, apte de supravieţuire. În clipa aceasta, toţi oamenii formau un singur organism inconştient, mânat de un fel de foame sexuală, capabilă să răstoarne orice obstacol.

Şi Paul înţelese inutilitatea eforturilor sale de a schimba ceva cât de neînsemnat în ceea ce se petrecea. Crezuse că se va putea împotrivi Jihadului de unul singur, dar Jihadul avea să fie. Chiar şi fără el, legiunile ar fi pornit de pe Arrakis, năpustindu-se asupra Universului. Nu aveau nevoie decât de legenda în care, deja, se transformase el. Le arătase calea, le dăduse putere până şi asupra Ghildei, care avea nevoie de mirodenie pentru a supravieţui.

Îl cuprinse un sentiment de ratare, apoi observă că Feyd-Rautha Harkonnen îşi dezbrăcase uniforma zdrenţuită şi rămăsese în faţa lui înveşmântat doar într-un corset de luptă din zale.

Acesta e punctul culminant, gândi Paul. *După asta, viitorul se va deschide, norii se vor destrăma, lăsând loc unui nimb glorios. Dacă mor, vor spune că m-am jertfit pentru ca spiritul meu să-i călăuzească. Dacă trăiesc, vor spune că nimic nu poate să i se opună lui Muad'Dib.*

— Atreidul e pregătit? strigă Feyd-Rautha, conform străvechiului ritual al kanlyului.

Paul îşi alese răspunsul după datina fremenă:

— Fărâmă-se cuțitul tău în țăndări și așchii!

Arătă cu mâna pumnalul Împăratului, dându-i de înțeles lui Feyd-Rautha că se putea apropia să-l ridice.

Fără să-și ia ochii de la Paul, Feyd-Rautha înaintă, luă cuțitul și-l balansă o clipă în mână, ca să se deprindă cu el. Simțea valul de surescitare care creștea în el. Era o luptă la care visase de multe ori – om contra om, dibăcie contra dibăcie, fără protecția scuturilor. Și își dădea seama că lupta aceasta putea să-i deschidă calea către putere, pentru că Împăratul avea, desigur, să-l răsplătească pe cel ce i-ar fi făcut seama acestui Duce turbulent. Răsplata ar fi putut să fie chiar trufașa sa fiică și accesul pe tron. Ducele ăsta – un țărănoi, un aventurier de provincie – nu putea fi un adversar serios pentru un Harkonnen care avea la activ aproape o mie de lupte în arenă și cunoștea toate vicleșugurile și stratagemele imaginabile. Și țopârlanul nu putea bănui ca avea să înfrunte și alte arme decât acest cuțit.

Să vedem dacă ești imun la otravă! își spuse Feyd-Rautha. Îl salută pe Paul cu lama pumnalului imperial și zise:

— Nebune, privește-ți moartea!

— Luptăm sau vorbim, vere? zise Paul. Și făcu un pas de pisică spre adversar, cu ochii ațintiți la pumnalul acestuia, cu trupul ghemuit și cu propriul său cristai alb-lăptos întins înainte, ca o prelungire a brațului.

Își dădură ocol unul altuia, pășind ușor, cu tălpile goale, pe suprafața zgrunțuroasă a pardoselii, pândind cea mai mică deschidere.

— Frumos mai dansezi, făcu Feyd-Rautha.

Palavragiu, gândi Paul. *Altă slăbiciune. Tăcerea îl irită.*

— Te-ai spovedit? întrebă Feyd-Rautha.

Paul continuă să se miște, tăcut.

Iar Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, care privea lupta, din mijlocul alaiului imperial, își simți tremurul trupului. Tânărul Atreides îi spusese Harkonnenului „vere“. Asta însemna că își cunoștea ascendența, ceea ce, de altfel, nu era de mirare, dat fiind că era Kwisatz Haderach. Dar cuvântul îi atrăsese subit atenția asupra unicului lucru important din punctul ei de vedere.

Lupta aceasta se putea solda cu o catastrofă ireparabilă pentru planul de selecție Bene Gesserit.

Întrevăzuse şi ea ceva din ceea ce înțelesese Paul – că Feyd-Rautha ar fi putut să-l omoare fără să iasă biruitor. Apoi o copleşi alt gând, şi mai înspăimântător. În clipa aceasta, două produse finale ale aceluiaşi lung şi costisitor program se înfruntau într-un duel pe viață şi pe moarte, căruia i-ar fi putut cădea victimă şi unul, şi celălalt. Dacă mureau amândoi, nu le mai rămâneau decât fiica bastardă a lui Feyd-Rautha – un prunc încă, un factor necunoscut – şi Alia, monstruozitatea.

— Poate că nu cunoaşteți decât rituri păgâne pe-aici, spuse Feyd-Rautha. N-ai vrea ca Dreptvorbitoarea Împăratului să-ți pregătească sufletul pentru călătoria cea mare?

Paul zâmbi, dând ocol către dreapta, atent, cu gândurile negre alungate de imperativele momentului.

Feyd-Rautha făcu un salt scund, fentând cu mâna dreaptă, schimbându-şi fulgerător cuțitul în stânga.

Paul se eschivă cu uşurință, remarcând în scurta ezitare a lui Feyd-Rautha condiționarea luptei cu scuturi. Totuşi, nu era exact vechea condiționare pe care o cunoştea şi el şi înțelese că Feyd-Rautha mai luptase cu adversari fără scut.

— Atreizii fug sau stau pe loc şi luptă? îl provocă Feyd-Rautha.

Tăcut, Paul reîncepu să-i dea târcoale. Îi veniră în minte cuvintele lui Idaho, învățăturile primite demult, în sala de exerciții de pe Caladan: „*Foloseşte-ți primele minute ca să-ți studiezi adversarul. S-ar putea să pierzi în felul acesta câteva prilejuri favorabile pentru o victorie rapidă, dar minutele de studiu sunt chezăşia succesului. Nu te grăbi, aşteaptă să fii sigur.*"

— Poate-ți închipui că țopăiala asta îți mai oferă câteva clipe de viață, spuse Feyd-Rautha. Prea bine. Se opri brusc, îndreptându-şi trupul.

Paul observase destul pentru o primă aproximație. Feyd-Rautha avea tendința de a se răsuci spre stânga, expunându-şi şoldul drept, ca şi cum corsetul de zale i-ar fi putut proteja tot flancul. Era atitudinea unui om învățat să lupte cu un scut şi cu un cuțit în fiecare mână.

Sau... Paul şovăi... Sau corsetul era mai mult decât ceea ce *părea* a fi.

Harkonnenul vădea prea multă siguranță de sine în fața omului care, chiar în ziua aceea, se aflase în fruntea forțelor ce zdrobiseră Sardaukarul.

Feyd-Rautha îi remarcă ezitarea şi-l interpelă:

— Ce rost are să întârzii inevitabilul? Nu faci altceva decât să amâni puțin momentul în care voi începe să mă prevalez de drepturile mele asupra bulgărelui ăstuia de gunoi.

Dacă-i înarmat cu un ac, gândi Paul, *l-a ascuns cum nu se poate mai bine. Corsetul n-are nimic dubios.*

— De ce taci? făcu Feyd-Rautha.

Paul se puse din nou în mişcare. Tăcerea lui începuse să-şi exercite presiunea asupra nervilor lui Feyd-Rautha. Îşi îngădui un surâs glacial.

— Te amuzi, ai? şuieră Feyd-Rautha. Şi țâşni, înainte de a-şi fi terminat vorba.

Aşteptându-se la secunda de ezitare, Paul fu cât pe ce să recepționeze în plin lovitura fulgerătoare, de sus în jos. Vârful pumnalului îi crestă brațul stâng. Îşi alungă arsura durerii şi înțelese că ezitarea dinainte fusese un truc – o suprafentă. Adversarul se dovedea mai periculos decât îşi închipuise. Trebuia să se aştepte la trucuri în alte trucuri din alte trucuri.

— Am învățat câte ceva şi de la amicul tău, Thufir Hawat, rânji Feyd-Rautha. Grație învățăturilor lui ți-am stors primele picături de sânge. Păcat că boşorogul n-a mai apucat să le vadă.

Şi Paul îşi aminti că Idaho îi spusese odată: „*Aşteaptă-te la tot ce-i de aşteptat într-o luptă. În felul ăsta, n-o să te surprindă nimic.*“

Din nou, începură să-şi dea târcoale, atenți, cu spinările încovoiate.

Paul observă revenirea expresiei de satisfacție pe chipul adversarului său şi se miră. Punea atâta preț pe o zgârietură? Nu cumva era otrăvită lama pumnalului? Nu, nu era cu putință! Oamenii săi examinaseră arma aceasta, o verificaseră înainte de a i-o aduce. Erau războinici prea experimentați ca să poată scăpa din vedere un lucru ca ăsta.

— Mă uitam la femeia cu care vorbeai înainte, i se adresă Feyd-Rautha. Aia mică. Ce ți-e? Ibovnică? Crezi că merită să mă ocup puțin de ea?

Paul nu-i răspunse. Sondă cu simțurile sale interne, examinând sângele care îi mustea în rană. Şi descoperi o urmă de soporific. De pe lama pumnalului imperial. Îşi ajustă metabolismul ca să anihileze amenințarea şi să modifice structura moleculară a drogului, dar nu-şi putu împiedica un fior de incertitudine. Pregătiseră un pumnal cu un soporific pe lamă. Soporific. O substanță incapabilă să alerteze un spion de otrăvuri, dar suficient de puternică pentru a moleşi muşchiul atins. Duşmanii săi îşi aveau fiecare propriile planuri secrete, propriile urzeli camuflate.

Din nou, Feyd-Rautha sări înainte şi lovi.

Paul, cu zâmbetul înghețându-i pe buze, fentă cu încetineală, ca şi cum ar fi fost stânjenit de efectul drogului, şi în ultima clipă se feri brusc, întâmpinând cu vârful cristaiului brațul care fandă. Feyd-Rautha se răsuci lateral, rămase la distanță, trecându-şi iar arma în mâna stângă. O uşoară paloare a obrazului îi trăda durerea acidă a rănii pe care i-o provocase Paul.

Aşa! Să cunoască şi el momentul incertitudinii, gândi Paul. *Să simtă spaima la gândul otrăvirii.*

— Trădare! urlă Feyd-Rautha. M-a otrăvit! Simt otrava în braț!

Paul rupse tăcerea pe care o păstrase până atunci şi spuse:

— Nu-i decât puțin acid, ca să compenseze soporificul de pe lama Împăratului.

Feyd-Rautha răspunse surâsului înghețat de pe buzele lui Paul ridicându-şi arma cu mâna stângă, într-un salut zeflemitor. În spatele lamei însă, ochii îi scăpărau de ură.

Paul îşi schimbă cristaiul în mâna stângă pentru a fi egal cu adversarul său. Porniră iarăşi să-şi dea târcoale, pândindu-se.

Feyd-Rautha începu să se apropie cu paşi furişați, oblici, ținându-şi cuțitul în sus. Furia turbată ce clocotea în el i se citea în privirea piezişă a ochilor şi în încleştarea fălcilor. Fandă brusc spre dreapta şi în jos. Se pomeniră amândoi încleştați, încordați, strângându-şi unul altuia mâinile în care țineau armele.

Paul, ferindu-se de şoldul drept al lui Feyd-Rautha, unde bănuia prezența unui ac otrăvit, împinse, silindu-şi adversarul să se rotească spre dreapta. Şi fu cât pe ce să nu observe vârful minuscul din centura corsetului celuilalt. O răsucire smucită şi

o ușoară cedare a încleștării lui Feyd-Rautha îl preveniră. Acul trecu la câțiva milimetri de trupul său.

Pe șoldul stâng!

Capcană în altă capcană în altă capcană, își reaminti Paul. Folosindu-și controlul Bene Gesserit al mușchilor, se lăsă brusc în jos, încercând să-l determine pe Feyd-Rautha la o acțiune reflex, dar mișcarea necesară pentru a evita acul care pândea la șoldul acestuia îl dezechilibră. Se trezi aruncat la pământ, cu Feyd-Rautha deasupra lui.

— Ai văzut ce am la șold, ha? șuieră printre dinți Feyd-Rautha. Moartea ta, nebune. Începu să-și răsucească trupul, apropiind tot mai mult ghimpele otrăvit. Mai întâi voi lăsa otrava să-ți paralizeze mușchii, apoi o să te omor cu pumnalul. Nu se va descoperi niciodată vreo urmă!

Paul se încordă. În minte îi răsunară țipete mute, țipetele strămoșilor săi care sălășluiau în celulele trupului și care îi cereau să pronunțe cuvântul secret ce avea să-l slăbească pe Feyd-Rautha și să-l salveze pe el.

— N-am să-l rostesc! bolborosi.

Feyd-Rautha se holbă nedumerit, șovăi o fracțiune infimă de secundă. Lui Paul îi fu de ajuns ca să descopere punctul instabil din mușchiul unuia dintre picioarele adversarului și pozițiile lor se inversară. Feyd-Rautha zăcea acum cu jumătate de trup acoperit de corpul lui Paul, cu șoldul drept ridicat, neputând să se întoarcă din cauza acului care se înțepenise într-o crăpătură a pardoselii.

Ajutat de sângele care îi năclăise brațul, Paul își eliberă cu o smucitură mâna stângă și apăsă scurt, adânc, sub colțul maxilarului lui Feyd-Rautha. Vârful cristaiului pătrunse în creier. Feyd-Rautha zvâcni o singură dată și se lăsă moale. Trupul i se răsturnă într-o rână, ținut încă de ghimpele înfipt în pardoseală.

Respirând adânc, ca să-și recapete calmul, Paul se trase la o parte și se sculă în picioare. Rămase nemișcat lângă cadavru, cu cristaiul în mână. Apoi, cu o voită încetineală, își ridică ochii spre Împărat.

— Maiestate, rosti, ați pierdut încă un om. Acum putem renunța la tergiversări și la teatru? Putem discuta ce-avem de discutat? Căsătoria mea cu fiica Voastră și urcarea pe tron a unui Atreides.

Împăratul se răsuci pe călcâie, se uită lung la Contele Fenring. Contele îi susținu privirea – ochi cenușii în ochi verzi. Nu aveau nevoie de cuvinte. Învățaseră de mult să se înțeleagă din ochi.

Omoară-mi-l pe insolentul ăsta, spunea Împăratul. *Atreidul e tânăr și plin de resurse, da... dar acum e obosit, și-apoi, oricum, ție n-ar putea să-ți reziste. Provoacă-l la duel... acum, imediat. Tu știi cum s-o faci. Omoară-l.*

Încet, foarte încet, Fenring își întoarse capul, prelungind mișcarea până când ochii săi se fixară asupra lui Paul.

— Hai! șuieră Împăratul.

Contele își concentră toată atenția la chipul lui Paul, scormonindu-l cu ochi antrenați de Doamna sa Margot în maniera Bene Gesserit. Observă misterul, măreția ascunsă a tânărului descendent Atreides.

Aș putea să-l omor, gândi Fenring. Și știa că era adevărat ce gândea.

Dar, în clipa aceea, ceva aflat în propriile sale adâncuri tainice îl făcu pe Conte să șovăie. Avu o viziune fulgerătoare, inadecvată, a avantajului pe care îl deținea față de Paul – felul în care se putea ascunde de tânărul acesta, enigma persoanei și a motivelor sale, pe care nu le putea scruta niciun ochi.

Iar Paul, conștient și el de ceva, după felul în care clocotea nexul timpului, înțelese în sfârșit de ce nu i se arătase niciodată contele Fenring în imensa urzeală a viitorului. Fenring era unul din cei care ar-fi-putut-să-fie, un posibil Kwisatz Haderach, schilodit însă de o mică eroare în lanțul genetic – un eunuc, ale cărui talente rămăseseră furtive, ascunse, refulate. Și Paul simți o compasiune profundă pentru Contele Fenring, un sentiment de fraternitate pe care nu-l cunoscuse niciodată până atunci.

Fenring observă emoția lui Paul, o înțelese și spuse:

— Maiestate, trebuie să vă refuz.

Furia îl copleși pe Shaddam IV. Făcu doi pași iuți printre supușii care se retraseră înspăimântați și-l pălmui cu sete pe Fenring peste obraz.

Un nor negru întunecă chipul Contelui. Îl țintui cu privirea pe Împărat și vorbi cu voce egală, cu deliberată inexpresivitate:

— Am fost prieteni, Maiestate. Ceea ce fac acum, fac din prietenie. Voi uita gestul Vostru.

Paul își drese glasul.

— Vorbeam despre tron, Maiestate, rosti.

Împăratul se întoarse şi-l fulgeră cu privirea.

— Eu stau pe tron! lătră el.

— Veți avea alt tron, pe Salusa Secundus, răspunse Paul.

— Am depus armele şi am venit aici crezând în cuvântul tău! strigă Împăratul. Îndrăzneşti să mă ameninți...

— Cât timp vă aflați în prezența mea, sunteți în siguranță. Aşa v-a făgăduit un Atreides. Muad'Dib însă vă osândeşte la exilul pe planeta-închisoare. Dar nu vă temeți, Maiestate. Voi folosi toate mijloacele de care dispun pentru a îmblânzi lumea aceea. Salusa Secundus va deveni o lume-grădină, plină de frumusețe şi de gingăşie.

Împăratul înțelese deodată sensul ascuns al cuvintelor lui Paul şi îl privi cu ură.

— Astea-ți sunt, deci, adevăratele motive, scrâşni.

— Întocmai, zise Paul.

— Dar cu Arrakisul ce-o să se întâmple? Va deveni şi el o lume-grădină, plină de frumuseți şi de gingăşie?

— Fremenii au cuvântul lui Muad'Dib, spuse Paul. Sub cerul acestei planete, apa va curge la suprafață, printre oaze verzi şi bogate. Dar va trebui să ne gândim şi la mirodenie. Iată de ce pe Arrakis vor exista întotdeauna şi deşertul, şi vânturile aprige, şi încercările menite să-l călească pe om. Noi, fremenii, avem o vorbă: „Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioşi." Nimeni nu poate nesocoti cuvântul lui Dumnezeu.

Bătrâna Dreptvorbitoare, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, surprinsese însă un alt înțeles ascuns în vorbele lui Paul. Întrezărise spectrul Jihadului şi îşi ridică glasul:

— Nu se poate să-i laşi pe oamenii aceştia să calce în picioare Universul!

— O să vă amintiți cu nostalgie de blândețea sardaukarilor! ripostă veninos Paul.

— Nu se poate să-i laşi, şopti bătrâna.

— Eşti o Dreptvorbitoare, zise Paul. Gândeşte-te mai bine la ceea ce spui. Îi aruncă o privire Prințesei Regale şi se întoarse spre Împărat. Să sfârşim odată, Maiestate.

Împăratul se uită cu groază la fiica sa. Ea îi atinse brațul şi vorbi cu glas alinător:

— Pentru asta am fost educată, tată.

El inspiră adânc.

— Nu poți face nimic, murmură bătrâna Dreptvorbitoare.

Împăratul își îndreptă spatele, părând să-și regăsească aparența demnității.

— Cine va negocia în numele tău, vasalule? întrebă.

Paul se întoarse, o văzu pe mama sa, așteptând cu privirea în pământ, alături de Chani, în mijlocul fedaykinilor. Se apropie de ele, oprindu-se în fața lui Chani.

— Înțeleg motivul, șopti ea. Dacă așa trebuie... Usul...

Paul îi auzi lacrimile din glas, își ridică mâna, îi atinse obrazul.

— Sihaya, murmură, să nu te temi de nimic. Niciodată. Își lăsă brațul în jos și se adresă mamei sale: Vei negocia în numele meu, mamă. Împreună cu Chani. E înțeleaptă și are ochi ageri. Și-i adevărat ce se spune, că nimeni nu știe să se tocmească mai aprig decât un fremen. Chani va privi totul cu ochii dragostei pe care mi-o poartă și cu gândul la fiii pe care-i va naște, la nevoile lor. S-o asculți.

Jessica sesiză calculul rece din raționamentul fiului ei și-și înăbuși un fior de gheață.

— Care ți-s instrucțiunile? îl întrebă.

— Pretind ca zestre toate acțiunile CHOAM pe care le deține Împăratul, spuse Paul.

— Toate? reuși să îngaime Jessica, stupefiată.

— Trebuie să-l despuiem de tot ce are. Altceva: pentru Gurney Halleck, rangul de Conte, un directorat în Compania CHOAM și fieful Caladan. De asemenea, atribuirea de titluri și demnități importante tuturor foștilor supuși Atreides care mai sunt în viață, până la ultimul soldat.

— Dar fremenii? întrebă Jessica.

— Fremenii mă privesc personal, răspunse Paul. Pe ei îi va răsplăti Muad'Dib. În primul rând, Stilgar va fi guvernator al Arrakisului. Dar pentru astea, vom avea timp mai târziu.

— Și eu?

— Ai vreo dorință anume?

— Poate... Caladanul, rosti ea, privindu-l pe Gurney. Nu-s sigură. M-am transformat prea mult în fremenă... și în

Cucernică Maică. Am nevoie de o perioadă de liniște și de calm ca să mă gândesc.

— O vei avea, zise Paul. Vei avea tot ce-ți vom putea oferi eu sau Gurney.

Jessica dădu din cap, simțindu-se deodată bătrână și obosită. Se uită la Chani.

— Și pentru concubina regală?

— Nu vreau niciun rang, șopti Chani. Nu vreau nimic. Te implor.

Paul se uită în ochii ei. Brusc, își aminti imaginea lui Chani așa cum o văzuse odată, cu micul Leto în brațe – cu copilul lor, care își găsise moartea în această dezlănțuire de violență.

— Îți jur, zise el, că nu vei avea nevoie de niciun rang. Femeia de colo îmi va fi soție, iar tu doar concubină pentru că asta-i o afacere politică prin care vom cimenta pacea și ne vom ralia Casele Mari ale Landsraadului. Trebuie să ne supunem uzanțelor. Dar prințesa aceasta nu va avea de la mine decât numele meu. Atât. Nu va avea niciun copil, nicio privire caldă, nicio clipă de dorință.

— Așa spui acum, rosti Chani. Și ochii ei se îndreptară către silueta înaltă a prințesei cu părul de aur.

— Atât de puțin îmi cunoști fiul? murmură Jessica. Uită-te bine la prințesa aceea. E semeață, încrezătoare. Se spune că are veleități literare. Să sperăm că asta o va putea consola în viață, căci de alte lucruri va avea prea puțin parte. Un râs amar se desprinse fără voie de pe buzele ei. Gândește-te la asta, Chani: prințesa aceea îi va purta numele, dar va fi mai prejos decât o concubină, căci nu va cunoaște niciodată un moment de tandrețe de la bărbatul de care este legată. În timp ce pe noi, Chani, pe noi, cele ce suntem numite concubine... istoria ne va numi soții.

Ecologia Dunei

Anexa 1

Dincolo de un punct critic dintr-un spaţiu finit, libertatea descreşte proporţional cu creşterea numărului. Acest lucru este la fel de adevărat pentru fiinţele umane din spaţiul finit al unui ecosistem planetar, ca şi pentru moleculele unui gaz închis într-un recipient etanş. În ceea ce îi priveşte pe oameni, întrebarea este nu câţi pot supravieţui în cadrul sistemului, ci ce fel de existenţă va fi posibilă pentru cei ce vor supravieţui.

Pardot Kynes,
Primul Planetolog al Arrakisului

Impresia pe care o produce de obicei Arrakisul asupra oricărui nou-venit este aceea a unui ţinut de o pustietate absolută. Străinul îşi închipuie imediat că aici nimic nu poate vieţui sau creşte sub cerul liber, că lumea aceasta este adevăratul deşert, care nu a cunoscut şi nici nu va cunoaşte vreodată fertilitatea.

Pentru Pardot Kynes, planeta nu era decât o formă de energie, o maşină pusă în mişcare de soarele ei. Erau necesare doar câteva ajustări pentru a o adapta nevoilor omului şi, imediat, s-a gândit la populaţia umană care se deplasa liber pe suprafaţa Arrakisului: fremenii. Ce provocare! Şi ce unealtă! Fremenii reprezentau o forţă ecologică şi geologică cu un potenţial aproape nelimitat.

În multe privinţe, Pardot Kynes era un om simplu şi direct. Trebuia să scape de restricţiile impuse de Harkonneni? Nimic mai simplu. S-a căsătorit cu o femeie fremenă. Iar după ce i-a dăruit un fiu fremen, Liet-Kynes, a început să-i inoculeze

acestuia, precum şi celorlalţi copii fremeni, „ştiinţa de carte“ a ecologiei, creând de la bun început un limbaj nou de simboluri, menit să înarmeze mintea spre a manipula un întreg peisaj, clima sa, mecanismul anotimpurilor, un limbaj care respingea orice idee de forţă în favoarea unei conştiinţe clare a *ordinii*.

„Pe orice planetă prielnică omului“, spunea Kynes, „există o frumuseţe internă creată de mişcare şi echilibru. Această frumuseţe generează un efect dinamic stabilizator, esenţial oricărei forme de viaţă. Scopul său este simplu: menţinerea şi producerea de structuri coordonate, din ce în ce mai diversificate. Viaţa sporeşte capacitatea oricărui sistem închis de a întreţine viaţa. Viaţa, în totalitatea ei, se află în slujba vieţii. Hrana necesară îi este furnizată vieţii *de către* viaţă, în forme din ce în ce mai bogate, pe măsură ce creşte diversitatea vieţii. Întregul peisaj se trezeşte la viaţă, se stabilesc relaţii, apar interacţiuni.“

Aşa vorbea Pardot Kynes în clasele din sietchuri.

Dar, înainte de a ajunge la cursuri, trebuise să-i convingă pe fremeni. Ca să înţelegeţi cum a reuşit lucrul acesta, trebuie să înţelegeţi, mai întâi, enorma onestitate şi inocenţa cu care aborda orice problemă. Nu era naiv, dar nu îşi îngăduia niciun fel de distracţie.

Într-o după-amiază toridă, pe când explora peisajul arrakian la bordul unui vehicul de suprafaţă monoloc, fu martorul unei scene de o deplorabilă banalitate. Şase mercenari Harkonneni, echipaţi cu scuturi şi înarmaţi până-n dinţi, încercuiseră trei tineri fremeni pe platoul din spatele Scutului de Piatră, în apropierea satului Sacul Vânturilor. Kynes crezu mai întâi că nu era vorba decât de o simplă ciomăgeală, apoi îşi dădu seama că Harkonnenii intenţionau să-i masacreze pe fremeni. În acel moment, unul dintre tineri zăcea deja la pământ, cu o arteră secţionată, iar doi mercenari fuseseră scoşi din luptă, dar tot rămâneau patru oameni înarmaţi împotriva a doi copilandri.

Kynes nu era curajos. Nu era decât onest şi precaut. Harkonnenii măcelăreau fremeni. Distrugeau uneltele cu care el avea intenţia să refacă planeta! Îşi activă scutul, se năpusti în mijlocul încăierării şi răpuse cu şişul doi dintre

Harkonneni, mai înainte ca aceştia să-şi fi dat seama că se află cineva în spatele lor. Evită lovitura de sabie a celui de-al treilea, îi reteză beregata cu un *entretisser* impecabil şi îl lăsă pe al patrulea în seama celor doi adolescenți fremeni pentru a-i da primul ajutor rănitului care sângera în nisip. Şi reuşi să-l readucă la viață... în momentul în care ultimul Harkonnen îşi dădea duhul.

Drept care tinerii fremeni se pomeniră într-o mare încurcătură. Ce să facă cu Kynes? Bineînțeles, ştiau cine e. Nicio persoană nu sosea pe Arrakis, fără ca un dosar bine documentat să nu ajungă, pe o cale sau alta, în mâinile fremenilor. Îl cunoşteau pe Kynes: era slujitorul Împăratului.

Dar ucisese Harkonneni!

Nişte adulți ar fi dat, fără îndoială, din umeri şi, cu oarecare regret, i-ar fi adăugat cadavrul la cele şase care zăceau deja pe nisip. Dar aceşti fremeni erau tineri fără experiență şi tot ce pricepeau era că îi datorau viața acestui slujitor imperial.

Două zile mai târziu, Kynes se pomeni într-unul din sietchurile care dominau Pasul Vânturilor. Pentru el, treaba asta era naturală. Se apucă să le vorbească fremenilor despre apă, despre fixarea dunelor cu covoare de iarbă, despre plantații de curmali, despre canale de irigație străbătând liber deşertul. Vorbea, vorbea, vorbea întruna.

Şi habar n-avea de discuțiile încinse al căror obiect era soarta sa. Ce-i de făcut cu nebunul ăsta? Cunoaşte acum poziția unuia dintre cele mai importante sietchuri. Ce-i de făcut? Şi ce să pricepi din vorbele lui, din trăncăneala smintită despre preschimbarea Arrakisului într-un paradis? Vorbărie şi-atâta tot! Ştie prea mult. Dar a ucis Harkonneni! Cum o să-i plătim povara de apă? De când datorăm noi ceva Imperiului? A ucis Harkonneni. Ei şi? Oricine poate ucide Harkonneni. Şi eu am ucis.

Dar ceea ce spune el despre fertilizarea Arrakisului?

Prostii! De unde apă?

El zice că este! Şi a *salvat* trei de-ai noştri.

A salvat trei mucoşi nerozi, care s-au aruncat singuri în cuțitele Harkonnenilor! Şi le-a văzut cristaiele!

Decizia fu cunoscută cu mult înainte de a fi fost rostită. Taul unui sietch le dictează membrilor săi conduita, inclusiv

obligaţiile cele mai brutale. Pentru îndeplinirea deciziei fu numit un luptător încercat, căruia i se încredinţă cuţitul sacru. Doi acvari îl însoţiră spre a recupera apa trupului. Obligaţie brutală.

E îndoielnic ca Pardot Kynes să fi băgat de seamă prezenţa presupusului călău. În clipa aceea, era ocupat. Perora unui grup, care se adunase în jurul lui, la o distanţă precaută. Vorbea plimbându-se de colo-colo, gesticulând. Apă în aer liber, spunea el. Ieşiri în deşert fără distrai! Apă potabilă acumulată în iazuri! Livezi de portyguli!

Cel cu cuţitul îi aţinu calea.

„Fă-mi loc", îi spuse Kynes şi continuă să vorbească despre capcane de vânt secrete. Trecu mai departe, oferindu-şi spatele loviturii rituale.

Nu se poate şti ce anume s-a petrecut în momentul acela în mintea presupusului gâde. L-a ascultat brusc pe Kynes şi l-a crezut? Cine ştie?... Dar ceea ce a făcut a rămas de pomină. Îl chema Uliet *Vârstnicul*. Uliet a înaintat trei paşi şi s-a prăbuşit deliberat în lama propriului său cuţit. Astfel i-a „făcut loc" lui Kynes. Sinucidere? Unii pretind că l-a călăuzit Shai-hulud.

Aşa se nasc prevestirile!

Din clipa aceea, Kynes nu a mai trebuit decât să arate cu mâna şi să rostească: „Mergeţi acolo!" şi ei se duceau. Triburi întregi, de pretutindeni. Mureau bărbaţi, mureau femei, mureau copii. Dar se duceau.

Kynes îşi reluă corvezile imperiale, întorcându-se la staţiunile biologice experimentale. Şi, curând, printre membrii personalului acestor staţiuni îşi făcură apariţia fremeni. Apoi fremenii îşi dădură seama că erau pe cale de a se infiltra în „sistem" – o posibilitate pe care nu o luaseră niciodată în considerare. O serie de unelte şi utilaje provenind din staţiuni ajunseră în sietchuri... în special radiatoarele, cu ajutorul cărora erau săpate bazinele colectoare şi capcanele de vânt de sub suprafaţa deşertului.

Pe fundul bazinelor începu să se adune apă.

Fremenii pricepură că Pardot Kynes nu era complet nebun, ci exact atât de nebun cât trebuie să fie un sfânt. Era un umma, făcea parte din confreria profeţilor. Iar spiritul lui

Uliet fu avansat la rangul de sadus şi inclus printre judecătorii divini.

Kynes – simplul, ambiţiosul Kynes – ştia că o muncă de cercetare organizată la niveluri înalte e hărăzită să nu producă niciodată nimic nou. Alcătui, aşadar, mici unităţi experimentale, care făceau schimburi reciproce de informaţii pentru a realiza cât mai rapid efectul Tansley şi lăsă fiecărui grup libertatea de a-şi găsi propria cale. Trebuiau să acumuleze milioane de fapte mărunte şi de aceea organiza numai teste izolate şi sumare, menite să scoată în evidenţă dificultăţile.

Se prelevară probe de carotaj de pe cuprinsul întregului bled. Se trasară diagrame ale îndelungatelor cicluri meteorologice care alcătuiau clima. Kynes descoperi că în centura lată, cuprinsă între 70 de grade latitudine nordică şi sudică, temperaturile oscilau de mii de ani între 254 şi 332 de grade (absolute) şi că zona aceasta poseda lungi anotimpuri de germinaţie, în cursul cărora temperaturile variau de la 284 la 302 grade absolute: domeniul de „aur“ pentru dezvoltarea formelor de viaţă terestre... de îndată ce aveau să rezolve problema apei.

Când o vom rezolva? întrebară atunci fremenii. Când vom vedea Arrakisul preschimbându-se într-un paradis?

Şi ca un dascăl răspunzând unui copil care întreabă cât fac doi şi cu doi, Kynes le spuse: „Peste trei sute sau cinci sute de ani.“

Un popor inferior ar fi reacţionat cu un geamăt de disperare. Dar fremenii învăţaseră răbdarea de la oameni cu bice în mâini. Transformarea avea să dureze ceva mai mult timp decât se aşteptaseră, dar erau încredinţaţi cu toţii că ziua binecuvântată avea să vină. Îşi strânseră, deci, cingătorile şi se întoarseră la treabă. Dezamăgirea făcuse perspectiva paradisului parcă şi mai reală.

Problema capitală a Arrakisului nu era atât apa, cât umiditatea. Animalele de casă erau aproape necunoscute, iar cele domestice, rare. Unii traficanţi foloseau ca animal de povară kulonul, măgarul domesticit al deşertului, dar preţul apei era prohibitiv, chiar dacă se reuşea echiparea animalelor cu distraie speciale.

Kynes se gândi să construiască mari instalaţii de reducere care să sintetizeze apa din hidrogenul şi oxigenul prezente în roca nativă, dar costul energiei ar fi fost prea ridicat. Calotele polare (în ciuda falsei impresii de bogăţie în apă pe care o inspirau pyonilor) erau cu totul neîndestulătoare pentru proiectul său... Şi-apoi, începuse deja să bănuiască unde ar fi trebuit să se găsească apa. La altitudinile medii şi în unele vânturi, cantitatea de umiditate creştea simţitor. Şi mai era şi acel prim indiciu pe care i-l furnizase compoziţia echilibrată a atmosferei: 23% oxigen, 75,4% azot şi 0,023% bioxid de carbon, plus gazele nobile care formau restul.

Exista o plantă locală, extrem de rară, o rădăcinoasă care creştea în zona nordică temperată, la altitudini de peste 2 500 de metri. Un tubercul de doi metri lungime producea o jumătate de litru de apă. Şi mai erau şi plantele de deşert terraforme, dintre care unele, cele mai rezistente, se dezvoltau viguros dacă erau plantate în depresiuni şi dotate cu decantoare de rouă.

Apoi, Kynes descoperi cuveta salină.

Topterul său fu surprins de o furtună în timp ce zbura către una dintre staţiunile mai îndepărtate de la marginea bledului şi se abătu de la ruta obişnuită. După trecerea furtunii, văzu cuveta: o uriaşă depresiune ovală, cu diametrul mare de peste trei sute de kilometri, o întindere albă şi scânteietoare, în plin deşert. Kynes coborî, îşi trecu degetele peste suprafaţa măturată de furtună şi le duse la buze.

Sare.

Acum, era sigur.

Pe Arrakis existase apă la suprafaţă... Cândva. Se hotărî să reexamineze problema puţurilor seci, în care câteva picături de apă apăruseră şi pieriseră, pentru a nu se mai ivi niciodată.

Kynes îşi puse la lucru proaspăt calificaţii limnologi fremeni. Indiciu de bază: fragmentele de materie organică, găsite uneori în masa de mirodenie, în urma unei erupţii. Basmele folclorului fremen le atribuiseră dintotdeauna unui imaginar „păstrăv al nisipurilor". Pe măsură ce se descoperiră noi dovezi, se contură o nouă explicaţie în legătură cu proveniența enigmaticelor fragmente – era vorba de o creatură care „înota"

în adâncul nisipurilor şi care bloca apa în pungi fertile, situate în straturile inferioare poroase ale solului, la temperaturi sub 280 de grade (absolute).

Milioane de asemenea „hoți de apă“ îşi găseau moartea la fiecare erupție de mirodenie. O variație de numai cinci grade a temperaturii putea să-i ucidă. Puținii supraviețuitori intrau apoi într-o fază de cistohibernare, din care ieşeau, după şase ani, sub formă de mici viermi de nisip care nu depăşeau lungimea de trei metri. Dintre aceştia, numai câțiva scăpau de frații lor mai mari şi de pungile de apă ale premirodeniei, reuşind să ajungă la maturitate, sub forma giganticului shai-hulud. (Pentru shai-hulud apa e o otravă, aşa cum aflaseră mai demult fremenii, înecând câte unul din rarii „viermi pitici“ capturați în Ergul Mic, pentru a produce narcoticul stimulator al percepției pe care îl numeau Apa Vieții. „Viermele pitic“ este o varietate primitivă de shai-hulud, a cărui lungime nu depăşeşte niciodată nouă metri.)

Aveau acum întregul ciclu: de la micul făuritor la masa de premirodenie; de la micul făuritor la shai-hulud; shai-hulud dispersând mirodenia din care se hrăneau făpturile microscopice numite „planctonul nisipurilor“; planctonul nisipurilor, hrana lui shai-hulud, crescând, îngropându-se, transformându-se în mulțimea micilor făuritori.

Kynes şi oamenii săi îşi strămutară, deci, atenția de la aceste mari relații, concentrându-se asupra microecologiei. În primul rând, clima. Suprafața nisipului atingea deseori temperaturi de 344 până la 350 de grade (absolute). La o jumătate de metru sub suprafață, temperatura scădea cu 55 de grade; la o jumătate de metru deasupra solului, scădea cu 25 de grade. Frunzele sau umbra puteau să determine o scădere cu încă 18 grade. Apoi, substanțele nutritive. Nisipul Arrakisului este, în cea mai mare parte, produsul digestiei viermilor; praful (adevărata problemă omniprezentă) este produs de constanta unduire a suprafeței, mişcarea de „saltație“ a nisipului. Versanții feriți de vânt ai dunelor sunt acoperiți cu un strat de nisip macrogranular. Versanții aflați în bătaia vântului sunt bătătoriți şi netezi. Dunele bătrâne sunt galbene (din cauza oxidării), dunele tinere au culoarea rocii de origine (de obicei, cenuşii).

Versanții feriți de vânt ai dunelor bătrâne constituiră primele zone de plantații. Fremenii începură cu un ciclu de ierburi pentru soluri sărace, asemănătoare muşchiului de turbă, menite să se întrepătrundă, să împâslească şi să fixeze dunele, privând vântul de arma sa cea mai puternică: grăunții mobili.

Primele zone pentru culturile de aclimatizare fură situate departe, în sud, la adăpost de patrulele Harkonnen. Formele mutante de ierburi neproductive fură plantate, mai întâi, pe versanții adăpostiți ai unui şir de dune situate pe direcția vânturilor dominante de vest. De îndată ce versanții feriți de vânt fură ancorați, versanții expuşi se înălțară din ce în ce mai mult, iar suprafața acoperită cu iarbă, de pe partea cealaltă, se deplasă, extinzându-se în acelaşi ritm. În felul acesta luară naştere gigantice sifuri (dune lungi, cu creste sinuoase), a căror înălțime depăşea 1 500 de metri.

Când bariera de dune atinse o altitudine suficientă, versanții expuşi vântului fură plantați cu rogoz, o iarbă mai rezistentă. Fiecare structură, având baza de aproximativ şase ori mai mare decât înălțimea, fu ancorată – „fixată" – în felul acesta.

După aceea, se trecu la culturi de plante cu rădăcini mai adânci: pentru început, efemere (chenopode, spanac sălbatic, ştir), pe urmă grozamă scoțiană, lupin, viță de eucalipt (varietatea adaptată ținuturilor nordice ale Caladanului), tamarisc pitic, pin mediteranean... în sfârşit, adevăratele plante de deşert: cactusul-candelabru, saguaro şi bis-naga, cactusul-butoi, iar acolo unde era posibil, salvia cămilei, iarba-ceapă, iarba de Gobi, lucerna sălbatică, verbina de nisip, primula de seară, livanul, scumpia, tufele de creozot.

Fremenii se îngrijiră apoi de viața animală indispensabilă – creaturi mărunte, care să răscolească şi să aerisească solul: vulpea pitică, şoarecele marsupial, iepurele deşertului, broasca țestoasă de nisip... şi răpitoare, care să păstreze echilibrul: şoimul deşertului, bufnița pitică, vulturul şi cucuveaua deşertului; insecte, care să pătrundă în nişele unde nu aveau acces viețuitoarele mai mari: scorpionul, miriapodul, păianjenul, viespea, musca viermilor... şi liliacul deşertului, care să le supravegheze.

În cele din urmă, încercarea crucială: curmalii, bumbacul, cucurbitaceele, arborii de cafea, plantele medicinale... peste două sute de soiuri vegetale alimentare, care trebuiau să fie testate şi aclimatizate.

„Ceea ce nu înțelege cineva (care nu se pricepe deloc la ecologie) despre un ecosistem este tocmai faptul că-i vorba de un sistem“, spunea Kynes. „Un sistem! Un sistem îşi menține o anumită stabilitate fluidă, care însă poate fi răsturnată de o singură greşeală, comisă într-o singură nişă. Un sistem posedă o anumită ordine, o anumită curgere de la un punct la altul. Dacă ceva zăgăzuieşte această curgere, ordinea este distrusă. Cine ignoră ecologia nu va observa dezastrul decât când va fi prea târziu. Iată de ce funcția primordială a ecologiei este înțelegerea consecințelor.“

Reuşiseră sau nu să creeze un sistem?

Kynes şi poporul său rămaseră în aşteptare. Fremenii înțelegeau în sfârşit ce însemna intervalul de cinci sute de ani pe care îl prezisese planetologul.

Într-o zi, de la plantațiile de palmieri sosi un raport:

La hotarul dintre deşert şi plantații, planctonul nisipurilor este otrăvit de interacțiunea cu noile forme de viață. Motivul: incompatibilitatea proteinelor. Se formase un brâu larg de apă otrăvitoare, de care viețuitoarele arrakiene nu se puteau apropia. O zonă pustiită înconjura plantațiile, o zonă pe care nu o putea viola nici măcar shai-hulud.

Kynes se deplasă personal la plantații – o călătorie de douăzeci de toboşari (într-un palanchin, ca un infirm sau ca o Cucernică Maică, pentru că nu încercase niciodată să devină călăreț al nisipurilor). Cercetă zona cu pricina (duhoarea se ridica până la ceruri) şi se întoarse cu o veste măreață, un dar din partea Arrakisului.

Surplusul de sulf şi azot transforma zona într-o răsadniță fertilă pentru formele de viață terestre. Plantațiile puteau fi extinse în voie!

„Se va scurta şi intervalul?“ vrură să ştie fremenii.

Kynes reveni asupra formulelor sale planetare. Coeficienții afectați capcanelor eoliene deveniseră între timp destul de siguri. Îşi îngădui evaluări relativ precise în privința problemelor ecologice. O parte a covorului vegetal trebuia păstrată

pentru menținerea dunelor; o altă parte trebuia rezervată producerii hranei (pentru oameni și pentru animale); în sfârșit, o altă parte trebuia să permită blocarea umidității în rețeaua de rădăcini și canalizarea apei înspre zonele învecinate, încă pârjolite de soare. La ora aceea, fuseseră cartografiate toate zonele reci ale bledului. Kynes le introduse în formule. Până și shai-hulud figura în diagrame. Existența lui era indispensabilă, căci fără el ar fi pierit bogăția naturală pe care o reprezenta mirodenia. Iar „uzina" din aparatul său digestiv, cu enormele sale concentrații de aldehide și de acizi, era o imensă sursă de oxigen. Un vierme mijlociu (de vreo 200 de metri lungime) elibera în atmosferă tot atâta oxigen cât zece kilometri pătrați de covor vegetal.

Trebui să includă în calcul și Ghilda. Cantitățile de mirodenie cu care o mituiau, ca să mențină spațiul din jurul Arrakisului ferit de sateliți meteorologici sau de ochi indiscreți, atinseseră deja proporții gigantice.

Nici fremenii nu puteau fi ignorați. Fremenii, cu capacitatea lor de vânt și cu răzlețele lor terenuri „agricole" din zonele mai bogate în apă; fremenii, cu noua lor conștiință ecologică și cu visul lor de a acoperi suprafețe vaste ale Arrakisului mai întâi cu prerii, apoi cu păduri.

Diagramele dădură o cifră. Kynes o comunică: trei la sută. Dacă reușeau să determine trei la sută din elementul vegetal al Arrakisului să participe la formarea de compuși carbonici, aveau să obțină râvnitul ciclu cu autoîntreținere.

„Dar cât va dura?" întrebară fremenii.

„A... cât? Vreo trei sute cincizeci de ani."

Așadar, ceea ce le spusese acest umma de la bun început rămânea valabil: nimeni din generația lor n-avea să vadă visul devenind realitate, și nici cei ce aveau să le urmeze vreme de opt generații... Dar ziua aceea avea să vină.

Continuară să muncească: construind, săpând, educând și învățând copiii.

Pe vremea aceea, fiul său, Liet-Kynes, avea nouăsprezece ani și era un adevărat fremen, un călăreț al nisipurilor care omorâse peste o sută de Harkonneni. Autorizația imperială de succesiune, pe care bătrânul Kynes avusese grijă să o ceară din timp pentru fiul său, fu acordată fără probleme. Rigida

structură de clasă a faufrelucilor își îndeplinea la fel de bine rolul şi pe Arrakis. Fiul fusese educat şi crescut ca să preia misiunea tatălui.

Calea era trasată, iar fremenii ecologi porniseră deja la drum. Liet-Kynes nu mai trebuia decât să-i supravegheze, să dea câte un îndemn unde era necesar şi să-i țină sub observație pe Harkonneni...

Până în ziua în care planeta sa se pomeni cu un Erou.

Religia Dunei

Anexa II

Aşa cum ştie astăzi orice şcolar, înaintea venirii lui Muad'Dib, fremenii de pe Arrakis practicau o religie a cărei origine era maometanismul Saari. S-au descoperit însă şi importante împrumuturi din alte religii. Exemplul cel mai frecvent este Imnul Apei, preluat direct din Liturghierul Catolic Portocaliu şi invocând nori de ploaie pe care Arrakisul nu i-a cunoscut niciodată. Există însă similitudini şi mai profunde între Kitab al-Ibarul fremenilor şi învăţăturile din biblie, Ilm şi Fiqh.

Orice studiu comparativ al principalelor credinţe religioase din Imperiu, până la apariţia lui Muad'Dib, trebuie să pornească de la forţele primordiale care au stat la baza acestor credinţe, şi anume:

1. Adepţii celor Paisprezece Înţelepţi, a căror Carte Sfântă era Biblia Catolică Portocalie şi ale căror vederi sunt expuse în Comentarii şi în celelalte lucrări ale Comisiei Tălmăcitorilor Ecumenici (CTE).

2. Comunitatea Bene Gesserit, care nega că ar fi un ordin religios, dar care opera în spatele unui paravan aproape impenetrabil de ritualuri mistice şi ale cărei metode de educare, simbolistică, organizare şi programă şcolară internă erau de natură esenţialmente religioasă.

3. Clasa dominantă agnostică (inclusiv Ghilda), pentru care religia era un fel de teatru de marionete menit să distreze populația şi să o mențină docilă şi care era întru totul încredințată că toate fenomenele – chiar şi cele religioase – puteau fi reduse la explicații mecaniciste.

4. Aşa-numitele Învățături Ancestrale, care includeau preceptele prezervate de cele trei mari migrații islamice ale Nomazilor zensunniți, navacreştinismul de pe Chusuk, variantele buddislamice preponderente pe Lankiveil şi Sikun, Cărțile Unificate Mahayana-Lankavatara, cultul Zen Hekiganshu de pe Delta Pavonia III, cultele Tawrah şi Zabur Talmudic care supraviețuiau pe Salusa Secundus, atotpătrunzătorul rit Obeah, cultul Muadh Quran, cu ale sale pure Ilm şi Finqh, practicat de populația rurală din orezăriile pundi de pe Caladan, formele de hinduism răspândite pe cuprinsul întregului Univers, în sânul comunităților izolate ale pyonilor şi, în sfârşit, Jihadul Butlerian.

Există şi o a cincea forță care a modelat credințele religioase, dar al cărei efect este atât de universal şi de profund, încât trebuie enunțată separat.

Este vorba, desigur, despre călătoria spațială, care, în contextul oricărei discuții religioase, se impune a fi scrisă astfel:

CĂLĂTORIA SPAȚIALĂ!

În cursul celor o sută zece secole care au precedat Jihadul Butlerian, expansiunea umanității în spațiul cosmic şi-a pus asupra religiei o pecete unică. La începuturile sale, călătoria spațială, deşi larg răspândită, a fost în bună măsură haotică, lentă şi nesigură, efectuându-se, până la apariția monopolului Ghildei, printr-o sumedenie de metode improprii. Primele experiențe spațiale, despre care rămăseseră informații puține şi profund alterate, au constituit stimuli irezistibili pentru speculațiile mistice.

Imediat, spațiul a conferit un sens şi un farmec diferit concepției despre Facere. Diferența aceasta este perfect vizibilă în mişcările religioase cele mai importante din această perioadă. Esența tuturor religiilor, sentimentul de sacru au

fost afectate de acea impresie de anarhie pe care o emană întunericul spațiului cosmic.

Era ca şi cum Jupiter, în toate avatarurile sale, se retrăgea în bezna maternă pentru a fi înlocuit de o imanență femelă plină de ambiguitate şi al cărei chip reflecta nenumărate terori.

Străvechile formule se întrepătrunseră, se încâlciră, încercând să se adapteze noilor cuceriri şi noilor simboluri heraldice. Fu o epocă de luptă între demoni-fiare, de o parte, şi vechile rugăciuni şi invocații, de alta.

Niciodată însă nu apăru o decizie clară.

Se spune că în decursul acestei perioade, Geneza ar fi fost reinterpretată, iar cuvintele lui Dumnezeu ar fi fost răstălmăcite astfel:

„Fiți rodnici, şi vă înmulțiți, şi umpleți Universul, şi-l stăpâniți, şi domniți peste toate fiarele şi vietățile stranii ce se mişcă pe pământurile fără sfârşit şi sub ele.“

Fu o eră a vrăjitoarelor cu puteri reale. Măsura acelor puteri se poate întrezări în faptul că ele nu au dezvăluit niciodată cum țineau jeratic în mâinile goale.

Apoi veni Jihadul Butlerian – două generații de haos. Zeul logicii mecanice fu azvârlit maselor şi un concept nou îşi făcu apariția:

„Omul nu poate fi înlocuit.“

Aceste două generații de violență constituiră o pauză talamică pentru întreaga specie umană. Oamenii se uitară la zeitățile lor şi la riturile lor şi văzură în ele cea mai înspăimântătoare dintre ecuații: frică supra ambiție.

Şovăitori, liderii religiilor ai căror adepți vărsaseră sângele a miliarde de oameni începură să se întâlnească pentru a face schimb de vederi. Mişcarea fu încurajată de Ghilda Spațială, care începea să-şi închege monopolul asupra călătoriilor interstelare, şi de Bene Gesserit, care strângea în jurul său toate vrăjitoarele.

Primele reuniuni ecumenice avură două rezultate majore:

1. Înțelegerea faptului că toate religiile aveau cel puțin o poruncă comună: „Să nu sluțeşti sufletul.“

2. Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici.

CTE se întruni pe o insulă neutră de pe Vechiul Pământ, leagănul tuturor religiilor-mame. Principiul întrunirii era „credința comună în existența unei Esențe Divine în Univers." Fuseseră convocați reprezentanți ai fiecărei confesiuni care număra mai mult de un milion de adepți și, în mod cu totul surprinzător, membrii Comisiei căzură imediat de acord în privința declarației scopului lor comun:

„Ne aflăm aici pentru a smulge o armă esențială din mâinile religiilor antagoniste. Arma aceasta este pretenția la deținerea singurei și unicei revelații."

Entuziasmul stârnit de acest prim semn de „profundă înțelegere reciprocă" se dovedi prematur. Vreme de mai bine de un an standard, această declarație fu singurul comunicat difuzat de CTE. Oamenii începură să murmure, dezamăgiți de tergiversări. Trubadurii compuseră cântece batjocoritoare la adresa celor o sută douăzeci și unu de „boșorogi trăsniți", cum fuseseră porecliți delegații CTE. (Sursa poreclei era o anecdotă obscenă, a cărei poantă viza inițialele CTE, numindu-i pe delegați „Conțopiști Trăsniți Ereditar".) Unul dintre aceste cântece, „Reverie", readus periodic în actualitate, nu și-a pierdut popularitatea nici până astăzi:

Oameni buni, la reverie
De sunteți ispitiți,
Gândiți-vă ce tragedie
E reveria
Boșorogilor Trăsniți!
Ei trândăvesc
Și lâncezesc
O zi întreagă.
Apoi se-nchină
Doamnei Cină!

Din când în când, răzbăteau unele zvonuri în legătură cu ședințele CTE. Se spune, de pildă, că delegații își compară textele și că, în mod nesăbuit, aceste texte erau numite. Asemenea zvonuri provocară, în mod inevitabil, tulburări antiecumenice și, firește, suscitară noi manifestări de ostilitate.

Trecură doi ani... trei ani.

Membrii Comisiei, dintre care nouă muriseră între timp şi fuseseră înlocuiţi, îşi acordară un răgaz de odihnă pentru a promulga instalarea înlocuitorilor şi anunţară că lucrau cu toţii la elaborarea unei cărţi unice, care va înlătura „toate simptomele patologice“ ale religiilor din trecut.

„Suntem pe cale de a produce un instrument al Dragostei, la care să se poată cânta în toate felurile“, declarară ei.

Multora li se pare şi astăzi ciudat faptul că această declaraţie a avut darul de a stârni cele mai crunte explozii de violenţă împotriva ecumenismului. Douăzeci de delegaţi fură rechemaţi de congregaţiile cărora le aparţineau. Unul îşi puse capăt zilelor, furând o fregată spaţială şi prăbuşindu-se în soare.

Istoricii sunt de părere că tulburările s-au soldat cu optzeci de milioane de victime. Această cifră corespunde unei defalcări a câte şase mii pentru fiecare lume inclusă pe atunci în Liga Landsraadului. Dacă ţinem cont de circumstanţele zbuciumate ale acelor vremuri, estimarea nu pare excesivă, deşi orice pretenţie la cifre precise nu poate fi decât atât – o pretenţie. Comunicaţiile între lumi se aflau atunci la cel mai scăzut nivel.

Evident, trubadurii cunoscură o perioadă de glorie. O comedie muzicală, foarte populară la vremea aceea, prezenta într-una din scene un delegat al CTE, întins la umbra unui palmier, pe o plajă de nisip alb, cântând:

Pentru Dumnezeu, femeie şi-a dragostei splendoare,
Tăiem pe-aici frunză la câini, cu nepăsare.
Hai trubadur, mai zi-ne o cântare
Pentru Dumnezeu, femeie şi-a dragostei splendoare!

Tulburările publice şi comediile sunt arme profund revelatoare în orice epocă. Ele dezvăluie climatul psihologic, gravele incertitudini... şi dorinţa arzătoare de mai bine, amestecată cu teama că nu se va realiza niciodată nimic.

În vremurile acelea, barajele cele mai sigure în calea anarhiei au fost embrionara Ghildă, Bene Gesseritul şi Landsraadul, care reuşise să-şi continue tradiţia veche de

200 de ani, ţinându-şi în mod regulat sesiunile, în ciuda unor obstacole dintre cele mai grele. Rolul celei dintâi apare cu claritate: Ghilda oferea transport gratuit tuturor misiunilor legate de Landsraad şi de CTE. Rolul Bene Gesseritului este ceva mai obscur. În mod cert, în această epocă el şi-a consolidat autoritatea asupra vrăjitoarelor, a explorat domeniul narcoticelor complexe, a pus la punct antrenamentul prana-bindu şi a conceput Missionaria Protectiva, braţul negru al superstiţiei. Dar această perioadă este şi cea care a văzut elaborarea Litaniei împotriva Fricii şi redactarea Cărţii Azhar, acel miracol bibliografic care păstrează marile secrete ale celor mai străvechi credinţe umane.

Definiţia lui Ingsley este, poate, singura posibilă:

„A fost o epocă de adânci paradoxuri."

Vreme de aproape şapte ani, CTE îşi continuă truda. În preajma celei de-a şaptea aniversări a reuniunii, delegaţii începură să pregătească universul uman pentru o veste de seamă. Iar în ziua în care CTE împlini şapte ani de la înfiinţare, ei înfăţişară oamenilor Biblia Catolică Portocalie.

„Lucrarea aceasta este o operă demnă şi plină de înţelesuri", spuseră ei. „E mijlocul prin care omenirea poate dobândi conştiinţa de sine ca o creaţie desăvârşită a lui Dumnezeu."

Membrii CTE au fost numiţi arheologi ai ideilor, considerându-se că măreţia redescoperirii lor fusese inspirată de Dumnezeu. S-a spus că ei aduseseră la lumină „vitalitatea marilor idealuri, îmbogăţite de trecerea veacurilor", că dăduseră un nou imbold „imperativelor morale ale conştiinţei religioase".

Împreună cu Biblia Catolică Portocalie, CTE a prezentat Liturghierul şi Comentariile – acestea din urmă reprezentând, din multe puncte de vedere, o lucrare şi mai remarcabilă, nu numai prin concizia sa (mai puţin de jumătate din volumul Bibliei CP), dar şi prin candoarea sa şi amestecul de autocompătimire şi fariseism.

Fraza de debut este un apel fără echivoc adresat cârmuitorilor agnostici:

„Oamenii, negăsind răspunsuri la *sunna* – cele zece mii de întrebări religioase din Shari-a – aplică acum propriul lor raţionament. Toţi oamenii caută lumina. Religia nu este decât

calea cea mai veche și cea mai venerabilă prin care oamenii au încercat să găsească un sens universului creat de Dumnezeu. Savanții caută legile fenomenelor. Misiunea Religiei este de a-l pregăti pe om pentru această legalitate.“

În încheierea lor însă, Comentariile au un ton aspru, care, fără îndoială, le prevestea deja destinul:

„În mare parte, ceea ce s-a numit religie a avut dintotdeauna o atitudine inconștientă de ostilitate față de viață. Adevărata religie trebuie să demonstreze că viața este plină de bucurii plăcute ochiului lui Dumnezeu, că o cunoaștere fără acțiune este lipsită de sens. Toți oamenii trebuie să înțeleagă că propovăduirea religiei prin reguli și precepte rigide este, în cel mai bun caz, o șarlatanie. Singura învățătură valabilă este cea care e acceptată cu plăcere. Ea poate fi recunoscută fără greș pentru că îți trezește certitudinea de a fi știut dintotdeauna ceea ce te învață.“

Un calm straniu domni cât timp presele și imprimantele de shiga rulară răspândind Biblia CP de la o lume la alta. Unii îl interpretară ca pe un semn de la Dumnezeu, ca pe o prevestire a unității.

Dar chiar delegații CTE dezmințiră iluzia acestui calm de îndată ce reveniră în sânul congregațiilor cărora le aparțineau. Optsprezece dintre ei fură linșați în primele două luni. Cincizeci și trei se desolidarizară de CTE în decurs de un an.

Biblia CP fu denunțată ca fiind opera „demonilor rațiunii“. Se afirmă că paginile ei fuseseră anume meșteșugite ca să pară de o logică seducătoare. Își făcură apariția dogme revizioniste, care alimentară bigotismul popular. Aceste dogme se sprijineau pe simboluri acceptate (Crucea, Semiluna, Pana, Cei Doisprezece Apostoli, Buddha cel Slab etc.) și curând fu limpede că vechile superstiții și credințe *nu* fuseseră câtuși de puțin absorbite de noul ecumenism.

Balloway calificase truda de șapte ani a CTE drept „determinism galactofazic“. Miliarde de oameni interpretară inițialele d.g. drept „damnabila gafă“.

Președintele CTE, Toure Bomoko, un ulema zensunnit și unul din cei paisprezece delegați care nu se dezavuaseră

(„Cei paisprezece înțelepți“ din istoria populară), păru să admită, în cele din urmă, că CTE comisese o greşeală.

„N-ar fi trebuit să încercăm crearea de noi simboluri“, declară el. „Ar fi trebuit să ne dăm seama că nu era cazul să introducem incertitudini în credințele acceptate, că nu trebuie să stârnim curiozitatea în legătură cu Dumnezeu. În fiecare zi suntem confruntați cu înfricoşătoarea nestatornicie a lucrurilor omeneşti şi totuşi lăsăm ca religiile noastre să devină tot mai rigide şi mai controlate, tot mai conformiste şi mai asupritoare. Ce este umbra aceasta în calea Poruncii Divine? Este avertismentul că instituțiile dăinuie, că simbolurile dăinuie, chiar dacă sensul lor se pierde, este avertismentul că nu există o Sumă a tuturor cunoştințelor la care se poate ajunge.“

Ambiguitatea amară a acestei „mărturisiri“ nu scăpă adversarilor lui Bomoko. Curând, fu silit să ia calea exilului, scăpând cu viață doar grație jurământului de tăcere al Ghildei. Se spune că ar fi murit pe Tupile, venerat şi adorat, şi că ultimele sale cuvinte au fost: „Religia trebuie să rămână o supapă pentru acei oameni care îşi spun: Nu sunt aşa cum aş vrea să fiu. În niciun caz, ea nu trebuie să se afunde în marasmul mulțumirii de sine.“

Ne place să credem că Bomoko a înțeles sensul profetic al cuvintelor sale: „Instituțiile dăinuie.“ Nouăzeci de generații mai târziu, Biblia CP şi Comentariile au impregnat întregul univers religios.

Când Paul-Muad'Dib şi-a aşezat mâna dreaptă pe gorganul de piatră în care se afla craniul tatălui său (mâna dreaptă a celui ce e binecuvântat, nu mâna stângă a damnatului), cuvintele pe care le-a pronunțat erau preluate, vorbă cu vorbă, din Testamentul lui Bomoko:

„Voi, cei care ne-ați înfrânt, puteți să vă spuneți că Babilonul a fost nimicit şi că facerile sale au fost spulberate. Eu însă vă spun că judecata omului nu a luat încă sfârşit, că fiecare om se află încă în boxa lui. Fiecare om este un mic război.“

Fremenii spuneau despre Muad'Dib că este ca Abu Zide, a cărui fregată a sfidat Ghilda, călătorind odată până *acolo* şi înapoi. „*Acolo*“, folosit în contextul acesta, descinde direct

din mitologia fremenă și desemnează sălașul spiritului-ruh, alam al-mithalul unde dispar toate limitările.

În acest sens, raportul cu Kwisatz Haderach este ușor întrevăzut. Individul Kwisatz Haderach, la care Comunitatea Bene Gesserit încerca să ajungă prin intermediul programului său de selecție, reprezenta „Drumul cel scurt“ sau „Cel care poate fi în două locuri deodată“.

Dar aceste două interpretări își găsesc o obârșie comună în următorul text din Comentarii: „Când legea și datoria religioasă sunt totuna, eul cuprinde Universul.“

Despre el însuși, Muad'Dib spunea: „Sunt un năvod în oceanul timpului, între viitor și trecut. Sunt o membrană mobilă căreia nu-i poate scăpa nicio posibilitate.“

Cugetările acestea exprimă una și aceeași idee, care poate fi regăsită și în Kalima 22 din Biblia CP, unde scrie: „Rostit sau nerostit, gândul este o realitate și are puterile realității.“

De altfel, comentariile lui Muad'Dib din *Coloanele Universului*, așa cum au fost interpretate de preoții săi, Qizara Tafwid, evidențiază influențele pe care le datorează CTE și fremenilor zensunniți.

Muad'Dib: „*Legea și datoria sunt totuna; fie. Dar atunci nu uita aceste limitări. Astfel nu ești niciodată pe deplin conștient. Astfel rămâi cufundat în taul comun. Astfel ești întotdeauna mai puțin decât un individ.*“

Biblia CP: Aceeași formulare (Revelațiile 61).

Muad'Dib: „*Religia ține adesea de mitul progresului, care ne apără de spaimele unui viitor incert.*“

Comentariile CTE: Aceeași formulare. (Cartea Azhar atribuie această cugetare scriitorului religios din secolul întâi Neshou; prin parafrază.)

Muad'Dib: „*Dacă un copil, o persoană needucată, un ignorant sau un smintit provoacă tulburări, vina este a autorității care nu a știut să le prevadă și să le prevină.*“

Biblia CP: „Orice păcat poate fi pus, cel puțin parțial, în seama unei tendințe naturale spre rău, care este o circumstanță atenuantă acceptată de Dumnezeu.“ (Cartea Azhar atribuie acest pasaj vechii Tawrah semite.)

Muad'Dib: *„Întinde-ți mâna și mănâncă ceea ce-ți dă Dumnezeu; iar după ce te-ai îndestulat, slăvește-l pe Dumnezeu.“*

Biblia CP: Parafrază cu același sens. (Cartea Azhar atribuie acest enunț, într-o formă ușor diferită, Primului Islam.)

Muad'Dib: *„Bunătatea este începutul cruzimii.“*

Kitab al-Ibarul fremen: „Înfricoșător lucru este povara unui Dumnezeu milostiv. Au nu Dumnezeu ne-a dat soarele pârjolitor (Al-lat)? Au nu Dumnezeu ne-a dat Maicile Umezelii (Cucernicele Maici)? Au nu Dumnezeu ni l-a dat pe Shaitan (Iblis, Satana)? Iar nu de la Shaitan ne vine răul grabei?“

(Aceasta este sursa proverbului fremen: „Graba e lucrul lui Shaitan.“ Într-adevăr: pentru o sută de calorii generate de efortul fizic – viteza, graba – corpul pierde prin evaporare aproximativ 170 de grame de transpirație. Cuvântul fremen pentru transpirație este bakka, sau lacrimi, și în traducere are următorul înțeles larg: „Seva vieții pe care Shaitan o stoarce din sufletul tău.“)

Koneywell definește apariția lui Muad'Dib ca fiind „oportună din punct de vedere religios“, deși sincronizarea temporală a avut prea puțin importanță în acest caz. Așa cum spunea chiar Muad'Dib: „Sunt aici, deci...“

Cu toate acestea, pentru a înțelege impactul religios pe care l-a produs Muad'Dib, este absolut necesar să nu se piardă din vedere un lucru: fremenii erau un popor al deșertului care se obișnuise de mult timp cu un mediu ostil. Nu e prea greu să devii mistic atunci când supraviețuirea îți este condiționată în fiecare secundă de surmontarea unor elemente fățiș ostile. „Ești aici, deci... “

În contextul unei asemenea tradiții, suferința e acceptată (chiar dacă e acceptată ca o pedeapsă inconștientă). Și este de remarcat faptul că riturile fremene tind către o eliberare aproape totală de sentimentul culpabilității. Nu neapărat pentru că fremenii considerau legea și religia a fi „totuna“, confundând nesupunerea cu păcatul. Mai degrabă s-ar putea spune că fremenii se autopurificau cu ușurință de orice culpabilitate pentru că existența lor de zi cu zi impunea judecăți brutale (adesea mortale) care, într-un mediu mai blând,

ar fi împovărat oamenii cu un sentiment de culpabilitate intolerabil.

Aceasta pare a fi şi una din rădăcinile importanței pe care fremenii o acordă superstițiilor (excluzându-le pe cele introduse de Missionaria Protectiva). Ce rost are să consideri şuieratul nisipului ca o prevestire? Ce rost are să-ți duci pumnul la ureche, când răsare Prima Lună? Carnea unui om îi aparține, dar apa sa e a tribului... iar misterul vieții nu este o problemă care trebuie rezolvată, ci o realitate care se cere trăită. Semnele te ajută să nu uiți lucrul acesta. Şi pentru că eşti *aici*, pentru că ai *religia*, până la urmă nu se poate să nu ieşi victorios.

Aşa cum a predat Bene Gesseritul secole de-a rândul, cu mult înainte de a se fi lovit de fremeni:

„Când politica şi religia călătoresc în aceeaşi caleaşcă şi când caleaşca aceasta este condusă de un sfânt (baraka), nimic nu le poate sta în cale.“

Raport asupra motivațiilor şi scopurilor Bene Gesserit

Anexa III

Fragmentul de mai jos este extras din Rezumatul întocmit imediat după Afacerea Arrakis, la cererea Doamnei Jessica, de către agenții ei. Sinceritatea acestui raport îi conferă o valoare care depăşeşte cu mult limitele banalului.

Întrucât Bene Gesseritul a acționat vreme de secole sub masca unei şcoli semimistice care urmărea un program de selecție a ființelor umane, tindem să-i acordăm o importanță mai mare decât pare să merite. Analiza „judecății de fapt" a Comunității, în legătură cu Afacerea Arrakis, evidențiază profunda ignoranță a şcolii în ceea ce priveşte propriul ei rol.

S-ar putea argumenta că Bene Gesseritul n-a putut să examineze decât faptele care i-au stat la îndemână şi că nu a avut acces direct la persoana Profetului Muad'Dib. Dar şcoala a depăşit deseori obstacole mult mai importante şi, în această perspectivă, cu atât mai gravă apare greşeala pe care a comis-o.

Obiectivul programului Bene Gesserit era obținerea, prin selecție genetică, a unui individ pe care şcoala îl denumea „Kwisatz Haderach" adică „Cel care poate fi în mai multe locuri deodată". În termeni mai simpli, Comunitatea dorea o ființă umană cu puteri mintale de natură a-i permite înțelegerea şi manipularea dimensiunilor de ordin superior.

Bene Gesseritul vroia, aşadar, un supramentat, un calculator uman dotat cu unele dintre facultăţile preştiente ale navigatorilor Ghildei.

Să examinăm acum cu atenţie următoarele fapte:

Muad'Dib, născut Paul Atreides, era fiul Ducelui Leto, un om a cărui linie de sânge (neam) constituise, vreme de peste o mie de ani, obiectul unei supravegheri atente. Mama Profetului, Doamna Jessica, era fiica naturală a Baronului Vladimir Harkonnen şi purtătoarea unor repere genetice a căror extremă importanţă pentru programul de selecţie era cunoscută de aproape două mii de ani. Doamna Jessica era un produs Bene Gesserit perfect educat şi format, care *ar fi trebuit să constituie o unealtă docilă în cadrul programului.*

Doamna Jessica primise ordinul de a concepe o fiică Atreides. Planul Bene Gesserit prevedea împerecherea acestei fiice cu Feyd-Rautha Harkonnen, unul din nepoţii Baronului Vladimir, coeficientul de probabilitate a rezultării unui Kwisatz Haderach din această alianţă fiind foarte ridicat. Totuşi, din motive pe care ea însăşi mărturiseşte că nu le-a înţeles niciodată pe de-a-ntregul, concubina Ducelui Leto, Doamna Jessica, a nesocotit ordinul Bene Gesserit şi a conceput un fiu.

Numai acest fapt ar fi fost deja suficient pentru a alerta Comunitatea în legătură cu posibilitatea apariţiei în plan a unei variabile imprevizibile. Au existat însă şi indicii mai importante, pe care şcoala le-a ignorat virtual. Astfel:

1. Încă din copilărie Paul Atreides a dovedit că posedă facultăţi premonitorii. Era ştiut că avea viziuni preştiente, a căror precizie şi claritate sfidau orice explicaţie cvadridimensională.

2. Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, Stareţa Bene Gesserit care a testat umanitatea lui Paul la vârsta de cincisprezece ani, a mărturisit că, în cursul încercării, băiatul a suportat o suferinţă care depăşea limita suportabilităţii oricărei fiinţe umane de până atunci. Totuşi, ea nu a atras în mod special atenţia asupra acestui fapt în raportul pe care l-a întocmit!

3. Când familia Atreides a descins pe planeta Arrakis, populaţia fremenă băştinaşă l-a salutat pe tânărul Paul

ca pe un profet („Vocea din altă lume“). Comunitatea Bene Gesserit era perfect conştientă că vicisitudinile unei planete ca Arrakisul, cu mediul său deşertic, cu lipsa totală a apei la suprafață, cu importanța deosebită acordată celor mai primitive necesități legate de supraviețuire, produc, în mod inevitabil, indivizi dotați cu un grad superior de sensibilitate. Cu toate acestea, atât reacția fremenilor, cât şi elementul regimului alimentar arrakian pe bază de mirodenie au fost neglijate de observatoarele Bene Gesserit.

4. Când Harkonnenii şi soldații-fanatici ai Împăratului Padişah au reocupat Arrakisul, asasinându-l pe tatăl lui Paul şi exterminând grosul trupelor Atreides, Paul şi mama sa au dispărut. Aproape imediat după aceea,o serie de rapoarte au menționat apariția unui nou lider religios printre fremeni, un personaj căruia i se spunea Muad'Dib şi care, din nou, era salutat ca întruchipând „Vocea din altă lume“. Rapoartele au precizat chiar că personajul era însoțit de o nouă Cucernică Maică din ritul Sayyadina, indicând că aceasta era „femeia care l-a născut“. Iar Bene Gesseritul deținea suficiente surse documentare din care reieşea în termeni cât se poate de clari că legendele fremene despre Profet conțineau indicația: „El se va naşte dintr-o vrăjitoare Bene Gesserit.“

(În legătură cu acest punct, s-ar putea argumenta că Bene Gesseritul îşi trimisese cu secole înainte Missionaria Protectiva pe Arrakis ca să implanteze, cu scop preventiv, germenul unei asemenea legende, pentru cazul în care eventuale membre ale şcolii s-ar fi aflat ulterior în impas şi ar fi avut nevoie de apărare şi că era firesc ca legenda „vocii din altă lume“ să nu fie luată în seamă, întrucât avea toate caracteristicile tipice unei stratageme Bene Gesserit. Dar argumentul acesta ar putea sta în picioare numai în cazul în care Bene Gesseritul ar fi avut motive *reale* să ignore celelalte indicii despre Paul-Muad'Dib.)

Când Afacerea Arrakis a izbucnit cu toată amploarea, Ghilda Spațială a adresat Bene Gesseritului mai multe avertismente. Ghilda a atras atenția că navigatorii săi, care foloseau drogul de mirodenie arrakian pentru a dobândi prestiința limitată necesară pilotării navelor spațiale în vidul cosmic, erau „îngrijorați cu privire la viitor“ şi că „vedeau

probleme la orizont". Pentru Bene Gesserit ar fi trebuit să fie limpede că Ghilda întrevăzuse existența unui nex, a unui punct de joncțiune pentru decizii multiple şi complexe, dincolo de care ochiul preştient era orb. Era o dovadă certă că apăruse un factor care manipula dimensiuni de ordin superior!

(Unele Bene Gesserit ştiau de mult că Ghilda nu putea să acționeze direct asupra sursei vitale a mirodeniei deoarece navigatorii Ghildei manipulau ei înşişi, în mod eronat, fireşte, dimensiuni de ordin superior şi îşi dădeau seama că orice pas greşit în legătură cu Arrakisul ar fi putut să le fie fatal. Era bine ştiut faptul că navigatorii Ghildei nu erau capabili să găsească vreo modalitate ca să obțină controlul asupra mirodeniei fără a provoca tocmai un asemenea nex. Concluzia nu putea fi decât că cineva, care dispunea de puteri superioare, *era pe cale* de a obține controlul asupra sursei mirodeniei. Şi totuşi, Bene Gesseritul nu a înțeles acest lucru!)

Având în vedere faptele menționate, nu se poate conchide decât că eşecul Bene Gesseritului în această afacere a fost rezultatul unui plan şi mai vast, despre care şcoala nu a fost câtuşi de puțin conştientă!

Almanak en-Ashraf
(Fragmente despre Casele Nobile)
Anexa IV

SHADDAM IV (10134–10202)
Împărat Padişah, al 81-lea din neamul său (Casa Corrino) care a ocupat Tronul Leului de Aur. A domnit din 10156 (anul în care tatăl său, Elrood IX, a fost asasinat de o doză de chaumurky) până în 10196, când a abdicat în favoarea Regenței instituite în numele fiicei sale mai mari, Irulan. Evenimentul cel mai remarcabil din timpul domniei sale a fost Răscoala de pe Arrakis, favorizată – după părerea mai multor istorici – de preocupările excesive ale lui Shaddam IV pentru fastul Curții şi sistemul birocratic al administrației sale. În primii şaisprezece ani ai guvernării sale, clasa bursegilor s-a dublat. În ultimii treizeci de ani dinaintea Răscoalei de pe Arrakis, bugetul alocat instruirii Sardaukarului a scăzut în mod continuu. A avut cinci fiice (Irulan, Chalice, Wensicia, Josifa şi Rugi) şi niciun fiu legitim. Patru din fiicele sale l-au însoțit în exil, după abdicare. Soția sa, Anirul, soră Bene Gesserit din Rangul Tainic, a murit în anul 10176.

LETO ATREIDES (10140–10191)
Înrudit (văr), după mamă, cu clanul Corrino, mai este numit şi Ducele Roşu. Membrii Casei Atreides au cârmuit

Caladanul, ca fief-siridari, vreme de douăzeci de generații, până ce li s-a impus mutarea pe Arrakis. Ducele Leto Atreides este cunoscut mai ales ca fiind tatăl Ducelui Paul-Muad'Dib, Regentul Umma. Rămășițele Ducelui Leto se află în „Gorganul Craniului" de pe Arrakis. Moartea sa este atribuită trădării unui doctor Suk, al cărui instigator a fost siridar-Baronul Vladimir Harkonnen.

DOAMNA JESSICA (Onor. Atreides) (10154–10256)

Fiică naturală (ref. Bene Gesserit) a siridar-Baronului Vladimir Harkonnen. Mama Ducelui Paul-Muad'Dib. Absolventă a Școlii B.G. de pe Wallach IX.

DOAMNA ALIA ATREIDES (10191– ...)

Fiică legitimă a Ducelui Leto Atreides și a concubinei oficiale a acestuia, Doamna Jessica. Doamna Alia s-a născut pe Arrakis, la opt luni după moartea Ducelui Leto. Expunerea prenatală la efectele unui narcotic cu acțiunea în „spectrul percepției" i-a atras, în referințele Bene Gesserit, porecla „Blestemata". Istoria populară o numește Sfânta Alia sau Sfânta Alia-a-Cuțitului. (Pentru o biografie amănunțită, vezi „Sfânta Alia, vânătoarea unui miliard de lumi" de Pander Oulson.)

VLADIMIR HARKONNEN (10110–10193)

Cunoscut mai ales ca Baronul Harkonnen, titlul său oficial era siridar (guvernator planetar) = Baron. Vladimir Harkonnen a fost descendent direct de parte bărbătească al basharului Abulurd Harkonnen, surghiunit pentru lașitate după Bătălia Corrinului. Revenirea în grațiile imperiale a Casei Harkonnen este atribuită, în general, unei inspirate manevre comerciale pe piața pieilor de balenă, precum și consolidării ulterioare a averii din profiturile realizate prin comerțul cu melanj de pe Arrakis. Siridar-Baronul a murit pe Arrakis, în timpul Răscoalei. Titlul său a fost preluat, pentru scurt timp, de na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen.

CONTELE HASIMIR FENRING (10133–10225)

Înrudit (văr), după mamă, cu Casa Corrino, a fost tovarășul din copilărie al lui Shaddam IV. (Frecvent discreditata

Istorie -pirat a Casei Corrino relatează că Fenring ar fi răspunzător pentru doza de chaumurky care l-a ucis pe Elrood IX.) Toate sursele documentare atestă faptul că Fenring a fost cel mai apropiat prieten al lui Shaddam IV. Printre demnităţile imperiale pe care le-a deţinut Contele Fenring se numără cea de Agent Imperial pe Arrakis, în timpul regimului Harkonnen, iar, mai târziu, cea de siridar-in-absentia al Caladanului. L-a urmat pe Shaddam IV în exilul pe Salusa Secundus.

CONTELE GLOSSU RABBAN (10132–10193)

Glossu Rabban, Conte de Lankiveil, era nepotul mai vârstnic al lui Vladimir Harkonnen. Glossu Rabban şi Feyd-Rautha Rabban (care a primit numele Harkonnen după ce a fost cooptat în anturajul siridar-Baronului) erau fiii legitimi ai demifratelui mezin al siridar-Baronului, Abulurd. Abulurd a renunţat la numele Harkonnen şi la toate drepturile cuvenite prin titlu după ce i s-a încredinţat funcţia de guvernator al subdistrictului Rabban-Lankiveil. Numele Rabban îşi avea originea în ramura maternă a familiei.

Terminologia Imperiului

Glosar

În cursul studierii Imperiului, a Arrakisului şi a întregii culturi care l-a produs pe Muad'Dib, apar mulţi termeni nefamiliari. Sporirea gradului de înţelegere este un scop lăudabil, aşa încât dăm, mai jos, o serie de definiţii şi explicaţii.

A

ABA: robă sau mantie largă purtată de femeile fremene. În general, de culoare neagră.

ACH: viraj la stânga. Comandă a celui care conduce un vierme.

ACVAR: fremen consfinţit pentru oficierea ritualurilor legate de apă şi de Apa Vieţii.

ACVATUB: oricare dintre tuburile cu care este prevăzut un distrai sau un distilcort şi care serveşte la transportarea apei regenerate *la* sau *de la* un buzunar colector.

ACVERIGI: inele metalice de diferite diametre, reprezentând cantităţi exacte de apă şi putând fi schimbate în depozitele fremene. Acverigile au o semnificaţie profundă (cu mult superioară noţiunii de bani), în special în ritualurile legate de naştere, moarte şi căsătorie.

ADAB: memoria revendicativă, care apare şi ţi se impune de la sine.

ADUNAREA CONDUCĂTORILOR: deosebită de Sfatul Conducătorilor, reprezintă adunarea şefilor fremeni convocaţi spre a fi martori la un duel pentru determinarea conducătorului unui trib. (Sfatul Conducătorilor este o adunare convocată pentru tranşarea unor probleme care privesc toate triburile.)

AEROTRANSPORTOR: aripă zburătoare (uzual: „aripă“). Aerodină utilitară specifică Arrakisului, folosită pentru transportul utilajelor mari de prospectare („vânare“), exploatare şi rafinare a mirodeniei.

AKARSO: plantă originară de pe Sikun (70 Ophiuchi A), cu frunze aproape dreptunghiulare. Dungile sale, verzi şi albe, corespund zonelor de clorofilă activă şi latentă.

ALAM AL-MITHAL: lumea mistică a similitudinilor, unde dispar toate limitările fizice.

ALBIE: pe Arrakis este numită astfel orice regiune depresionară, formată prin prăbuşirea straturilor inferioare ale subsolului. (Pe planetele cu apă suficientă, albiile – sau cuvetele – indică o zonă care a fost odată acoperită de apă. Se presupune că pe Arrakis există cel puţin o asemenea zonă, deşi problema nu este încă clarificată.)

AL-LAT: soarele originar al umanităţii. Prin extensie: soarele oricărui sistem planetar.

AMPOLIROS: legendarul „Olandez zburător“ al spaţiului.

AMTAL (sau PRAVILA AMTAL): lege tradiţională pe lumile primitive, vizând determinarea defectelor sau limitelor. Uzual: încercare distructivă.

ANTRENAMENT: în context Bene Gesserit, această noţiune (desemnând, în general, orice sistem de educare şi formare) are un sens diferit, referindu-se la condiţionarea nervoasă şi musculară (vezi *BINDU* şi *PRANA*) dusă până la limita maximă tolerată de funcţiile naturale.

APA VIEŢII: otravă de „iluminare“ (vezi *CUCERNICA MAICĂ*). Lichid expulzat de un vierme de nisip (vezi *SHAI-HULUD*) când moare înecat şi care, transformat în organismul unei Cucernice Maici, devine narcoticul folosit în orgiile tau din sietchuri. Narcotic cu acţiune în „spectrul percepţiei“.

AQL: încercarea raţiunii. La origine, cele „Şapte întrebări mistice“, care încep cu: „Cine gândeşte?“

ARRAKEEN: prima aşezare de colonişti de pe Arrakis. A fost, mult timp, sediul guvernului planetar.

ARRAKIS: numită şi *Dune*. A treia planetă a sistemului Canopus.

AULIYA: în religia Nomazilor zensunniți, femeia care stă la stânga lui Dumnezeu („slujnica Domnului“).

AUMAS: otravă administrată în mâncare (mai exact, în mâncăruri solide). În unele dialecte: chaumas.

AYAT: semnele vieții. (Vezi *BURHAN.*)

B

BAKKA: în legendele fremene, bocitoarea care îi jeleşte pe toți oamenii.

BAKLAWA: prăjitură cu sirop de curmale.

BALISET: instrument muzical cu nouă coarde, descendent direct al țiterei şi acordat în gama chusukiană. Sunetele sunt produse prin lovirea simultană a tuturor coardelor. Instrumentul preferat al trubadurilor imperiali.

BARAKA: om sfânt, cu puteri magice.

BASCULE: denumire generală acordată oricărui tip de container de transport echipat cu scut ablativ şi sistem de amortizare cu suspensii. „Bascularea“ se efectuează de la bordul unei astronave aflate în spațiu, pentru debarcarea de materiale pe o suprafață planetară.

BASHAR: (frecvent, *colonel-bashar*) ofițer sardaukar având, conform ierarhiei militare clasice, un grad superior celui de colonel. Gradul a fost creat în special pentru desemnarea titlului de guvernator militar al unui subdistrict planetar. Gradul rezervat în exclusivitate armatei este „bashar de corp“.

BAZIN: pe Arrakis este denumită astfel orice zonă depresionară.

BAZIN DE PRAF CU MAREE: depresiune vastă, pe suprafața Arrakisului, în care s-a adunat, de-a lungul secolelor, o cantitate uriaşă de praf, supusă unor mişcări de flux şi reflux (vezi *MAREE DE NISIP*).

BELA TEGEUSE: a cincea planetă a sistemului Kuentsing. A fost al treilea popas în cursul migrației forțate a Zensunniților.

BENE GESSERIT: vechea şcoală de educație şi antrenament fizic şi mintal, rezervată inițial elevelor de sex feminin,

după ce Jihadul Butlerian a distrus aşa-zisele „maşini gânditoare“ şi roboţii.

B.G.: prescurtare uzuală pentru Bene Gesserit.

BHOTANI JIB: vezi *CHAKOBSA*.

BIBLIA CATOLICĂ PORTOCALIE (sau BIBLIA CP): „Cartea Acumulată“. Textul religios elaborat de Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici. Conţine elemente împrumutate din cele mai vechi religii, printre care maometanismul Saari, creştinismul Mahayana, catolicismul Zensunnit şi tradiţiile buddislamice. Porunca supremă a Bibliei CP este: „Să nu sluţeşti sufletul.“

BI-LAL-KAIFA: Amin. (Ad litteram: „Orice alte explicaţii sunt inutile.“)

BINDU: referitor la sistemul nervos uman şi, în special, la antrenamentul nervilor. Exprimare uzuală: nervatură bindu. (Vezi *PRANA*.)

BINDU, SUSPENSIE: formă specială de catalepsie voluntară.

BLED: deşert cu suprafaţa plană (deşert-şes).

BOBINĂ: orice imprimat pe filament shiga, destinat învăţământului şi dotat cu puls mnemonic.

BORDURĂ: al doilea nivel, superior, al marii faleze care mărgineşte Scutul de Piatră de pe Arrakis. (Vezi *SCUTUL DE PIATRĂ*.)

BOURKA: mantie sau burnuz izolant, purtat de fremeni în deşert.

BURHAN: dovezile vieţii. (Uzual: minunatele ayat şi burhan ale vieţii. Vezi *AYAT*.)

BURSEG: general sardaukar.

BUZUNAR COLECTOR: oricare dintre compartimentele destinate colectării şi păstrării apei filtrate dintr-un distrai.

C

CAID: ofiţer sardaukar însărcinat cu relaţiile cu civilii. Guvernator militar al unui district planetar. Grad superior celui de bashar, dar inferior celui de burseg.

CALADAN: a treia planetă a sistemului Delta Pavonia. Lumea natală a lui Paul-Muad'Dib.

CĂLĂREŢ AL NISIPURILOR: termen fremen, desemnându-l pe cel care este capabil să captureze şi să călărească un vierme de nisip.

CANTO şi RESPONDU: ritual de invocaţie, inclus în *panoplia propheticus* utilizată de Missionaria Protectiva.

CAPCANĂ DE VÂNT: dispozitiv amplasat pe direcţia unui vânt dominant şi permiţând decantarea, prin condensare, a umidităţii atmosferice (condensarea producându-se prin scăderea bruscă şi intensă a temperaturii în interiorul capcanei).

CASĂ: termen idiomatic, desemnând Clanul Domnitor al unei planete sau al unui sistem planetar.

CASELE MARI: clanuri deţinătoare de fiefuri planetare. Antreprenori interplanetari. (Vezi *CASĂ*.)

CASELE MICI: clasa antreprenorilor planetari (în galachă: richece).

CENTRUL DE COMANDĂ AL CERCETAŞILOR: ornitopter uşor, afectat unui grup de prospectare şi recoltare a mirodeniei şi însărcinat cu coordonarea misiunilor de pază şi recunoaştere.

CHAKOBSA: aşa-numitul „limbaj magnetic“, derivat în parte din vechea bhotani (bhotani jib, „jib“ însemnând dialect). Chakobsa este un amestec de dialecte vechi, modificate în vederea creării unui cod secret, printre care locul cel mai important îl ocupă graiul de luptă al bhotanilor, mercenarii din primele războaie de asasini.

CHAUMAS: (sau aumas, în unele dialecte) otravă administrată în mâncăruri solide, spre deosebire de alte otrăvuri, administrate pe alte căi.

CHAUMURKY: (murky sau musky, în unele dialecte) otravă administrată în băuturi.

CHEOPS: şah-piramidă. Variantă a jocului de şah, cu nouă niveluri, în care jucătorii urmăresc dublul scop de a-şi plasa regina în apex şi de a da simultan şah la regele adversarului.

CHEREM: „frăţie de ură“ (alianţă stabilită, de obicei, în scopul unei răzbunări comune).

CHUSUK: a patra planetă a sistemului Theta Shalish, numită şi „Planeta muzicii" şi vestită pentru calitatea instrumentelor muzicale, în a căror fabricare este specializată. (Vezi *VAROTA*.)

CIELAGO: specie mutantă de chiropteră arrakiană, adaptată pentru transmiterea de mesaje prin distrans.

CÂRLIGAR: fremen echipat cu cârlige de strunit şi pregătit pentru a captura un vierme de nisip.

CÂRLIGE DE STRUNIT: cârlige metalice utilizate pentru capturarea, încălecarea şi conducerea viermilor de nisip de pe Arrakis.

CHOAM: sigla pentru *Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles*, corporaţia economică universală, controlată de Împărat şi de Casele Mari, cu Ghilda Spaţială şi Comunitatea Bene Gesserit ca asociaţi fără drept de vot.

COLECTOARE DE ROUĂ (sau CONDENSATOARE DE ROUĂ): a nu se confunda cu culegătorii de rouă. Colectoarele (sau condensatoarele, sau precipitatoarele, sau decantoarele) de rouă sunt recipiente ovoidale, cu diametrul mare de aproximativ 4 cm. Sunt confecţionate din cromoplastic, un material care devine alb reflectorizant atunci când este supus unei radiaţii de lumină şi revine la transparenţă, în întuneric. Colectoarele reprezintă o suprafaţă rece pe care se condensează roua dimineţii. Fremenii le utilizează în plantaţiile din bazinele cu pante abrupte, unde ele reprezintă o sursă de apă sărăcăcioasă, dar sigură.

COMBINĂ: (sau fabrică de mirodenie) maşină de mari dimensiuni (în general, 120 x 40 m), destinată recoltării mirodeniei din zonele bogate şi necontaminate, imediat după erupţia melanjului. (Combinele sunt adesea numite „şenile" datorită aspectului lor de omidă şi organelor de deplasare constituite din şenile independente.)

CON DE TĂCERE: câmp de distorsiune care limitează raza de acţiune a vocii umane sau a oricărei alte forme de vibraţie prin emiterea unei vibraţii-parazit în antifază.

CONDENSATOARE: vezi *COLECTOARE DE ROUĂ*.

CONDIŢIONARE IMPERIALĂ: tehnică elaborată de şcolile de medicină Suk, constând în condiţionarea supremă

împotriva uciderii ființelor umane. Inițiații au tatuat pe frunte un diamant și poartă părul lung, strâns în inelul de argint al școlii Suk, pe care au absolvit-o.

CONSILIU SUPREM: cercul interior al Landsraadului, împuternicit să acționeze ca tribunal suprem în conflictele dintre Case.

CONȘTIINȚĂ PIRETICĂ: așa-numita „conștiință de foc“. Nivelul de inhibiție al condiționării imperiale. (Vezi *CONDIȚIONARE IMPERIALĂ.*)

CORIOLIS, FURTUNA: orice furtună de nisip majoră de pe Arrakis, când forța vântului în șes deschis este amplificată de mișcarea de revoluție a planetei. La o furtună coriolis, viteza vântului poate ajunge până la 700 km/h.

CORRIN, BĂTĂLIA: bătălia spațială de la care-și trage numele Casa Imperială Corrino. Bătălia Corrinului a avut loc în apropierea sistemului Sigma Draconis, în anul 88 î.G. (înaintea înființării Ghildei), și a constituit premisa ascensiunii politice a Casei domnitoare de pe Salusa Secundus.

CRISTAI: cuțitul sacru al fremenilor de pe Arrakis. Se confecționează în două variante, „fixă“ și „instabilă“. Un cuțit instabil se dezintegrează destul de repede, dacă nu este ținut în apropierea câmpului electric al organismului uman. Cuțitele fixe sunt tratate în vederea stocării. Ambele variante nu depășesc lungimea de 20 cm.

CUCERNICĂ MAICĂ: la origine, stareță Bene Gesserit care a transformat în organismul ei o „otravă de iluminare“, ridicându-se astfel la un nivel superior al percepției. Titlul a fost adoptat și de fremeni, pentru propriile lor preotese, care dobândeau o „iluminare“ similară. (Vezi și *BENE GESSERIT* și *APA VIEȚII.*)

CULEGĂTORI DE ROUĂ: categorie de muncitori arrakieni care adună roua de pe plante cu ajutorul unor unelte asemănătoare coaselor.

CUMETRI: rude de sânge, imediat următoare verilor.

D

DAR AL-HIKMAN: sistem de tălmăcire sau interpretare a preceptelor religioase.

DECANTOARE: vezi *COLECTOARE DE ROUĂ.*

DEMIFRAŢI: fiii concubinelor dintr-o familie, având acelaşi tată.

DERCH: viraj la dreapta. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

DESCÂNTECE NEGRE: termen idiomatic desemnând superstiţiile contagioase implantate de Missionaria Protectiva în sânul civilizaţiilor primitive instabile.

DICTUM FAMILIA: articol din Marea Convenţie care interzice asasinarea unei persoane regale, sau a unui membru al unei Case Mari, printr-o formă de trădare ilegală. Articolul defineşte formele legale şi mijloacele limitative de asasinare.

DISCIPLINA APEI: educaţie severă care permite locuitorilor Arrakisului să supravieţuiască fără a irosi umiditate.

DISTILCORT: cort de dimensiuni reduse, cu închidere etanşă, confecţionat din material microsandviş şi capabil să regenereze în apă potabilă umiditatea ambiantă, provenită din respiraţia persoanelor aflate în interior.

DISTRAI: îmbrăcăminte de corp inventată pe Arrakis şi confecţionată dintr-un material cu structură microsandviş, a cărei funcţie constă în regenerarea umidităţii provenite din evaporarea corporală şi din reziduurile organice. Umiditatea, astfel recoltată şi filtrată, poate fi recuperată prin sifonare în buzunare special prevăzute.

DISTRANS: aparat utilizat pentru producerea de amprente neurale temporare în sistemul nervos al chiropterelor sau păsărilor. Un mesaj poate fi astfel integrat ţipătului natural al vietăţii şi poate fi descifrat din unda purtătoare prin intermediul altui distrans.

DISTRUGĂTOARE: nave spaţiale militare, alcătuite dintr-un tren de nave mai mici, cuplate între ele şi destinate să atace în picaj poziţiile inamice, distrugându-le prin strivire.

DOLINĂ: pe Arrakis, zonă depresionară locuibilă, mai ales datorită platourilor înalte care o înconjoară şi o protejează de violenţa furtunilor de nisip.

DOLINHARTĂ: hartă a suprafeței Arrakisului, înfățișând rutele de paracompas cele mai sigure dintre diferitele refugii. (Vezi *PARACOMPAS.*)

DREPTVORBITOARE: Cucernica Maică B.G., capabilă să detecteze, în starea de transă a adevărului, nesinceritatea sau minciuna.

DUNARI: termen idiomatic pentru muncitorii arrakieni care lucrează la exploatarea mirodeniei, în deșert. Sinonime: vânători de mirodenie, nisipari.

E

ECAZ: a patra planetă a sistemului Alfa Centauri B. Supranumită „Paradisul sculptorilor“ din cauză că aici există *lemnul de ceață*, specia vegetală care poate fi modelată *in situ* doar prin simpla putere a gândului uman.

EGO-SIMULACRU: portret reprodus prin intermediul unui proiector cu bobină shiga, capabil să reproducă dinamica subtilă despre care se spune că transmite esența eului.

ELACCA, DROG: narcotic obținut prin arderea lemnului elacca, de pe Ecaz. Efectul său este anihilarea aproape completă a instinctului de conservare. Pielea celui drogat cu elacca are o culoare cărămizie, specifică. Narcoticul este utilizat, în mod obișnuit, pentru drogarea sclavilor-gladiatori înaintea unei lupte în arenă.

EL-SAYAL: „ploaia de nisip“. Masă de praf, ridicată la o altitudine medie (aproximativ 2 000 m) în urma unei furtuni coriolis, și care, atunci când recade pe sol, conține adesea umiditate atmosferică.

ERG: deșert de nisip, cu dune, format de obicei în porțiunile mai coborâte ale scoarței. „Mare de nisip“.

EVANTMETAL: metal obținut prin încorporarea de cristale de jasmiu în duraluminiu, renumit pentru valoarea ridicată a raportului greutate/rezistență. Denumirea derivă de la frecventa sa utilizare în construcțiile cu structuri pliante, care se deschid și se închid ca un evantai.

F

FABRICĂ DE MIRODENIE: vezi *COMBINĂ.*

FAI: tributul în apă. Principala formă de impozit pe Arrakis.
FAUFRELUCI: sistemul rigid de clasă impus de Imperiu. „Un loc pentru fiecare şi fiecare la locul său."
FĂURITOR: vezi *SHAI-HULUD.*
FEDAYKINI: „detaşamentele morţii", comandourile fremene de sacrificiu. Tradiţia istorică spune că aceste detaşamente armate erau, la origine, grupuri combatante formate în baza unui jurământ de sacrificare a vieţii pentru îndreptarea unui rău social.
FILT-CEP: filtru nazal folosit la distrai pentru captarea umidităţii provenite din respiraţie.
FIQH: cunoaştere, lege religioasă. Una dintre sursele semilegendare ale religiei Nomazilor Zensunniţi.
FREGATĂ: cea mai mare navă spaţială care poate ateriza şi decola singură de pe suprafaţa unei planete.
FREMENI: triburile libere de pe Arrakis. Locuitori ai deşertului, supravieţuitori ai migraţiilor Nomazilor Zensunniţi. (Dicţionarul imperial îi numeşte „piraţii nisipurilor".)
FREMKIT: trusă de supravieţuire, confecţionată de fremeni.

G

GALACH: limbă oficială a Imperiului. Hibrid inglo-slav, puternic marcat de diferiţi termeni specializaţi adoptaţi în cursul lungului lanţ al migraţiilor umane.
GAMONT: a treia planetă a sistemului Niushe, renumită pentru cultura sa hedonistă şi pentru exotismul practicilor sexuale.
GARĂ: movilă.
GEYRAT: drept înainte. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.
GHAFLA: streche. Metaforic: persoană impulsivă, schimbătoare, în care nu se poate avea încredere.
GHANIMA: ceva dobândit în urma unei lupte sau a unui duel. Uzual: memento al unei lupte, păstrat spre a împrospăta memoria.
GHILDĂ: Ghilda Spaţială, unul dintre cele trei elemente ale trepiedului politic pe care se sprijinea Marea Convenţie. Ghilda a fost cea de-a doua şcoală de educaţie şi antrenament

fizic și mintal (vezi *BENE GESSERIT*), înființată după Jihadul Butlerian. Instaurarea monopolului Ghildei în domeniul călătoriilor spațiale, al transporturilor spațiale de mărfuri și al afacerilor bancare este punctul de debut al Calendarului Imperial.

GIEDI PRIM: unica planetă a stelei Ophiuchi B (36), lumea de baștină a Casei Harkonnen. Planetă cu condiții medii de locuibilitate și activitate fotosintetică redusă.

GINAZ, CASA: aliată temporară a Ducelui Leto Atreides. Clanul Ginaz a fost înfrânt în urma războiului de asasini purtat cu clanul domnitor de pe Grumman.

GIUDICHAR: adevăr sacru. (Termenul este folosit de obicei în expresia „giudichar mantene“, cu sensul de adevăr primordial ineluctabil.)

GLASUL: tehnică de control vocal, elaborată de Bene Gesserit și permițând unui inițiat antrenat să manipuleze temporar voința unui om, prin intermediul armonicilor și tonalităților vocii.

GOM JABBAR: dușman suprem. Acul otrăvit cu metacianură utilizat de Starețele Bene Gesserit pentru încercarea conștiinței umane.

GRABEN: structură geologică alungită, formată dintr-o asociație de falii paralele, în care compartimentul central este scufundat în raport cu compartimentele vecine.

GRAI DE LUPTĂ: orice limbaj special, cu etimologie restrânsă, destinat comunicațiilor cu caracter secret în timp de război.

GRIDEX: separator cu sarcină diferențială utilizat pentru îndepărtarea nisipului dintr-o cantitate recoltată de mirodenie. Utilajul este folosit în faza a doua a rafinării melanjului.

GRUMMAN: a doua planetă a sistemului Niushe, cunoscută mai ales pentru vrăjmășia dintre Casa sa domnitoare (Moritani) și Casa Ginaz.

H

HAGAL: „Planeta nestematelor“ (Theta Shaowei II). Exploatată pe timpul lui Shaddam I.

HAIIII-YOH!: interjecție de îndemn a celui care conduce un vierme.
HAJJ: călătorie sfântă.
HAJR: călătorie în deșert, migrație.
HAJRA: călătorie de căutare.
HAL YAWM!: „În sfârșit!" Exclamație fremenă.
HARMONTHEP: Ingsley consideră că acesta este numele planetei care a constituit al șaselea punct de staționare a migrației Zensunniților. Se presupune că este vorba de un satelit, de mult dispărut, din sistemul Delta Pavosia.
HĂU DE PRAF: orice crevasă sau depresiune adâncă din deșertul arrakian, în care s-a adunat praf extrem de fin și a cărei suprafață nu se deosebește de terenul din jur. Hăurile de praf reprezintă capcane mortale deoarece înghit instantaneu omul sau animalul care pășește pe suprafața lor. (Vezi și *BAZIN DE PRAF CU MAREE.*)
HIEREG: tabără temporară fremenă, în deșert.
HOLTZMAN, EFECTUL: efectul negativ, de respingere, al unui generator de scut.

I

IBAD, OCHI DE: denumirea idiomatică dată de fremeni efectului caracteristic al regimului alimentar pe bază de mirodenie, care colorează în albastru-închis albul și irisul globului ocular. Indiciul „obișnuinței" față de mirodenie.
IBN QIRTAIBA: „Așa sună cuvintele sfinte..." Formula de debut a oricărei incantații religioase fremene (derivată din panoplia propheticus).
ICHWAN BEDWINE: fraternitatea tuturor fremenilor de pe Arrakis.
IJAZ: profeție care, prin însăși natura ei, nu poate fi negată; profeție imuabilă.
IKHUT-EIGH!: strigăt al vânzătorilor de apă de pe Arrakis (etimologie incertă). (Vezi *SUU-SUU-SUK!*)
ILM: teologie. Știința tradiției religioase și, în același timp, una dintre sursele semilegendare ale credinței Nomazilor Zensunniți.
INDEXUL DE SELECȚIE: fișierul fundamental al Comunității Bene Gesserit, în care erau înregistrate toate etapele

programului de selecție genetică al cărui obiectiv era producerea individului Kwisatz Haderach.

ISTISLAH: lege pentru binele obștesc. Invocată, de obicei, pentru a anunța o obligație brutală.

IX: vezi *RICHESSE.*

J

JALONAREA NISIPULUI: metodă fremenă de previziune meteorologică, constând în implantarea de jaloane din material plastic fibros pe suprafața ergurilor și descifrarea amprentelor de eroziune produse asupra lor de furtunile de nisip.

JIHAD: cruciadă religioasă, cruciadă fanatică.

JIHADUL BUTLERIAN: (vezi și *MAREA RĂSCOALĂ*) cruciada împotriva calculatoarelor, a mașinilor raționale și a roboților conștienți, începută în anul 201 î.G. și încheiată în 108 î.G. Principala sa deviză figurează și în Biblia CP: „Să nu-ți faci mașină după asemănarea minții omului.“

JINNI: spirite malefice, în mitologia fremenă.

JUBBA, PELERINĂ: pelerină omnifuncțională, purtată pe Arrakis, peste distrai. Uzual: mantie. Pelerina sau mantia jubba poate fi ajustată spre a reflecta sau absorbi căldura, se poate folosi ca hamac sau adăpost etc.

JUDECĂTORUL SCHIMBĂRII: persoana oficială desemnată de Consiliul Suprem al Landsraadului și de Împărat pentru a supraveghea o schimbare de fief, un conflict kanly sau o bătălie oficială într-un război de asasini. Autoritatea de arbitru a Judecătorului Schimbării nu poate fi contestată decât în fața Consiliului Suprem al Landsraadului și în prezența Împăratului.

K

KANLY: vrăjmășie declarată oficial sau vendetă, supusă normativelor Marii Convenții și unor limitări foarte stricte. (Vezi *JUDECĂTORUL SCHIMBĂRII.*) Inițial, regulile kanlyului vizau prevenirea sacrificării de vieți nevinovate sau a implicării unor martori neutri.

KARAMA: miracol. Acțiune a lumii spirituale.

KHALA: invocație tradițională menită să îmbuneze spiritele malefice ale unui loc căruia i se pronunță numele.

KINDJAL: sabie scurtă, a cărei lamă cu două tăișuri este ușor încovoiată și are o lungime de aproximativ 20 cm.

KISWA: orice figură simbolică sau desen cu referire la mitologia fremenă.

KITAB AL-IBAR: manualul religios și practic al fremenilor de pe Arrakis.

KRIMSKELL, FIBRĂ sau FRÂNGHIE: „fibra-cleşte" împletită din tulpini de viță *hufuf* de pe Ecaz. Nodurile unei frânghii krimskell se strâng de la sine, la cea mai ușoară tracțiune. (Pentru un studiu mai amănunțit, vezi monografia lui Holjance Vohnbrook „Varietățile de viță sugrumătoare de pe Ecaz".)

KULL WAHAD!: „Sunt profund tulburat!" Exclamație foarte răspândită în Imperiu și denotând o mare surpriză. Sensul exact al expresiei depinde de context. (Se spune că Muad'Dib, privind odată un pui de șoim al deșertului care ieșea din găoace, ar fi murmurat: „Kullwahad!")

KULON: măgar sălbatic, originar din stepele Terrei și aclimatizat pe Arrakis.

KWISATZ HADERACH: „Calea cea scurtă" sau „Drumul cel scurt". Calificativ aplicat de Bene Gesserit *factorului necunoscut* pentru care căutau o soluție genetică: un mascul Bene Gesserit ale cărui puteri psihice să poată acoperi spațiul și timpul.

L

LA, LA, LA: exclamație de jale la fremeni. („La" este negația supremă, un „nu" fără drept de apel.)

LASER: denumire uzuală atribuită proiectoarelor laser cu undă continuă. Utilizarea lor ca arme, în condițiile unei civilizații care dispune de generatoare de câmp defensiv (scuturi), este limitată de efectele pirotehnice cu caracter exploziv (fuziune subatomică) care se produc dacă fasciculul laser intersectează câmpul unui scut.

LEGIUNE IMPERIALĂ: zece brigăzi (aproximativ 30 000 de oameni).

LIBAN: libanul fremen este o infuzie de făină de yucca în apă cu mirodenie. La origine, libanul era o băutură răcoritoare pe bază de lapte acru.

LICURIGLOB: dispozitiv de iluminat autonom, alimentat, în general, cu baterii organice, echipat cu suspensie.

LISAN AL-GAIB: „Vocea din altă lume“. În legendele mesianice fremene, profet străin de Arrakis. Uneori este tradus și ca „Dătător de apă“ (Vezi *MAHDI.*)

LITRUGEANA: recipient cu capacitatea de un litru, folosit pe Arrakis la transportul apei și confecționat dintr-un material plastic cu densitate mare, rezistent la șocuri și prevăzut cu un sistem de etanșare cu sarcină pozitivă.

LUNA A DOUA: cel mai mic dintre cei doi sateliți naturali ai Arrakisului. Detaliile suprafeței sale sugerează imaginea unui șoarece marsupial.

M

MAHDI: în legendele mesianice fremene, „Cel ce ne va călăuzi spre Paradis“.

MAICA CEA MARE: zeița cu coarne, principiul feminin al spațiului (uzual: Maica-Spațiu), fața feminină a trinității masculin–feminin–neutru recunoscute ca Ființă Supremă de multe religii din Imperiu.

MAISTRU NISIPAR: coordonator general al operațiilor de exploatare a mirodeniei.

MANIERA BENE GESSERIT: observarea atentă a amănuntelor semnificative.

MANTENE: înțelepciune profundă, argument implacabil, principiu primordial. (Vezi *GIUDICHAR.*)

MANUALUL ASASINILOR: compilație datând din secolul al III-lea și prezentând gama tuturor otrăvurilor folosite în mod curent în războaiele de asasini. Ulterior, cuprinsul manualului a fost extins, ajungând să menționeze toate mijloacele de asasinare autorizate de Pacea Ghildei și de Marea Convenție.

MAREA CONVENȚIE: armistițiul universal, impus de echilibrul de forțe menținut între Ghildă, Casele Mari și Imperiu. Principala dispoziție a Marii Convenții interzice

folosirea armamentului atomic împotriva fiinţelor umane. Fiecare articol al Marii Convenţii începe cu cuvintele: „Se vor respecta formele...“

MAREA RĂSCOALĂ: termenul uzual pentru Jihadul Butlerian. (Vezi *JIHADUL BUTLERIAN.*)

MAREE DE NISIP: termen idiomatic desemnând efectul de maree provocat de soarele şi sateliţii naturali ai Arrakisului asupra maselor mari de praf acumulate în unele bazine din deşert. (Vezi *BAZIN DE PRAF CU MAREE.*)

MASHAD: vezi *TEST-MASHAD.*

MAULA: sclav.

MAULA, PISTOL: armă cu arc, pentru lansarea de mici săgeţi otrăvite. Bătaia: aproximativ 40 m.

MELANJ: „mirodenia mirodeniilor“, produsul a cărui unică sursă este Arrakisul. Mirodenia, renumită mai ales pentru însuşirile sale geriatrice, formează o „obişnuinţă“ neglijabilă, dacă este consumată în cantităţi reduse şi o „obişnuinţă“ definitivă, dacă este absorbită în cantităţi mai mari de 2 g/zi la o greutate corporală de 70 kg. (Vezi *IBAD, APA VIEŢII* şi *PREMIRODENIE.*) Muad'Dib a pretins că sursa de bază a puterilor sale ar fi fost mirodenia. Navigatorii Ghildei au emis afirmaţii similare. Preţul melanjului pe piaţa imperială a atins uneori valoarea de 620 000 de solari decagramul.

MENTAT: clasă de cetăţeni ai Imperiului, educaţi şi antrenaţi pentru dobândirea şi dezvoltarea unei logici desăvârşite. „Calculatoare umane“.

METASTICLĂ: sticlă obţinută prin injecţie gazoasă, la temperaturi înalte, în plăci de cuarţ jasmic. Apreciată în special pentru marea sa rezistenţă la rupere (aproximativ 450 000 kg/cm^2 la o grosime de 2 cm) şi pentru capacităţile sale ca filtru selectiv de radiaţii.

METEOBSERVATOR: specialist în aplicarea metodelor arrakiene specifice de previziune meteorologică, printre care jalonarea nisipului şi examinarea caracteristicilor vântului.

MICUL FĂURITOR: vectorul biologic semivegetal-semianimal al viermelui de nisip de pe Arrakis. Micii făuritori trăiesc

în adâncul nisipurilor și excrețiile lor formează masa de premirodenie.

MIHNA: perioadă a anului arrakian în care sunt supuși la încercări tinerii fremeni care doresc să fie admiși în rândul bărbaților.

MINIMIC, FILM: filament shiga cu diametrul de un micron, utilizat în special pentru transmiterea informațiilor secrete în domeniul spionajului și contraspionajului.

MISH-MISH: caise.

MISR: „Poporul“. Numele pe care și-l dădeau Zensunniții (fremeni).

MISSIONARIA PROTECTIVA: organism al Comunității Bene Gesserit însărcinat cu „însămânțarea“ de superstiții contagioase pe lumile primitive, în vederea creării premiselor pentru exploatarea lor de către Bene Gesserit. (Vezi *PANOPLIA PROPHETICUS.*)

MONITOR: navă spațială de război, alcătuită din zece secțiuni, dotată cu armament greu și blindată cu scuturi. După executarea misiunii pe suprafața unei planete, cele zece secțiuni sunt decuplate și pot acționa independent.

MUAD'DIB: specie de șoarece marsupial, adaptat condițiilor de pe Arrakis și asociat, în mitologia fremenă, cu desenul vizibil pe suprafața celei de-a doua luni a planetei. Vietatea este admirată de fremeni pentru capacitatea ei de supraviețuire în deșert.

MUDIR: stăpân.

MUDIE NAHYA: numele dat de fremeni lui Rabban Bestia (conte de Lankiveil), membru (văr) al clanului Harkonnen, care a fost mai mulți ani guvernator-siridar pe Arrakis. Numele fremen apare uneori și în traducere: „Stăpân Demon“.

MUSHTAMAL: mică grădină în jurul unei gospodării.

MUSKY: otravă administrată în băuturi. (Vezi *CHAUMURKY.*)

MU ZEIN WALLAH!: ad litteram, „mu zein“ înseamnă „nimic bun“, iar „wallah“ este o exclamație terminală reflexivă. În contextul acestei formule, care prefațează un blestem fremen la adresa unui dușman, exclamația „wallah“ are

rolul de a întări negaţia „mu zein“, cu înţelesul: „Nimic bun, deloc bun, bun de nimic.“

N

NA-: prefix însemnând „numit“ sau „urmaş“. De exemplu, na-Baron înseamnă succesorul desemnat al unei baronii.

NAIB: este numit astfel cel care a jurat să nu se lase niciodată prins de viu de un duşman (jurământul tradiţional al conducătorilor fremeni).

NEGUSTORI LIBERI: denumire idiomatică desemnându-i pe traficanţi.

NEZHONI, NĂFRAMĂ: năframă purtată peste frunte, sub gluga distraiului, de către soţiile sau concubinele fremene, după naşterea unui fiu.

NISIPARI: vezi *DUNARI.*

NISIPOMPĂ: dispozitiv de ventilaţie pentru pomparea aerului de la suprafaţă, în interiorul unui distilcort îngropat în nisip.

NOUKKERI: ofiţeri din garda de corp imperială, rude de sânge ale Împăratului. Rang tradiţional al fiilor concubinelor regale.

O

OLEOBIECTIV: ulei de *hufuf* menţinut în tensiune de două câmpuri de forţă, în interiorul unui tub de lunetă, ca parte componentă a unui instrument optic. Întrucât fiecare element al unui oleobiectiv poate fi reglat separat, cu precizie de un micron, oleobiectivele sunt considerate cele mai perfecţionate mijloace optice din domeniul luminii vizibile.

OPAFOC: una dintre rarele pietre semipreţioase opaline de pe Hagal.

ORNITOPTER: (uzual: topter) aeronavă reactivă, cu aripi mobile, al cărei principiu de sustentaţie este analog cu cel al păsărilor.

OTRAVĂ REZIDUALĂ: inovaţie atribuită mentatului Piter de Vries şi constând în impregnarea organismului cu o substanţă toxică ale cărei efecte pot fi anulate prin

administrarea permanentă a unui antidot. Suprimarea antidotului provoacă moartea.

OUT-FREYN: termen galach însemnând „extra-străin“, adică: persoană care nu aparţine unei anumite comunităţi cu un număr restrâns de membri.

P

PANOPLIA PROPHETICUS: termen desemnând totalitatea superstiţiilor contagioase folosite de Bene Gesserit pentru exploatarea lumilor primitive. (Vezi *MISSIONARIA PROTECTIVA.*)

PARACOMPAS: busolă cu ajutorul căreia se poate determina o direcţie în funcţie de anomaliile magnetice locale. Se utilizează cu hărţi speciale şi atunci când câmpul magnetic total al unei planete este instabil sau supus ecranării din cauza violenţei furtunilor magnetice.

PARALIZATOR: armă temporizată folosită pentru lansarea de săgeţi mici cu vârful otrăvit sau impregnat cu narcotice. Eficacitatea sa este limitată de intensitatea la care este reglat un scut defensiv şi de mişcarea relativă dintre ţintă şi proiectil.

PENTASCUT: scut defensiv generat de un câmp cu cinci straturi, utilizat mai ales pentru blocarea unor suprafeţe reduse, cum ar fi uşile sau culoarele (la scuturile suprapuse de mari dimensiuni, instabilitatea câmpului este direct proporţională cu numărul straturilor) şi prin care nu se poate trece decât cu ajutorul unui dezactivator reglat după codul scutului. (Vezi şi *POARTA DE PRUDENŢĂ.*)

PISTOL MARCOLOR: unealtă inventată pe Arrakis şi constând dintr-un pistol cu praf şi electricitate statică pentru trasarea de semne şi repere colorate de mari dimensiuni pe suprafaţa nisipului.

PLASTOŢEL: oţel stabilizat cu fibre de stravidiu intercalate în structura sa cristalină.

PLENISCENŢĂ: floare exotică cu petale verzi, originară de pe Ecaz, vestită pentru parfumul ei.

POARTĂ DE PRUDENŢĂ: (sau *BARIERĂ DE PRUDENŢĂ*) pentascut instalat pentru salvarea anumitor persoane în caz de urmărire. (Vezi *PENTASCUT.*)

PORITRIN: a treia planetă a sistemului Epsilon Alangue, considerată de mulţi ca fiind lumea lor de baştină, deşi limba şi mitologia lor indică origini şi mai îndepărtate.

PORTYGUL: portocal.

POVARĂ DE APĂ: expresie fremenă desemnând o obligaţie mortală.

PRANA: (uzual: musculatură prana) totalitatea muşchilor corpului, consideraţi ca unităţi pentru antrenamentul suprem. (Vezi *BINDU.*)

PRECIPITATOARE: vezi *COLECTOARE DE ROUĂ.*

PREMIRODENIE, MASĂ DE: masă de vegetaţie fungoidă, ce proliferează intens în momentul în care excreţiile micilor făuritori sunt inundate de apă. În acest stadiu, mirodenia de pe Arrakis produce o „erupţie" caracteristică, permiţând schimbul dintre materia din adâncuri şi cea de la suprafaţă. În urma expunerii la aer şi la radiaţia solară, această masă devine melanj. (Vezi *MELANJ* şi *APA VIEŢII.*)

PRELATĂ DE IZOLARE: prelată portabilă, din plastic, prevăzută cu sistem de etanşare şi destinată păstrării umidităţii în interiorul grotelor folosite de fremeni ca tabere de zi.

PRIMA LUNĂ: satelitul cel mare al Arrakisului, primul care răsare pe cerul nopţii. Pe suprafaţa sa se remarcă forma unui pumn uman.

PROCES-VERBAL: raport semioficial asupra unei presupuse crime contra Imperiului. Juridic: acţiune situată între o depoziţie verbală nedovedită şi un act oficial de acuzare.

PUNDI, OREZ: varietate mutantă de orez ale cărei boabe, extrem de bogate în zahăr, ating uneori lungimea de 4 cm. Principalul produs de export al Caladanului.

PYONI: ţăranii sau muncitorii localnici de pe o planetă, reprezentând una din clasele de bază din sistemul faufrelucilor. Legal: epitropii unei planete.

Q

QANAT: canal deschis pentru dirijarea apei de irigație în deșert.

QIRTAIBA: vezi *IBN QIRTAIBA.*

QUIZARA TAFWID: preoți fremeni (după Muad'Dib).

R

RADIATOR: proiector laser cu rază mică de acțiune, utilizat în special ca instrument de tăiat (de la bisturiu chirurgical, până la haveză).

RACHAG: stimulent de tip cofeinic, extras din bacele galbene de akarso. (Vezi *AKARSO.*)

RAMADHAN: străveche perioadă religioasă de post și rugăciuni. Prin tradiție, a noua lună din calendarul lunar și solar. Fremenii socotesc ramadhanul din momentul trecerii primei luni la verticala celui de-al nouălea meridian.

RAZZIA: raid de gherilă.

RĂZBOI DE ASASINI: formă limitată de conflict armat autorizat de Marea Convenție și de Pacea Ghildei pentru a proteja populațiile nevinovate. Normativele războiului de asasini prevăd obligativitatea declarării oficiale a obiectivelor urmărite și reglementează varietatea armamentului autorizat.

RECAPTOARE: tuburile integrate unui distrai și făcând legătura între sistemul de pungi colectoare pentru reziduurile organice și sistemul de filtrare–regenerare.

REPKIT: trusă de reparație și de piese de schimb pentru distraie.

RICHECE: vezi *CASELE MICI.*

RICHESSE: a patra planetă a sistemului Eridani A, considerată, împreună cu Ix, ca deținând supremația în construcțiile de mașini și specializată în miniaturizare. (Pentru un studiu amănunțit al circumstanțelor care au favorizat evitarea de către Richesse și Ix a principalelor efecte ale Jihadului Butlerian, vezi „Ultimul Jihad“ de Sumer și Kautman.)

RUH, SPIRITUL: în credința fremenă, acea parte a individului care se află în permanent contact (și prin percepție) cu lumea metafizică. (Vezi *ALAM AL-MITHAL.*)

S

SADUS: judecător. În credința fremenă, sadușii sunt judecători divini.

SALUSA SECUNDUS: a treia planetă a sistemului Gamma Waiping, desemnată Planetă Imperială de Detenție, după transferarea Curții Imperiale pe Kaitain. Salusa Secundus este lumea de baștină a Casei Corrino și a fost cel de-al doilea punct de staționare în cursul migrației Nomazilor Zensunniți. Tradiția fremenilor de pe Arrakis spune că ei au fost sclavi pe Salusa Secundus vreme de nouă generații.

SAPHO: lichid cu înalte calități energetice, extras din rădăcinile mai multor arbori de pe Ecaz. Consumat în mod frecvent de mentați, care pretind că le amplifică facultățile. Consumul prelungit de sapho provoacă apariția unor pete de culoare rubinie în cavitatea bucală și pe buze.

SARDAUKAR: corpul expediționar alcătuit din soldații fanatici ai Împăratului Padișah. Sardaukarii erau oameni proveniți dintr-un mediu ale cărui condiții erau atât de înspăimântătoare, încât șase persoane din treisprezece își găseau moartea înainte de a fi împlinit vârsta de unsprezece ani. Instrucția lor militară urmărea formarea unor luptători feroce, cu un dispreț aproape sinucigaș pentru siguranța propriei persoane. Încă din fragedă copilărie, viitorii sardaukari erau învățați să folosească cruzimea ca pe o armă eficientă, menită să semene groaza printre adversarii lor. Se spune că în momentul de apogeu al dominației lor în afacerile Universului, ar fi fost spadasini de zece ori mai dibaci decât maeștrii de scrimă din Casa Ginaz și că viclenia tacticilor de luptă pe care le aplicau ar fi egalat-o pe cea a inițiatelor Bene Gesserit. În general, se considera că un sardaukar valorează cât zece combatanți ai oricărei forțe militare a Landsraadului. Sub domnia lui Shaddam IV, deși mai constituiau încă o forță de temut,

puterea lor a început să fie periclitată de supraestimarea propriilor posibilități, în timp ce mistica lor războinică era din ce în ce mai mult subminată de cinism.

SARFA: actul lepădării de Dumnezeu.

SAYYADINA: acolită feminină în ierarhia religioasă fremenă.

SCHLAG: animal originar de pe Tupile, vânat odinioară, până la dispariția ca specie, pentru pielea sa subțire și rezistentă.

SCUT DEFENSIV: câmp protector produs de un generator Holtzman și rezultând din Faza Unu a efectului de anulare a gravitației. Un scut nu poate fi străpuns decât de obiecte care se deplasează cu viteză redusă (în funcție de intensitatea la care este activat scutul, această viteză variază între 6 și 9 cm/s) și nu poate fi anihilat decât de un câmp electric de dimensiuni kilometrice. (Vezi *LASER.*)

SCUTUL DE PIATRĂ: lanț muntos din emisfera nordică a Arrakisului care protejează o porțiune restrânsă a suprafeței de impactul plenar al furtunilor coriolis care bântuie planeta.

SELAMLIK: sala imperială de audiențe.

SEMUTA: derivatul narcotic secundar obținut din arderea lemnului elacca. Efectele sale (suprimarea simțului timpului, starea de extaz) sunt amplificate de anumite vibrații atonale, denumite „muzică de semuta".

SERVOK: mecanism prevăzut cu releu de timp, destinat executării de operații simple. Unul dintre puținele „automate" autorizate după Jihadul Butlerian.

SHADOUT: „fântânar". Titlu onorific la fremeni.

SHAN-NAMA: semilegendara Carte Sfântă a Nomazilor Zensunniți.

SHAI-HULUD: viermele de nisip de pe Arrakis, supranumit și „Bătrânul deșertului", „Moș Veșnicie" sau „Bunicul deșertului". Nu este lipsit de semnificație faptul că numele, atunci când este pronunțat cu un anumit ton sau când apare scris cu inițială majusculă, se referă la zeitatea „gliei strămoșești" din superstițiile fremene. Viermii de nisip ating dimensiuni uriașe (în inima deșertului s-au observat

specimene de peste 400 m lungime) şi trăiesc foarte mult timp, atunci când nu se ucid între ei sau nu sunt înecaţi în apă, care pentru ei este otrăvitoare. Se presupune că cea mai mare parte a nisipului de pe Arrakis este produsă de acţiunea viermilor de nisip. (Vezi *MICUL FĂURITOR.*)

SHAITAN: Satana.

SHARI-A: acea componentă din *panoplia propheticus* care constituie baza ritualurilor superstiţioase. (Vezi *MISSIONARIA PROTECTIVA.*)

SHIGA: extensie filamentoasă metalică a unei specii de viţă (*Narvi narviium*) care nu creşte decât pe Salusa Secundus şi pe Delta Kaising III, renumită pentru marea sa rezistenţă la tracţiune.

SIETCH: cuvânt fremen însemnând „loc de adunare în caz de primejdie". Întrucât fremenii au trăit mult timp sub ameninţarea diferitelor primejdii, termenul s-a generalizat, ajungând să desemneze orice cavernă locuită de o comunitate tribală.

SIHAYA: cuvânt fremen însemnând „primăvara deşertului". Termenul conţine conotaţii religioase referitoare la fecunditate şi la „paradisul viitor".

SIRAT: pasaj din Biblia CP, care descrie viaţa umană ca trecerea pe o punte îngustă (siratul) cu „Raiul în dreapta, Iadul în stânga şi Îngerul Morţii în spate".

SOLARI: unitatea monetară oficială a Imperiului, a cărei valoare a rezultat după patru sute de ani de negocieri purtate de Ghildă, Landsraad şi Împărat.

SOLIDO: imagine tridimensională, obţinută prin intermediul unui solido-proiector utilizând semnale de referinţă la 360°, înregistrate pe o bobină shiga. Cele mai renumite solido-proiectoare sunt cele ixiene.

SONDAGI: lalea-ferigă de pe Tupile.

SPION DE OTRĂVURI: analizator de radiaţii din spectrul olfactiv, destinat detectării substanţelor toxice.

STAREŢĂ: Cucernica Maică Bene Gesserit, care este totodată directoarea regională a unei şcoli B.G. (Uzual: „Bene Gesserit-cu-Darul-Vederii".)

STÂLP DE FOC: termen idiomatic pentru rachetele de semnalizare utilizate în deșert.

SUBAKH UL KUHAR: „Ce mai faci?“ Formulă fremenă de politețe.

SUBAKH UN NAR: „Bine. Dar tu?“ Răspunsul tradițional la formula anterioară.

SUSPENSIE: aplicație practică a efectului Fazei Doi (flux redus) a unui generator de câmp Holtzman. Suspensia anulează gravitația, între anumite limite impuse de masa relativă și consumul de energie.

SUU-SUU-SUK!: strigăt al vânzătorilor de apă de pe Arrakis. „Suk“ înseamnă „piață“. (Vezi *IKHUT-EIGH!*)

Ș

ȘENILĂ: denumire generală dată mașinilor și utilajelor grele, utilizate pe suprafața deșertului arrakian pentru exploatarea mirodeniei.

ȘIȘ: cuțit cu lamă subțire și scurtă (adesea otrăvită), care se folosește cu mâna stângă, în lupta cu scuturi.

T

TAHADDI AL-BURHAN: încercarea hotărâtoare, fără drept de apel (în general, deoarece se soldează cu moarte sau cu distrugere).

TAHADDI, PROVOCARE: la fremeni, provocare la duel pe viață și pe moarte (în general, pentru a pune la încercare o supoziție inițială).

TAINE: termen idiomatic referitor la fenomene presupuse mistice sau magice.

TAQWA: ad litteram: „prețul libertății“. Ceva deosebit de prețios. Ceea ce o zeitate pretinde de la un muritor (și teama suscitată de această pretenție).

TEST-MASHAD: încercare de care depinde onoarea (concepută ca entitate spirituală).

TLEILAX: unica planetă a stelei Thalim, renumită ca centru clandestin de formare a mentaților (locul de proveniență a așa-zișilor „mentați strâmbi“).

TOBĂ DE NISIP: formă de tasare naturală a nisipului care, în cazul unei izbituri intempestive la suprafață, produce un sunet caracteristic, asemănător bătăii de tobă.

TOBOŞAR: tijă scurtă, prevăzută cu un tub de rezonanță şi având la capătul superior o clapetă cu arc, a cărei funcție este de a „bate toba" şi a atrage un vierme de nisip. (Vezi *CÂRLIGE DE STRUNIT.*)

TOPTER: vezi *ORNITOPTER.*

TP: prescurtare uzuală pentru telepatie.

TRANSA ADEVĂRULUI: transă semihipnotică, provocată de unul dintre narcoticele cu acțiune în „spectrul percepției". Un observator aflat în transa adevărului poate desluşi indiciile infime care trădează minciuna premeditată. (Notă: Narcoticele „de percepție" au efect letal asupra persoanelor care nu sunt capabile să modifice, în interiorul organismului, structura moleculară a otrăvii.)

TRANSPORTOR DE TRUPE: navă spațială din flota Ghildei destinată transporturilor interplanetare de efective militare.

TRANSSPAȚIAL: navă spațială de mare capacitate aparținând flotei Ghildei şi destinată transporturilor interstelare de călători şi mărfuri.

TREPIEDUL MORȚII: la origine, trepiedul de stâlpi folosit de călăii deşertului pentru execuțiile prin spânzurătoare. Uzual: trei membri ai unui Cherem care au jurat aceeaşi răzbunare.

TUPILE: aşa-numita „planetă-azil" (probabil mai multe planete) pe care se refugiau de obicei Casele căzute în dizgrație sau renegate. Poziția sa în spațiu este cunoscută numai de Ghildă şi constituie unul din secretele inviolabile ale Păcii Ghildei.

U

ULEMA: doctor Zensunnit în teologie.

UMMA: membru al confreriei profeților. În Imperiu, termenul era folosit cu sens peiorativ, mai ales la adresa „sălbaticilor" fanatici cu presupuse puteri divinatorii.

UROSHNOR: unul din cuvintele lipsite de vreun sens specific, pe care iniţiatele Bene Gesserit le implantau în psihicul unor virtuale victime pentru a le putea controla. La auzul cuvântului, persoanele astfel „tratate“ aveau un moment de paralizie.
USUL: cuvânt fremen însemnând „baza coloanei“.

V

VAROTA: vestit constructor de baliseturi, născut pe Chusuk.
VIERME DE NISIP: vezi *SHAI-HULUD.*
VIŢĂ NEAGRĂ: plantă târâtoare, originară de pe Giedi Prim, a cărei tulpină era folosită frecvent la biciuirea sclavilor din lagărele de muncă. Biciul de viţă neagră lasă în carne o cicatrice de culoare stacojie şi dureri reziduale care persistă zeci de ani.
VÂNĂTOR-CĂUTĂTOR: mică săgeată de metal „vorace“, echipată cu suspensie şi folosită ca armă teleghidată prin intermediul unui pupitru de comandă aflat la mică distanţă de ţintă. Unul din mijloacele de asasinare cele mai răspândite.
VÂNĂTORI DE MIRODENIE: vezi *DUNARI.*

W

WALI: tânăr fremen, netrecut încă prin încercările de admitere în rândul bărbaţilor.
WALLACH IX: a noua planetă a sistemului Wallach-laoujin, sediul Şcolii-Mamă a Comunităţii Bene Gesserit.

Y

YA HYA CHOUHADA!: „Trăiască luptătorii!“ Strigătul de luptă al fedaykinilor. În acest context, „ya“ („acum“) este accentuat de forma „hya“ („acum“ prelungit în eternitate). „Chouhada“ („luptători“) prezintă conotaţia suplimentară de „combatanţi *contra* nedreptăţii“. Semnificaţia distinctivă a cuvântului „chouhada“ constă în faptul că luptătorii nu luptă *pentru* ceva, ci că sunt devotaţi luptei *contra* unui anumit lucru.

YALI: locuința personală a unei familii fremene, în interiorul unui sietch.

YA! YA! YAWM!: incantație ritmată fremenă, folosită în ritualurile cele mai importante. În acest context, cuvântul „ya" are sensul: „Acum fiți atenți!" Forma „yawm" accentuează caracterul de urgență. Formula se traduce, de obicei, astfel: „Acum ascultați cu atenție!"

Z

ZĂVOR DE PALMĂ: orice dispozitiv de închidere, care poate fi deschis numai la contactul cu palma mâinii pentru care a fost codificat.

ZENSUNNIȚI: adepți ai unei secte schismatice care s-a rupt, în jurul anului 1381 î.G., de învățăturile lui Maomet (așa-zisul „Al Treilea Mahomed"). Religia zensunnită se remarcă în special prin importanța deosebită pe care o acordă misticismului și reîntoarcerii la „datinile strămoșești". O serie de studii îl consideră ca inițiator al schismei pe Ali Ben Ohashi, dar există mai multe dovezi care par să demonstreze că Ohashi nu a fost decât purtătorul de cuvânt al celei de-a doua soții a sa, Nisai.

Sfârșit

Cuprins

Cartea a doua:
Muad'Dib 5
Cartea a treia:
Profetul 111

Anexa I: Ecologia Dunei 289
Anexa II: Religia Dunei 301
Anexa III: Raport asupra motivațiilor şi scopurilor Bene Gesserit 313
Anexa IV: Almanak en-Ashraf 317
Glosar: Terminologia Imperiului 321